

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
EĞİTİM DAİRESİ BAŞKANLIĞI

YARGI MEVZUATI BÜLTENİ

Bültenin Kapsadığı Tarihler 04 – 10 Temmuz 2006	Yayımlandığı Tarih 11 Temmuz 2006	Sayı 306
---	---	--------------------

İÇİNDEKİLER

- [21.6.2006 Tarih ve 5523 Sayılı Türkiye Yatırım Destek Ve Tanıtım Ajansı Kurulması Hakkında Kanun \(R. G. 4 Temmuz 2006 – 26218\)](#)
- [22.6.2006 Tarih ve 5525 Sayılı Memurlar İle Diğer Kamu Görevlilerinin Bazı Disiplin Cezalarının Affı Hakkında Kanun \(R. G. 4 Temmuz 2006 – 26218\)](#)
- [22.6.2006 Tarih ve 5526 Sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilâtı Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun \(R. G. 4 Temmuz 2006 – 26218\)](#)
- [28.6.2006 tarih ve 5528 Sayılı Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun \(R. G. 4 Temmuz 2006 – 26218\)](#)
- [29.6.2006 Tarih ve 5529 Sayılı Ateşli Silahlar Ve Bıçaklar İle Diğer Aletler Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun \(R. G. 4 Temmuz 2006 – 26218\)](#)
- [29.6.2006 Tarih ve 5530 Sayılı Askerî Mahkemeler Kuruluşu Ve Yargılama Usulü Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun \(R. G. 5 Temmuz 2006 – 26219\)](#)
- [29.6.2006 Tarih ve 5533 Sayılı Avukatlık Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun \(R. G. 5 Temmuz 2006 – 26219\)](#)
- [29.6.2006 Tarih ve 5534 Sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun \(R. G. 5 Temmuz 2006 – 26219\)](#)
- [30.6.2006 Tarih ve 5537 Sayılı Karayolları Trafik Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun \(R. G. 5 Temmuz 2006 – 26219\)](#)
- [1.7.2006 Tarih ve 5540 Sayılı Dahiliye Memurları Kanunu, İl İdaresi Kanunu, İçişleri Bakanlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun ve Devlet Memurları Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun \(R. G. 5 Temmuz 2006 – 26219\)](#)
- [27.6.2006 Tarih ve 5527 Sayılı Gelir Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun \(R. G. 7 Temmuz 2006 – 26221\)](#)
- [21.6.2006 Tarih ve 5524 Sayılı Atatürk Orman Çiftliği Müdürlüğü Kuruluş Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun \(R. G. 8 Temmuz 2006 – 26222\)](#)
- [29.6.2006 Tarih ve 5531 Sayılı Orman Mühendisliği, Orman Endüstri Mühendisliği Ve Ağaç İşleri Endüstri Mühendisliği Hakkında Kanun \(R. G.](#)

8 Temmuz 2006 – 26222)

- [29.6.2006 Tarih ve 5535 Sayılı Bazı Kamu Alacaklarının Tahsil ve Terkinine İlişkin Kanun](#) (R. G. 8 Temmuz 2006 – 26222)
- [29.6.2006 Tarih ve 5536 Sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun](#) (R. G. 8 Temmuz 2006 – 26222)
- [Türkiye Cumhuriyeti ile Amerika Birleşik Devletleri Arasında Nükleer Enerjinin Barışçıl Kullanımına İlişkin 2006/10584 Sayılı İşbirliği Anlaşması](#) (R. G. 9 Temmuz 2006 – 26223)
- [Gümrük Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik](#) (R. G. 5 Temmuz 2006 – 26219)
- [Başbakanlıktan “Çocuk ve Kadınlara Yönelik Şiddet Hareketleriyle Töre ve Namus Cinayetlerinin Önlenmesi İçin Alınacak Tedbirler” Konulu 2006/17 Sayılı Genelge](#) (R. G. 4 Temmuz 2006 – 26218)
- [Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulundan Birinci Dereceye Yükselmiş Olup 30/4/2006 Tarihi İtibariyle Birinci Sınıfa Ayrılma İncelemesine Tâbi Tutulacak Olan Adlî Yargı Hâkim ve Cumhuriyet Savcıları İle İdari Yargı Hâkimlerine Ait Liste](#) (R. G. 6 Temmuz 2006 – 26220)
- [İnsan Hakları Mahkemesi Kararı \(Karayığit/Türkiye Kararı\)](#)
- [İnsan Hakları Mahkemesi Kararı \(Cangöz/Türkiye Davası\)](#)
- [Tarım ve Köyişleri Bakanlığında Türk Gıda Kodeksi Mikrobiyolojik Kriterler Tebliğinde Değişiklik Yapılması Hakkında Tebliğ \(Tebliğ No: 2006/23\)](#) (R. G. 7 Temmuz 2006 – 26221)
- [Tarım ve Köyişleri Bakanlığında Türk Gıda Kodeksi Distile Alkollü İçkiler Tebliğinde Değişiklik Yapılması Hakkında Tebliğ\(Tebliğ No: 2006/24\)](#) (R. G. 7 Temmuz 2006 – 26221)
- [Tarım ve Köyişleri Bakanlığında Gıda Kodeksi Aromatize Şarap, Aromatize Şarap Bazlı İçki ve Aromatize Şarap Kokteyli Tebliği \(Tebliğ No: 2006/28\)](#) (R. G. 7 Temmuz 2006 – 26221)
- [Tarım ve Köyişleri Bakanlığında Türk Gıda Kodeksi Çiğ Kanatlı Eti ve Hazırlanmış Kanatlı Eti Karışımları Tebliği\(Tebliğ No: 2006/29\)](#) (R. G. 7 Temmuz 2006 – 26221)
- [Tarım ve Köyişleri Bakanlığında Türk Gıda Kodeksi Çiğ Kırmızı Et v e Hazırlanmış Kırmızı Et Karışımları Tebliği \(Tebliğ No: 2006/31\)](#) (R. G. 7 Temmuz 2006 – 26221)
- [Tarım ve Köyişleri Bakanlığında Türk Gıda Kodeksi Bira Tebliği\(Tebliğ No: 2006/33\)](#) (R. G. 7 Temmuz 2006 – 26221)
- [Tarım ve Köyişleri Bakanlığında Türk Gıda Kodeksi Gıda Maddelerinin Genel Etiketleme ve Beslenme Yönünden Etiketleme Kuralları Tebliğinde Değişiklik Yapılması Hakkında Tebliğ Tebliğ No \(2006/34\)](#) (R. G. 7 Temmuz 2006 – 26221)

 [İçindekilere dön](#)

Kanunlar

TÜRKİYE YATIRIM DESTEK VE TANITIM AJANSI KURULMASI HAKKINDA KANUN

Kanun No. 5523

Kabul Tarihi : 21/6/2006

Amaç ve kuruluş

MADDE 1 – (1) Bu Kanunun amacı; ülkenin ekonomik kalkınmasında gereksinim duyulan yatırımların artırılması için Türkiye'de yatırım yapılmasını özendirmeye yönelik yatırım destek ve tanıtım stratejilerinin belirlenmesi ve uygulanması maksadıyla kurulan Türkiye Yatırım Destek ve Tanıtım Ajansının görev, yetki ve teşkilâtını düzenlemektir.

(2) Bu Kanunun uygulanmasını sağlamak ve Kanunla kendisine verilen görevleri yerine getirmek üzere kamu tüzel kişiliğini haiz, idarî ve malî özerkliğe sahip ve Başbakanlıkla ilgili Türkiye Yatırım Destek ve Tanıtım Ajansı kurulmuştur.

(3) Başbakan, Ajansın yönetimi ile ilgili yetkilerini gerekli gördüğü takdirde bir Bakan eliyle kullanabilir.

(4) Ajans, bu Kanunda hüküm bulunmayan hallerde özel hukuk hükümlerine tâbidir.

(5) Ajansın merkezi Ankara'dadır.

Tanımlar

MADDE 2 – (1) Bu Kanunda geçen;

a) Ajans: Türkiye Yatırım Destek ve Tanıtım Ajansını,

b) Başkan: Türkiye Yatırım Destek ve Tanıtım Ajansı Başkanını,

c) Kurul: Danışma Kurulunu,

ç) Yatırım: Yerli sermayeli yatırımlar ile doğrudan yabancı yatırımları, ifade eder.

Ajansın görevleri

MADDE 3 – (1) Ajansın görevleri şunlardır:

a) Ulusal düzeyde yatırım destek ve tanıtım stratejisini, kalkınma ajansları ve ilgili diğer kuruluşlarla işbirliği halinde belirlemek ve uygulamak.

b) Kamu kurum ve kuruluşları, kalkınma ajansları ve özel sektör kuruluşlarınca uluslararası düzeyde yürütülen yatırım destek ve tanıtım faaliyetlerini koordine etmek ve desteklemek.

c) Yatırımcılara yönelik bilgilendirme ve yönlendirme hizmetleri tasarlamak ve sunmak; yatırımcıların, yatırım yapmadan önce, yatırım aşamasında ve yatırımlarını yaptıktan sonra ihtiyaç duydukları bilgilendirme ve yönlendirme hizmetini kalkınma ajansları ile işbirliği halinde sağlamak.

ç) Yatırımlara ilişkin izin ve onay işlemlerinin tamamlanmasında destek sağlamak üzere ilgili kurum ve kuruluşlar ile kalkınma ajansları nezdinde bu işlemleri takip etmek.

d) Bakanlar Kurulunca yerli sermayeli yatırımlar ile doğrudan yabancı yatırımlar için farklı veya aynı olmak üzere, yatırımın türüne, yerine, sermaye tutarına veya yatırımın sağlayacağı istihdam imkânı gibi kriterlere göre belirlenecek yatırımların izin ve onay işlemlerini ilgili kurum ve kuruluşlar ile kalkınma ajansları nezdinde yatırımcılar adına yürütmek ve sonuçlandırmak.

e) Yatırımcıların karşılaşılabilecekleri engel ve sorunları tespit ederek sorunların çözümü konusunda ilgili merciler nezdinde girişimde bulunmak.

f) Türkiye'de yatırımların artırılmasına katkı sağlayacak her türlü bilgi ve veriyi oluşturmak veya ilgili kurum ve kuruluşlardan toplamak, güncellemek ve dağıtmak, ulusal ve uluslararası kuruluşlarla bu konuda işbirliği yapmak.

g) Yatırım destek ve tanıtım faaliyetlerine etkinlik kazandırmak amacıyla gerekli politikaların oluşturulmasına yönelik olarak ilgili merciler nezdinde girişimde bulunmak.

ğ) Yatırım ortamının iyileştirilmesine ilişkin reform sürecine katkı sağlamak, bu kapsamda öneriler geliştirmek.

h) Görev alanına giren konularda ulusal ve uluslararası kongre, seminer ve benzeri toplantılara teknik ve maddî katkı sağlamak, desteklemek, düzenlemek ve bunlara katılmak.

ı) Ajansın görev alanına giren konularda Türkçe ve yabancı dillerde basılı ve elektronik yayınlar çıkarmak ve bu tür yayınları desteklemek.

i) Kanunlarla verilen diğer görevleri yapmak.

Teşkilât

MADDE 4 – (1) Ajansın teşkilâtı; Danışma Kurulu, ana hizmet birimleri ile danışma ve yardımcı hizmet birimlerinden oluşur.

Kurul ve görevleri

MADDE 5 – (1) Danışma Kurulu; Başbakan tarafından belirlenen bakanlar ve özel sektör temsilcilerinden oluşur. Başkan Kurulun doğal üyesidir.

(2) Kurula Başbakan başkanlık eder.

(3) Kurulun görüşeceği konuların nitelik ve özelliklerinin gerektirmesi halinde diğer kamu kurum ve kuruluş temsilcileri ile sivil toplum örgütleri temsilcileri de Başbakanın daveti üzerine toplantıya çağrılabilir.

(4) Kurul yılda en az bir defa olmak üzere Başbakanın çağrısı üzerine toplanır. Kurulun sekreterya hizmetlerini Ajans yürütür.

(5) Kurulun görevleri şunlardır:

a) Yatırım destek ve tanıtım stratejisi konusunda öneriler geliştirmek.

b) Ajansın yürüteceği faaliyetlerin etkinliğini artırmak üzere tavsiyelerde bulunmak.

c) Ajansın yıllık faaliyet planını değerlendirmek.

ç) Ajansın yıllık faaliyet planında yer alan konularla ilgili kurum ve kuruluşların uygulamaya sağlayabileceği katkıları belirlemek.

Başkan

MADDE 6 – (1) Ajansın en üst yöneticisi olan Başkan, Ajansın genel yönetim ve temsilinden sorumludur.

(2) Başkan, en az dört yıllık eğitim veren yükseköğretim kurumlarından veya bunlara denkliği Yükseköğretim Kurulu tarafından kabul edilen yurt dışındaki yükseköğretim kurumlarından mezun olan, Kamu Personeli Yabancı Dil Bilgisi Seviye Tespit Sınavından en az (80) puan almış veya buna denk kabul edilen uluslararası geçerliliği bulunan belgeye ve meslekî açıdan yeterli bilgi ve deneyime sahip, mesleği ile ilgili olarak kamu veya özel sektörde en az beş yıl çalışmış olanlar arasından Başbakan tarafından atanır.

(3) Başkan, Ajansın hizmetlerinin mevzuata, Hükümetin genel ekonomi politikalarına, Danışma Kurulu tavsiyelerine uygun olarak yürütülmesini ve Ajansın faaliyet alanına giren konularda diğer kamu kurum ve kuruluşları ile işbirliği ve koordinasyonu sağlamakla görevli ve Başbakana karşı sorumludur.

(4) Başkanın görev ve yetkileri şunlardır:

a) Ajansın işlevlerinin yerine getirilebilmesi için gerekli yatırım destek ve tanıtım stratejisini, yıllık faaliyet planını ve bütçesini Başbakana sunmak ve uygulanmasını sağlamak.

b) Danışma Kurulu toplantısından en az 15 gün önce yıllık faaliyet raporunu ve izleyen yıl faaliyet planını hazırlayarak Danışma Kurulu üyelerinin değerlendirmesine sunmak.

c) Ajans personelinin işe alınması ve diğer işlemlerini Başbakanın onayına sunmak.

ç) Ajansın görevleriyle ilgili konularda diğer kamu kurum ve kuruluşları ile gerekli işbirliği ve koordinasyonu sağlamak.

d) Ajansın görevleriyle ilgili düzenleyici işlemleri yürürlüğe koymak.

e) Hizmet birimlerinin uyumlu, verimli, disiplinli ve düzenli biçimde çalışmasını temin etmek.

f) Ajansı resmî ve özel kuruluşlar nezdinde temsil etmek.

(5) Ajans teşkilâtının her kademedeki yöneticileri, yapmakla yükümlü buldukları hizmet veya görevleri, Başkanın emir ve direktifleri yönünde mevzuata, plan ve programlara uygun olarak düzenlemek ve yürütmekten bir üst kademeye karşı sorumludur.

(6) Başkan ve her kademedeki Ajans yöneticileri, sınırlarını yazılı olarak açıkça belirtmek şartıyla yetkilerinden bir kısmını astlarına devredebilirler. Yetki devri, yetki devreden amirin sorumluluğunu kaldırmaz.

Ana hizmet birimleri

MADDE 7 – (1) Ajansın ana hizmet birimleri şunlardır:

a) Yatırım Tanıtım Hizmetleri Daire Başkanlığı.

b) Yatırımcı Hizmetleri Daire Başkanlığı.

(2) Yatırım Tanıtım Hizmetleri Daire Başkanlığı, ülkedeki yatırım ortamı ve yatırım imkânları hakkında yatırımcıları bilgilendirmek ve yönlendirmek üzere yurt içinde ve yurt dışında her türlü faaliyeti programlamak, yürütmek ve Başkan tarafından verilen benzer işleri yapmakla görevlidir.

(3) Yatırımcı Hizmetleri Daire Başkanlığı, yatırımcıların yatırım yapmadan önce, yatırım aşamasında ve yatırımlarını yaptıktan sonra ihtiyaç duyabilecekleri çeşitli destek hizmetlerini tasarlamak ve yürütmek ve Başkan tarafından verilen benzer işleri yapmakla görevlidir.

Danışma ve yardımcı hizmet birimleri

MADDE 8 – (1) Ajansın danışma birimi, Hukuk Müşavirliği; yardımcı hizmet birimi ise İnsan Kaynakları ve Destek Hizmetleri Daire Başkanlığıdır.

(2) Hukuk Müşavirliği;

a) Başkan, Ajans birimleri ve diğer kamu kurum ve kuruluşları tarafından gönderilen kanun, tüzük ve yönetmelik tasarıları ile diğer hukukî konular hakkında görüş bildirmekle,

b) Ajansın menfaatlerini koruyucu, anlaşmazlıkları önleyici hukukî tedbirleri zamanında almak, anlaşma ve sözleşmelerin bu esaslara uygun olarak yapılmasına yardımcı olmakla,

c) Adli ve idari davalarda gerekli bilgileri hazırlamak, taraf olduğu adli ve idari davalarda Ajansı temsil etmek veya Ajans tarafından hizmet satın alma yoluyla temsil ettirilen davaları takip ve koordine etmekle,

ç) Başkan tarafından verilecek diğer görevleri yapmakla, görevlidir.

(3) İnsan Kaynakları ve Destek Hizmetleri Daire Başkanlığı;

a) Ajansın insan gücü politikası ve planlaması konusunda çalışmalar yapmak, tekliflerde bulunmak ve personelin özlük işlemlerini yürütmekle,

b) Ajansın bilgi teknolojileri alt yapısını kurmak, işletmek ve geliştirmekle,

c) Ajansın ihtiyacı olan her türlü yapım, satın alma, kiralama, bakım ve onarım, arşiv, sağlık ve benzeri her türlü idari ve malî hizmetleri yürütmekle,

ç) Ajansın taşınır ve taşınmaz mal kayıtlarını tutmakla,

d) Başkan tarafından verilecek diğer görevleri yapmakla, görevlidir.

Bütçe ve denetim

MADDE 9 – (1) Ajansın bütçesi, aşağıdaki kaynaklardan oluşur:

a) Ajans tarafından ücret karşılığı sağlanabilecek çeşitli hizmetler karşılığında elde edilecek gelirler.

b) Genel bütçeden Başbakanlık bütçesine bu amaçla konulacak ödenek.

c) Gerçek ve tüzel kişilerden sağlanan yardım ve bağışlar.

(2) Ajans bütçesinin gelir, gider ve muhasebesine ilişkin usûl ve esaslar ile Ajans hizmetlerinden ücret karşılığı sağlanacak olanların bağlı olacağı esaslar, Ajans tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir. Ajansın hesap yılı malî yıldır. Ajans her hesap yılından en az altı ay önce gelecek yıl içinde yapacağı işlerin programına ve masraflarına karşılık olmak üzere Başbakanlık bütçesinden ödenmesini talep ettiği tutarı Başbakana bildirir.

(3) Ajans gelirlerinin, giderlerini karşılaması esastır. Ajans gelirleri, Başkan tarafından uygun görülen bankalarda açılacak hesaplarda tutulur. Bu gelirlerden hesap yılı sonuna kadar harcanmayan paralar Maliye Bakanlığına bildirildikten sonra Ajansın ertesi yıl gelir hesabına aktarılır. Ajansın giderleri Başbakan tarafından onaylanan bütçeden karşılanır.

(4) Ajansın malî işlemleri, Sayıştayın denetimine tâbidir. Sayıştayın denetime ilişkin raporu Başbakanlığa ve Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulur.

Personele ilişkin hükümler

MADDE 10 – (1) Ajans hizmetleri, toplam sayısı 30’u geçmemek üzere, iş mevzuatı hükümlerine göre istihdam edilen uzman personel ve destek personeli eliyle yürütülür. Sekreterlik, halkla ilişkiler, arşiv, idarî, malî ve personelle ilgili işlemler gibi işleri yürütecek olan destek personelinin sayısı, Ajans toplam personel sayısının yüzde yirmisini geçemez.

(2) Uzman personel, en az dört yıllık eğitim veren yükseköğretim kurumlarından veya bunlara denkliği Yükseköğretim Kurulunca kabul edilen yurt dışındaki yükseköğretim kurumlarından mezun olmuş, Kamu Personeli Yabancı Dil Bilgisi Seviye Tespit Sınavından en az (80) puan almış veya buna denk kabul edilen uluslararası geçerliliği bulunan belgeye sahip adaylar arasından istihdam edilir.

(3) Kamu kurum ve kuruluşlarında çalışanlardan, bu Kanunda belirtilen nitelikleri taşıyanlar, kendilerinin isteği ve kurumlarının muvafakati ile Ajansta Başkan, daire başkanı veya uzman personel olarak istihdam edilebilir. Bunların kurumlarıyla olan ilişkileri iş akdinin yapılmasıyla son bulur. Bunlara verilecek ücret ile diğer malî ve sosyal haklar yapılacak iş akdi ile belirlenir. Bu şekilde istihdam edilenler, Ajanstaki görevleri sona erdiğinde, öğrenim durumları, hizmet yılı ve unvanları dikkate alınarak önceki kurumlarında kariyerlerine veya durumlarına uygun boş bir kadro veya pozisyona en geç üç ay içinde atanırlar ve herhangi bir işleme gerek kalmaksızın en geç bir ay içerisinde göreve başlatılırlar. Ancak, bu kişilerin atanmalarında, önceki kurumlarındaki idarî unvanlar dikkate alınmaz. Bu fıkra uyarınca önceki kurumlarına dönen kişilerin Ajansta geçen hizmetleri kazanılmış hak aylık derece ve kademelerinde değerlendirilir. Bu durumda kıdem tazminatları ödenmez ve bu süreler emeklilik ikramiyesinin hesabında dikkate alınır. Bu şekilde görevlendirilecek personel sayısı toplam personel sayısının yüzde otuzunu aşamaz.

(4) Ajans personeli, emeklilik ve sosyal güvenlik yönünden 17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununa tâbidir.

(5) Başkan ve Ajansta istihdam edilecek tüm personelde;

a) Türk vatandaşı olmak,

b) Kamu haklarından mahrum bulunmamak,

c) Affa uğramış olsalar bile Devletin şahsiyetine karşı işlenen suçlarla, zimmet, ihtilas, irtikap, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, inancı kötüye kullanma, dolanlı iflas gibi yüz kızartıcı veya şeref ve haysiyeti kırıcı suçtan veya istimal ve istihlak kaçakçılığı hariç kaçakçılık, resmî ihale ve alım satımlara fesat karıştırma, Devlet sırlarını açığa vurma suçlarından dolayı hükümlü bulunmamak,

şartları aranır.

(6) Başkan ile diğer personelin ücret ve gündelikleri ile diğer malî haklarının üst sınırı Başbakan tarafından belirlenir.

(7) Ajans personeline ilişkin tüm ihtilaflar iş mahkemelerinde görülür.

(8) Ajansın, özel bilgi ve uzmanlık gerektiren geçici mahiyetteki işlerinde vekâlet, istisna veya hizmet akdi ile yerli ve yabancı danışman ve uzmanlar istihdam edilebilir.

(9) Başkan ve diğer personelin, görevlerinin ifası sırasında yaptıkları masrafların hangilerinin Ajans bütçesinden karşılanabileceğine dair usûl ve esaslar yönetmelikle belirlenir.

(10) Başkan, 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununda belirtilen nitelikleri haiz bir iç denetçi atar.

Sözleşme ile araştırma, etüd, proje yaptırma

MADDE 11 – (1) Ajansın görevleri kapsamındaki faaliyetlerle ilgili olarak araştırma, etüd ve proje hazırlama ve diğer işler, hazırlanacak yönetmelikteki esaslar çerçevesinde sözleşme ile Türk veya yabancı gerçek ve tüzel kişilere yaptırılabilir.

Bilgi isteme ve gizliliğe uyma

MADDE 12 – (1) Ajans, araştırma ve inceleme konuları için bu Kanun kapsamında görevleri ile ilgili gerekli gördüğü her türlü bilgiyi kamu kurum ve kuruluşlarından istemeye yetkilidir. Kendilerinden bilgi istenen kamu kurum ve kuruluşları, söz konusu isteğe cevap vermek ve gereken kolaylığı göstermekle yükümlüdürler. Ajansın her türlü personeli, bu

yoldan sağlanan bilgilerden sır mahiyetinde olanları açıklayamaz, kendilerinin veya başkalarının menfaatine kullanamaz.

Yönetmelikler

MADDE 13 – (1) Bu Kanunun uygulanmasına ilişkin usûl ve esasları gösteren yönetmelikler, altı ay içinde ilgili kurum ve kuruluşların görüşleri alınarak Ajans tarafından hazırlanır ve yürürlüğe konulur.

Uygulanmayacak hükümler

MADDE 14 – (1) Bu Kanunun uygulanmasında, 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu ve 6245 sayılı Harcırah Kanunu hükümleri uygulanmaz.

Yürürlük

MADDE 15 – (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 16 – (1) Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

3/7/2006

[R.G. 4 Temmuz 2006 – 26218]

— • —

 [İçindekilere dön](#)

MEMURLAR İLE DİĞER KAMU GÖREVLİLERİNİN BAZI DİSİPLİN CEZALARININ AFFI HAKKINDA KANUN

Kanun No. 5525

Kabul Tarihi : 22/6/2006

Disiplin affının kapsamı

MADDE 1 - Devletin şahsiyetine karşı işlenen suçlarla basit veya nitelikli zimmet, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, inancı kötüye kullanma, dolanlı iflas gibi yüz kızartıcı veya şeref ve haysiyet kırıcı suçlar veya istimal ve istihlâk kaçakçılığı dışında kalan kaçakçılık, resmî ihale ve alım satımlara fesat karıştırma, Devlet sırlarını açığa vurma suçları sebebiyle görevleriyle sürekli olarak ilişik kesilmesi sonucunu doğuran disiplin cezaları ile 2802 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanununun 68 inci maddesinin ikinci fıkrasının (e) ve (f) bentlerine göre verilmiş yer değiştirme cezaları ve 69 uncu maddesine göre verilmiş meslekten çıkarma cezaları ile emniyet hizmetleri sınıfına dahil personel ile çarşı ve mahalle bekçileri hakkında verilen meslekten çıkarma cezaları hariç olmak üzere; kanun, tüzük ve yönetmelikler gereğince memurlar ve diğer kamu görevlileri ile bu görevlerde bulunmuş olanlar hakkında 23/4/1999 tarihinden 14/2/2005 tarihine kadar işlenmiş fiillerden dolayı verilmiş disiplin cezaları bütün sonuçları ile affedilmiştir.

23/4/1999 tarihinden 14/2/2005 tarihine kadar işlenen ve af kapsamına giren disiplin cezalarının verilmesini gerektiren fiillerden dolayı, ilgililer hakkında disiplin soruşturma ve kovuşturması yapılmaz; devam etmekte olan disiplin soruşturma ve kovuşturmaları işlemde kaldırılır; kesinleşmiş olan disiplin cezaları uygulanmaz.

Disiplin cezaları affedilenlerin sicil dosyalarındaki bu disiplin cezalarına dair kayıtlar, ilgililerin müracaatı aranmaksızın hükümsüz kalır ve dosyalarından çıkarılır.

Disiplin cezalarının affı ilgililere geçmiş süreler için özlük hakları ve parasal yönden herhangi bir talep hakkı vermez.

Disiplin cezalarına karşı açılan davalar

MADDE 2 - Bu Kanun kapsamına giren ve 23/4/1999 tarihinden 14/2/2005 tarihine kadar işlenmiş fiillerden dolayı verilmiş olan disiplin cezalarına karşı bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce idarî yargı mercilerine başvurmuş olanlardan, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren otuz gün içinde dosyanın bulunduğu yargı merciine müracaat etmek suretiyle davaya devam etmek istediklerini bildirmeyenlerin davaları hakkında, görülmekte

olan davalarda davayı gören mahkemece, karar temyiz edilmiş ise Danıştayca, karar verilmesine yer olmadığına ve tarafların yaptıkları masrafların üzerlerinde bırakılmasına karar verilir, vekâlet ücretine hükmedilmez.

Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren otuz gün içinde davaya devam etmek istediklerini bildirenlerin davalarının görülmesine devam olunur. Ancak, davanın davacının aleyhine sonuçlanması halinde bu Kanunla getirilen af hükümleri uygulanır.

Af kapsamı dışında kalan personel

MADDE 3 - Bu Kanun hükümleri, 926 sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanunu, 3466 sayılı Uzman Jandarma Kanunu, 3269 sayılı Uzman Erbaş Kanunu ile 357 sayılı Askerî Hâkimler Kanununa tâbi personel hakkında uygulanmaz.

Yürürlük

MADDE 4 - Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 5 - Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

3/7/2006

[R.G. 4 Temmuz 2006 – 26218]

— • —

 [İçindekilere dön](#)

YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARI TEŞKİLÂTI KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN

Kanun No. 5526

Kabul Tarihi : 22/6/2006

MADDE 1 – 28/3/1983 tarihli ve 2809 sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilâtı Kanununun ek 5 inci maddesinin ikinci fıkrasının (c) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve maddenin sonuna aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

“c) Dünya Sistemleri, Ekonomileri ve Stratejik Araştırmalar Enstitüsü, Güzel Sanatlar Enstitüsü, Ekonomi ve Sosyal Bilimler Enstitüsü, İnsanî Bilimler ve Edebiyat Enstitüsü, İşletme Enstitüsü, Mühendislik ve Fen Bilimleri Enstitüsü, Müzik ve Sahne Sanatları Enstitüsü ile Ankara, Erzurum, Malatya, Şanlıurfa ve Van illerindeki eğitim bilimleri enstitülerinden,”

“İkinci fıkranın (c) bendinde belirtilen eğitim bilimleri enstitüleri, kampüslerinde uluslararası yüksek kalite ve standarda sahip eğitim merkezi olmak amacıyla kurulabilecek 625 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanununa tâbi ilk ve orta öğretim okullarını laboratuvar okulları olarak kullanır. Ankara'daki laboratuvar okulu ile Bilkent Üniversitesi hazırlık okulları ve Bilkent Uluslararası Okulu öğrencileri ve öğretmenleri müşterek akademik ve sosyal çalışmalarda bulunur.”

“Laboratuvar okullarındaki öğretmenler, kampüslerindeki eğitim bilimleri enstitüsünde yüksek lisans veya doktora öğrencisi olabileceği gibi, eğitim bilimleri enstitüsü öğretim elemanları da laboratuvar okullarında öğretmenlik yapabilir.”

“Laboratuvar okullarında onuncu sınıftan onbirinci sınıfa geçişte, Bilkent Üniversitesi Senatosu tarafından belirlenecek uluslararası sınavlarda başarılı olma şartı da aranır. Bu liselerden mezun olabilmek için uluslararası bakalorya diploması alınması da gereklidir.”

“Bilkent Üniversitesinin Erzurum, Malatya, Şanlıurfa ve Van illerindeki kampüslerinin laboratuvar okullarında öğrenim gören öğrencilerin en az yüzde yetmişinin burslu olması zorunludur. Bu kampüslerde eğitim ve araştırma birimleri ile sağlık merkezi, lojmanlar, misafirhaneler gibi her türlü tesisin kurulması ve işletilmesiyle ilgili, ücretler dâhil her türlü giderler ile okullarda burslu okuyacak öğrencilere sağlanacak burslar,

a) Bilkent Üniversitesinin ve Üniversitenin bu fıkıradaki belirtilen illerdeki kampüslerinde bulunan okulların tüm personelinin ücretlerinden 1/3/2006 tarihinden itibaren yirmibeş yıl süreyle kesilecek gelir vergisi tutarının özel bir hesaba aktarılmasıyla oluşan kaynaktan,

b) Bu fıkıradaki belirtilen illerde bulunan kampüslerdeki burssuz öğrencilerden alınacak eğitim ücretlerinden,

c) Bilkent Üniversitesinin temin veya kabul edeceği diğer gelir kaynakları ile bağışlardan,

karşılanır. (a) bendinde belirtilen özel hesabın oluşturulması, kullanımı ve denetimine ilişkin usûl ve esaslar, Maliye ve Millî Eğitim bakanlıkları ile Bilkent Üniversitesince birlikte hazırlanacak yönetmelikle düzenlenir.”

MADDE 2 – Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3 – Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

3/7/2006

[R.G. 4 Temmuz 2006 – 26218]

 İçindekilere dön

BAZI KANUN VE KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMELERDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN

Kanun No. 5528

Kabul Tarihi : 28/6/2006

MADDE 1 – 7/6/2000 tarihli ve 4576 sayılı Kanunun 2 nci maddesi ile geçici 2 nci ve geçici 4 üncü maddeleri yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 2 – Ekli (1) sayılı listede yer alan kadrolar 190 sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Ek (I) sayılı cetvelin Sağlık Bakanlığına ilişkin bölümünden çıkarılmış, ekli (2) sayılı listede yer alan kadrolar 190 sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Ek (I) sayılı cetvelin Sağlık Bakanlığına ilişkin bölümüne eklenmiştir.

MADDE 3 – 13/12/1983 tarihli ve 181 sayılı Sağlık Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 3 üncü maddesinin birinci cümlesinden sonra gelmek üzere "Ancak bu maddeye göre diş tabibi ve eczacı unvanlarında çalıştırılacak personel merkezî sınav sonuçlarına bakılmaksızın kura ile yerleştirilir." cümlesi; aynı maddenin "ilgili mevzuat dahilinde" ibaresinden sonra gelmek üzere "nöbet ücreti ödenir ve" ibaresi eklenmiştir.

MADDE 4 – 181 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

"EK MADDE 6 – Bakanlık, hizmetin yürütülmesi bakımından gerekli gördüğü ilçelerde Sağlık Grup Başkanlıkları oluşturabilir. Bu Başkanlıklara ayrıca kadro tahsisi yapılmaz ve buralarda gerek duyulan hizmetler, ilgili ilçede bulunan personel eliyle yürütülür."

MADDE 5 – 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun;

a) 88 inci maddesinin ikinci fıkrasının (a) bendine "sağlık müdür yardımcılığı" ibaresinden sonra gelmek üzere "sağlık grup başkanlığı",

b) 175 inci maddesinin üçüncü fıkrasının son cümlesine "Ancak," ibaresinden sonra gelmek üzere "sağlık grup başkanlığı",
ibareleri eklenmiştir.

MADDE 6 – 4/1/1961 tarihli ve 209 sayılı Kanunun 5 inci maddesinin dördüncü fıkrasına "yüzde 800'ünü" ibaresinden sonra gelmek üzere "hastane müdürü ile eczacılara yüzde 250'sini ve başhemşirelere yüzde 200'ünü" ibaresi eklenmiştir.

MADDE 7 – Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 8 – Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

3/7/2006

(1) SAYILI LİSTE

KURUMU: SAĞLIK BAKANLIĞI
TEŞKİLÂTI: TAŞRA

İPTAL EDİLEN KADROLAR			
SINIFI	UNVANI	DERECE	ADET
GİH	OKUL MÜDÜRÜ	1	3
GİH	OKUL MÜDÜRÜ	2	3
GİH	OKUL MÜDÜRÜ	3	5
GİH	OKUL MÜDÜR YARDIMCISI	1	3
GİH	OKUL MÜDÜR YARDIMCISI	2	9
GİH	OKUL MÜDÜR YARDIMCISI	3	3
GİH	OKUL MÜDÜR YARDIMCISI	4	1
EÖH	ÖĞRETMEN	1	329
EÖH	ÖĞRETMEN	2	55
EÖH	ÖĞRETMEN	3	67
EÖH	ÖĞRETMEN	4	58
EÖH	ÖĞRETMEN	5	246
EÖH	ÖĞRETMEN	6	6
SHS	SAĞLIK MEMURU	9	2500
YHS	HİZMETLİ	5	260
YHS	HİZMETLİ	7	140
YHS	HİZMETLİ	9	225
YHS	HİZMETLİ	12	240
YHS	TERZİ	5	65
YHS	TERZİ	7	57
YHS	TERZİ	9	13
YHS	AŞÇI	5	32
YHS	AŞÇI	7	75
	TOPLAM		4395

KURUMU: SAĞLIK BAKANLIĞI
TEŞKİLÂTI: DÖNER SERMAYE

İPTAL EDİLEN KADROLAR			
SINIFI	UNVANI	DERECE	ADET
GİH	ŞEF	3	3
GİH	ŞEF	5	2
GİH	MEMUR	5	34
GİH	MEMUR	6	10
GİH	MEMUR	7	5
GİH	MEMUR	10	119
GİH	MEMUR	11	150
GİH	MEMUR	12	150
GİH	DAKTİLOGRAF	5	1
GİH	DAKTİLOGRAF	7	2
GİH	DAKTİLOGRAF	8	1
GİH	ÇÖZÜMLEYİCİ	5	15

GİH	ÇÖZÜMLEYİCİ	6	15
GİH	ÇÖZÜMLEYİCİ	7	20
GİH	PROGRAMCI	5	15
GİH	PROGRAMCI	6	15
GİH	PROGRAMCI	7	20
GİH	VERİ HAZ. ve KONT. İŞL.	5	9
GİH	VERİ HAZ. ve KONT. İŞL.	9	400
GİH	VERİ HAZ. ve KONT. İŞL.	10	400
GİH	ŞOFÖR	10	195
GİH	ŞOFÖR	11	250
GİH	ŞOFÖR	12	169
SHS	HEMŞİRE	4	1
SHS	HEMŞİRE	5	13
SHS	HEMŞİRE	9	3176
SHS	SAĞLIK MEMURU	5	19
SHS	SAĞLIK MEMURU	9	74
YHS	HİZMETLİ	5	6
YHS	HİZMETLİ	7	1
YHS	HİZMETLİ	8	2
YHS	HİZMETLİ	10	1
YHS	HİZMETLİ	12	2
	TOPLAM		5295

(2) SAYILI LİSTE

KURUMU: SAĞLIK BAKANLIĞI
TEŞKİLÂTI: TAŞRA

SINIFI	UNVANI	İHDAS EDİLEN KADROLAR	
		DERECE	ADET
SHS	UZMAN TABİP (TUTG)	3	600
SHS	UZMAN TABİP (TUTG)	4	850
SHS	UZMAN TABİP (TUTG)	5	550
SHS	DİŞ TABİBİ	5	926
SHS	ECZACI	5	462
SHS	DİYETİSYEN	5	1260
SHS	SOSYAL ÇALIŞMACI	5	350
SHS	ODYOLOG	5	300
SHS	FİZYOTERAPİST	5	1344
SHS	PSİKOLOG	5	748
SHS	ÇOCUK GELİŞİMCİSİ	5	200
SHS	SAĞLIK TEKNİKERİ	9	2100
	TOPLAM		9690

[R.G. 4 Temmuz 2006 – 26218]

 [İçindekilere dön](#)

**ATEŞLİ SİLAHLAR VE BIÇAKLAR İLE DİĞER ALETLER HAKKINDA
KANUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN**

Kanun No. 5529

Kabul Tarihi : 29/6/2006

MADDE 1 – 10/7/1953 tarihli ve 6136 sayılı Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Kanununun 7 nci maddesinin birinci fıkrasının (4) numaralı bendinin (B) alt bendine “e) Çarşı ve mahalle bekçilerinden,” ibaresi eklenmiş, aynı maddenin üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve üçüncü fıkradan sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Birinci fıkranın (1), (2), (3) ve (4) numaralı bentlerinde sayılan kişilere ait silahların, 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun 64 üncü maddesine, 2330 sayılı Nakdi Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanuna, 2453 sayılı Yurt Dışında Görevli Personele Nakdi Tazminat Verilmesi ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanuna, 2566 sayılı Bazı Kamu Görevlilerine Nakdi Tazminat Verilmesi ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanuna, 2629 sayılı Uçuş, Paraşüt, Denizaltı, Dalgıç ve Kurbağa Adam Hizmetleri Tazminat Kanunu ve 926 Sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanuna ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununa göre aylık bağlananlara ait silahların, barışta veya olağanüstü hallerde iç güvenlik ve asayişin sağlanmasına yönelik her türlü faaliyet, eğitim, tatbikat ve manevralar ile birlik veya grup halinde intikaller sırasında veya bu hareket ve hizmetlerin sebep ve etkileri ile hayatlarını kaybedenlerin ana, baba, eş ve çocuklarına bu kişilerden intikal eden ateşli silahlar ile yukarıda sayılan kanunlara göre aylık bağlanmamış olsa bile bu şekilde yaralananlara ait ateşli silahların taşınmasına veya bulundurulmasına yetki veren kayıt ve belgeler her türlü resim, vergi ve harçtan muaftır.”

“Barışta veya olağanüstü hallerde iç güvenlik ve asayişin sağlanması amacıyla yürütülen her türlü faaliyet, eğitim, tatbikat ve manevralar ile birlik veya grup halinde intikaller sırasında bu hareket ve hizmetlerin sebep ve etkileriyle vefat edenlerden (şehit, er, erbaş ve malûl gaziler dahil) intikal eden silah bulunmaması durumunda; bunların ana, baba, eş ve çocuklarından sadece birinin, bir ateşli silahla sınırlı olmak kaydıyla, silah taşınmasına veya bulundurulmasına yetki veren kayıt ve belgeler her türlü resim, vergi ve harçtan muaftır.”

MADDE 2 – Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3 – Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

3/7/2006

[R.G. 4 Temmuz 2006 – 26218]

— • —

 [İçindekilere dön](#)

ASKERÎ MAHKEMELER KURULUŞU VE YARGILAMA USULÜ KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN

Kanun No. 5530

Kabul Tarihi : 29/6/2006

MADDE 1 – 25/10/1963 tarihli ve 353 sayılı Askerî Mahkemeler Kuruluşu ve Yargılama Usulü Kanununun 3 üncü maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Askerî mahkemelerde bulunacak subay üyelerin, en az yüzbaşı rütbesinde muharip sınıftan olmaları, sanığın astı ve yargılama süresince en yakın amiri olmamaları ve taksirli suçlar hariç, bir suçtan hükümlü bulunmamaları şarttır.”

MADDE 2 – 353 sayılı Kanununun 10 uncu maddesinin birinci fıkrasının (A) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“A) Muvazzaf askerler; subaylar, astsubaylar, askerî öğrenciler, uzman jandarmalar, uzman erbaşlar, erbaş ve erler,”

MADDE 3 – 353 sayılı Kanunun 11 inci maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Yabancı asker kişilerin askerî mahkemelerde yargılanmaları:

MADDE 11 – Uluslararası anlaşmalar gereğince yabancı asker kişilerin askerî mahkemede yargılanmalarını gerektiren suçları hakkında soruşturma ve kovuşturma yapılması Millî Savunma Bakanının iznine bağlıdır.”

MADDE 4 – 353 sayılı Kanunun 13 üncü maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Barış zamanında sivil kişilerin Askerî Ceza Kanununa tâbi suçlarında yargılama mercii:

MADDE 13 – Askerî Ceza Kanununun 55, 56, 57, 58, 59, 61, 63, 64, 75, 79, 80, 81, 93, 94, 95, 114 ve 131 inci maddelerinde yazılı suçlar, askerî mahkemelerin yargı yetkisine tâbi olmayan sivil kişiler tarafından barış zamanında işlenirse; bu kişilerin yargılanması, adlî yargı mahkemeleri tarafından, Askerî Ceza Kanunu hükümleri uygulanmak suretiyle yapılır.”

MADDE 5 – 353 sayılı Kanunun 14 üncü maddesinin (G) ve (H) bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve aynı maddeye aşağıdaki (I) bendi eklenmiştir.

“G) 1632 sayılı Askerî Ceza Kanununun 55, 56, 57, 58, 59, 63, 64, 75, 78, 80, 81, 93, 94, 95, 100, 101, 102, 124, 125 ve 127 nci maddelerinde yazılı suçlara ait davalar,

H) İlan olunan harekât bölgesinde, birinci derece askerî yasak bölgeler içinde veya nöbet yerlerinde karakollarda kışla ve karargâhlarda, askerî kurumlarda, yerleşme ve konaklama amacıyla kullanılan bina ve mahaller içinde askerlere karşı işlenen 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 86, 106, 108, 113, 125 ve 265 inci maddelerinde yazılı suçlara ait davalar,

I) Nöbet, devriye, karakol, inzibat, askerî trafik, kolluk veya kurtarma ve yardım görevi yapan askerlere karşı bu görevleri yaptıkları sırada işlenen (H) bendinde yazılı suçlara ait davalar.”

MADDE 6 – 353 sayılı Kanunun 19 uncu maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Tek hâkimle ve kurulla bakılacak işler:

MADDE 19 – Subay ve astsubayların işledikleri suçlara ait davalar hariç olmak üzere, adlî para cezasını veya yukarı haddi üç yıla kadar hapis cezasını gerektiren Askerî Ceza Kanununda ve diğer kanunlarda yazılı suçları işleyenlerin davalarına ve suç konusu olmayan eşyanın müsaderesine askerî mahkemelerin hâkim sınıfından olan üyelerinden birisi tarafından bakılır.

Bir kimse tarafından işlenmiş müteaddit fiillerin yargılanması en ağır cezayı gerektiren fiile bakmakla görevli mahkemeye aittir. Fiilde irtibat hâlinde de aynı hüküm uygulanır. Suçun subay ve astsubayla birlikte işlenmesi hâlinde birinci fıkra hükmü uygulanmaz.

Birinci fıkrada yazılı suçlarla ilgili soruşturmalarda hâkim kararı gerektiren her türlü işleme ait kararlar, askerî mahkemenin hâkim sınıfından olan üyelerinden birisi tarafından verilir. Bu kararlara karşı itirazı incelemeye, en yakın askerî mahkeme yetkilidir.

İddianamenin kabulünden sonra, yargılamanın tek hâkimle yürütülmesi gerektiği gerekçesi ile görevsizlik kararı verilemez.

Görülmekte olan davalar nedeniyle tek hâkim ile askerî mahkeme kurulu arasında çıkan görev uyuşmazlıklarını Askerî Yargıtay çözümler.”

MADDE 7 – 353 sayılı Kanunun 20 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“**MADDE 20** – Er ve erbaşlar ile yedek subayların askere girmeden veya silâh altına çağrılmadan önce işledikleri yukarı haddi iki yıla kadar hapis cezasını gerektiren suçlara ait davalarda soruşturma ve kovuşturma işlemleri askerliklerini bitirmelerine kadar geri bırakılır.

Türk Silâhlı Kuvvetlerinden çıkarmayı gerektiren suçlardan sanık yedek subaylar hakkında bu hüküm uygulanmaz.

Savaş hâlinde, silâh altında bulunan veya silâh altına çağrılan bütün asker kişiler aleyhine adliye mahkemelerinin görevine giren suçlardan aşağı haddi beş yıl ve daha fazla

hapis cezasını gerektirenler hariç olmak üzere, şüpheli veya sanık buldukları diğer suçlara ait soruşturma ve kovuşturma işlemleri barışa veya askerliklerinin bitimine kadar geri bırakılır.

Savaş hâlinde, aşağıda yazılı suçlar hariç olmak üzere, askerî mahkemenin görevine giren asker kişiler hakkındaki suçlara ait soruşturma ve kovuşturma işlemleri, barışa veya askerliklerinin bitimine kadar geri bırakılır. Ancak teşkilâtında askerî mahkeme kurulan kıt'a komutanı veya askerî kurum amiri askerî menfaat ve zorunluluklar karşısında geri bırakma hükümlerinin uygulanmamasını askerî savcıdan isteyebilir:

A) Aşağı haddi beş yıl ve daha fazla hapis cezasını gerektiren suçlar.

B) Askerî Ceza Kanununun 3 üncü babının birinci, üçüncü (63 üncü maddesinin birinci fıkrası ile 76 ve 77 nci maddeleri hariç), dördüncü, beşinci (82, 83, 84, 95 inci maddeleri hariç), yedinci fasıllarında yazılı suçlar.

C) Askerî Ceza Kanununun 130, 131 ve 137 nci maddelerinde yazılı suçlar.

Geri bırakma süresi içinde zaman aşımı işlemez.”

MADDE 8 – 353 sayılı Kanunun 21 inci maddesinin ikinci, üçüncü ve dördüncü fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve maddeye ikinci fıkradan sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Asker olmayan kişilerin asker kişilerle müştereken işledikleri suçlarda yetkili askerî mahkeme, asker kişiler yönünden yetkili olan askerî mahkemedir.”

“Savaş hâlinde saklı, yoklama kaçağı, bakaya ve geç iltihak suretiyle bakaya suçlarından sanık erbaş ve erler ile sevk edildiği eğitim merkezine zamanında katılmamak suretiyle bakaya suçu işleyen yedek subay adayları, eğitimlerini takiben verildikleri birlik veya kurumların tâbi oldukları askerî mahkemede yargılanırlar.”

“Savaş hâlinde saklı, yoklama kaçağı ve bakaya suçlarından sanık yedek subay adayları, kayıtlı buldukları askerlik şubelerinin tâbi olduğu askerî mahkemede yargılanırlar.”

“Savaş halinde, asker olmayan kişilerin askerî mahkemelerde yargılanmalarını gerektiren suçlarda ise, suçun işlendiği yere en yakın askerî mahkeme yetkilidir. Suçun işlendiği yer belli değil ise, yetkili askerî mahkeme 4/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununda gösterilen usûllere göre belirlenir.”

MADDE 9 – 353 sayılı Kanunun 22 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 22 – Kadro ve kuruluş itibarıyla hangi askerî mahkemenin yetkisine girdikleri belli olmayan kişiler, suçu işledikleri veya bölgesinde buldukları yerdeki askerî birlik veya kurumun bağlı bulunduğu askerî mahkemenin yetkisine tâbidirler.

Yetkili askerî mahkeme birden fazla olduğu takdirde şüpheliyi yakalayan veya soruşturma yapılmasını daha önce isteyen kıt'a komutanı veya askerî kurum amirinin teşkilâtında kurulan askerî mahkeme yetkilidir.”

MADDE 10 – 353 sayılı Kanunun 28 inci maddesi başlığıyla birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Birden fazla mahkemeye tâbi şüpheliler hakkında yetki:

MADDE 28 – Bir suçta birkaç şüpheli bulunur ve bunlar birden fazla askerî mahkeme yetkisine tâbi olursa ilgili askerî savcılar hepsi hakkında soruşturmanın hangi askerî savcılık tarafından yapılacağını kararlaştırırlar. Uzlaşamazlar ise, soruşturmayı yapacak savcılığı Millî Savunma Bakanlığı tayin eder.

Birleştirilerek yapılan soruşturma sonunda şüphelilerin hepsi hakkında dava, soruşturmayı yapan askerî savcının teşkilâtında bulunduğu askerî mahkemede açılabilir.

Şüphelilerden biri hakkında evvelden dava açılmış ise askerî savcılardan birinin istemi üzerine Askerî Yargıtay tarafından bütün şüphelilerin davasına bakacak askerî mahkeme tayin olunur.”

MADDE 11 – 353 sayılı Kanunun 32 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 32 – Sanık, sınıf ve rütbe yönünden olmayan yetkisizlik iddiasını duruşmada sorgusundan önce askerî mahkemeye bildirir.

Yetkisizlik iddiası üzerine askerî mahkeme bu iddiayı, sanığın sorgusundan önce karara bağlar. Bu aşamalardan sonra yetkisizlik iddiasında bulunulamayacağı gibi mahkemeler de bu hususta re'sen karar veremez.”

MADDE 12 – 353 sayılı Kanunun 33 üncü maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Yetkisi olmayan askerî savcının ve askerî mahkemenin yaptığı soruşturma ve kovuşturma:

MADDE 33 – Yetkisi olmayan askerî savcı ve askerî mahkeme tarafından yapılan soruşturma ve kovuşturma işlemleri, sadece yetkisizlik nedeniyle hükümsüz sayılmaz.”

MADDE 13 – 353 sayılı Kanunun 37 nci maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Hâkimin davaya bakamayacağı hâller ve hâkimin reddi:

MADDE 37 – Hâkim, Ceza Muhakemesi Kanununda belirtilen hâllerde ve dava ile ilgili olarak teşkilâtında askerî mahkeme kurulan kıt'a komutanı veya askerî kurum amiri sıfatı ile istemde bulunmuş veya amir sıfatı ile vak'a hakkında rapor vermiş ise hâkimlik görevini yapamaz.

Savaşta, hâkimin davaya bakamayacağı hâller dışındaki bir sebebe dayanılarak hâkimin reddi isteminde bulunulamaz.”

MADDE 14 – 353 sayılı Kanunun 46 ncı maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Askerî savcılarının reddi ve çekinmesi:

MADDE 46 – Askerî savcılar reddedilemez. Ancak, hâkimin davaya bakamayacağı hâllerden veya hâkimin ret sebeplerinden biri bulunursa davadan çekinirler.”

MADDE 15 – 353 sayılı Kanunun 49 uncu maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Tebliğat ve yazışma usûlü:

MADDE 49 – Mahkeme kıdemli hâkimi veya hâkim, her türlü tebligatı, tüm gerçek veya özel hukuk tüzel kişileri veya kamu kurum ve kuruluşları ile ilgili yazışmaları yapar.

İnfaz edilecek kararlar, askerî savcılığa verilir.

Askerî Yargıtayda tebliğ veya yerine getirilecek kararlar, Askerî Yargıtay Başsavcısına verilir. Başsavcı, tebliğ veya yerine getirme için gerekli tedbirleri alır.”

MADDE 16 – 353 sayılı Kanunun 59 uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“**MADDE 59** – Asker kişi olan tanıklar, bağlı buldukları birlik komutanı veya askerî kurum amirlerinin emri ile getirilirler.

Tutuklu ve ivedi işler ile savaş hâlinde tanıklar zorla getirilebilirler.”

MADDE 17 – 353 sayılı Kanunun 63 üncü maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Askerî mahallerde keşif:

MADDE 63 – Askerî mahallerde yapılacak keşiflerde o yerdeki askerî birlik komutanı veya askerî kurum amiri haberdar edilir.”

MADDE 18 – 353 sayılı Kanunun 69 uncu maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Tutuklama kararı:

MADDE 69 – Tutuklama kararı; soruşturma evresinde askerî savcının veya teşkilâtında askerî mahkeme kurulan kıt'a komutanı veya askerî kurum amirinin istemi üzerine, kovuşturma evresinde ise askerî savcının istemi ile veya re'sen askerî mahkeme tarafından verilir.

Teşkilâtında askerî mahkeme kurulan kıt'a komutanı veya askerî kurum amiri şüphelinin tutuklanmasını istediği takdirde bu istemini gerekçesi ile birlikte askerî savcıya bildirir. Askerî savcı, bu istemi yetkili askerî mahkemeye intikal ettirmekle yükümlüdür.”

MADDE 19 – 353 sayılı Kanunun 71 inci maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Tutuklama nedenleri:

MADDE 71 – Kuvvetli suç şüphesinin varlığını gösteren olguların bulunması durumunda Ceza Muhakemesi Kanununda belirtilen tutuklama nedenlerinden birinin varlığı hâlinde veya askerî disiplinin korunması amacıyla şüpheli veya sanık hakkında tutuklama kararı verilebilir.

Sırf askerî suçlarda, kanunda öngörülen cezanın üst sınırı bir yıldan az olsa dahi tutuklama kararı verilebilir.”

MADDE 20 – 353 sayılı Kanunun 73 üncü maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Şüpheli veya sanığın tutuklanmasından kimlere haber verileceği:

MADDE 73 – Şüpheli veya sanığın tutuklanmasından; yakınları, teşkilâtında askerî mahkeme kurulan kıt’a komutanı veya askerî kurum amiri ile şüpheli veya sanığın mensup olduğu askerî birlik komutanı veya askerî kurum amiri derhâl haberdar edilir.”

MADDE 21 – 353 sayılı Kanunun 74 üncü maddesinde yer alan “Tutuklama kararına karşı sanık” ibaresi “Tutuklama kararına karşı şüpheli, sanık” olarak, son fıkrası ise aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Ancak, itirazı inceleyen mahkeme, şüpheli veya sanığın tutuklanmasına karar verdiği takdirde; şüpheli veya sanık, itirazda bulunan teşkilâtında askerî mahkeme kurulan kıt’a komutanı veya askerî kurum amirinin teşkilâtındaki askerî mahkeme hariç, en yakın askerî mahkemeye yukarıdaki süre içinde itiraz edebilir. Bu mahkemenin verdiği karar kesindir.”

MADDE 22 – 353 sayılı Kanunun 75 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 75 – Soruşturma evresinde şüphelinin tutukevinde bulunduğu süre içinde ve en geç otuzar günlük süreler itibarıyla tutukluluk hâlinin devamının gerekip gerekmeyeceği hususunda, askerî savcının istemi üzerine tutuklama kararını veren askerî mahkeme tarafından 71 inci madde hükümleri göz önünde bulundurulur. Bu karar şüpheliye tebliğ olunur.

Tutukluluk hâlinin incelenmesi, yukarıdaki fıkrada öngörülen süre içinde şüpheli tarafından da istenebilir.

İnceleme tarihinde askerî mahkemenin vereceği karara karşı, teşkilâtında askerî mahkeme kurulan kıt’a komutanı veya askerî kurum amiri, askerî savcı ve şüpheli üç gün içinde bu mahkemeye en yakın askerî mahkemede itiraz edebilir. İtirazı inceleyen askerî mahkemenin vereceği karar kesindir.

Askerî mahkeme; tutuklu bulunan sanığın duruşmasında, tutukluluk hâlinin devamının gerekip gerekmeyeceğini, her oturumda veya koşullar gerektirdiğinde davanın açılmasından hükmün kesinleşmesine kadar askerî savcı veya sanığın istemi üzerine veya re’sen inceleyerek karara bağlar.”

MADDE 23 – 353 sayılı Kanunun 79 uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 79 – Aşağıda belirtilen hallerde, asker kişi herkes tarafından geçici olarak yakalanabilir:

a) Kişiye suç işlerken rastlanması.

b) Suçüstü bir fiilden dolayı; izlenen kişinin kaçması olasılığının bulunması veya hemen kimliğini belirleme olanağının bulunmaması.

Tutuklama kararı veya yakalama emri düzenlenmesini gerektiren ve gecikmesinde sakınca bulunan hallerde; askerî savcıya derhal başvurma olanağı bulunmadığı takdirde, amiri, üstü, askerî karakol, nöbetçi, devriye, askerî inzibat ve kolluk görevlisi asker kişiyi yakalama yetkisine sahiptir.

Birinci fıkra hükmü, resmî elbiseli subay, astsubay ve askerî öğrenciler hakkında ancak ağır ceza mahkemesinin görevine giren suçlarda uygulanabilir.”

MADDE 24 – 353 sayılı Kanunun 80 inci maddesi başlığıyla birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Yakalanan kimsenin sorguya çekilmesi ve gözaltı:

MADDE 80 – Yakalanan kişi serbest bırakılmaz ise hemen en yakın askerî inzibat karakoluna veya askerî makama teslim olunur veya yetkili askerî inzibat gelinceye kadar olay yerinde tutulur.

Yakalanan kişi ve olay hakkında askerî savcı ve Cumhuriyet savcısına hemen bilgi verilerek emri doğrultusunda işlem yapılır. Kişinin yakalandığı bir yakınına veya belirlediği bir kişiye gecikmeksizin haber verilir.

Yakalanan kişi askerî savcı veya Cumhuriyet savcısı tarafından bırakılmazsa soruşturmanın tamamlanması için gözaltına alınmasına karar verilir.

Gözaltı süresi, yakalama yerine en yakın askerî mahkeme veya sulh hâkimine gönderilmesi için zorunlu süre hariç yakalama anından itibaren yirmidört saati geçemez. Yakalama yerine en yakın askerî mahkeme veya sulh hâkimine gönderilme için zorunlu süre oniki saatten fazla olamaz.

Toplu olarak işlenen suçlarda, suçun niteliği, delillerin toplanmasındaki güçlük veya şüpheli sayısının çokluğu nedeniyle; askerî savcı veya Cumhuriyet savcısı gözaltı süresinin, her defasında bir günü geçmemek üzere, üç gün süreyle uzatılmasına yazılı olarak emir verebilir. Gözaltı süresinin uzatılması emri gözaltına alınana derhâl tebliğ edilir.

Yakalama işlemine, gözaltına alma ve gözaltı süresinin uzatılmasına ilişkin askerî savcı veya Cumhuriyet savcısının yazılı emrine karşı, yakalanan kişi, müdafî veya kanunî temsilcisi, eşi ya da birinci veya ikinci derecede kan hısımları, hemen serbest bırakılmayı sağlamak için askerî mahkemeye veya sulh ceza hâkimine başvurabilir. Askerî mahkeme veya sulh ceza hâkimi incelemeyi evrak üzerinde yaparak derhâl ve nihayet yirmidört saat dolmadan başvuruyu sonuçlandırır. Yakalamamanın veya gözaltına alma veya gözaltı süresini uzatmanın yerinde olduğu kanısına varılırsa başvuru reddedilir.

Dördüncü ve beşinci fıkralarda yazılı süreler içinde şüpheli, sorguya çekilmek üzere askerî mahkeme önüne çıkarılır; askerî mahkeme önüne çıkarılma imkânı olmaması halinde, en yakın sulh hâkimine gönderilir. Bu süreler geçtikten sonra mahkeme veya hâkim kararı olmaksızın hürriyetinden yoksun kılınmaz.

Askerî mahkeme veya sulh hâkimi, yakalanma veya gözaltına almayı gerektiren bir hal görmez veya bu sebepler ortadan kalkmış bulunursa gözaltına alınan kişinin serbest bırakılmasını emreder.”

MADDE 25 – 353 sayılı Kanununun 81 inci maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Şüpheli veya sanığın getirilmesi:

MADDE 81 – Askerî kişiler, ifadelerinin alınması veya sorguları için bağlı buldukları askerî birlik komutanının veya askerî kurum amirinin emri ile getirilirler.

Tutuklu olanlar muhafaza altında gönderilir.

Savaş hâlinde asker olmayan şüpheli ve sanıklar davetiye çıkarılmadan zorla getirilebilirler.”

MADDE 26 – 353 sayılı Kanununun 84 üncü maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Askerî savcı, asker kişi olan bir şüphelinin yapılan soruşturma dolayısıyla geçici olarak işten el çektirilmesini gerekli görürse, bu hususta karar verilmesini teşkilâtında askerî mahkeme kurulan yetkili kıt’a komutanı veya askerî kurum amirinden ister. Kıt’a komutanı veya askerî kurum amiri bu hususta en geç üç gün içinde kararını verir ve sonucunu askerî savcıya bildirir.”

MADDE 27 – 353 sayılı Kanununun 85 inci maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Müdafî sayısının sınırlanması:

MADDE 85 – Savaş hâlinde müdafilerin sayısı sınırlanabilir.”

MADDE 28 – 353 sayılı Kanununun 93 üncü maddesinin birinci ve dördüncü fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Askerî suçlara dair asker kişiler tarafından yapılacak sözlü ve yazılı ihbar ve şikâyetler silsile yolu ile şüphelinin amiri olan askerî makama yapılır.”

“Asker kişilerden başkası tarafından yapılacak sözlü veya yazılı ihbar ve şikâyetler, Ceza Muhakemesi Kanunu hükümleri dairesinde yetkili makamlara veya şüphelinin amiri olan askerî makama yapılır.”

MADDE 29 – 353 sayılı Kanunun 95 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 95 – Cumhuriyet savcılıklarına veya zabıta makam ve memurlarına yapılacak askerî yargıya tâbi suç ihbar ve şikâyetleri şüphelinin amiri olan makama gönderilir.

Askerî birlik komutanı veya askerî kurum amiri maiyetinden birinin kendisine ihbar veya şikâyet olunan veyahut diğer suretle öğrendiği, askerî mahkemelerin görev alanına giren suçları hakkında şüphelinin kimliğini, isnat olunan suçu ve bu suçun delillerini gösterir bir vak’a raporu düzenler ve adlî yönden bağlı bulunduğu askerî mahkemenin teşkilâtında kurulduğu kıt’a komutanı veya askerî kurum amirine gönderir.

Teşkilâtında askerî mahkeme kurulan kıt’a komutanı veya askerî kurum amiri, suç evrakını inceledikten sonra askerî savcıya gönderir ve şüphelinin tutuklanmasını isterse bu husustaki istemini de bildirir.

Ağır ceza mahkemesinin görevine giren suçlar veya gecikmesinde sakınca umulan hallerde askerî savcılar derhal soruşturmaya başlarlar. Zorunluluk halinde bu soruşturma bir disiplin subayı tarafından da yapılabilir. Bu hallerde durum derhal yetkili askerî mahkemenin teşkilâtında kurulduğu komutan veya askerî kurum amirine bildirilir.

Cumhuriyet savcıları, zabıta makam ve memurları ve askerî amirler askerî savcının işe el koymasına kadar eylemin sübut vasıtalarının ve delillerinin kaybolmasını önleyecek, gecikmesinde sakınca umulan tedbirleri alırlar.”

MADDE 30 – 353 sayılı Kanunun 96 ncı maddesinin başlığı ile birinci, üçüncü ve dördüncü fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Soruşturma.”

“Askerî savcı 95 inci maddede yazılı usûl ve yollarla bir suçun işlendiğini öğrenir öğrenmez, kamu davasının açılmasına lüzum olup olmadığına karar verilmek üzere bir soruşturma yapar.”

“Şüpheli suçunu itiraf etse bile, öz vak’anın soruşturulması gerekir.”

“Askerî savcı, maddî gerçeğin araştırılması ve adil yargılamanın yapılabilmesi için, kolluk görevlileri marifetiyle, şüphelinin lehine ve aleyhine olan delilleri toplayarak muhafaza altına almak ve şüphelinin haklarını korumakla yükümlüdür.”

MADDE 31 – 353 sayılı Kanunun 97 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 97 – Askerî savcı, gerek doğrudan doğruya ve gerekse askerî, adlî veya diğer kolluk görevlileri aracılığı ile her türlü araştırmayı yapabilir; bütün kamu görevlilerinden ve özel kuruluşlardan soruşturmaya ilişkin her türlü bilgiyi isteyebilir.

Askerî savcılar; diğer askerî savcılar ile Cumhuriyet savcılarını istinabe edebilirler.

Askerî, adlî ve diğer kolluk görevlileri, askerî savcının soruşturmaya ilişkin bütün emirlerini gecikmeksizin yerine getirmekle yükümlüdür. Bu emirler yazılı; acele hâllerde sözlü olarak verilir. Sözlü emir, en kısa sürede yazılı olarak da bildirilir.

Diğer kamu görevlileri de, yürütülmekte olan soruşturma kapsamında ihtiyaç duyulan bilgi ve belgeleri, talep eden askerî savcıya vakit geçirmeksizin temin etmekle yükümlüdür.”

MADDE 32 – 353 sayılı Kanunun 103 üncü maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Soruşturma sırasında bu soruşturmanın başka bir kişiyi veya suçu kapsayacak şekilde genişletilmesi gerekirse, askerî savcı ivedi hâllerde bu soruşturmayı kendiliğinden yapar.”

MADDE 33 – 353 sayılı Kanunun 107 nci maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Kovuşturmaya yer olmadığına dair karara itiraz:

MADDE 107 – Askerî savcı tarafından verilen kovuşturmayaya yer olmadığına dair karar, teşkilâtında askerî mahkeme kurulan kıt'a komutanı veya askerî kurum amiri ile şüpheli ve suçtan zarar görene bildirilir.

Bu karara karşı teşkilâtında askerî mahkeme kurulan kıt'a komutanı veya askerî kurum amiri ya da suçtan zarar gören, kararın kendilerine tebliğinden itibaren onbeş gün içinde kararı veren askerî savcının teşkilâtında olduğu askerî mahkemeye yer itibarıyla en yakın askerî mahkemede itiraz edebilirler. En yakın askerî mahkemenin tayininde kararsızlık olursa, bu husus Millî Savunma Bakanlığınca giderilir. İtiraz isteminde kamu davasının açılmasını haklı gösterecek olaylar ve deliller gösterilir.”

MADDE 34 – 353 sayılı Kanununun 108 inci maddesinin birinci ve ikinci fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“İtiraz üzerine askerî savcının o zamana kadar yaptığı soruşturmayı içine alan dosya, itirazı inceleyecek olan askerî mahkemeye gönderilir.”

“Askerî mahkeme, süre tayin ederek bir diyeceği varsa bildirmesi için itiraz istemini şüpheliye tebliğ edebilir.”

MADDE 35 – 353 sayılı Kanununun 109 uncu maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Ret kararı suçtan zarar görene; eğer itiraz, teşkilâtında askerî mahkeme kurulan kıt'a komutanı veya askerî kurum amiri tarafından yapılmış ise bu makama tebliğ olunur ve ayrıca askerî savcıya ve şüpheliye bildirilir.”

MADDE 36 – 353 sayılı Kanununun 110 uncu maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Askerî mahkeme, itirazın yerinde ve haklı olduğuna kanaat getirirse, şüpheli hakkında kamu davası açılmasının gerekli olduğuna karar verir ve evrakı yetkili askerî savcıya gönderir.”

MADDE 37 – 353 sayılı Kanununun 111 inci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Askerî savcı tarafından verilip süresi içinde itiraz edilmeyen veya itiraz edilip de süresi içinde itiraz edilmediğinden veya sebep gösterilmediğinden hakkındaki itiraz reddolunmuş bulunan kovuşturmayaya yer olmadığı kararı üzerine, Millî Savunma Bakanı soruşturmayaya devam edilmesi veya kamu davası açılması hususlarında askerî savcıya emir verebilir.”

MADDE 38 – 353 sayılı Kanununun 112 nci maddesinin ikinci ve üçüncü fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Bu karara karşı şüpheli ve suçtan zarar gören ile teşkilâtında askerî mahkeme kurulan kıt'a komutanı veya askerî kurum amiri onbeş gün içinde itiraz edebilir.”

“Bu itiraz hakkında 107, 108 ve 109 uncu madde hükümleri uygulanır. İtirazın kabul edilmesi halinde, askerî savcı, soruşturmanın sonucuna göre karar verir.”

MADDE 39 – 353 sayılı Kanununun 115 inci maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“İddianamenin iadesi kararına itiraz:

MADDE 115 – Askerî savcı, iddianamenin iadesi kararına karşı yedi gün içinde en yakın askerî mahkemeye itiraz edebilir.”

MADDE 40 – 353 sayılı Kanununun 196 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 196 – Kanun yolları, askerî savcı, şüpheli, sanık ve katılan, katılma isteği karara bağlanmamış, reddedilmiş veya katılan sıfatını alabilecek surette suçtan zarar görmüş bulunanlar ile teşkilâtında askerî mahkeme kurulan kıt'a komutanı ve askerî kurum amirine açıktır.

Askerî savcı ile teşkilâtında askerî mahkeme kurulan kıt'a komutanı veya askerî kurum amiri şüpheli veya sanık lehine de kanun yollarına başvurabilir.”

MADDE 41 – 353 sayılı Kanununun 202 nci maddesinin başlığı aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“İtiraz olunabilecek kararlar ve itiraz merci:”

“Bu Kanunda aksine hüküm bulunmayan hallerde yapılacak itirazları en yakın askerî mahkeme inceler.”

MADDE 42 – 353 sayılı Kanunun 205 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 205 – Askerî mahkemelerce verilen hükümler temyiz edilebilir.

Onbeş yıl ve daha fazla hapis cezasına ilişkin hükümler kendiliğinden temyize tâbidir.

Ancak;

A) Üst sınırı beşyüz günü geçmeyen adlî para cezasını gerektiren suçlardan beraat hükümlerine,

B) Kanunlarda kesin olduğu yazılı bulunan hükümlere,

karşı temyiz yoluna başvurulamaz. Bu hükümler hakkında 243 üncü madde hükümlerine göre Askerî Yargıtaya başvurulabilir.”

MADDE 43 – 353 sayılı Kanunun 207 nci maddesinin birinci ve ikinci fıkrası ile üçüncü fıkrasının birinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve üçüncü fıkrasına aşağıdaki bent eklenmiştir.

“Temyiz, kural olarak hükmün hukuka aykırılığı sebebine dayanır.”

“Bir hukuk kuralının uygulanmaması veya yanlış uygulanması hukuka aykırılıktır.”

“Temyiz dilekçesi veya beyanında gösterilmiş olmasa da aşağıda yazılı hâllerde hukuka kesin aykırılık varsayılır:”

“I) Hükmün hukuka aykırı yöntemlerle elde edilen delile dayanması.”

MADDE 44 – 353 sayılı Kanunun 212 nci maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“İsteme bağlı temyiz lâyihası ve tebliği:

MADDE 212 – Temyiz dilekçesinde veya beyanında temyiz sebepleri gösterilmemiş ise, temyiz dilekçesi için belirli olan sürenin bitmesinden veyahut hükmün gerekçesi henüz tebliğ edilmemiş ise, tebliğinden itibaren yedi gün içinde hükmü temyiz olunan mahkemeye bu sebepleri kapsayan bir lâyiha da verilebilir.

Teşkilâtında askerî mahkeme kurulan kıt'a komutanı veya askerî kurum amiri veya askerî savcı, temyiz yoluna başvurma nedenlerini sanığın leh ve aleyhine olduğunu belirtmek suretiyle gerekçeleri ile birlikte yazılı isteminde açıkça gösterir. Bu istem ilgililere tebliğ edilir. İlgililer, tebliğ tarihinden itibaren yedi gün içinde bu husustaki cevaplarını bildirebilirler.”

MADDE 45 – 353 sayılı Kanunun 216 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 216 – Temyiz dilekçesini ve beyanını ve varsa lâyihasını ve kendiliğinden temyize tâbi hükümleri, askerî savcı dosyaları ile beraber Askerî Yargıtay Başsavcılığına gönderir.

Askerî Yargıtay Başsavcılığınca düzenlenen tebliğname, hükmü temyiz etmeleri veya temyiz etmeseler dahi aleyhlerine sonuç doğurabilecek görüş içermesi hâlinde sanık veya müdafî ile katılan veya vekillerine tebliğ olunur. İlgili taraf tebliğden itibaren bir hafta içinde yazılı olarak cevap verebilir. Askerî Yargıtay Başsavcılığı tebliğname ile dosyayı Askerî Yargıtay Başkanlığına gönderir.

İkinci fıkra uyarınca yapılacak tebligatlar, ilgililerin dava dosyasından belirlenen son adreslerine yapılmasıyla geçerli olur. Ceza Muhakemesi Kanununun 262 ve 263 üncü madde hükümleri saklıdır.”

MADDE 46 – 353 sayılı Kanunun 218 inci maddesinin başlığı ve birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Duruşmalı inceleme:”

“On yıl veya daha fazla hapis cezasına ilişkin hükümlerde Askerî Yargıtay incelemesini, sanığın veya katılanın temyiz başvurusundaki istemi üzerine veya re'sen duruşmalı olarak yapar. İncelemenin duruşmalı yapılması, bir yıldan fazla hapis cezasına ilişkin hükümlerde Askerî Yargıtayın lüzum görmesine bağlıdır. Duruşma gününden sanığa, katılana, müdafî ve vekile haber verilir. Sanık duruşmada hazır bulunabileceği gibi vekâletnameye sahip bir veya birkaç müdafî ile kendisini temsil ettirebilir. Şu kadar ki; 85 inci madde hükmü saklıdır.”

MADDE 47 – 353 sayılı Kanunun 219 uncu maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Raporun, açıklanmasından sonra, Askerî Yargıtay Başsavcısı, sanık, müdafî, katılan ve vekili iddia ve savunmalarını açıklar. Bunlar arasında temyizi istemiş olan taraf önce dinlenir. Son söz sanığıdır.”

MADDE 48 – 353 sayılı Kanunun 220 nci maddesinin ikinci fıkrasının (A) ve (F) bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“A) Vâkıanın daha ziyade aydınlatılması gerekli olmaksızın yalnız beraate veya alt ve üst sınırı olmayan sabit bir cezaya hükmolunması gerekirse,”

“F) Suçun hukukî niteliğinin tayinine ve ceza uygulamasına bir etkisi bulunmamak kaydıyla, dosyadaki bilgi ve belgelerin dışında hiçbir araştırma yapılmasına ve takdire gerek duyulmayacak şekilde tespiti mümkün olan, suçun tarihinde hata yapılmışsa,”

MADDE 49 – 353 sayılı Kanunun 221 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 221 – Askerî Yargıtay, temyiz edilen hükmü, hükmü etkileyecek nitelikteki hukuka aykırılıklar nedeniyle bozar.

Hükmün bozulmasına neden olan hukuka aykırılık, bu hükme esas olarak saptanan işlemlerden kaynaklanmış ise, bunlar da aynı zamanda bozular.

207 nci madde hükümleri saklıdır.”

MADDE 50 – 353 sayılı Kanunun 222 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 222 – Askerî Yargıtay temyiz dilekçe, beyan ve lâyihasında ve tebliğnamede ileri sürülen hususları ve bunlar dışında hükmün esasına dokunacak derecede hukuka aykırı hâllerin bulunup bulunmadığını inceler.”

MADDE 51 – 353 sayılı Kanunun 226 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 226 – Hüküm, sanık lehine bozulmuş ise ve bu hususların temyiz isteminde bulunmamış olan diğer sanıklara da uygulanması olanağı varsa, bu sanıklar da temyiz isteminde bulunmuşçasına hükmün bozulmasından yararlanırlar.”

MADDE 52 – 353 sayılı Kanunun 227 nci maddesinin üçüncü ve dördüncü fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Hüküm, yalnız sanık tarafından veya onun lehine askerî savcı veya teşkilâtında askerî mahkeme kurulan kıt’a komutanı veya askerî kurum amiri veya 196 nci maddede gösterilen kimselerce temyiz edilmiş ise, yeniden verilen hüküm, önceki hükümle belirlenmiş olan cezadan daha ağır olamaz.

Sanık, müdafî, katılan ve vekilinin dosyada bulunan adreslerine de davetiye tebliğ olunamaması veya davetiye tebliğ olunmasına rağmen duruşmaya gelmemeleri nedeniyle bozmaya karşı beyanları saptanmamış olsa da, duruşmaya devam edilerek dava yokluklarında bitirilebilir. Ancak, sanık hakkında verilecek ceza, bozmaya konu olan cezadan daha ağır ise, sanığın her hâlde dinlenilmesi gerekir.”

MADDE 53 – 353 sayılı Kanunun dördüncü kısmının başlığı aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, 228 inci maddesinin birinci fıkrasına (F) bendi ve maddeye ikinci fıkra eklenmiştir.

“Yargılamanın Yenilenmesi ve Kanun Yararına Bozma”

“F) Ceza hükmünün, İnsan Haklarını ve Ana Hürriyetleri Korumaya Dair Sözleşmenin veya eki protokollerin ihlâli suretiyle verildiği ve hükmün bu aykırılığa dayandığı, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin kesinleşmiş kararıyla tespit edilmiş olursa.”

“Birinci fıkranın (F) bendinde belirtilen hâlde yargılamanın yenilenmesi, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararının kesinleştiği tarihten itibaren bir yıl içinde istenebilir.”

MADDE 54 – 353 sayılı Kanunun 232 nci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Bu madde, 228 inci maddenin birinci fıkrasının (E) bendinde yazılı hâlde uygulanmaz.”

MADDE 55 – 353 sayılı Kanunun 243 üncü maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Kanun yararına bozma:

MADDE 243 – Askerî mahkemelerden verilen ve Askerî Yargıtayda incelenmeksizin kesinleşen karar ve hükümlerde hukuka aykırılık bulunduğunu öğrenen Millî Savunma Bakanı, o karar veya hüküm hakkında kanun yararına bozma yoluna gidebilir. Bu takdirde o karar veya hükmün Askerî Yargıtayca bozulması istemini, yasal nedenlerini belirterek Askerî Yargıtay Başsavcılığına yazılı olarak bildirir.

Askerî Yargıtay Başsavcısı tebliğnamesine yalnız bu sebepleri yazar ve dosyayı Askerî Yargıtay Başkanlığına verir.

Askerî Yargıtay, ileri sürülen bu sebepleri yerinde görürse kararı veya hükmü bozar.

Bozma nedenleri;

A) Ceza Muhakemesi Kanununun 223 üncü maddesinde tanımlanan ve davanın esasını çözmeyen bir karara ilişkin ise, kararı veren hâkim veya mahkeme, gerekli inceleme ve araştırma sonucunda yeniden karar verir.

B) Mahkûmiyete ilişkin hükmün, davanın esasını çözmeyen yönüne veya savunma hakkını kaldırma veya kısıtlama sonucunu doğuran usûl işlemlerine ilişkin ise, kararı veren hâkim veya mahkemece yeniden yapılacak yargılama sonucuna göre gereken hüküm verilir. Bu hüküm, önceki hükümlerle belirlenmiş olan cezadan daha ağır olamaz.

C) Davanın esasını çözüp de mahkûmiyet dışındaki hükümlere ilişkin ise, aleyhte sonuç doğurmaz ve yeniden yargılamayı gerektirmez.

D) Hükümlünün cezasının kaldırılmasını gerektiriyorsa cezanın kaldırılmasına, daha hafif bir cezanın verilmesini gerektiriyorsa bu hafif cezaya Askerî Yargıtay doğrudan hükmeder.

Bu madde uyarınca verilen bozma kararına karşı direnilemez.

Kanun yararına bozma yetkisi, dördüncü fıkranın (D) bendindeki hâllere özgü olmak üzere ve kanun yararına olarak re'sen Askerî Yargıtay Başsavcısı tarafından da kullanılabilir.

Millî Savunma Bakanı tarafından kanun yararına bozma başvurusunda bulunulduğunda, bu yetki artık Askerî Yargıtay Başsavcısı tarafından kullanılamaz.”

MADDE 56 – 353 sayılı Kanunun 244 üncü maddesinin başlığı ile birinci ve yedinci fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Ceza ve güvenlik tedbirlerinin ne zaman, nasıl ve kimin tarafından yerine getirileceği.”

“Askerî mahkemelerce verilen ceza hükümleri, kesinleşmedikçe yerine getirilmez. Bu Kanunda ve Askerî Ceza Kanununda aksine bir hüküm bulunmadığı takdirde cezalar ve güvenlik tedbirlerinin yerine getirilmesinde, 13/12/2004 tarihli ve 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanunun ilgili hükümleri uygulanır.”

“Cezaların askerî ceza ve tutukevlerinde ne suretle infaz edileceği Millî Savunma Bakanlığınca çıkarılacak bir yönetmelikte gösterilir. Askerî ceza ve tutukevlerinde bulunan hükümlü ve tutuklular hakkında uygulanacak disiplin cezaları ve tedbirleri ile kısıtlayıcı önlemler de Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun hükümlerine tâbidir. Kınama haricindeki disiplin cezaları askerî mahkemenin hâkim sınıfından olan bir üyesi tarafından verilir. Ancak, acil hâllerde askerî savcılar veya askerî ceza ve tutukevi yetkililerince verilecek inzibatî cezalar uygulamaya konulur ve derhâl hâkim onayına sunulur.”

MADDE 57 – 353 sayılı Kanunun 248 inci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Savaşta, askerî mahkemelerden verilen hükümler temyiz olunamaz. Onbeş yıl ve daha fazla hapis cezası içeren hükümler, teşkilâtında askerî mahkeme kurulan kıt'a komutanı veya askerî kurum amiri tarafından temyiz edilebilir.”

MADDE 58 – 353 sayılı Kanunun 249 uncu maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Savaş hâlinde, askerî mahkemelerden verilen ve Türk Silâhlı Kuvvetlerinden çıkarmayı, rütbenin geri alınmasını veya askerî öğrencilik hakkının kaybedilmesini kapsayan veya gerektiren cezalar hariç olmak üzere, diğer hapis cezalarının yerine getirilmesi, teşkilâtında askerî mahkeme kurulan kıt'a komutanı veya askerî kurum amirinin istemi

üzerine Türk Silâhlı Kuvvetleri Komutanı veya onun yetki verdiği diğer komutanlar tarafından savaşın sonuna kadar geriye bırakılabilir.”

MADDE 59 – 353 sayılı Kanunun 254 üncü maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Cezaların yerine getirilmesi sırasında alınması gereken kararlar ve bu kararlara itiraz:

MADDE 254 – Cezaların yerine getirilmesi sırasında, hüküm kesinleşmeden önce gerçekleşen şahsi hürriyeti sınırlama sonucunu doğuran hâller nedeniyle geçirilmiş süreler ile hastanede geçen sürenin cezadan indirilmesine, değişik hükümlerdeki cezaların toplanmasına ve mahkûmiyet hükmünün yorumunda veya çektirilecek cezanın hesabında duraksamaya ilişkin bir karar alınması gerekirse, hükmü veren askerî mahkemeden karar istenir. Bu kararlar duruşma yapılmaksızın verilir.

Karar verilmeden önce askerî savcı ve hükümlünün görüşlerini yazılı olarak bildirmeleri istenebilir.

Hükmü veren askerî mahkeme kaldırılmış ise ona en yakın askerî mahkeme karar verir.

Yukarıdaki fıkralar uyarınca yapılan başvurular cezanın infazını ertelemez. Ancak, mahkeme olayın özelliğine göre infazın ertelenmesine veya durdurulmasına karar verebilir.

Bu kararların askerî mahkemelerden verilmesi hallerinde, askerî savcı ve teşkilâtında askerî mahkeme kurulan kıt’a komutanı veya askerî kurum amiri ile hükümlü ve varsa müdafî bir hafta içinde itiraz edebilirler.

İtiraz üzerine Askerî Yargıtay karar verir.”

MADDE 60 – 353 sayılı Kanunun 255 inci maddesinin ikinci ve üçüncü fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Asker kişiler hakkında verilen adlî para cezasına dair hükümler askerî savcılarca yerine getirilir.”

“Asker kişi olmayanlar hakkında verilen adlî para cezasına dair hükümler Cumhuriyet savcılarınca genel hükümlere göre yerine getirilir.”

MADDE 61 – 353 sayılı Kanunun ek 1 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“EK MADDE 1 – Bu Kanunda aksine hüküm bulunmayan hâllerde Ceza Muhakemesi Kanununun adlî kontrole ilişkin 109 ilâ 115, değerlendirme raporu yetkisine ilişkin 166 ve istinafa ilişkin 272 ilâ 285 inci maddeleri hükümleri hariç olmak üzere diğer hükümleri askerî yargıda da uygulanır.

Bu Kanunun uygulanmasında, atıf yapılan hükümlerde yer alan, Adalet Bakanı, Millî Savunma Bakanını; Yargıtay, Askerî Yargıtayı; mahkeme, askerî mahkemeyi; hâkim ve sulh ceza hâkimi, askerî hâkimi; mahkeme başkanı, duruşma hâkimini; Cumhuriyet Başsavcılığı, askerî savcılığı; Cumhuriyet savcısı, askerî savcıyı ifade eder.”

MADDE 62 – 353 sayılı Kanunun 18, 38, 39, 40, 41, 42, 44/a, 44/b, 47, 48, 50, 51, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 60, 61, 62, 64, 65, 68, 70, 72, 77, 78, 82, 83, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 99, 100, 101, 105, 106, 113, 114, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 142, 145, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 152, 153, 154, 155, 156, 157, 158, 159, 160, 161, 162, 163, 164, 165, 166, 167, 168, 169, 170, 171, 172, 173, 174, 177, 178, 179, 180, 181, 182, 183, 184, 185, 186, 187, 188, 189, 190, 191, 192, 193, 194, 198, 199, 203, 241, 245, 247, 251, 252, 253, 257, 258 ve ek 2 nci maddeleri ile 10 uncu maddesinin (F) bendi, 43 üncü maddesinin ikinci, dördüncü ve beşinci fıkraları, 143 üncü maddesinin ikinci, üçüncü, dördüncü ve beşinci fıkraları, 201 inci maddesinin dördüncü fıkrası, 217 nci maddesinin üçüncü ve dördüncü fıkraları, 219 uncu maddesinin üçüncü ve dördüncü fıkraları, 244 üncü maddesinin üçüncü fıkrası, 246 ncı maddesinin ikinci ve üçüncü fıkraları ile 248 inci maddesinin dördüncü, beşinci, altıncı ve yedinci fıkraları yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 63 – 353 sayılı Kanuna aşağıdaki ek geçici madde eklenmiştir.

EK GEÇİCİ MADDE 6 – 353 sayılı Askerî Mahkemeler Kuruluşu ve Yargılama Usulü Kanununun, bu Kanun ile değiştirilen ve yürürlükten kaldırılan hükümlerinin, yürürlüğe konulmasına ve uygulanmasına ilişkin, bu Kanunun yürürlüğe giriş tarihi esas alınarak

23/5/2005 tarihli ve 5320 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanunda belirtilen esaslar uygulanır.

Bu Kanun hükümleri, yürürlüğe girdiği tarihten itibaren kesin hükme bağlanmış olanlar hariç, bütün soruşturma ve kovuşturmalarda uygulanır.

Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce, askerî mahkemelerce karar verilmiş ve henüz kesinleşmemiş olan dava dosyalarından görevli yargı yeri değişenler hakkında, askerî savcının yazılı görüşü alınmak suretiyle, mahkemesince duruşma yapılmaksızın görevsizlik kararı verilir. Bu karara karşı, teşkilâtında askerî mahkeme kurulan kıt'a komutanı veya askerî kurum amiri, askerî savcı, sanık ve varsa müdafî bir hafta içinde itiraz edebilir. İtirazlar en yakın askerî mahkemede incelenir. Bu dosyalardan temyiz ve itiraz edilmek suretiyle Askerî Yargıtay Başsavcılığında ve Askerî Yargıtayda inceleme aşamasında olan dosyalar mahkemesine iade edilir.

MADDE 64 – Bu Kanun yayımı tarihinden itibaren üç ay sonra yürürlüğe girer.

MADDE 65 – Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

4/7/2006

[R.G. 5 Temmuz 2006 – 26219]

— • —

 [İçindekilere dön](#)

AVUKATLIK KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN

Kanun No. 5533

Kabul Tarihi : 29/6/2006

MADDE 1 – 19/3/1969 tarihli ve 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 96 ncı maddesinin birinci fıkrasının son cümlesi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 2 – Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3 – Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

4/7/2006

[R.G. 5 Temmuz 2006 – 26219]

— • —

 [İçindekilere dön](#)

GENEL KADRO VE UŞULÜ HAKKINDA KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMEDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN

Kanun No. 5534

Kabul Tarihi : 29/6/2006

MADDE 1 – Ekli (1) sayılı listede yer alan kadrolar ihdas edilerek 13/12/1983 tarihli ve 190 sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin eki cetvellerin Savunma Sanayii Müsteşarlığı bölümüne eklenmiştir.

MADDE 2 – Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3 – Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

4/7/2006

(1) SAYILI LİSTE

KURUMU : SAVUNMA SANAYİİ MÜSTEŞARLIĞI
TEŞKİLÂTI : MERKEZ

İHDAS EDİLEN KADROLAR
SERBETTUTULAN

SINIFI UNVANI		KADRO DERECESİ	KADRO ADEDİ	KADRO ADEDİ	TOPLAM
GİH	DAİRE BAŞKANI	1	6	-	6
GİH	ŞUBE MÜDÜRÜ	2	6	-	6
GİH	UZMAN	5	16	-	16
GİH	UZMAN	6	17	-	17
THS	UZMAN	5	21	-	21
THS	UZMAN	6	19	-	19
GİH	UZMAN YARDIMCISI	8	7	-	7
THS	UZMAN YARDIMCISI	8	9	-	9
GİH	MEMUR	10	4	-	4
GİH	BİLGİSAYAR İŞLETMENİ	10	6	-	6
TOPLAM			111		111

[R.G. 5 Temmuz 2006 – 26219]

 [İçindekilere dön](#)

KARAYOLLARI TRAFİK KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN

Kanun No. 5537

Kabul Tarihi : 30/6/2006

MADDE 1 – 13/10/1983 tarihli ve 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 41 inci maddesinin (c) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“c) Sağlık şartları:

Sağlık şartları bakımından kimlere hangi tür sürücü belgesi verilebileceği hususu yönetmelikle düzenlenir. Sürücü belgesi alacakların ilgili yönetmelikte belirtilen hekimden sürücü olur raporu almaları zorunludur. Bu maddede sözü edilen yönetmelik İçişleri ve Sağlık bakanlıklarınca müştereken hazırlanarak yürürlüğe konulur.”

MADDE 2 – Karayolları Trafik Kanununa aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 20 – 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 41 inci maddesinin (b) bendinde öngörülen A1, A2, B, C, D ve E sınıfı sürücü belgesi alacak olanlarda aranan en az ortaokul veya sekiz yıllık temel eğitimi bitirmiş bulunmaları şartı, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren beş yıl süreyle aranmaz. İlkokul mezunu olmaları yeterli sayılır.”

MADDE 3 – Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4 – Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

4/7/2006

[R.G. 5 Temmuz 2006 – 26219]

 [İçindekilere dön](#)

DAHİLİYE MEMURLARI KANUNU, İL İDARESİ KANUNU, İÇİŞLERİ BAKANLIĞI TEŞKİLAT VE GÖREVLERİ HAKKINDA KANUN VE DEVLET MEMURLARI KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN

Kanun No. 5540

Kabul Tarihi : 1/7/2006

MADDE 1 – 9/6/1930 tarihli ve 1700 sayılı Dahiliye Memurları Kanununa aşağıdaki ek maddeler eklenmiştir.

"Birinci sınıfa ayrılma şartları

EK MADDE 2 – Mülkî idare amirliği hizmetleri sınıfında bulunan kaymakamlar ile bu sıfatı kazanmış olup İçişleri Bakanlığı merkez ve iller teşkilatında çalışanlardan aşağıdaki şartları taşıyanların, birinci sınıf mülkî idare amirliğine yükseltilmesine karar verilir:

a) Mülkî idare amirliği hizmetleri sınıfında; kaymakam adaylığı dahil olmak üzere, fiilen onbeş yılını doldurmuş ve kazanılmış hak aylıkları birinci derecede olmak.

b) Sicil notları, mülkî idare amiri değerlendirme raporları, mülkiye müfettişlerince düzenlenen özel gizli rapor ve değerlendirme belgeleri, takdirname, ödül, tecziye ve yabancı dil bilgisi ölçütleri dikkate alınarak yapılacak değerlendirmeye göre meslekte başarılı bulunmak.

c) Anayasa ile tanımlanmış olan Cumhuriyetin temel niteliklerine aykırı davranışta bulunmaktan dolayı affa uğramış olsa bile hüküm giymemiş veya bu nitelikteki suçlardan dolayı birinci sınıf mülkî idare amirliğine ayrılmaya engel bir disiplin cezası almamış olmak.

d) Mesleğin vakar ve onuruyla bağdaşmayan veya kişisel haysiyet ve itibarını zedeleyen bir suçtan hüküm giymemiş olmak.

e) Aylıktan kesme veya kademe ilerlemesinin durdurulması cezası almamış olmak.

Değerlendirme yöntemi

EK MADDE 3 – Birinci sınıf mülkî idare amirlerinin tespiti amacıyla yapılacak inceleme ve değerlendirmeler, İçişleri Bakanlığı Encümenince her yıl kasım ayında yapılır. Bu değerlendirmeler sonucunda başarılı olabilmek için yüz tam puan üzerinden en az yetmişbeş puan almak şarttır. Birinci sınıf mülkî idare amirliği statüsüne yükselmeye layık görülenlerin isimleri liste halinde Resmi Gazetede yayımlanır.

İsimleri bu listede yer almayan ilgililer, kararın yayımı tarihinden itibaren otuz gün içerisinde, yazılı olarak başvurmak suretiyle durumlarının Bakanlık Encümeni tarafından bir defa daha görüşülmesini isteyebilirler. Encümen itiraz süresinin bitiminden itibaren altmış gün içerisinde karar verir.

Birinci sınıf mülkî idare amirliği statüsüne yükseltilmeyenler karar tarihinden itibaren iki yılda bir tekrar birinci sınıf incelemesine tâbi tutulurlar. Değerlendirmeye ve Encümen çalışmasına dair usûl ve esaslar ile değerlendirme ölçütlerinin başarı puanındaki ağırlıklarının tespiti ve itiraza ilişkin hususlar İçişleri Bakanlığı tarafından hazırlanarak Bakanlar Kurulunca yürürlüğe konulacak yönetmelikle düzenlenir.

Bazı görevlere atama

EK MADDE 4 – İçişleri Bakanlığı müsteşar yardımcıları, genel müdürler, kurul başkanları ve Birinci Hukuk Müşaviri, birinci sınıfa yükselmiş ve birinci sınıfa yükseldikten sonra birinci sınıfa yükselme niteliğini kaybetmemiş mülkî idare amirleri arasından atanır.

Ek ödeme

EK MADDE 5 – İçişleri Bakanlığı merkez ve taşra teşkilâtında Mülkî İdare Amirliği Hizmetleri Sınıfında bulunan personele, en yüksek Devlet memuru aylığının (ek gösterge dahil) % 200'ünü geçmemek üzere ek ödeme yapılabilir. Ek ödemenin oranı ile esas ve usûlleri; personelin görev mahalli, çalışma şartları, unvanı, görevi, aylık derecesi gibi kriterler dikkate alınarak Maliye Bakanlığının uygun görüşü üzerine İçişleri Bakanı tarafından belirlenir. 5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanununun 28 inci ve 63 üncü maddelerine göre ödeme yapılanlar ile diğer mevzuata göre ilave ödemedен yararlanarlara emsali unvanlara göre belirlenen oranların altında ek ödeme oranları tespit edilebilir veya hiç belirleme yapılmayabilir. Ek ödemenin hak kazanılmasında ve ödenmesinde 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun aylıklara ilişkin hükümleri uygulanır ve bu ödemedен damga vergisi hariç herhangi bir vergi ve kesinti yapılmaz. Bu ödemenin yapılmasında, 27/1/2000 tarihli ve 4505 sayılı Kanunun 5 inci maddesinin (c) bendi ile 4/7/2001 tarihli ve 631 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 16 ncı maddesi hükümleri uygulanmaz. Bu ödemedен yararlan

personelerle 27/6/1989 tarihli ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 3 üncü maddesine göre ödeme yapılmaz.”

MADDE 2 – 1700 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici maddeler eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 1 – Bu Kanunun yayımı tarihinde valilik, Müsteşar Yardımcılığı, Genel Müdürlük, Kurul Başkanlığı ve Birinci Hukuk Müşavirliği görevlerinde bulunanlar, birinci sınıf mülkî idare amirliğine yükseltilmiş sayılırlar.

Bu Kanunun yayımı tarihinde mülkî idare amirliği hizmetleri sınıfında onbeş hizmet yılını doldurmuş ve kazanılmış hak aylıkları birinci derecede olanların, birinci sınıfa yükseltmelerine ilişkin işlemler bir yıl içinde tamamlanır.

GEÇİCİ MADDE 2 – Ek 3 üncü maddede öngörülen yönetmelik, Kanunun yayımı tarihinden itibaren İçişleri Bakanlığı tarafından altı ay içinde hazırlanarak Bakanlar Kurulunca yürürlüğe konulur.”

MADDE 3 – 10/6/1949 tarihli ve 5442 sayılı İl İdaresi Kanununun 6 ncı maddesinin birinci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Mülkî idare amirliği hizmetleri sınıfından vali olarak atanacaklarda; birinci sınıfa yükselmiş ve birinci sınıfa yükseldikten sonra birinci sınıfa yükselme niteliğini kaybetmemiş olma şartı aranır.”

MADDE 4 – 14/2/1985 tarihli ve 3152 sayılı İçişleri Bakanlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunun 27 nci maddesinin ikinci fıkrasına “Bakanlık Encümeni” ibaresinden sonra gelmek üzere “birinci sınıfa yükselcek mülkî idare amirlerini değerlendirmek ve tespit etmek ile” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 5 – 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 152 nci maddesinin “II- Tazminatlar” kısmının “E) Mülki İdare Amirliği Özel Hizmet Tazminatı” bölümünün (e) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“e) Diğerlerinden;

- 1 inci dereceden aylık alanlar için % 290’ına,

- 2 ve 3 üncü derecelerden aylık alanlar için % 280’ine,

- 4 ve 5 inci derecelerden aylık alanlar için % 260’ına,

- Diğer derecelerden aylık alanlar için % 240’ına,

- Kaymakam adayları için % 175’ine,

- Vali unvanını kazananlar hariç olmak üzere kaymakamlık unvanını kazandıktan sonra İçişleri Bakanlığı merkez teşkilâtında görev yapanlar ile merkez valilerine ayrıca % 30’una,”

MADDE 6 – 657 sayılı Kanuna ekli (I) sayılı cetvelin “VIII. Mülki İdare Amirliği Hizmetleri Sınıfı” bölümüne (b) bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki (c) bendi eklenmiş ve mevcut (c) bendi (d) bendi olarak teselsül ettirilmiştir.

“c) Birinci Sınıf 1 inci dere- 5800”

Mülki İdare Amirle- cenin 4 üncü

rinden (Genel İdare kademesi

Hizmetleri Sınıfında

aynı görev unvanları

için belirlenen ek gös-

terge rakamlarından

düşük olmamak üzere)

MADDE 7 – 657 sayılı Kanuna ekli (IV) sayılı Makam Tazminatı Cetvelinin (4) numaralı sırasına aşağıdaki (c) bendi eklenmiş ve (6) numaralı sırasının (a) bendinin (1) numaralı alt bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“c) Birinci Sınıf Mülki İdare amirleri”

“1. Birinci Sınıf Mülki İdare amirleri hariç kaymakamlar ile Kaymakamlık unvanını kazandıktan sonra İçişleri Bakanlığının merkez ve taşra teşkilatında görev yapanlar,”

MADDE 8 – Bu Kanunun;

- a) 1 inci maddesiyle eklenen 1700 sayılı Kanunun ek 4 üncü maddesi ile 3 üncü maddesi yayımı tarihinden bir yıl sonra,
b) Diğer hükümleri ise yayımı tarihinde,
yürürlüğe girer.

MADDE 9 – Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

4/7/2006

[R.G. 5 Temmuz 2006 – 26219]

 [İçindekilere dön](#)

GELİR VERGİSİ KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA İLİŞKİN KANUN

Kanun No. 5527

Kabul Tarihi : 27/6/2006

MADDE 1 – 31/12/1960 tarihli ve 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun geçici 67 nci maddesinin;

a) (1) numaralı fıkrasının birinci paragrafının sonuna aşağıdaki cümle eklenmiştir.

"Dar mükellef gerçek kişi ve kurumlar için bu oran % 0 olarak uygulanır."

b) (1) numaralı fıkrasının altıncı paragrafı aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Hazine tarafından yurt dışında ihraç edilen menkul kıymetlerin alım satımı, itfası sırasında elde edilen getirileri ile bunların dönemsel getirilerinin tahsilinde, tam mükellef kurumlara ait olup, İstanbul Menkul Kıymetler Borsasında işlem gören ve bir yıldan fazla süreyle elde tutulan hisse senetleri ile sürekli olarak portföyünün en az % 51'i İstanbul Menkul Kıymetler Borsasında işlem gören hisse senetlerinden oluşan yatırım fonlarının bir yıldan fazla süreyle elde tutulan katılma belgelerinin elden çıkarılmasında ve hisse senetleri kâr paylarının hisse sahipleri adına tahsilinde bu fıkra hükümleri uygulanmaz. Tam mükellef kurumlara ait olup, İstanbul Menkul Kıymetler Borsasında işlem gören ve bir yıldan fazla süreyle elde tutulan hisse senetlerinin elden çıkarılmasından elde edilen gelirler için, Gelir Vergisi Kanununun Mükerrer 80 inci madde hükümleri uygulanmaz."

c) (7) numaralı fıkrasının ikinci cümlesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümle eklenmiştir.

"Söz konusu fıkra hükümleri uyarınca tevkifata tâbi tutulsun tutulmasın dar mükellef gerçek kişi veya kurumlarca Hazine tarafından yurt dışında ihraç edilen menkul kıymetlerden sağlanan kazanç ve iratlar için münferit veya özel beyanname verilmez."

ç) (8) numaralı fıkrasında yer alan parantez içi hükmü "(borsa yatırım fonları ile konut finansman fonları ve varlık finansman fonları dahil)" olarak değiştirilmiştir.

d) (14) numaralı fıkrasının ikinci cümlesinde yer alan "2006 yılında" ibaresi fıkra metninden çıkarılmıştır.

e) (16) numaralı fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki (17) numaralı fıkra eklenmiş ve müteakip fıkra numaraları buna göre teselsül ettirilmiştir.

"17) Bakanlar Kurulu bu maddede yer alan oranları her bir kazanç ve irat türü ile bunları elde edenler itibarıyla, yatırım fonlarının katılma belgelerinin fona iade edilmesinden elde edilen kazançlar için fonun portföy yapısına göre, ayrı ayrı sifıra kadar indirmeye veya % 15'e kadar artırmaya yetkilidir."

MADDE 2 – Bu Kanunun 1 inci maddesinin (b) ve (ç) bentleri 1 Ekim 2006, diğer hükümleri yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3 – Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

6/7/2006

[R.G. 7 Temmuz 2006 – 26221]

— • —

ATATÜRK ORMAN ÇİFTLİĞİ MÜDÜRLÜĞÜ KURULUŞ KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA İLİŞKİN KANUN

Kanun No. 5524

Kabul Tarihi : 21/6/2006

MADDE 1 – 24/3/1950 tarihli ve 5659 sayılı Atatürk Orman Çiftliği Müdürlüğü Kuruluş Kanununa aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 1 – 24/3/1950 tarihli ve 5659 sayılı Atatürk Orman Çiftliği Müdürlüğü Kuruluş Kanunu hükümleri uyarınca, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte Atatürk Orman Çiftliği dahilinde bulunan arazilerle ilgili olarak Tarım ve Köyişleri Bakanlığının uygun görüşü ile Ankara Büyükşehir Belediyesi ilgili mer'i mevzuat uyarınca öncelikle üst ölçekli plan ve koruma amaçlı imar planı ve bunlara uygun her türlü imar planlarını yapmaya ve yaptırmaya yetkilidir. Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadar üçüncü şahıslarla Atatürk Orman Çiftliği arasındaki hukukî ihtilafların çözümü için imar planlarının uygulanmasında sınırları dolayısıyla müstakil ada ve parsel yapılamayan Atatürk Orman Çiftliğine ait araziler, imar uygulamalarında bütünlük sağlanması açısından mülkiyet hakkını azaltmamak ve herhangi bir değer kaybına sebebiyet vermemek kaydıyla, hukukî ihtilafların olduğu plan bölgesindeki ada ve parsellerde toplanabilir.

Tarım ve Köyişleri Bakanlığının uygun görüşü ile imar planlarına uygun olmak şartı ile yol, meydan, alt geçit, üst geçit ve raylı toplu taşıma araçları, yer altı tünelleri ve yer altı hizmetleri için gerekli arazi ile dere ıslahı yapılması planlanan araziler üzerinde, kamu yararı ve hizmetin gerekleri dikkate alınmak suretiyle bedelsiz olarak Ankara Büyükşehir Belediyesi lehine intifa hakkı tesis edilir.

Tarım ve Köyişleri Bakanlığının uygun görüşü ile Atatürk Orman Çiftliği arazilerinin onaylı imar planlarında görülen hayvanat bahçesi 10 yılı aşmamak üzere herhangi bir şekilde Tarım ve Köyişleri Bakanlığı ve Atatürk Orman Çiftliği tüzel kişiliğine bir külfet ve yükümlülük getirmemesi kaydı ile Atatürk Orman Çiftliği Müdürlüğü ile Ankara Büyükşehir Belediye Başkanlığı arasında yapılacak bir protokolle Ankara Büyükşehir Belediyesi lehine intifa hakkı tesis edilebilir. Tarım ve Köyişleri Bakanlığının uygun görüşü üzerine Hayvanat Bahçesi içerisindeki işletmeler tahsis amacına uygun olarak Büyükşehir Belediyesi tarafından üçüncü şahıslara kiraya verilebilir.

Büyükşehir Belediyesine tahsis edilen araziler, Büyükşehir Belediyesince hiçbir şekilde maddede belirtilen amaçlar dışında kullanılamaz. Yukarıdaki fıkralarda belirtilen amaca aykırı kullanımlara teşebbüsün ve/veya kullanımın tespiti halinde bu arazilerin intifa ve/veya işletme hakkı Atatürk Orman Çiftliği Müdürlüğüne derhal iade edilir.

Atatürk Orman Çiftliği arazileri üzerinde konut, ticaret ve sanayi amaçlı yapılaşma yapılamaz.”

MADDE 2 – Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3 – Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

7/7/2006

[R.G. 8 Temmuz 2006 – 26222]

— • —

ORMAN MÜHENDİSLİĞİ, ORMAN ENDÜSTRİ MÜHENDİSLİĞİ VE AĞAÇ İŞLERİ ENDÜSTRİ MÜHENDİSLİĞİ HAKKINDA KANUN

Kanun No. 5531

Kabul Tarihi : 29/6/2006

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – Bu Kanunun amacı; Türkiye'deki orman fakültelerinden ve ağaç işleri endüstri mühendisi yetiştiren en az dört yıllık lisans düzeyinde yüksek öğretim kurumlarından ya da denkliği onaylanmış yurt dışı yüksek öğretim kurumlarından mezun olup, mühendis unvanını haiz olanların, 4 üncü maddede belirtilen faaliyet konularıyla ilgili işlemlerin ilgili mevzuata uygun olarak, sağlıklı ve güvenilir bir şekilde işleyişini ve gerçekleştirilmesini sağlamak, faaliyet sonuçlarını ilgili mevzuat çerçevesinde denetlemek, değerlendirmeye tâbi tutarak gerçek durumu ilgililerin ve resmî mercilerin istifadesine tarafsız bir şekilde sunmak, orman, ormancılık ve ağaç işleri endüstrisi işlerinin meslekî standartlarını gerçekleştirmek üzere ormancılık ve orman ürünleri bürolarının kurulması, faaliyet ve denetimleri ile uzmanlık alanlarına uygun mühendislik meslekî faaliyetlerindeki hak, yetki, sorumluluk ve çalışma esaslarını düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – Bu Kanun; ormancılık, orman ve ağaç endüstrisiyle uğraşan gerçek ve tüzel kişilere ait yerlerde çalışanlar ile mühendislik mesleğini, hizmet akdi ile herhangi bir iş yerine bağlı olmaksızın, kendi nam ve hesaplarına serbest olarak icra edenleri kapsar.

Tanımlar

MADDE 3 – Bu Kanunda geçen;

- a) Bakanlık: Çevre ve Orman Bakanlığını,
- b) Oda: Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliğine bağlı Orman Mühendisleri Odasını,
- c) Mühendis: En az dört yıllık lisans eğitimini bitirmiş orman mühendisi, orman yüksek mühendisi, orman endüstri mühendisi ve ağaç işleri endüstri mühendisini,
- ç) Meslek mensubu: Mühendis unvanını haiz olup bu Kanun çerçevesinde ormancılık ve orman ürünleri bürosu kurmak üzere 5 inci madde uyarınca yetkilendirilen kişileri,
- d) Danışman: Meslekî konularda bilgi ve deneyimini, danışmanlık isteyen gerçek ve tüzel kişilerin yararı için kullanan, danışmanlığını yaptığı kişiler ile hiçbir organik bağ içinde bulunmayan, danışmanlık hizmeti sunduğu kişilerden danışmanlık hizmeti karşılığı dışında hiçbir kazanç sağlamayan hizmet sunucularını,
- e) Teknik müşavir: Mesleğe ait konularda, bilim ve tekniğe uygun olarak hizmetin yapılmasına fikren katkıda bulunan hizmet sunucularını,
- f) Ekşper: Mesleğe ait konularda, mahallinde ya da dosya üzerinde gerekli incelemeyi yaparak kıymet takdiri, fiyat tespiti ve benzeri işler ile ilgili rapor tanzimi hizmetlerini yapan hizmet sunucularını,
- g) Ormancılık ve orman ürünleri büroları: Mühendis unvanına sahip olanların, mesleklerini hizmet akdi ile bir iş yerine bağlı olmaksızın kendi nam ve hesaplarına serbestçe icra edebilecekleri, teknik müşavirlik ve danışmanlık yapabilecekleri serbest ormancılık ve orman ürünleri büroları ile serbest yeminli ormancılık ve orman ürünleri bürolarını,
- ğ) Sorumlu müdür: Ormancılık ve orman ürünleri bürolarının, teknik ve idarî yönetimini yapan, büro personelinin mevzuata uygun olarak çalıştırılması sorumluluğunu üstlenen, ruhsat almış meslek mensubunu, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Genel Hükümler

Mesleğin konusu

MADDE 4 – Mesleğin konuları uzmanlık alanlarına göre aşağıda gösterilmiştir:

- a) Orman mühendislerinin faaliyet konuları şunlardır:
 - 1) Devlet ormanlarında, Hazine arazilerinde, kamu kurum ve kuruluşlarına ait arazilerde, gerçek ve tüzel kişilere ait arazilerde ormanları doğal ve yapay olarak kurmak.

2) Mevcut olan ormanlar dahil, ormanların bakımı ve iyileştirilmesi, bozuk ormanların imar ve ıslahını yapmak.

3) Enerji ormanları tesis ve bakımını yapmak.

4) Orman ağaç, ağaççık ve florasına ait tohum üretimi ile aşılama faaliyetlerini yürütmek.

5) Orman ağaç ve ağaççıklarına ait tohum ve ağaç ıslah faaliyetlerini yürütmek.

6) Orman fidanlıkları kurma, yönetme, işletme, orman fidanı ve bitkisi nakli, standardizasyonu ve sertifikalandırılması faaliyetlerini yürütmek.

7) Ağaçlandırma, erozyonla mücadele, sel ve çığ kontrolü, havza amenajmanı, entegre havza ıslahı ve kırsal kalkınma plânlama, projelendirme ve uygulama çalışmaları yapmak.

8) Orman içi, kenarı ve orman üst sınırı meraların sınırlarının belirlenmesi, ıslahı, korunması, plânlaması çalışmalarını yapmak.

9) Orman topraklarının etüdü, analizi, ıslahı ve bonitet belirlenmesi, yetiştirme ortamı analizi, envanteri ve mevcut haritalar üzerinde işaretleme çalışmalarını yapmak.

10) Orman alanlarında av ve yaban hayvanlarının çoğaltılması, envanter çalışmaları ile orman ekosistemleriyle doğrudan ya da dolaylı habitat bağlantısı olan yaban hayvanlarına ilişkin olarak avlak, koruma alanı ve rezerv alanı tefriki, plânlaması, tesisi, yönetimi işlerini yapmak.

11) Orman içi su kaynaklarının geliştirilmesi, etüt, envanter, plânlama ve projelendirme çalışmalarını yapmak.

12) Millî parklar, orman içi dinlenme ve mesire yerleri ile orman içi rekreasyon alanlarının tespit, tefrik, envanter ve düzenlenmesi, rekreasyon yönetimi ve işletmeciliği, uzun devreli gelişme plâni çalışmaları, ağaç röleve plânları yapmak.

13) Peyzaj plânlamalarına uygun uygulamalar yapmak.

14) Orman kaynakları plânlaması, orman sınırlaması, arazinin yorumlanması ve mülkiyet çalışmaları yapmak, uydu görüntüleri ve hava fotoğraflarını ormancılık amaçları doğrultusunda yorumlamak ve mevcut haritalar üzerine işlemek.

15) Orman yangınları ve zararlılarıyla mücadele, orman yolları ile orman yangın emniyet yolu ve şeritleri plânlamasını, etüdünü, yapımını, bakımını ve kontrolünü yapmak.

16) Orman ekosistemleri, orman gen ve biyosfer rezervleri ile biyotop alanlarının kurulması, orman ağaç, ağaççık ve florasına ait gen koruma alanlarının plânlaması, kurulması ve yönetilmesi işlerini yapmak.

17) Kent ormancılığı çalışmaları, orman çevre düzenlemesi, orman alanlarında çevresel etki değerlendirmesi faaliyetlerini yapmak.

18) Orman ekosistemlerine ait flora ve faunayla ilgili iş ve işlemleri yapmak.

19) Orman ve ormancılıkla ilgili yukarıdaki işlere benzer iş ve hizmetleri yapmak.

b) Orman endüstri mühendislerinin faaliyet konuları şunlardır:

1) Odun hammaddesinin yarma, kesme, soyma, biçme, şekil değiştirme işlemlerini yapmak.

2) Odun hammaddesini yongalayarak veya liflere ayırarak ve yapıştırıcı maddeler kullanarak ya da kullanmadan presleme, buharlama, kurutma ve emprenye etme gibi işlemlerle yapısını değiştirmeden veya fiziksel ve kimyasal yollarla değiştirerek işlemek.

3) Kereste, ağaç kaplama levha, kâğıt, selüloz ve benzeri yarı mamullerini üreten ve bunları kullanan, orman ürünleri fabrikalarında, ahşap olmak kaydıyla mobilya ile sabit ve hareketli mobilyalar, doğramalar, kapı, pencere, yer döşemeleri, ahşap yapılar ve elemanların üretim faaliyetlerini yapmak.

4) Odun dışı orman ürünlerini işleyen tesislerde; kalite kontrol, maliyet hesaplama, stok kontrolü ve tasarım faaliyetleri yapmak.

c) Ağaç işleri endüstri mühendislerinin faaliyet konuları şunlardır:

1) Ağaç işleri endüstrisinde yer alan ahşap ve türevleri ile diğer endüstriyel malzemeler kullanarak ahşap olmak kaydıyla sabit ve hareketli mobilyalar, doğramalar, deniz araçları, sauna, prefabrik ev, parke, karavan, evlerin ahşap bölümlerinin üretim faaliyetlerini yapmak.

2) Emprenye ve kurutma tesisleri ve benzeri ağaç işleri ürünlerinin tasarım ve imalatı faaliyetlerini yapmak.

Hak, yetki ve sorumluluklar

MADDE 5 – Meslek mensupları, 4 üncü maddede belirtilen faaliyet konularıyla sınırlı olmak kaydıyla; araştırma-geliştirme çalışmaları yapmaya, çevresel muhasebe yapmaya, keşif yapmaya, zarar ziyan belirlemeye, maliyet hesaplamaya, fizibilite raporu hazırlamaya, tasarım faaliyetleri yapmaya, plân ve projeler hazırlamaya ve uygulamaya, standardizasyon çalışmaları yapmaya, sertifikalandırmaya, kalite kontrolü yapmaya, stok kontrolü yapmaya, denetim yapmaya, muayene yapmaya, hakemlik yapmaya, eksperlik yapmaya, teknik müşavirlik yapmaya, danışmanlık yapmaya, yeminli danışmanlık ve bilirkişilik yapmaya, raporlar hazırlamaya, ormancılık ve orman ürünleri konularında serbest müşavirlik büroları ile serbest yeminli müşavirlik büroları açmaya, laboratuvarlar açmaya, özel müesseseler ile işletmeler kurmaya, bunları yönetmeye ve bunların sorumlu müdürlüğünü yapmaya, ormancılık karantina ve rehberlik hizmetlerini yürütmeye, her türlü odun ve odun dışı orman ürünleri ile orman endüstrisi dahil her türlü ormancılık çalışmaları için gerekli olan fidan, bitki, alet ve edevatın ihracat ve ithalat işlemleriyle ilgili hizmetleri tek başlarına, ortak faaliyet alanları içinde ise mevzuatta yetkilendirilmiş diğer meslek mensuplarıyla beraber yapmaya ve yürütmeye yetkilidir. Bu fıkra da belirtilen hak ve yetkiler, Odaya kayıtlı meslek mensuplarınca kullanılır.

4 üncü maddede belirtilen alanlarda faaliyet gösteren gerçek kişiler ile özel hukuk tüzel kişilerinin mühendis istihdamında uymak zorunda oldukları esaslar Bakanlığın uygun görüşü alınarak Oda tarafından hazırlanacak yönetmelikle belirlenir.

Meslek mensubu olmanın şartları ve sınav

MADDE 6 – Meslek mensubu olmanın şartları şunlardır:

a) Genel şartlar:

- 1) Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olmak.
- 2) Medenî hakları kullanma ehliyetine sahip bulunmak.
- 3) Kamu haklarından mahrum bulunmamak.

4) Taksirli suçlar hariç olmak üzere, üç aydan fazla hapis veya Devletin güvenliğine, anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine, millî savunmaya, Devlet sınırlarına karşı suçlar ve casusluk suçları ile yabancı devletlerle olan ilişkilere karşı suçlardan veya zimmet, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, güveni kötüye kullanma, hileli iflâs, kaçakçılık veya ihaleye fesat karıştırma suçlarından hükümlü bulunmamak.

5) Meslek şeref ve haysiyetine uymayan durumları bulunmamak.

b) Serbest meslek mensubu olacaklarda aranacak özel şartlar:

1) Orman mühendisi, orman endüstri mühendisi ve ağaç işleri endüstri mühendisi yetiştiren lisans ve yüksek lisans düzeyinde eğitim veren yüksek öğretim kurumlarından mezun olup, mühendis veya yüksek mühendis unvanına sahip olmak.

2) Meslekî deneyim kazanmak amacıyla kendi uzmanlık alanlarına uygun serbest meslek mensubu veya serbest yeminli meslek mensubu yanında bir yıl çalışmış olmak.

3) Serbest meslek mensupluğu sınavını kazanmış olmak.

4) Serbest meslek mensupluğu ruhsatını almış olmak.

c) Serbest yeminli meslek mensubu olacaklarda aranacak özel şartlar:

1) En az on yıl serbest meslek mensubu olarak çalışmış olmak.

2) Serbest yeminli meslek mensupluğu sınavını kazanmış olmak.

3) Serbest yeminli meslek mensupluğu ruhsatını almış olmak.

Kamu kurum ve kuruluşlarında orman, ormancılık ve ağaç endüstrisiyle ilgili işlerde mühendis olarak görev yapanların kamuda çalıştıkları görevlerden hangilerinin meslekî deneyim süresinden sayılacağı, hangi görevlerde bulunanlar için serbest meslek mensubu unvanının kazanılmasında sınav şartının aranmayacağı ve hangi görevlerde geçen sürelerin serbest meslek mensupluğunda geçirilmiş sayılacağı Bakanlığın uygun görüşü alınarak Oda tarafından çıkarılacak yönetmelikte gösterilir.

Serbest meslek mensupluğu ve serbest yeminli meslek mensupluğu sınavı Oda tarafından yazılı olarak yapılır. Sınav komisyonu yedi üyeden oluşur. Üyelerin ikisi Bakanlık tarafından, biri Orman Genel Müdürlüğü tarafından, ikisi Yükseköğretim Kurulu tarafından, ikisi de Oda tarafından seçilir.

Sınav komisyonu üyelerinin, orman fakültelerinden veya lisans düzeyinde eğitim veren ağaç işleri endüstri mühendisi unvanıyla mezun eden yüksek öğretim kurumlarından mezun olmaları, meslekleriyle ilgili olarak kamu veya özel sektörde en az onbeş yıl çalışmış veya bu süre kadar öğretim üyeliği yapmış olmaları şarttır. Sınav komisyonlarının çalışma esasları ile serbest meslek mensupluğu sınavlarının yapılma esasları Bakanlığın uygun görüşü alınarak Oda tarafından hazırlanacak yönetmelikle belirlenir. Sınavlarda başarılı olan serbest meslek mensupları ile serbest yeminli meslek mensuplarına Oda tarafından ruhsat belgesi verilir.

Serbest ormancılık ve orman ürünleri büroları

MADDE 7 – Odaya kayıtlı ve ruhsatlı meslek mensupları, 4 üncü maddede sayılan ve sınırları yönetmelikle belirlenen faaliyet konularında; eksperlik, danışmanlık, teknik müşavirlik ve benzeri işleri bir iş yerine bağlı olmaksızın kendi nam ve hesaplarına serbestçe yapabilecekleri ormancılık ve orman ürünleri büroları veya faaliyet konularına göre ayrı ayrı olmak üzere serbest ormancılık büroları ile serbest orman ürünleri büroları kurabilirler.

Odaya kayıtlı ve ruhsatlı meslek mensubu kişiler, ormancılık ve orman ürünleri büroları, ortaklık bürosu ya da şirket şeklinde birleşebilirler. Bürolarda yapılan faaliyetler ticarî faaliyet sayılmaz. Şirket şeklinde çalışılması halinde, yapılacak işlerden doğacak cezaî sorumluluk, işi yapan meslek mensubuna aittir.

Ormancılık ve orman ürünleri bürolarının kuruluş ve çalışma esasları Oda tarafından hazırlanacak yönetmelikle belirlenir.

Serbest yeminli ormancılık ve orman ürünleri büroları

MADDE 8 – Serbest yeminli ormancılık ve orman ürünleri bürolarınca, kamu kurum ve kuruluşlarına verilen tasdik edilmiş belgeler, kanunları gereğince kamu idaresinin yetkili memurlarınca, tasdik kapsamı ölçüsünde incelenmiş bir belge olarak kabul edilir. Ancak çeşitli kanunlarla kamu idaresine tanınan teftiş, denetim ve inceleme yetkilerinin kullanılmasına ilişkin hususlar saklıdır.

Serbest yeminli meslek mensupları yaptıkları tasdik doğruluğundan sorumludurlar.

Serbest yeminli meslek mensupları, yaptıkları tasdik doğru olmaması halinde, tasdik kapsamı ile sınırlı olmak üzere, uğratılan her türlü zarar ve ziyan ile hukukî sonuçlarından iş sahipleriyle birlikte müştereken ve müteselsilen sorumlu olurlar.

Bu Kanun hükümlerine göre meslek icra edenlerin, diğer kanunlardaki sorumlulukları saklıdır.

Serbest yeminli meslek mensuplarının, 5 inci maddeye göre yapacakları işlerin kapsamı, konusu, çalışma esasları ile sınav, tasdik yetkisi ve esasları, yeminli unvanının kaldırılması ve yetki devrine ilişkin hususlar, Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içerisinde Bakanlar Kurulunca çıkarılacak tüzükle belirlenir.

Yemin

MADDE 9 – Serbest yeminli meslek mensupları, görevlerine fiilen başlamadan önce, o yer sulh hukuk mahkemesinde, "Mesleğimin bir kamu hizmeti olduğunu bilerek, Anayasaya, kanunlara, meslekî kurallara ve meslek ahlakına uyacağıma, mesleğimi tam bir bağımsızlık, tarafsızlık ve dürüstlikle yerine getireceğime, üzerime aldığım işleri dikkat ve özenle yapacağıma namus ve şerefim üzerine yemin ederim." diyerek yemin eder.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Yasaklar ve Cezalar

Yasaklar

MADDE 10 – Serbest yeminli meslek mensupları, boşanmış olsa dahi eşi, üstsoy ve altsoyundan birinci dereceden üçüncü dereceye kadar, bu derece dahil kan ve kayın hısımlarının veya bunların ortak oldukları firmaların işlerine bakamazlar. Serbest yeminli

meslek mensupları yukarıda sayılan yakınlıktaki serbest meslek mensuplarının baktığı işleri tasdik edemezler.

Bilirkişilik, tasfiye memurluğu, hayrî ve ilmî kuruluşların yönetim kurulu üyeliği görevleri meslekle bağdaşmayan işlerden sayılmaz.

Görevle ilgili suçlar

MADDE 11 – Meslek mensupları, görevleri nedeniyle işledikleri suçlardan dolayı, fiillerin niteliğine göre, Türk Ceza Kanununun kamu görevlilerine ilişkin hükümleri uyarınca cezalandırılırlar.

Disiplin cezaları

MADDE 12 – Kişisel bürolarda veya ortaklık bürolarında veya şirketlerde, mesleği yapmaları yasaklananları çalıştıranlar, bu kişilerle her ne şekilde olursa olsun meslekleri ile ilgili işbirliği yapanlar, mesleğin vakar ve onuruna aykırı fiil ve hareketlerde bulunanlar, görevlerini yapmayan veya kusurlu olarak yapanlar, yahut da görevinin gerektirdiği güveni sarsıcı hareketlerde bulunanlar hakkında, fiilin niteliğine ve ağırlık derecesine göre aşağıdaki disiplin cezaları, Oda Yönetim Kurulunun ön incelemesine göre Oda Onur Kurulunca verilir.

a) Cezalar şunlardır:

1) Uyarma: Meslek mensubuna mesleğinin icrasında daha dikkatli davranması gerektiğinin yazı ile bildirilmesidir.

2) Kınama: Meslek mensubuna görevinde ve davranışında kusurlu sayıldığı yazı ile bildirilmesidir.

3) Geçici olarak meslekî faaliyetten alıkoyma: Meslekî sıfatı saklı kalmak şartıyla altı aydan az, bir yıldan çok olmamak üzere meslekî faaliyetten alıkoymaktır.

4) Yeminli sıfatını kaldırma: Serbest yeminli meslek mensubunun yeminli sıfatının kaldırılmasıdır.

5) Meslekten çıkarma: Meslek mensubunun ruhsatnamesinin geri alınarak bir daha bu mesleği icra etmesine izin verilmemesidir.

b) Hangi hallerde ne cezalar verileceği aşağıda belirtilmiştir:

1) Meslekî kurallara, mesleğin vakar ve onuruna aykırı fiil ve harekette bulunanlarla görevin gerektirdiği güveni sarsıcı harekette bulunan meslek mensupları hakkında ilk olarak uyarma, devamında kınama cezası uygulanır.

2) Görevini bağımsızlık, tarafsızlık ve dürüstlikle yapmayan veya kusurlu olarak yapan veya bu Kanunda yer alan mesleğin genel prensiplerine aykırı harekette bulunan meslek mensupları için geçici olarak meslekî faaliyetten alıkoyma cezası uygulanır.

3) Tasdik yetkisini gerçeğe aykırı olarak kullandığı Bakanlıkça ilk defa tespit edilen ve rapora bağlanan serbest yeminli meslek mensubu hakkında geçici olarak meslekî faaliyetten alıkoyma, bu husus tekrar edip bunun mahkeme kararıyla kesinleşmesi halinde de yeminli sıfatını kaldırma cezası verilir.

4) İş sahipleriyle birlikte yaptıkları uygulamalarla kasten hukuka aykırı işlemlerle Devleti, kamu kurum ve kuruluşlarını zarara uğratan, ormanların tahribine, sınırlarının daraltılmasına neden olan, bu durumları mahkeme kararı ile kesinleşen meslek mensuplarına meslekten çıkarma cezası verilir.

5) Üç yıllık bir dönem içinde iki veya daha fazla disiplin cezasını gerektiren davranışta bulunan meslek mensubuna, her yeni suçu için bir öncekinden daha ağır ceza uygulanabilir.

6) Beş yıllık dönem içinde iki defa meslekî faaliyetten alıkoyma cezası ile cezalandırılmasından sonra bu cezayı gerektiren fiili yeniden işleyen meslek mensupları hakkında meslekten çıkarma cezası uygulanır.

Onur Kurulu bir derece ağır veya bir derece hafif disiplin cezasının uygulanmasına karar verebilir. Takibat ve hüküm tesisi disiplin soruşturması yapılmasına ve disiplin cezası uygulanmasına engel değildir. Meslek mensubu hakkında savunması alınmadan disiplin cezası verilemez. Onur Kurulunun on günden az olmamak üzere verdiği süre içinde savunma yapmayanlar, savunma hakkından vazgeçmiş sayılırlar. Disiplin cezaları kesinleşme tarihinden itibaren uygulanır.

Uyarma ve kınama cezaları kesindir. Geçici olarak meslekî faaliyetten alıkoyma, yeminli sıfatını kaldırma ve meslekten çıkarma cezalarına otuz gün içinde Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Yüksek Onur Kuruluna itiraz edilebilir. Yüksek Onur Kurulunun kararına karşı Oda Yönetim Kurulu veya ilgili meslek mensubu idarî yargıya başvurabilirler.

Onur Kurulunun çalışma ve disiplin hükümlerinin uygulanma esasları, Oda tarafından hazırlanacak yönetmelikte belirlenir.

Yeminli olmayan serbest meslek mensuplarına, 6235 sayılı Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Kanununa göre disiplin cezası verilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM **Çeşitli ve Son Hükümler**

Ücret

MADDE 13 – Ücret, meslek mensuplarının hizmetlerine karşılık olan meblağı ifade eder. Ücretin asgari miktarı tarife ile belirlenir. Tarifedeki asgari miktar altında iş kabulü yasak olup, aksine hareket edenlere disiplin cezası uygulanır.

Tarife, Oda tarafından düzenlenir ve uygulanır.

Yönetmelik

MADDE 14 – Serbest meslek mensupluğuna müracaat ve meslek icrasına hak kazanma, kazanılmış meslekî haklar, ruhsat, meslek mensupları ile serbest yeminli meslek mensuplarının tutacakları defter ve kayıtlar ile bunların bildirim mecburiyetleri, meslek kütüğü ve sicil numarası verilmesine dair usûl ve esaslar, Oda tarafından hazırlanıp Resmî Gazetede yayımlanacak yönetmelikle belirlenir.

Bu Kanunda öngörülen yönetmelikler Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içerisinde yürürlüğe konulur.

Müktesep haklar

GEÇİCİ MADDE 1 – Orman Mühendisi veya Orman Yüksek Mühendisi unvanı ile 31/12/1989 tarihinden önce mezun olanların peyzaj plânlaması ve uygulaması yapmak hak ve yetkileri devam eder.

Yürürlük

MADDE 15 – Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 16 – Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

7/7/2006

[R.G. 8 Temmuz 2006 – 26222]

— • —

 [İçindekilere dön](#)

BAZI KAMU ALACAKLARININ TAHSİL VE TERKİNİNE **İLİŞKİN KANUN**

Kanun No. 5535

Kabul Tarihi : 29/6/2006

MADDE 1 – 8/4/1929 tarihli ve 1416 sayılı Ecnebi Memleketlere Gönderilecek Talebe Hakkında Kanuna aşağıdaki geçici maddeler eklenmiştir.

"GEÇİCİ MADDE 1 – Bu Kanun uyarınca mecburi hizmet karşılığı yurt dışına gönderilenlerden, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce, eğitimin herhangi bir aşamasında öğrencilikle ilişkileri kesilenler, öğrenim sürelerinin bitiminde mecburi hizmetlerini tamamlamak üzere görevlerine başlamayanlar, görevlerine başlayıp da yükümlü buldukları mecburi hizmetini bitirmeden görevlerinden ayrılanlar ile göreve başladıktan sonra mecburi hizmetle yükümlü buldukları süre içerisinde kadrolarıyla ilişkisi kesilenlerden

haklarında borç takibi işlemi devam edenler, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren üç ay içerisinde başvurularını halinde, kendilerine döviz olarak yapılmış olan her türlü masraflar için, imzaladıkları yüklenme senedi ile muteber imzalı müteselsil kefalet senedi hükümleri dikkate alınmaksızın ve ilgililere ödeme yapma sonucunu doğurmaksızın, 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun ek 34 üncü maddesinin ikinci fıkrası hükümlerine göre bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önceki süreler için faiz uygulanmaksızın hesaplanacak tutarlarla yükümlü tutulurlar. Ancak, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun ek 34 üncü maddesinin yürürlüğe girdiği tarihten önce yüklenme senedi ile muteber imzalı müteselsil kefalet senedi alınanların döviz borçları, ilgili adına fiilen ödemenin yapıldığı tarihteki T.C. Merkez Bankası'na tespit ve ilân edilen efektif satış kuru üzerinden Türk Lirasına çevrilerek bunlar adına Türk Lirası olarak yapılan harcama tutarına eklenir. Bu şekilde hesaplanacak borç, sarf tarihinden bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadar geçen süre için 1/1/2006 tarihinden geçerli olmak üzere tespit ve ilân edilen kanunî faiz işletilerek hesaplanır. Bu şekilde hesaplanacak borç miktarından ilgilinin bu zamana kadar yaptığı tüm ödemeler mahsup edilir; fazla ödenen tutar var ise ilgililere geri ödeme zorunluluğu doğurmaz. Kalan borç var ise ilgilinin durumu ve ödettirilecek meblağ dikkate alınarak azamî beş yıla kadar taksitlendirilebilir.

Bunlardan borçlarını mecburi hizmet yaparak ödemek isteyenler, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren üç ay içerisinde Milli Eğitim Bakanlığına müracaat etmeleri halinde, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 48 inci maddesinde belirtilen genel şartları taşımaları kaydıyla, müracaat tarihinden itibaren üç ay içerisinde atamaları yapılır ve atandıkları kurumlarında, yurt içinde veya yurt dışında görmüş oldukları öğrenim sürelerine ilişkin olarak genel hükümler çerçevesinde belirlenen mecburi hizmet yükümlülüklerini yerine getirirler ve ilgililer adına öğrenimleri nedeniyle çıkarılmış olan her türlü borç tutarlarının takibinden vazgeçilerek tahsilat işlemine son verilir. Bunların daha önce ödemiş oldukları tutarların bulunması halinde, bu meblağa isabet eden süreler faiz borcu dikkate alınmaksızın ilgililerin mecburi hizmet sürelerinden indirilir.

Bu Kanun kapsamında yurt dışına gönderilen öğrenciler, yurt dışında resmî öğrenci olarak geçirmiş oldukları öğrenim sürelerinin 18 yaşının tamamlanmasından sonraki döneme ait olan kısmını, halen tâbi oldukları sosyal güvenlik kurumuna bu maddenin yürürlük tarihinden itibaren üç ay içinde müracaat etmeleri ve müracaat tarihi itibarıyla buldukları görev ile derece ve kademe ya da basamak ya da prime esas kazanç tutarı üzerinden bu süreye ilişkin olarak hesaplanacak prim, kesenek, kurum karşılığı gibi toplam yükümlülük tutarını müracaatın kabul tarihinden itibaren oniki ayda eşit taksitler halinde ödemek suretiyle borçlanabilirler. Taksit ödeme dönemi sonunda borcunun tamamını ödemiş olduğu tespit olunanların borçlanmış oldukları bu süreler, emekliliğe tâbi toplam hizmet süresinin hesabında ve sigortalılık ya da iştirakçiliğin başlangıç tarihinin tespitinde dikkate alınır. Aylık taksitlerini zamanında ödemeyenlerin önceki aylara ilişkin olarak ödemiş oldukları tutarlar, süresi geçen son taksit tarihinden itibaren otuz gün içinde ilgililere iade olunur. Başvuru tarihi itibarıyla herhangi bir sosyal güvenlik kurumuna tâbi olmayanlardan, daha önce herhangi bir sosyal güvenlik kurumuna tâbi çalışması olanlar en son tâbi oldukları sosyal güvenlik kurumuna, daha önce herhangi bir sosyal güvenlik kurumuna tâbi çalışması olmayanlar ise Sosyal Güvenlik Kurumuna (Bağ-Kur Genel Müdürlüğüne) müracaatta bulunurlar ve bunların borçlanacakları süreye ilişkin olarak ödeyecekleri toplam tutar, 8/5/1985 tarihli ve 3201 sayılı Yurt Dışında Bulunan Türk Vatandaşlarının Yurt Dışında Geçen Sürelerinin Sosyal Güvenlikleri Bakımından Değerlendirilmesi Hakkında Kanunun 4 üncü maddesi uyarınca Bakanlar Kurulu tarafından belirlenen günlük tutar esas alınarak tespit olunur."

"GEÇİCİ MADDE 2 – Bu Kanun uyarınca mecburi hizmet karşılığı yurt dışına gönderilenlerden, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce, borcunun tamamını ödemediği veya mecburi hizmetini tamamlamadan vefat edenlerin borç yükümlülükleri ortadan kalkar. Buna bağlı olarak, borçlunun kendisi, mirasçıları ve kefilleri hakkındaki her türlü borç yükümlülükleri ortadan kaldırılır ve her türlü borç takibi işlemlerine son verilir."

MADDE 2 – 4/11/1981 tarihli ve 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununa aşağıdaki geçici maddeler eklenmiştir.

"GEÇİCİ MADDE 52 – Kısmî statüde görev yapanlara 15/3/2004 tarihinden önceki dönem için ödenmiş olan makam ve görev tazminatları geri alınmaz; ödendiği halde herhangi bir nedenle geri alınanlara geri alınan tutar iade edilir. Bunlara, 15/1/2003 ile 14/3/2004 tarihleri arasındaki dönem için ödenmeyen makam ve görev tazminatları, müstahak olunan tarihteki miktarlar üzerinden ödenir."

"GEÇİCİ MADDE 53 – 33 üncü maddeye göre lisansüstü eğitim-öğretim amacıyla yurt dışına gönderilenler ile 35 inci maddeye göre yurt içinde başka bir üniversiteye lisansüstü eğitim-öğretim amacıyla gönderilenlerden veya üniversitelerinde görev yapanlardan bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihe kadar;

a) Lisansüstü eğitim-öğretim amacıyla yurt dışında kalmaları gereken süre içerisinde öğrenimlerini tamamlayamamaları nedeniyle kadroları ile ilişkileri kesilenlerden veya ilişkisi kesilmeyip devam edenler ile başka bir kamu kurumuna naklen atananlardan,

b) Eğitimin herhangi bir aşamasında, her ne sebeple olursa olsun Türkiye'ye çağrılmış olanlardan,

c) Lisansüstü eğitim-öğretim amacıyla yurt içindeki başka bir üniversitede kalmaları gereken süre içerisinde öğrenimlerini tamamlayamamaları nedeniyle kadroları ile ilişkileri kesilenlerden,

d) Eğitimlerinin herhangi bir aşamasında istifa etmiş olmaları nedeniyle kadrolarıyla ilişkileri kesilenler, sürelerinin bitiminde mecburi hizmetlerini tamamlamak üzere görevlerine başlamayıp çekilmiş sayılanlar ile görevlerine başlayıp da yükümlü buldukları mecburi hizmetini bitirmeden görevlerinden ayrılanlardan,

e) Herhangi bir üniversitede görev yaparken yeniden atanmamak suretiyle üniversite ile ilişkisi kesilenlerden,

en az yüksek lisans (master) eğitimini başarıyla tamamlamış olanlar; bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren üç ay içerisinde Yükseköğretim Kuruluna müracaat etmeleri halinde, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 48 inci maddesinde belirtilen genel şartları taşımaları kaydıyla, Yükseköğretim Kurulunca atanmalarının uygun bulunması üzerine müracaat tarihinden itibaren üç ay içerisinde, (öncelikle daha önce kadrolarının bulunduğu kurumlar olmak üzere) Kurulun belirleyeceği yükseköğretim kurumlarındaki durumlarına uygun öğretim elemanı kadrolarından birine atanabilirler. Bunlardan durumları yukarıdaki (a), (b), (c), (d) ve (e) bentlerine uyanlar için kullanılmak üzere yılda bir defa yapılmasına ilişkin sınırlamaya tâbi olmaksızın 78 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 1 inci maddesi hükmü uyarınca Bakanlar Kurulu kararıyla ihtiyaca göre öğretim elemanları kadrolarında unvan ve derece değişiklikleri yapılabilir. Yükseköğretim Kurulunca atanması uygun görülmeyenler altmış gün içerisinde yargı yoluna başvurabilirler. Yükseköğretim Kuruluna başvurmayanlar ile Yükseköğretim Kurulunca ataması uygun görülmeyenlerden, yargı yoluna müracaat etmeyenler ve yargı kararı ile öğretim elemanı olarak atanmaları uygun görülmeyenler ise bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içerisinde Devlet Personel Başkanlığına müracaat ederler. Bunlar, personel ihtiyacı dikkate alınarak anılan Başkanlıkça belirlenecek kamu kurum ve kuruluşlarının boş memur kadrolarına sınav şartı aranmaksızın ve açıktan atamaya ilişkin sınırlamalara tâbi tutulmaksızın altı ay içinde atanırlar.

Ancak bunlardan yüksek lisans eğitimini başarıyla tamamlayamamış olanlar, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren üç ay içerisinde Devlet Personel Başkanlığına müracaat etmeleri halinde, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 48 inci maddesinde belirtilen genel şartları taşımaları kaydıyla müracaat tarihinden itibaren üç ay içerisinde, personel ihtiyacı dikkate alınarak anılan Başkanlıkça belirlenecek kamu kurum ve kuruluşlarının boş memur kadrolarına sınav şartı aranmaksızın ve açıktan atamaya ilişkin sınırlamalara tâbi tutulmaksızın atanırlar. Bunlardan halihazırda Devlet memuru statüsünde çalışanların ise çalıştıkları kurumlarda mecburi hizmetlerini yapmalarına müsaade edilir.

Bunlar, atandıkları kurumlarında, halihazırda kamu kurumlarında görev yapanlar ise bu kurumlarında yurt içinde veya yurt dışında görmüş oldukları öğrenim sürelerine ilişkin olarak genel hükümler çerçevesinde belirlenen mecburi hizmet yükümlülüklerini yerine getirirler ve ilgililer adına öğrenimleri nedeniyle çıkarılmış olan borç tutarlarının takibinden vazgeçilerek tahsilat işlemine son verilir. Bunların daha önce ödemiş oldukları tutarların bulunması halinde, bu meblağa isabet eden süreler ilgililerin mecburi hizmet sürelerinden indirilir. Ancak, üniversiteye veya başka bir kamu kurumuna dönmek istemeyenlerden mecburi hizmet karşılığı olarak, hizmetleri karşılığında aldıkları yurt içi maaşlar talep edilemez. Bu maaşlar haricinde eğitimleri için yapılan diğer ödemeler talep edilir.

Birinci fıkranın (a), (b) veya (c) bentlerinde sayılan durumların gerçekleşmesine rağmen, geçici 47 nci madde uyarınca öğrenim hakkı tanınanlardan ataması yapılmış olanlar ile kadrolarıyla ilişkileri kesilmeyenlerden haklarında borç takibi yapılanlar kadrolarında bırakılır; bunlar hakkında da yukarıdaki fıkra hükmü uygulanır. Bunların yükseköğretim kurumlarında çalışmış oldukları süreler mecburi hizmetlerinden indirilir.

Bu madde kapsamına girenlerden öğretim elemanı kadrosuna atananlardan tekrar mecburi hizmet yükümlülüğü öngörülen bir görevlendirme yapılmış veya yapılacakların, söz konusu görevlendirme çerçevesinde lisansüstü eğitim-öğretimlerini başarılı bir şekilde tamamlamış olmaları veya tamamlamaları halinde, bu görevde çalışmış oldukları süreler ilk görevlendirmeye ilişkin mecburi hizmetlerinden indirilir ve ikinci görevlendirmeye ilişkin mecburi hizmet yükümlülüğü devam eder; başarısız olmaları halinde ise bu görevlendirmeden kaynaklanan mecburi hizmet yükümlülük süreleri önceki mecburi hizmet yükümlülük sürelerine ilave edilir.

Yukarıda belirtilen hükümler çerçevesinde öğretim elemanı veya memur kadrolarına atandıktan sonra yükümlü buldukları mecburi hizmeti bitirmeden görevlerinden ayrılan veya bir ceza sebebiyle görevine son verilenler ile bu madde kapsamına girdiği halde müracaat etmemeleri veya Devlet Memurları Kanununun 48 inci maddesinde belirtilen genel şartları taşımadıkları için atanamamaları nedeniyle mecburi hizmet yükümlülüğünü yerine getirmeyenlerin yükümlü tutulacakları tutar, imzaladıkları yüklenme senedi ile muteber imzalı müteselsil kefalet senedi hükümleri dikkate alınmaksızın ve ilgililere ödeme yapma sonucu doğurmaksızın, kendilerine döviz olarak yapılmış olan her türlü masraflar için;

a) Bunlardan 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun ek 34 üncü maddesinin yürürlüğe girdiği 5/8/1996 tarihinden sonra yüklenme senedi ile muteber imzalı müteselsil kefalet senedi alınanlar hakkında, anılan maddenin ikinci fıkrası hükümlerine göre bu Kanunun yayımı tarihinden önceki süreler için faiz uygulanmaksızın hesaplama yapılır.

b) 5/8/1996 tarihinden önce yüklenme senedi ile muteber imzalı müteselsil kefalet senedi alınanlar hakkında, ilgili adına fiilen ödemenin yapıldığı tarihteki T.C. Merkez Bankasınca tespit ve ilân edilen efektif satış kuru üzerinden Türk Lirasına çevrilerek bulunacak tutar ile bu tutara sarf tarihinden bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadar geçen süre için 1/1/2006 tarihinden geçerli olmak üzere tespit ve ilân edilen kanunî faiz işletilerek hesaplama yapılır. Ancak, bu hükümlere göre hesaplama yapılması sonucunda borçlunun aleyhine bir durum ortaya çıkması halinde (a) bendi hükümleri uygulanır.

Hesaplanan borç miktarı, ilgilinin durumu ve ödettirilecek meblağ dikkate alınarak azamî beş yıla kadar taksitlendirilebilir. Bunların daha önce ödemiş oldukları tutar ile mecburi hizmetlerinde değerlendirilen sürelere isabet eden tutar, anılan madde uyarınca belirlenecek tutardan düşülür."

"GEÇİCİ MADDE 54 – Bu Kanun uyarınca mecburi hizmet karşılığı yurt dışına gönderilenlerden, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce, borcunun tamamını ödemediği veya mecburi hizmetini tamamlamadan vefat edenlerin borç yükümlülükleri ortadan kalkar. Buna bağlı olarak, borçlunun kendisi, mirasçıları ve kefilleri hakkındaki her türlü borç yükümlülükleri ortadan kaldırılır ve her türlü borç takibi işlemlerine son verilir."

MADDE 3 – 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

"GEÇİCİ MADDE 34 – 78 inci maddeye göre yurt dışına gönderilenlerden, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce, eğitimin herhangi bir aşamasında istifa etmiş olmaları nedeniyle kadrolarıyla ilişkileri kesilenler, sürelerinin bitiminde mecburi hizmetlerini tamamlamak üzere görevlerine başlamayıp çekilmiş sayılanlar, görevlerine başlayıp da yükümlü buldukları mecburi hizmetini bitirmeden görevlerinden ayrılanlar, mecburi hizmetle yükümlü buldukları süre içerisinde memurluktan çıkarılmış olanlar ile yükümlü buldukları mecburi hizmetini bitirmeden mecburi hizmetin devredilmesine imkân bulunmayan başka bir göreve geçmiş olanlardan haklarında borç takibi işlemi devam edenler, bu maddenin yürürlüğe girmesinden itibaren üç ay içerisinde başvurmaları halinde, kendilerine döviz olarak yapılmış olan her türlü masraflar için, imzaladıkları yüklenme senedi ile muteber imzalı müteselsil kefalet senedi hükümleri dikkate alınmaksızın ve ilgililere ödeme yapma sonucunu doğurmaksızın, kendilerine döviz olarak yapılmış olan her türlü masraflar için;

a) Bunlardan 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun ek 34 üncü maddesinin yürürlüğe girdiği 5/8/1996 tarihinden sonra yüklenme senedi ile muteber imzalı müteselsil kefalet senedi alınanlar hakkında, anılan maddenin ikinci fıkrası hükümlerine göre bu Kanunun yayımı tarihinden önceki süreler için faiz uygulanmaksızın hesaplama yapılır.

b) 5/8/1996 tarihinden önce yüklenme senedi ile muteber imzalı müteselsil kefalet senedi alınanlar hakkında, ilgili adına fiilen ödemenin yapıldığı tarihteki T.C. Merkez Bankasınca tespit ve ilân edilen efektif satış kuru üzerinden Türk Lirasına çevrilerek bulunacak tutar ile bu tutara sarf tarihinden bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadar geçen süre için 1/1/2006 tarihinden geçerli olmak üzere tespit ve ilân edilen kanunî faiz işletilerek hesaplama yapılır. Ancak, bu hükümlere göre hesaplama yapılması sonucunda borçlunun aleyhine bir durum ortaya çıkması halinde (a) bendi hükümleri uygulanır.

Hesaplanan borç miktarı, ilgilinin durumu ve ödettirilecek meblağ dikkate alınarak azamî beş yıla kadar taksitlendirilebilir. Bunların daha önce ödemiş oldukları tutar ile mecburi hizmetlerinde değerlendirilen sürelerle isabet eden tutar, anılan madde uyarınca belirlenecek tutardan düşülür.

Bu Kanun uyarınca mecburi hizmet karşılığı yurt dışına gönderilenlerden, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce, borcunun tamamını ödemedi veya mecburi hizmetini tamamlamadan vefat edenlerin borç yükümlülükleri ortadan kalkar. Buna bağlı olarak, borçlunun kendisi, mirasçıları ve kefilleri hakkında her türlü borç yükümlülükleri ortadan kaldırılır ve her türlü borç takibi işlemlerine son verilir."

MADDE 4 – İlgili trafik sicilinde adlarına kayıt ve tescilli bulunan motorlu kara taşıtlarını; bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 31/12/2006 tarihine kadar ilgili yönetmelik hükümleri gereğince kayıt ve tescillerinin silinmesi ve hurdaya çıkarılması suretiyle il özel idarelerine bedelsiz olarak teslim eden gerçek ve tüzel kişilerden, bu Kanunun yayımlandığı tarih itibarıyla yük ve yolcu taşımacılığı dışında bilanço esasına göre defter tutmayı gerektiren başkaca ticarî veya meslekî faaliyetten dolayı mükellefiyeti bulunmayanların, hurdaya çıkarılan taşıta ilişkin olarak tahakkuk etmiş ve ödenmemiş olan motorlu taşıtlar vergisi ile bu vergiye ilişkin gecikme zammı, gecikme faizi ve vergi cezaları terkin edilir. İl özel idarelerinin, bu kapsamda teslim aldıkları hurda taşıtların satışından elde ettikleri kazançları ile bu faaliyetlerle ilgili olarak yapılan işlemler ve düzenlenen kâğıtlar her türlü vergi, resim ve harçtan müstesnadır.

Motorlu kara taşıtlarını noter satış senedi ile iktisap edip ilgili trafik tescil kuruluşunda adlarına kayıt ve tescil ettirmemiş olan ve bu Kanunun yayımlandığı tarih itibarıyla yük ve yolcu taşımacılığı dışında bilanço esasına göre defter tutmayı gerektiren başkaca ticarî veya meslekî faaliyetten dolayı mükellefiyeti bulunmayan gerçek ve tüzel kişiler, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 31/12/2006 tarihine kadar kayıt ve tescil işlemlerini tamamlayarak bu maddenin öngördüğü diğer şartları da yerine getirmeleri halinde bu madde hükmünden yararlanabilirler. Hurdaya çıkarılacak taşıt üzerine 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre tatbik edilmiş olan hacizler

kaldırılır. Uygulamaya ilişkin usûl ve esaslar Maliye Bakanlığı ve İçişleri Bakanlığınca belirlenir.

MADDE 5 – 1/1/2004 tarihinden önce yapılan kadastro yenileme işlemleri dolayısıyla 492 sayılı Harçlar Kanununa göre harç tahakkuk ettirilmez. Tahakkuk ettirilmiş ancak tahsil edilememiş olan harçlar ile bunlara ilişkin vergi cezaları ve fer'i alacaklar terkin edilir. Tahsil edilmiş tutarlar, mükelleflerin bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içinde yazılı başvuruları üzerine red ve iade edilir. Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usûl ve esaslar Maliye Bakanlığınca belirlenir.

MADDE 6 – Mazbut vakıflara ait taşınmazların kiralanması dolayısıyla 1/1/2004 tarihinden önceki dönemlere ilişkin olarak yapılan kira ödemeleri üzerinden, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren gelir (stopaj) vergisi tarhiyatı yapılmaz. Bu dönemlere ilişkin olarak beyan üzerine veya ikmalen ya da re'sen tarh ve tahakkuk ettirilen ve bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla tahsil edilmemiş olan vergiler ile bu vergilere uygulanan vergi cezaları, gecikme faizleri, gecikme zamları terkin edilir. Bu konuda açılmış olan davalar sürdürülmez; tahsil edilmiş tutarlar, mükelleflerin bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içinde yazılı başvuruları üzerine red ve iade edilir. Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usûl ve esaslar Maliye Bakanlığınca belirlenir.

MADDE 7 – Kamu hizmetlerini veya personelini desteklemek üzere kurulmuş olup, 22/1/2004 tarihli ve 5072 sayılı Dernek ve Vakıfların Kamu Kurum ve Kuruluşları ile İlişkilerine Dair Kanun uyarınca bu faaliyetlerine son vermesi gereken dernek ve vakıfların, Maliye Bakanlığınca bağlı vergi dairelerince 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun kapsamında takip ve tahsil işlemleri yürütülen borçlarından; bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önceki dönemlere ait olanlar ile vade tarihi bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce bulunanlardan, dernek veya vakfın mal varlığından tahsil edilemeyen veya edilemeyeceği anlaşılan kısmı terkin edilir.

Bu hüküm, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önceki dönemlere ilişkin olarak söz konusu dernek ve vakıflar adına tarh ve tahakkuk ettirilecek olan amme alacakları ile bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla ödeme süresi geçmemiş olan amme alacakları için de uygulanır.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usûl ve esaslar Maliye Bakanlığınca belirlenir.

MADDE 8 – 1/7/1964 tarihli ve 488 sayılı Damga Vergisi Kanununa ekli (2) sayılı tablonun "IV- Ticari ve medeni işlerle ilgili kâğıtlar" başlıklı bölümünün (34) numaralı fıkrasının sonuna "ile Gelir Vergisi Kanununun 23 üncü maddesinde belirtilen ücretlere ilişkin kâğıtlar." ibaresi eklenmiştir.

MADDE 9 – 7/3/1954 tarihli ve 6326 sayılı Petrol Kanununun 116 ncı maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince yapılan transferler nedeniyle, 1995, 1996 ve 1997 Malî Yılları Bütçe Kanunlarında yer alan "6326 Sayılı Petrol Kanunu Gereğince Ödenecek Kur Farkları" ve "Petrol Arama ve Petrolle İlgili Faaliyetleri Düzenleme Fonuna Ait Hizmetler" harcama kalemlerinden 1995, 1996 ve 1997 yıllarında yapılan kur farkı ödemeleri, ilgililer adına kişilerden alacaklar hesabına alınarak fer'ileriyle birlikte terkin edilir.

MADDE 10 – Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 11 – Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

7/7/2006

[R.G. 8 Temmuz 2006 – 26222]

— • —

 İçindekilere dön

HÂKİMLER VE SAVCILAR KANUNU İLE BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN

Kanun No. 5536

Kabul Tarihi : 29/6/2006

MADDE 1 – 24/2/1983 tarihli ve 2802 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanununun 102 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"MADDE 102 – Bu Kanunun 2 nci maddesinde belirtilenlerin; aylık ve yargı ödeneği toplamından oluşan malî hakları bu Kanun hükümlerine tâbidir.

Bu Kanunda geçen;

a) Kıstas aylık: En yüksek Devlet memuruna malî haklar kapsamında fiilen yapılmakta olan her türlü ödemeler toplamının brüt tutarını,

b) Yargı ödeneği: Görevin niteliği ve gereği olarak brüt aylığın 106 ncı maddede gösterilen oranda hesaplanan tutarını, ifade eder."

MADDE 2 – 2802 sayılı Kanunun Dokuzuncu Kısmının İkinci Bölüm başlığı "Aylık Tablosu ve Aylıklar" şeklinde; 103 üncü maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Aylık tablosu:

MADDE 103 – Kıstas aylığı oluşturan her bir ödeme unsurunun;

a) Anayasa Mahkemesi Başkanı, Yargıtay Başkanı, Danıştay Başkanı, Uyuşmazlık Mahkemesi Başkanı, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı ve Danıştay Başsavcısına % 100'ü,

b) Anayasa Mahkemesi Başkanvekili, Anayasa Mahkemesi Üyeleri, Yargıtay ve Danıştay Birinci Başkan Vekilleri, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcivekili, Yargıtay ve Danıştay Daire Başkanları ile Adalet Bakanlığı Müsteşarına % 86'sı,

c) Yargıtay ve Danıştay Üyelerine % 83'ü,

ç) Birinci sınıf hâkim ve savcılara % 79'u,

d) Birinci sınıfa ayrılmış hâkim ve savcılara % 65'i,

e) Birinci derecede bulunan diğer hâkim ve savcılara % 55'i,

f) İkinci derecede bulunan hâkim ve savcılara % 53'ü,

g) Üçüncü derecede bulunan hâkim ve savcılara % 51'i,

ğ) Dördüncü derecede bulunan hâkim ve savcılara % 49'u,

h) Beşinci derecede bulunan hâkim ve savcılara % 47'si,

ı) Altıncı derecede bulunan hâkim ve savcılara % 45'i,

i) Yedinci derecede bulunan hâkim ve savcılara % 43'ü,

j) Sekizinci derecede bulunan hâkim ve savcılara % 41'i,

oranında aylık ödeme yapılır. Bu madde kapsamındaki ödeme unsurları arasında yer alan ikramiyenin hesabında, kıstas aylık içindeki ikramiyenin bir malî yıldaki toplam tutarının onikide biri dikkate alınır.

Birinci sınıf hâkim ve savcılarının almakta oldukları aylık oranlarına, ödemeye esas olacak olan oran birinci fıkranın (c) bendindeki oranı geçmemek üzere, Yargıtay ve Danıştay üyeliklerine seçilebilme yeterliliklerini kaybetmedikleri sürece her üç yılda bir iki puan ilave edilir.

Sınıfları ve dereceleri yükselen hâkim ve savcılar, yeni sınıf ve derecelerine ilişkin aylığa, söz konusu yükselmelerinin geçerlilik tarihlerini takip eden ayın onbeşinden itibaren hak kazanırlar.

Kıstas aylığı oluşturan ödeme unsurlarından vergi ve diğer kesintilere tâbi olmayanlar, bu maddeye göre yapılacak ödemelerde de aynı şekilde vergi ve diğer kesintilere tâbi olmaz."

MADDE 3 – 2802 sayılı Kanunun 106 ncı maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Yargı ödeneği ve ek ödeme:

MADDE 106 – 103 üncü maddede unvanları belirtilenlere aynı maddeye göre ödenmekte olan brüt aylıklarının % 10'u oranında yargı ödeneği verilir.

Sağlık kurulu raporu üzerine verilen hastalık izinleri ile kanser, verem, akıl hastalığı, şeker hastalığı, açık kalp ameliyatı gibi uzun süreli bir tedaviye ihtiyaç gösteren hastalığa

yakalananların kullandıkları hastalık izinleri ve hastalıkları sebebiyle yataklı tedavi kurumlarında yatarak gördükleri tedavi süreleri hariç olmak üzere, bir takvim yılı içinde kullanılan hastalık izin süreleri toplamının onbeş günü aşması halinde, aşan günlere isabet eden yargı ödeneği % 50 eksik ödenir.

Hâkim ve savcı adaylarına kıstas aylığının % 25'i oranında ek ödemede bulunulur.

Adalet Müfettişlerine, 103 üncü maddeye göre ödenmekte olan brüt aylık tutarlarının % 5'i oranında ek ödemede bulunulur.

Bu maddeye ve 103 üncü maddeye göre ödeme yapılanlara; 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname kapsamında yapılan ödemeler ile temsil, makam ve yüksek hâkimlik tazminatları ödenmez ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 152 nci maddesi uyarınca ödeme yapılmaz.

Bu maddeye göre yapılacak ödemeler hakkında aylıklara ilişkin hükümler uygulanır ve damga vergisi hariç herhangi bir vergiye tâbi tutulmaz.

Yargı ödeneği, her ne şekilde olursa olsun başka bir ödemenin hesaplanmasında dikkate alınmaz."

MADDE 4 – 2802 sayılı Kanunun 112 nci maddesinin başlığı "Meslekî Kıyafet, Kitap ve Bilgisayar Yardımı:" şeklinde değiştirilmiş ve aynı maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

"Hâkim ve savcılara görevlerinde kullanmak üzere zati demirbaş olarak bir adet bilgisayar verilebilir. Bilgisayarların hâkim ve savcılara verilmesi ve devrine ilişkin usûl ve esaslar, Sayıştayın ve Maliye Bakanlığının görüşü üzerine Adalet Bakanlığınca belirlenir."

MADDE 5 – 2802 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici maddeler eklenmiştir.

"GEÇİCİ MADDE 16 – Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu yürürlüğe girinceye kadar, 103 üncü maddede unvanları belirtilenlerin emekli kesenek ve karşılıkları ile emekli aylıkları ve ikramiyelerinin hesaplanmasında, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önceki bu hususlara dair hükümlerin uygulanmasına devam olunur.

GEÇİCİ MADDE 17 – 103 üncü maddenin ikinci fıkrasında Yargıtay ve Danıştay üyeliklerine seçilebilme yeterliliklerini kaybetmedikleri sürece birinci sınıf hâkim ve savcılar için her üç yılda bir verilmesi öngörülen ilave puanlar, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte birinci sınıf olan ve hâlen meslekte bulunanların birinci sınıf olma tarihlerinden itibaren üç yıllık hizmet dilimlerine göre kendiliğinden eklenir. Ancak bu uygulamanın yapılabilmesi için ilgililerin inceleme tarihi itibarıyla Yargıtay ve Danıştay üyeliğine seçilme hakkını kaybetmemeleri gerekir. 22/12/2005 tarihli ve 5435 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği 24/12/2005 tarihinden önce birinci sınıf olan ve halen görevde bulunan hâkim ve savcılarının birinci sınıfa ayrılma ve birinci sınıf olma tarihleri de bu Kanunun 5435 sayılı Kanunla değişik 13, 15 ve 32 nci maddelerine göre düzeltilir. Birinci sınıfa ayrılma ve birinci sınıf olma tarihlerinin düzeltililebilmesi için ilgili hâkim ve savcılar hakkında yapılan ilk incelemede birinci sınıfa ayrılmış ve birinci sınıf olmuş olmaları gerekir.

Bu uygulamalar, geçmişe yönelik malî hak doğurmaz.

GEÇİCİ MADDE 18 – Yeni bir düzenleme yapıncaya kadar; ekli (I) sayılı ek gösterge cetveli, 103 üncü maddeye göre aylık alanlar için 6245 sayılı Harcırah Kanunu yönünden uygulanmaya devam olunur."

MADDE 6 – 2802 sayılı Kanunun ek geçici 2 nci maddesinin birinci fıkrasına "kadar," ibaresinden sonra gelmek üzere "aylık," ibaresi eklenmiş, aynı fıkranın (b) ve (c) bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"b) Birinci sınıfa geçirildikten sonra, bu sınıfta üç yılını tamamlamış ve askerî yüksek yargı organı üyeliklerine seçilme niteliklerini kaybetmemiş olan askerî hâkim ve savcılar; 2802 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanunu hükümleri uyarınca birinci sınıf hâkim ve savcılar,

c) Birinci sınıfa geçirilmiş ve askerî yüksek yargı organı üyeliklerine seçilme hakkını kaybetmemiş olan askerî hâkim ve savcılar; birinci sınıfa ayrılmış ve Yargıtay-Danıştay üyeliklerine seçilme hakkını kazanmış diğer hâkim ve savcılar,"

MADDE 7 – 2802 sayılı Kanunun 54 üncü maddesinin son fıkrası ile 104 üncü ve 105 inci maddeleri yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 8 – 8/5/1991 tarihli ve 3717 sayılı Kanunun 2/A maddesinde yer alan "Adalet Bakanlığı merkez ve taşra teşkilâtı (ceza ve infaz kurumları hariç)" ibaresinden sonra gelmek üzere "ile Türkiye Adalet Akademisi" ibaresi eklenmiş; aynı maddede yer alan "iki katına" ibaresi "üç katına" şeklinde değiştirilmiş ve aynı maddenin sonuna aşağıdaki cümle eklenmiştir.

"Bu madde uyarınca yapılacak ödeme, damga vergisi hariç herhangi bir vergiye tâbi tutulmaz."

MADDE 9 – 27/1/2000 tarihli ve 4505 sayılı Kanunun 5 inci maddesinin (c) bendine, ikinci cümleden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümle eklenmiştir.

"Ancak mahsup işlemleri, görev tazminatına uygulanan mahsupla ilgili hükümler esas alınarak yürütülür."

MADDE 10 – Bu Kanun 15/7/2006 tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 11 – Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

7/7/2006

[R.G. 8 Temmuz 2006 – 26222]

— • —

 [İçindekilere dön](#)

Milletlerarası Andlaşma

Karar Sayısı : 2006/10584

26 Temmuz 2000 tarihinde Ankara’da imzalanan ve 14/1/2004 tarihli ve 5068 sayılı Kanunla onaylanması uygun bulunan ilişik “Türkiye Cumhuriyeti ile Amerika Birleşik Devletleri Arasında Nükleer Enerjinin Barışçıl Kullanımına İlişkin İşbirliği Anlaşması” ve eki “Mutabakat Zaptı”nın onaylanması; Dışişleri Bakanlığı’nın 6/6/2006 tarihli ve HUMŞ/333 sayılı yazısı üzerine, 31/5/1963 tarihli ve 244 sayılı Kanunun 3 üncü maddesine göre, Bakanlar Kurulu’nca 14/6/2006 tarihinde kararlaştırılmıştır.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ İLE AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ ARASINDA NÜKLEER ENERJİNİN BARIŞÇIL KULLANIMINA İLİŞKİN İŞBİRLİĞİ ANLAŞMASI

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Amerika Birleşik Devletleri Hükümeti;

Dünya çapında nükleer yayılmanın önlenmesine ilişkin tedbirlerin kuvvetlendirilmesi konusundaki desteklerini teyit ederek;

Türkiye Cumhuriyeti ve Amerika Birleşik Devletleri'nin taraf oldukları Nükleer Silahların Yayılmasının Önlenmesi Antlaşmasından (NSYÖ) kaynaklanan yükümlülüklerini hatırladıkları;

NSYÖ Antlaşması'na evrensel bağlılığın sağlanması ve bu Antlaşma'nın giriş kısmı ile Antlaşma'nın tüm maddelerinde yer alan amaçların tam olarak gerçekleştirilmesi için birbirleriyle ve diğer devletlerle yakın çalışma niyetlerini teyit ederek;

Nükleer enerjinin, barışçıl amaçlar için uluslararası alanda kullanılması ve geliştirilmesinin, NSYÖ Antlaşmasının hedeflerini mümkün olan en iyi şekilde gerçekleştirecek düzenlemeler çerçevesinde yapılmasını temin etme konusundaki taahhütlerini teyit ederek;

NSYÖ Antlaşması çerçevesindeki yükümlülükleri uyarınca, nükleer silah sahibi olmayan ülkelerle nükleer ticari alışverişte bulduklarında, bu tür ülkelerde güvenlik denetimi olmayan faaliyetlere yardım etmeyeceklerini hatırlayarak ve teyit ederek;

Uluslararası Atom Enerjisi Ajansının (UAEA) hedeflerini desteklediklerini belirterek;

Etkili bir nükleer yayılmanın önlenmesi rejiminin gerçekleştirilmesinde UAEA'nın güvenlik denetimleri sisteminin vazgeçilmez rolünün bilincinde olarak;

Kendi egemenlik yetkileri altında bulunan tesislerde, Ajansın güvenlik denetimini etkili ve verimli biçimde uygulayabilmesi ve denetim hedefine ulaşabilmesi için gerekli tedbirleri almaya hazır olunması da dahil olmak üzere, UAEA'nın güvenlik denetimlerinin güçlendirilmesine yönelik taahhütlerini teyit ederek;

Nükleer malzemenin etkin kontrolünün, hesabının tutulmasının ve fiziksel korunmasının uluslararası standartlara uygun bir şekilde sürdürülmesinin önemini kabul ederek;

Nükleer enerjinin barışçıl kullanımının gelişmesi, kullanımı ve kontrolünde işbirliğini arzularak ve

Barışçıl nükleer faaliyetlerin, radyoaktif, kimyasal ve ısı kirlilikten çevreyi koruma anlayışıyla gerçekleştirilmesi gerektiğini hatırla tutarak;

Aşağıdaki hususlarda mutabık kalmışlardır:

MADDE 1 - TANIMLAR

Bu Anlaşmada geçen:

(A) "Yan ürün malzeme"; özel nükleer malzemenin kullanımı veya üretimi işleminde radyasyon ışımasıyla radyoaktif hale getirilmiş veya ürün olarak ortaya çıkmış herhangi bir radyoaktif malzemeyi (özel nükleer malzeme hariç) ifade eder.

(B) "Bileşen"; teçhizatın bileşen bir parçasını veya Taraflarca bu özelliği bulunduğu hususunda üzerinde anlaşılmış diğer bir parçayı ifade eder.

(C) "Dönüştürme"; nükleer yakıt çevriminde, yakıt üretiminden önce ve zenginleştirme hariç uranyumun bir kimyasal formdan diğerine dönüştürüldüğü, örneğin UF₆'dan UO₂'ye veya uranyum oksitten metale gibi, herhangi bir normal işlemi ifade eder.

(D) "İşletmeden çıkarma"; bir tesisin, kullanışlı ömrünün sonunda, bu işle görevli personel ve halkın güvenliği ve sağlığı ile çevrenin yeterli düzeyde korunması suretiyle işletilmesine son verilmesi faaliyetlerini ifade eder. Bu faaliyetler, tesisin kapatılması ve devamlı bakım ve gözetim eşliğinde tesisten asgari miktarda nükleer malzeme çıkarılmasından, tesisin ve çevresinin tahditsiz kullanımı için kabul edilebilir düzeyin üzerindeki her türlü artık radyoaktivitenin tamamen izale edilmesine kadar değişebilir.

(E) "Teçhizat"; esas olarak plütonyum ve uranyum 233 oluşturulması için tasarlanan veya kullanılanların dışındaki herhangi bir reaktör veya Tarafların anlaşmasıyla "teçhizat" olarak belirlenmiş herhangi bir parçayı ifade eder.

(F) "Yüksek oranda zenginleştirilmiş uranyum"; 235 izotopu bakımından %20 veya daha fazla zenginleştirilmiş uranyumu ifade eder.

(G) "Düşük oranda zenginleştirilmiş uranyum"; 235 izotopu bakımından %20'den daha az zenginleştirilmiş uranyumu ifade eder.

(H) "Başlıca kritik bileşen" hassas bir nükleer tesisin işletilmesi için şart olan parça veya parçalar grubunu ifade eder.

(I) "Malzeme" kaynak malzemeyi, özel nükleer malzemeyi, yan-ürün malzemeyi, yan-ürün dışındaki radyoizotopları, nötron yavaşlatıcı malzemeyi, veya Tarafların anlaşmasıyla belirlenmiş diğer bu tür malzemeleri ifade eder.

(J) "Nötron yavaşlatıcı malzeme" bir reaktörde yüksek hızlı nötronların yavaşlatılması ve daha fazla fisyon olmasının sağlanması için kullanılmaya uygun saflıktaki, ağır su, grafit veya berilyumu veya Taraflarca belirlenmiş diğer bu tür malzemeleri ifade eder.

(K) "Taraflar"; Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Amerika Birleşik Devletleri Hükümeti'ni ifade eder.

(L) "Barışçıl amaçlar"; araştırma, enerji üretimi, tıp, tarım ve endüstri gibi alanlarda bilgi, malzeme, teçhizat ve bileşenlerin kullanılmasını içerir, fakat herhangi bir patlayıcı nükleer cihazın kullanılmasını, geliştirilmesini veya araştırılmasını ya da herhangi bir askeri amacı içermez.

(M)"Şahıs"; Taraflardan her birinin yargılama yetkisine tabi herhangi bir birey veya şahsiyeti ifade eder fakat bu Anlaşmanın Taraflarını içermez.

(N) "Reaktör"; nükleer silah veya nükleer patlayıcı cihaz haricinde, uranyum, plütonyum veya toryum veya bunların herhangi bir karışımının kullanılmasıyla içerisinde kendi kendine yürüyen zincirleme çekirdek bölünmesi reaksiyonu oluşturulan herhangi bir cihazı ifade eder.

(O) "Gizlilik derecesi taşıyan veriler"; (1) nükleer silahların tasarımı, imalatı ve kullanımı, (2) özel nükleer malzemenin üretimi, (3) enerji üretiminde özel nükleer malzemenin kullanılması ile ilgili tüm verileri ifade eder, fakat bir Tarafa ait gizlilik derecesi taşıyan veri kategorisinden çıkarılmış veya tasnif dışı edilmiş verileri içermez.

(P) "Hassas nükleer tesis"; öncelikle uranyum zenginleştirilmesi, nükleer yakıtın yeniden işlenmesi, ağır su üretimi, veya plütonyum içeren nükleer yakıt fabrikasyonu için tasarlanan veya kullanılan herhangi bir tesisi ifade eder.

(Q) "Hassas nükleer teknoloji" kamuya açık olmayan ve herhangi bir hassas nükleer tesisin tasarımı, yapımı, fabrikasyonu, işletilmesi veya bakımı için önemli olan (teçhizata veya önemli bir bileşene bağlı bilgiyi de içeren) veya Tarafların anlaşmasıyla bu kapsama alınmış herhangi bir bilgiyi ifade eder.

(R) "Kaynak malzeme"; (1) uranyum, toryum veya Tarafların anlaşmasıyla kaynak malzeme olarak belirlenmiş diğer herhangi bir malzeme veya, (2) yukarıdaki malzemelerin biri veya daha fazlasının zaman zaman Tarafların üzerinde anlaşabilecekleri derişimlerdeki cevherleri anlamına gelir.

(S) "Özel nükleer malzeme"; (1) plütonyum, uranyum 233 veya 235 izotopu bakımından zenginleştirilmiş uranyumu veya (2) Tarafların anlaşmasıyla özel nükleer malzeme olarak belirlenmiş diğer herhangi bir malzemeyi ifade eder.

MADDE 2 - İŞBİRLİĞİNİN KAPSAMI

1. Barışçıl amaçlarla nükleer enerjinin kullanılmasında Taraflar arasındaki işbirliği, bu Anlaşma ve ilgili diğer antlaşmaların hükümlerine, Tarafların ülkelerinde yürürlükte bulunan yasalara, yönetmeliklere ve lisans gereklerine tabi olacaktır.

2. Bu Anlaşma hükümleri uyarınca bilgi, malzeme, teçhizat ve bileşenlerin aktarılması doğrudan Taraflar veya yetkili kişiler aracılığı ile yapılabilir. Bu tür aktarımlar, bu Anlaşmaya ve Taraflarca üzerinde anlaşılabilir ilave hüküm ve şartlara tabi olacaktır.

3. Özellikle, nükleer reaktör ve yakıt teknolojisi, nükleer güvenlik ve nükleer enerjinin barışçıl amaçlarla diğer kullanımını ilgilendiren bilgi aktarımı doğrudan Taraflar arasında veya yetkili kişiler yoluyla yapılabilir. Bu tür aktarımlar, Tarafların aralarında anlaşmaları halinde, bu Anlaşmaya ve Taraflarca üzerinde anlaşılabilir ilave hüküm ve şartlara tabi olacaktır. Bu" tür aktarımlar Tarafların kendi yasaları, yönetmelikleri ve lisans gerekleri ile uyumlu olacak şekilde bu Anlaşmanın dışında da yapılabilir.

4. Taraflar barışçıl amaçlarla nükleer araştırma ve geliştirmede işbirliği yapabilirler. Bu tür işbirliği, eğitim, personel değişimi, toplantılar, ortak çalışma ve projelere katılımları içerebilir, ancak bunlarla sınırlı değildir.

MADDE 3 - TEKNOLOJİ TRANSFERİ

1. Nükleer enerjinin barışçıl amaçlarla kullanılmasına dair bilgi transfer edilebilir. Bilgi transferleri, raporlar, veri bankaları, bilgisayar programları, konferanslar, ziyaretler, ortak çalışma ve projeler ile tesislerde personel görevlendirilmesini ve eğitimini içeren değişik yollarla yapılabilir. Kapsama dahil olabilecek alanlar aşağıda sıralanmıştır, ancak bunlarla sınırlı değildir.

(A) Reaktörlerin geliştirilmesi, tasarımı, inşası, hizmete açılması, işletilmesi, bakımı ve kullanımı, reaktör yakıt üretimi, reaktör deneyleri ve işletmeye kapatılması;

(B) Malzemenin, fiziksel ve biyolojik araştırmalarda, tıpta, tarımda ve endüstride kullanılması;

(C) Nükleer yakıt teminini garanti altına alacak çok taraflı yaklaşımları ve nükleer atık yönetiminde uygun teknikleri de içeren, dünya genelinde, gelecekteki sivil amaçlı nükleer

ihtiyaçların karşılanması yolları hakkında yakıt çevrimi çalışmaları;

(D) Malzeme, teçhizat ve bileşenlerin güvenlik denetimi ve fiziksel korunması;

(E) Yukarıda bahsedilen alanlar ile ilgili sağlık, güvenlik ve çevresel hususlar; ve (F) Ulusal enerji planlarında nükleer enerjinin oynayabileceği rolün değerlendirilmesi.

2. Bu Anlaşma Tarafların kendi Anlaşmaları, ulusal yasaları ve yönetmeliklerine göre transfer etmeye izin verilmeyen bilginin transferini gerektirmez.

3. Gizlilik derecesi taşıyan veriler bu Anlaşma altında transfer edilmeyecektir.

4. Hassas nükleer teknoloji bu Anlaşmada bir değişiklik yapılmadıkça bu Anlaşmaya göre transfer edilmeyecektir.

MADDE 4 - MALZEME, TEÇHİZAT VE BİLEŞENLERİN TRANSFERİ

1. Malzeme, teçhizat ve bileşenler bu Anlaşma çerçevesindeki uygulamalar için transfer edilebilir. Bu Anlaşmaya göre Türkiye Cumhuriyetine transfer edilen herhangi bir özel nükleer malzeme, 4. Paragraftaki şartlar haricinde, düşük zenginleştirilmiş uranyum olacaktır. Hassas nükleer tesis ve bunların başlıca kritik bileşenleri bu Anlaşmada bir değişiklik yapılmadıkça transfer edilmeyecektir.

2. Düşük zenginleştirilmiş uranyum, reaktör deneylerinde ve reaktörlerde yakıt olarak kullanılmak üzere, dönüştürme veya fabrikasyon amacıyla veya Taraflarca anlaşılması diğer benzer amaçlarla transfer edilebilir.

3. Bu Anlaşmaya göre transfer edilmiş özel nükleer malzeme miktarı hiç bir zaman şu sıralanan amaçlardan herhangi biri için tarafların gerekli olduğu konusunda anlaşmaları miktardan daha fazla olmayacaktır: reaktörlerde veya reaktör deneylerinde kullanım; reaktörlerin ekonomik, güvenli, verimli ve sürekli işletilmesi veya bu tür reaktör deneylerinin yapılması ve Taraflarca anlaşılacak diğer amaçların gerçekleştirilmesi.

4. Özel nükleer malzemenin küçük miktarları örnek olmak, standart belirlemek, dedektör olarak, hedef olarak ve Tarafların anlaşabilecekleri benzeri diğer amaçlarla kullanılmak üzere transfer edilebilir. Bu paragrafta göre yapılan transferler 3. Paragraftaki miktar sınırlamasına tabi tutulmayacaktır.

5. Amerika Birleşik Devletleri, Türkiye Cumhuriyeti'ne, reaktörlerin ekonomik, güvenli, verimli ve devamlı işletilmesi için gerekli olan güvenilir nükleer yakıt arzını zamanında sağlamak için, Amerika Birleşik Devletleri içindeki veya dışındaki herhangi bir kaynaktan nükleer malzeme ihracı da dahil olmak üzere gerekli ve uygun olabilecek önlemleri almak için gayret gösterecektir.

MADDE 5 - DEPOLAMA VE YENİDEN TRANSFERLER

1. Bu Anlaşmaya göre transfer edilmiş veya bu Anlaşmaya göre transfer edilen malzeme veya teçhizat kullanılmış veya bunların kullanılmasıyla üretilmiş plütonyum, uranyum 233 (ışınlanmış yakıtta bulunanlar hariç) ve zenginleştirilmiş uranyum sadece Tarafların üzerinde anlaşacakları bir tesiste depolanacaktır.

2. Bu Anlaşmaya göre transfer edilmiş malzeme, ekipman ve bileşenler ve bu Anlaşmaya göre transfer edilen bu tür malzeme ve teçhizatın kullanılmasıyla üretilmiş herhangi bir özel nükleer malzeme yetkisiz şahıslara veya Taraflar üzerinde anlaşmadıkça, alıcı Tarafın ülkesel yetkisinin dışına transfer edilmeyecektir.

MADDE 6 - YENİDEN İŞLEME VE ZENGİNLEŞTİRME

1. Bu Anlaşmaya göre transfer edilmiş ve bu Anlaşmaya göre transfer edilen malzeme ve teçhizat kullanılmış veya bunların kullanılmasıyla üretilmiş malzeme Taraflar anlaşmadıkça yeniden işlenmeyecektir.

2. Bu Anlaşmaya göre transfer edilmiş veya bu Anlaşmaya göre transfer edilmiş malzeme ve teçhizat kullanılmış veya bunların kullanılmasıyla üretilmiş plütonyum, uranyum 233, yüksek zenginleştirilmiş uranyum ve ışınlanmış kaynak veya özel nükleer malzeme Taraflar üzerinde anlaşmadıkça, ışınlama ve ileri ışınlama hariç olmak üzere, şekil veya içerik olarak değiştirilmeyecektir.

3. Bu Anlaşmaya göre transfer edilmiş veya bu Anlaşmaya göre transfer edilen malzeme ve teçhizat kullanılmış veya bunların kullanılması yoluyla üretilmiş uranyum

Taraflar üzerinde anlaşmadıkça transferden sonra zenginleştirilmeyecektir.

MADDE 7 - FİZİKSEL KORUMA

1. Bu Anlaşmaya göre transfer edilmiş kaynak veya özel nükleer malzeme ve teçhizata ve bu Anlaşmaya göre transfer edilen malzeme ve teçhizatta kullanılmış veya bunların kullanılması yoluyla üretilmiş özel nükleer malzemeye yeterli fiziksel koruma sağlanacaktır.

2. 1. Paragraftaki şartları yerine getirmek için, her bir Taraf, en azından UAEA tarafından yayınlanan "Nükleer Malzeme ve Nükleer Tesislerin Fiziksel Koruması" başlıklı INFCIRC/225/Rev.4 belgesindeki ve bu belgede, Taraflarca üzerinde mutabık kalınacak müteakip değişikliklerdeki önerilere denk fiziksel koruma seviyeleri ile uyumlu önlemleri uygulayacaktır.

3. İşbu Maddeye uygun olarak sağlanan fiziksel koruma önlemlerinin yeterliliği, Taraflarca zaman zaman ve Taraflardan herhangi birinin yeterli fiziksel korumanın sağlanması için yeni önlemlere gerek duyulabileceği görüşünde olduğu herhangi bir zaman, gözden geçirmeye ve müzakereye tabi tutulacaktır.

4. Taraflar, kendi sınırları içerisinde veya egemenlik yetkisi veya kontrolü altındaki yerlerde nükleer malzemenin fiziksel koruma seviyelerinin yeterliliğini temin etmekten ve işbu Maddeye tabi olan malzemenin yetkisiz kullanımı veya elde tutulması durumunda müdahale ve kurtarma operasyonlarını koordine etmekten sorumlu bulunan kurum veya kuruluşların diplomatik kanalları aracılığıyla birbirlerini bilgilendireceklerdir. Taraflar birbirlerini ayrıca, ülke dışı nakil konuları ve Tarafları ortaklaşa ilgilendiren diğer konular üzerinde işbirliği yapmak üzere, ulusal kurumları içinde belirlenmiş temas noktalarının diplomatik kanalları aracılığıyla da bilgilendireceklerdir.

5. İşbu Maddenin şartları, Tarafların nükleer faaliyetlerinin zorlaştırılmasını, gereksiz yere geciktirilmesini veya uygun olmayan bir şekilde engellenmesini önleyici ve nükleer programlarının ekonomik ve güvenli olarak yürütülmesi için gerekli olan ihtiyatlı işletme usulleri ile uyumlu şekilde uygulanacaktır.

MADDE 8 - PATLAYICI VE ASKERİ UYGULAMA YASAĞI

Bu Anlaşmaya göre transfer edilmiş malzeme, teçhizat ve bileşenler ve bu Anlaşmaya göre transfer edilen malzeme, teçhizat ve bileşenlerde kullanılmış veya bunların kullanılması yoluyla üretilmiş malzeme herhangi bir nükleer patlayıcı cihaz, herhangi bir patlayıcı nükleer cihaz geliştirilmesi veya araştırılması veya herhangi bir askeri amaç için kullanılmayacaktır.

MADDE 9 - GÜVENLİK DENETİMİ

1. Bu Anlaşma altındaki işbirliği, Türkiye Cumhuriyeti'nin ülkesi içinde, Türkiye Cumhuriyeti'nin yargılama yetkisi altında, veya Türkiye Cumhuriyeti'nin kontrolü altındaki herhangi bir yerde yapılan tüm nükleer faaliyetler için UAEA'nın güvenlik denetimi uygulamalarını gerektirir. NSYÖ Anlaşması'nın III.üncü (4) Maddesine göre bir Güvenlik Denetimi Anlaşması'nın uygulanması bu gereklerin yerine getirilmesinde dikkate alınacaktır.

2. Bu Anlaşmaya göre Türkiye Cumhuriyeti'ne transfer edilmiş kaynak veya özel nükleer malzeme ve bu Anlaşmaya göre transfer edilen, malzeme, teçhizat ve bileşenlerde kullanılmış veya bunların kullanılması yoluyla üretilmiş kaynak veya özel nükleer malzeme, Türkiye Cumhuriyeti ile Uluslararası Atom Enerjisi Ajansı (UAEA) arasında 30/6/1981'de imzalanan ve 1/9/1981'de yürürlüğe giren NSYÖ Anlaşması bağlamında güvenlik denetimi uygulanması hakkındaki anlaşmaya uygun güvenlik denetimine tabi tutulacaktır.

3. Bu Anlaşmaya göre Amerika Birleşik Devletleri'ne transfer edilmiş kaynak veya özel nükleer malzeme ve bu Anlaşmaya göre transfer edilen malzeme, teçhizat ve bileşenlerde kullanılan veya bunların kullanılması yoluyla üretilen kaynak veya özel nükleer malzeme, Amerika Birleşik Devletleri ile UAEA arasında 18/11/1977'de imzalanan ve 9/12/1980'de yürürlüğe giren Amerika Birleşik Devletleri'nde güvenlik denetimi uygulamaları hakkındaki anlaşmaya uygun güvenlik denetimine tabi tutulacaktır.

4. Eğer Taraflardan herhangi biri, 2. veya 3. Paragraflarda belirtilen Anlaşma uyarınca UAEA'nın güvenlik denetimini herhangi bir nedenle uygulamadığından veya uygulamayacağından haberdar olursa; Taraflar, güvenlik denetiminin etkin sürekliliğini

sağlamak amacıyla danışmalarda bulunacaklar ve UAEA ile veya kendi aralarında, UAEA güvenlik denetimleri ilke ve yöntemleri ile uyumlu; uygulanmayan güvenlik denetimi sistemi tarafından garanti edilene eşit güvence sağlayan; ve 2. veya 3. Paragrafların gerektirdiği kapsam ile uyumlu düzenlemeler yapacaklardır.

5. Taraflardan her biri, işbu Madde altında sağlanmış güvenlik denetimi uygulamasının devamlılığı ve kolaylaştırılması için gerekli önlemleri alacaktır.

6. Taraflardan her biri, bu Anlaşmaya göre transfer edilmiş kaynak veya özel nükleer malzeme ve bu Anlaşmaya göre transfer edilen malzeme, teçhizat ve bileşenlerde kullanılmış veya bunların kullanılmasıyla üretilmiş kaynak veya özel nükleer malzemenin kaydının yapılacağı ve kontrol edileceği bir sistem kuracak ve sürekli uygulayacaktır. Bu sistemle ilgili işlemler, UAEA'nın INFCIRC/153 (Düzeltilmiş) belgesinde veya bu belgenin, Taraflarca üzerinde mutabık kalınan herhangi bir düzeltmesinde yer alan işlemler ile benzer olacaktır.

7. Taraflardan herhangi birinin talebi üzerine, diğer Taraf, bu Anlaşmaya tabi malzemelerin tüm envanterlerinin durumu hakkında istekte bulunan Tarafa rapor verecek veya rapor vermek üzere UAEA'na izin verecektir.

8. İşbu Maddenin şartları, Tarafların nükleer faaliyetlerinin zorlaştırılmasını, gereksiz yere geciktirilmesini veya uygun olmayan bir şekilde engellenmesini önleyici ve nükleer programlarının ekonomik ve güvenli olarak yürütülmesi için gerekli olan ihtiyatlı işletme usülleri ile uyumlu olacak şekilde uygulanacaktır.

MADDE 10 - ÇOKLU TEDARİKÇİ KONTROLLERİ

Eğer Taraflardan herhangi biri ile bir başka devlet veya devletler grubu arasındaki herhangi bir Anlaşma, diğer devlet veya devletler grubuna bu Anlaşmaya tabi malzeme, teçhizat ve bileşenlerle ilgili, 5 inci ve 6 ncı Maddelerde hükme bağlanan haklardan herhangi birine veya tümüne denk haklar sağlarsa, Taraflar, herhangi bir Tarafın isteği üzerine, bu tür hakların uygulanmasının diğer devlet veya devletler grubunca gerçekleştirilebileceğini kabul edebilir.

MADDE 11 - İŞBİRLİĞİNİN SONA ERMESİ

1. Bu Anlaşmanın yürürlüğe girmesinden sonra Taraflardan herhangi biri herhangi bir zamanda:

(a) 5 inci, 6 ncı, 7nci, 8inci veya 9uncu Maddelerin hükümlerine uymazsa veya;

(b) UAEA ile bir güvenlik denetimi anlaşmasını sonlandırır, fesheder veya tümden ihlal ederse;

diğer Taraf, bu Anlaşma altındaki işbirliğini bitirme ve bu Anlaşmaya göre transfer edilmiş malzeme, teçhizat ve bileşenlerin ve bunların kullanılmasıyla üretilmiş özel nükleer malzemenin geri gönderilmesini isteme hakkına sahip olacaktır.

2. Eğer bu Anlaşmanın yürürlüğe girmesinden sonra Türkiye Cumhuriyeti bir nükleer patlayıcı cihaz patlatırsa Amerika Birleşik Devletleri 1. Paragraftaki haklara sahip olacaktır.

3. Eğer Taraflardan herhangi biri, herhangi bir malzeme, teçhizat veya bileşenlerin iadesini istemek üzere bu Maddede yer alan hakkını kullanırsa, bu iadeye tabi malzeme, teçhizat ve bileşenlerin, diğer Tarafın ülkesinden veya kontrolü altından çıkarılmasından önce, cari piyasa değerini ve bu nakil sonucu oluşan masrafları derhal tazmin edecektir. Bu tür nükleer parçaların iadesi gerekirse, Taraflar, mevcut şartları dikkate alarak, bu tür parçalarla ilgili miktarı ortaklaşa belirleyeceklerdir. Taraflar ayrıca, bu parçaların iadesine ilişkin olarak, mevcut yükümlülükleri uyarınca, tüm güvenlik, radyolojik ve fiziksel koruma tedbirlerinin alınmasını; makul olmayan hiçbir riskin oluşmamasını ve parçaların iadesinin Tarafların ilgili tüm yasa ve yönetmeliklerine uygun bir şekilde gerçekleştirilmesini temin edeceklerdir.

MADDE 12 - DANIŞMALAR VE ÇEVRESEL KORUNMA

1. Taraflar bu Anlaşmanın uygulanmasına ve nükleer enerjinin barışçıl kullanımı alanında işbirliğinin daha da geliştirilmesine ilişkin olarak, Taraflardan birinin isteği üzerine danışmada bulunmayı taahhüt ederler.

2. Taraflar, bu Anlaşma altındaki faaliyetlere ilişkin olarak, bu tür faaliyetlerin çevre üzerindeki etkilerinin tespiti hususunda danışmada bulunacaklar ve bu Anlaşma altındaki barışçıl nükleer faaliyetlerden kaynaklanan radyoaktif, kimyasal veya termal kirlenmeden çevreyi koruma ve sağlık ve güvenlikle ilgili konularda işbirliği yapacaklardır.

MADDE 13 - ANLAŞMAZLIKLARIN ÇÖZÜMÜ

1. Taraflar, bu Anlaşmanın uygulanmasından ve yorumlanmasından ortaya çıkan herhangi bir anlaşmazlığa iyi niyetle ve işbirliği ruhu içinde gecikmeksizin hakça bir çözüm arayacaklar ve her iki Tarafça da kabul edilebilecek bir çözüme en kısa sürede ulaşmak için derhal görüşmelerde bulunacaklardır.

2. Bu Anlaşmanın uygulanmasından ve yorumlanmasından kaynaklanan herhangi bir anlaşmazlık, görüşme, arabuluculuk, uzlaştırma veya diğer benzer usullerle veya Tarafların anlaşması halinde, bu Madde hükümleri gereğince atanan üç hakemden oluşan bir tahkim kuruluna götürülerek çözülecektir. Her bir Taraf bir hakem tayin edecek ve böylece seçilmiş iki hakem, Başkanlık görevi yapmak üzere Türkiye Cumhuriyeti veya Amerika Birleşik Devletleri vatandaşı olamayan bir üçüncü hakem belirleyeceklerdir. Eğer tahkim için istekte bulunulmasını takip eden 30 gün içinde Taraflardan biri hakem belirlememişse, diğer Taraf Uluslararası Adalet Divanı Başkanına bir hakem tayin etmesi için istekte bulunabilir. İkinci hakemin belirlenmesini veya tayin edilmesini takip eden 30 gün içerisinde üçüncü hakem seçilmemiş ise, Türkiye Cumhuriyeti veya Amerika Birleşik Devletleri vatandaşı olmaması şartıyla, aynı usul üçüncü hakemin atanması için de uygulanacaktır. Tüm kararlar iki hakemin lehte oyu ile alınacaktır. Tahkim usulü tahkim kurulu tarafından belirlenecektir. Kurulun kararı Taraflar üzerinde bağlayıcı olacaktır.

MADDE 14 - DEĞİŞİKLİKLER

Bu Anlaşma Tarafların anlaşması ile her zaman değiştirilebilir.

MADDE 15 - YÜRÜRLÜĞE GİRME VE YÜRÜRLÜK SÜRESİ

1. Bu Anlaşma Tarafların, Anlaşmanın yürürlüğe girmesi için gerekli tüm şartların yerine getirildiğini bildiren diplomatik Notaların teatisinin gerçekleştirildiği gün yürürlüğe girecektir.

2. Bu Anlaşma 15 yıl süreyle yürürlükte kalacaktır ve daha sonra beşer yıllık dönemler halinde olmak üzere yürürlükte kalmaya devam edecektir. Herhangi bir Taraf, diğer Tarafa, ilk onbeş yıllık sürenin sonunda veya herhangi bir müteakip beş yıllık dönemin sonunda, altı ay önceden yazılı bildirimde bulunmak suretiyle bu Anlaşmayı sona erdirebilir.

3. Bu Anlaşmanın hükümleri, Türkiye Cumhuriyeti ile Amerika Birleşik Devletleri

arasında 10 Haziran 1955 tarihinde imzalanan Atom Enerjisinin Sivil Kullanımına Dair İşbirliği Anlaşmasına, değişiklikleriyle birlikte, tabi malzeme ve teçhizata uygulanacaktır.

4. Bu Anlaşmanın feshedilmesi veya sona ermesi veya burada dile getirilen herhangi bir nedenden ötürü işbirliğinin sona ermesinden bağımsız olarak, 5 inci, 6 ncı, 7 nci, 8 inci, 9 uncu ve 11 inci Maddeler, bu Maddelere tabi malzeme, teçhizat ve bileşenler ilgili Tarafın sınırları dahilinde veya yargılama yetkisi veya kontrolü altındaki herhangi bir yerde kaldığı sürece veya bu tür malzeme, teçhizat ve bileşenlerin, güvenlik denetimi gerektiren bir nükleer faaliyette kullanılmaz hale geldiği Taraflarca üzerinde anlaşılacak süre sonuna kadar yürürlükte kalacaktır.

Bu Anlaşma, tam yetkili kılınmış aşağıda imzası bulunanlar tarafından imzalanmıştır.

26 Temmuz 2000 tarihinde Ankara'da, her biri eşit derecede geçerli olmak üzere Türkçe ve İngilizce dillerinde ikişer nüsha olarak tanzim edilmiştir.

Türkiye Cumhuriyeti
Hükümeti adına

Amerika Birleşik Devletleri
Hükümeti adına

MUTABAKAT ZAPTI

Bugün imzalanan Nükleer Enerjinin Barışçıl Kullanılmasına Dair Türkiye Cumhuriyeti ile Amerika Birleşik Devletleri Arasında İşbirliği Anlaşmasının ("Anlaşma") müzakeresi sırasında, Anlaşmanın bir mütemmim cüz'ü olarak aşağıdaki hususlarda mutabakata varılmıştır.

Anlaşmanın Kapsamı

Bir Tarafın topraklarından diğer Tarafın topraklarına doğrudan veya üçüncü bir ülke yoluyla transfer edilen malzeme, teçhizat ve bileşenler, alıcı Tarafın ilgili *Hükümet* makamının, yalnızca sözkonusu malzeme, teçhizat ve bileşenlerin bu Anlaşmaya tabi olacağına dair tedarikçi Tarafın ilgili Hükümet makamına vereceği teyit üzerine, bu Anlaşmaya göre transfer edilmiş sayılacaktır.

Anlaşmaya göre transfer edilmiş nükleer malzemenin kullanılması yoluyla üretilen ve Anlaşmaya göre transfer edilmiş teçhizatla kullanılmayan veya bu teçhizatın kullanılması yoluyla üretilmeyen özel nükleer malzemeyi ilgilendiren 5 inci ve 6 ncı Maddelerde belirtilen hakların uygulanması amacıyla, bu haklar, fiilen, özel nükleer malzemenin üretiminde kullanılan transfer edilmiş malzemenin, kullanılan toplam malzeme miktarına oranı ölçüsünde, üretilen özel nükleer malzeme oranına ve benzer müteakip üretimlere uygulanacaktır.

Güvenlik Denetimi

Eğer Taraflardan herhangi biri 9 uncu Maddenin 4 üncü Paragrafında atıfta bulunulan durumlardan haberdar olursa aşağıdaki haklara sahip olacaktır. Şu kadar ki, bu hakların, 9 uncu Maddenin 4 üncü Paragrafındaki düzenlemeler altındaki UAEA güvenlik denetimi uygulamalarıyla kullanılmış sayılacağı konusunda taraflar mutabık kaldıklarında, bu haklar askıya alınacaktır:

(1) Anlaşmaya göre transfer edilmiş herhangi bir teçhizatın; veya bu Anlaşmaya göre transfer edilen herhangi bir malzemenin; veya bu Anlaşmaya göre transfer edilen malzeme ve teçhizatla kullanılan veya bu tür malzeme ve teçhizatın kullanılmasıyla üretilmiş herhangi bir özel nükleer malzemenin kullanılması, imali, işlenmesi veya depolanmasında kullanılacak tesisin tasarımını zamanlıca gözden geçirmek.

(2) Anlaşmaya göre transfer edilmiş malzeme ve herhangi bir kaynak malzeme veya transfer edilmiş malzeme, teçhizat ve bileşenlerde kullanılmış veya transfer edilmiş malzeme, teçhizat veya bileşenlerin kullanılmasıyla üretilmiş özel nükleer malzemenin hesabının tutulmasına yardımcı olmak amacıyla kayıt ve ilgili raporların hazırlanmasını ve ibrazını istemek.

(3) Diğer Tarafla istişare ederek, 2 nci Paragraftaki malzemenin muhasebesi için gerekli tüm yer ve bilgiye ulaşmaya yetkili, 1 inci Paragrafta atıfta bulunulan herhangi bir teçhizat ve tesisi denetleyecek ve bu tür malzemelerin muhasebesi için gerekli görülebilecek bağımsız ölçümler yapma ve herhangi bir cihazı kurma yetkisine sahip personeli atamak. Taraflardan birinin talep etmesi halinde, bu personele diğer Tarafça atanacak personel tarafından eşlik edilecektir.

Türkiye Cumhuriyeti

Amerika Birleşik Devletleri

Hükümeti adına

Hükümeti adına

Not: Anlaşmanın İngilizce metni yer darlığı nedeniyle Bülten'e alınamamıştır.

[R.G. 9 Temmuz 2006 – 26223]

_____ • _____

 [İçindekilere dön](#)

Yönetmelik

Gümrük Müsteşarlığından:

GÜMRÜK YÖNETMELİĞİNDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR YÖNETMELİK

MADDE 1 – 31/5/2002 tarihli ve 24771 sayılı mükerrer Resmî Gazete’de yayımlanan Gümrük Yönetmeliğinin 132 nci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

"Tahlile tabi tutulacak eşya, tahlil sonucu beklenilmeden yükümlüsü tarafından tesliminin talep edilmesi durumunda, eşyanın beyan edilen tarife pozisyonundaki vergi ile ait olduğu fasıldaki en yüksek vergi oranındaki farkın teminata bağlanarak, yükümlüsünden eşyanın tahlili sonuçlanmadan kullanılmayacağına, kullanılması halinde 4926 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu çerçevesinde işlem yapılacağına kabul edileceğine dair 29/a nolu ekte yer alan taahhütname alınmak şartıyla ve gümrük idaresinde saklanmak üzere eşyadan 1 adet şahit numune alınarak gümrük idaresince uygun görülen yerde muhafaza edilmek kaydıyla yed-i emin olarak teslim edilir. Ancak, teslim edilen eşyanın ticaret politikası önlemlerine tabi olması veya tesliminin telafisi mümkün olmayacak sonuçlara yol açacağı konusunda şüphe olması halinde bu fıkra hükmünün uygulanması gümrük idare amirinin iznine tabidir."

MADDE 2 – Aynı Yönetmeliğin 194 üncü maddesinin dördüncü fıkrası ve altıncı fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Eşyanın usulüne göre alınmış numunesi, numune alınmasının mümkün olmadığı veya eşyaya zarar verdiği hallerde eşyanın bütünü laboratuvara gönderilir. Ancak, eşyanın bütünü laboratuvara gönderilmesinin mümkün olmadığı hallerde, üretici firma tarafından tahlil edilebilir şekilde hazırlanmış olan ve eşyayı temsil eden bir numune laboratuvara gönderilir."

"İthalinde süreklilik bulunan eşyanın göndericisi, alıcısı ve menşeinin aynı olması, eşyanın özelliklerini belirleyici belgelerinde farklılık bulunmaması ve beyanname tescil tarihi itibarıyla en fazla bir yıl öncesine dayanan ve aynı eşyaya ait tahlil raporunun gümrükçe tasdikli nüshasının ibraz edilmesi halinde, daha önce yapılan tahlile itibar edilir.

Ancak,

a) Türk Gümrük Tarife Cetvelinin 27 (27.01 ila 27.05 ve 27.16 hariç), 28, 29 uncu fasılları ile 39.01 ile başlayarak 39.15 dahil olmak üzere bu tarife pozisyonlarında yer alıp dökme gelen eşya her durumda tahlile gönderilir.

b) 39.01 ile başlayarak 39.15 dahil olmak üzere bu tarife pozisyonlarında yer alıp dökme gelen eşyanın A veya B Sınıfı Onaylanmış Kişi Statü Belgesi sahibi olanlar tarafından ithalinde ise, eşyanın bu fıkroda belirtilen özellikleri taşıması ve beyanname tescil tarihi itibarıyla en fazla altı ay öncesine dayanan ve aynı eşyaya ait tahlil raporunun gümrükçe tasdikli nüshasının ibraz edilmesi halinde, daha önce yapılan tahlile itibar edilir."

MADDE 3 – Aynı Yönetmeliğin 197 nci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve aynı maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

"Numune, eşya sahibi veya temsilcisi huzurunda muayene memuru tarafından alındıktan sonra 29/b nolu ekte yer alan tutanak eşya sahibi veya temsilcisine imzalatılır. Numune alınacak eşyanın miktarının fazla olması durumunda, alınacak numunenin tüm eşyayı temsil etmesi için eşyanın değişik bölgelerinden örnekler alınarak bunlar birleştirilir."

"Numune kapları mühür altına alındıktan sonra kırılma ve dökülme olmaması için uygun bir şekilde ambalajlanmak suretiyle laboratuvara gönderilir."

MADDE 4 – Aynı Yönetmeliğin 202 nci maddesinin birinci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

"Laboratuvara gönderilen numune ile birlikte eşyaya ait laboratuvar tahlil raporu formu, fatura örneği, gerektiğinde eşyanın üretim prosesi, kimyasal bileşimi ile kimyasal ve fiziksel özelliklerini ve kullanım alanlarını gösteren ayrıntılı prospektüs bilgileri yer alır."

MADDE 5 – Aynı Yönetmeliğin 204 üncü maddesinin birinci fıkrası ve ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Üzerlerine etiket yapıştırılmak veya bağlanmak suretiyle laboratuvarlara gönderilmiş olan numunelere ait etiketlerin üzerine kimyagerlerce tahlil raporlarının numaralarının yazılması şarttır."

"Tahlili yapılan numuneler, tahlil raporlarının yazılıp imzalanmasından sonra tahlili yapan kimyager tarafından mühürlenir ve laboratuvardaki numune odasında saklanır."

MADDE 6 – Aynı Yönetmeliğin 205 inci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve aynı maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

"Gümrük laboratuvarlarında yapılacak tahliller için 30 no.lu ekte yer alan Laboratuvar Tahlil Raporu Formu 3 nüsha olarak düzenlenir. Beyanname muhteviyatı eşyanın çok kalemlili olması halinde 30/a no.lu ekte yer alan Laboratuvar Tahlil Raporu Devam Formu kullanılır. Mezkur formlara sene başından itibaren sıra numarası verilerek 31 no.lu ekte yer alan Laboratuvar Kayıt Defterine kaydedilir. Formun birinci nüshası beyannameye eklenir. İkinci nüshası laboratuvarda saklanır. Üçüncü nüshası ise beyannamenin idarede kalan nüshasına eklenir. 194 üncü maddenin altıncı fıkrasındaki haktan yararlanmak isteyen yükümlülere idarece bu formun tasdikli bir nüshası verilir."

"Gümrük idaresince laboratuvar tahlil raporu formunun gönderilmesi ve takibi elektronik ortamda yapılabilir."

MADDE 7 – Aynı Yönetmeliğin (29/a), (29/b), (29.11), (30), (30/a), (31) ve (82) nolu ekleri ekteki şekilde değiştirilmiştir.

MADDE 8 – Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 9 – Bu Yönetmelik hükümlerini Gümrük Müsteşarlığının bağlı olduğu Bakan yürütür.

Not: Yönetmelik ekleri yer darlığı nedeniyle Bülten'e alınamamıştır.

[R.G. 5 Temmuz 2006 – 26219]

— • —

 [İçindekilere dön](#)

Genelge

Başbakanlıktan:

KONU: Çocuk ve Kadınlara Yönelik Şiddet Hareketleriyle Töre ve Namus Cinayetlerinin Önlenmesi İçin Alınacak Tedbirler.

GENELGE

2006/17

Kadın ve çocuklara yönelik şiddet insanlığın gündemindeki yerini korumaktadır. Bu tür şiddetin en acımasız biçimi kamuoyunda "töre cinayeti" olarak tanımlanan kadına yönelik öldürme olaylarıdır. Kadın ve çocuklara yönelik şiddetin ülkemizde de devam ediyor olması yeni ve acil önlemlerin alınmasını gerekli kılmaktadır. Ekonomik kalkınma ve gelişme ile birlikte eğitim ve kültür düzeyinin yükselmesiyle giderek ortadan kalkacak olan bu sorunların çözümü için kamu kurum ve kuruluşları ile birlikte sivil toplum örgütleri ve vatandaşlarımıza büyük görev ve sorumluluklar düşmektedir.

Nitekim Türkiye Büyük Millet Meclisi de sosyal bir yara olan bu olguyla ilgilenme ihtiyacı hissetmiş, 28/6/2005 tarihli ve 853 sayılı kararıyla bir araştırma komisyonu teşkil etmiştir. Bu komisyon çalışmalarını tamamlayarak kadın ve çocuklara yönelik şiddetin sebepleri ile alınabilecek önlemleri belirleyen kapsamlı bir rapor hazırlamıştır.

Mezkûr komisyon çalışmaları sonucunda hazırlanan ve Hükümetimizce de benimsenen bu konuda alınacak önlemlere ilişkin öneriler ve bundan sorumlu kuruluşlar ekli listelerde belirtilmiştir. Bu önerilerle ilgili olarak başlatılacak çalışmalarda koordinasyon görevi çocuğa yönelik şiddet konusunda Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğü, kadına yönelik şiddet ve töre/namus cinayetleri konusunda ise Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü tarafından yerine getirilecektir.

Sorumlu kuruluşların ve bu kuruluşlarla işbirliği içerisinde hareket etmesi gereken kurumların ayrı ayrı belirtildiği önlemlere ilişkin çalışmalar, koordinatör olarak belirlenen Genel Müdürlüklerle işbirliği içerisinde derhal başlatılacaktır. Sorumlu kurumlar tarafından görev alanına giren konularda hazırlanacak ayrıntılı faaliyet raporlar üçer aylık dönemlerle ilgili koordinatör kuruma gönderilecektir.

Bilgilerini ve gereğini önemle rica ederim.

Recep Tayyip ERDOĞAN
Başbakan

A. ÇOCUĞA YÖNELİK ŞİDDET KONUSUNDAKİ ÇÖZÜM ÖNERİLERİNİN YAŞAMA GEÇİRİLMESİNDE KOORDİNELİ ÇALIŞMASI GEREKEN KURUMLAR.

ÖNERİLER	SORUMLU KURUM	İŞBİRLİĞİ YAPILACAK KURUM/ KURULUŞ
KORUYUCU VE ÖNLEYİCİ TEDBİRLER		
1. Sağlık görevlileri, yargı mensupları, öğretmenler, sosyal hizmet uzmanları, psikologlar, çocuk gelişimi uzmanları, kolluk kuvvetleri ve diğer meslek gruplarının hizmet içi eğitim programlarında çocuklara karşı şiddete yaklaşım konusu yer almalıdır.	Adalet Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Milli Eğitim Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğü, Üniversiteler	Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü, Aile ve Sosyal Araştırmalar Genel Müdürlüğü, Üniversiteler
2. Emniyet ve jandarma birimlerinde daha fazla kadın memurun görevlendirilmesi ve bu memurların kadına ve çocuğa yönelik şiddet konusunda özel eğitim almış olması sağlanmalıdır.	İçişleri Bakanlığı	Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü, Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğü, Üniversite Kadın Sorunları Araştırma ve Uygulama Merkezleri
3. Emniyet ve jandarma birimlerinde, çocuğa yönelik şiddet olgularının doğru tanımlanarak değerlendirilmesini sağlayacak eğitim çalışmaları yapılmalıdır.	İçişleri Bakanlığı	Aile ve Sosyal Araştırmalar Genel Müdürlüğü, Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğü, Üniversiteler
4. Diyanet İşleri Başkanlığı, çocuğa yönelik şiddet konusunda; toplumu bilinçlendirmek üzere hutbe ve vaazlar vermeli, yazılı ve görsel yayınlar yapmalı ve çeşitli etkinlikler	Diyanet İşleri Başkanlığı	Aile ve Sosyal Araştırmalar Genel Müdürlüğü, Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğü, Aile ve Sosyal

düzenlemelidir.		Araştırmalar Genel Müdürlüğü, Üniversiteler
5. Mülki idare amirlikleri ve yerel yönetimlerce, çocuğa yönelik şiddetle ilgili broşürler ve diğer tanıtıcı materyaller hazırlanarak, halka açık alanlarda ve kamu hizmet birimlerinde dağıtımı sağlanmalıdır.	Valilikler, Belediyeler	Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğü, Aile ve Sosyal Araştırmalar Genel Müdürlüğü, Üniversiteler
6. Kent yapılanmasında sadece okul çocuklarının değil, değişik yaş gruplarındaki gençlerin de çeşitli faaliyetlerde bulunabileceği sosyal tesisler kurulmalı, var olanlar aktif hale getirilmelidir.	Bayındırlık ve İskan Bakanlığı, Valilikler, Belediyeler	Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğü, Aile ve Sosyal Araştırmalar Genel Müdürlüğü, Üniversiteler, İlgili Meslek örgütleri ve İlgili Sivil Toplum Kuruluşları
KURUMSAL HİZMETLER		
1. Devlet, çocuklara yönelik her türlü şiddet eylemini ortadan kaldıracak önlemlerin bir devlet politikası olarak uygulanmasını sağlamalıdır. Bu alana yönelik bir bütçe oluşturulmalı, söz konusu bütçenin etki ve sonuçları görünür kılınmalıdır.	TBMM, Başbakanlık ve diğer İlgili Tüm Kamu Kurum ve Kuruluşları	Üniversiteler, Sivil Toplum Kuruluşları
2. Çocuğa yönelik şiddetin önlenmesi için sorunun temelini inilerek, ekonomik, yasal, kurumsal, eğitsel ve kültürel alanlara yönelik olarak eş zamanlı, paralel düzenlemeler yapılmalıdır.	Başbakanlık ve diğer ilgili tüm kamu kurum ve kuruluşları.	Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü, Aile ve Sosyal Araştırmalar Genel Müdürlüğü, Yerel Yönetimler, Üniversiteler, İlgili Meslek örgütleri ve İlgili Sivil Toplum Kuruluşları
3. Çocuğa yönelik şiddete karşı alınacak önlemler ulusal plan çerçevesinde ve kapsamlı olarak belirlenmelidir. Söz konusu plan hazırlanırken, toplumsal cinsiyet bakış açısına sahip olması sağlanmalıdır.	Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğü	
4. Toplumsal cinsiyete duyarlı politikaların ana plan ve programlara entegrasyonu, sektörler ve disiplinler arası işbirliğinin sağlanması, programların ve sonuçların izlenmesi ve değerlendirilmesi için gerekli mekanizmaların oluşturulması, mevcut mekanizmaların işler hale gelmesi sağlanmalıdır.	Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğü, Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü	İlgili Tüm Kamu Kurum ve Kuruluşları, Yerel Yönetimler, Üniversite Kadın Sorunları Araştırma ve Uygulama Merkezleri, İlgili Meslek Örgütleri ve İlgili Sivil Toplum Kuruluşları
5. Ülke çapında ilgili tüm sivil ve resmi kuruluşları kapsayacak "2006-2010 Çocuğa Yönelik Şiddetin	Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel	İlgili Tüm Kurum ve Kuruluşlar, Yerel Yönetimler, Üniversiteler,

Önlenmesi Eylem Planı" hazırlanmalı ve uygulamaları takip edilmelidir.	Müdürlüğü	İlgili Meslek örgütleri ve İlgili Sivil Toplum Kuruluşları
6. SHÇEK bünyesinde hizmet veren "183 Aile, Çocuk, Kadın ve Sosyal Hizmet ve Özürlü Çağrı Merkezi"nin daha işlevsel kılınması ve bunun için gerekli tedbirlerin alınması sağlanmalıdır.	Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Genel Kurumu Müdürlüğü	İçişleri Bakanlığı, Adalet Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Üniversite ve özel Sektöre Ait Sağlık Kuruluşları, Barolar
7. Ülke genelinde 24 saat hizmet verecek ücretsiz "ALO ŞİDDET HATTI" oluşturulmalıdır. Bu hatlarda şiddet konusunda eğitim almış personelin görev yapması sağlanmalıdır.	Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Genel Kurumu Müdürlüğü	İçişleri Bakanlığı, Adalet Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Üniversite ve Özel sektöre ait Sağlık Kuruluşları, Barolar
8. Ülkemizde aile içinde şiddete uğramış (fiziksel, ruhsal, cinsel) çocuklara yönelik hizmetlerin sunulabileceği kurumlar ve acil yardım hatları henüz tam olarak kurumsallaştırılmamıştır. Bu nedenle bu alanlarda kurumsallaşma ivedilikle sağlanmalıdır.	Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Genel Kurumu Müdürlüğü	İçişleri Bakanlığı, Adalet Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Üniversite ve Özel Sektöre ait Sağlık Kuruluşları, Barolar
9. Çocuğa yönelik şiddet konusunda ulusal bir veri tabanı bulunmamaktadır. Eldeki veriler de çok yetersizdir. Bu nedenle bu konularla ilgili Bakanlıkların veri toplaması ve toplumun kullanımına açık veri tabanları oluşturması sağlanmalıdır. Tarama sonuçlarının sağlıklı olabilmesi için, toplanmak istenen istatistiğe yönelik soru setleri hazırlanmalı ve sonuçların tek elden (Türkiye İstatistik Kurumu) toplanarak değerlendirilmesi gerekmektedir.	Türkiye İstatistik Kurumu	İlgili Tüm Kamu Kurum ve Kuruluşları (İçişleri Bakanlığı, Adalet Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Milli Eğitim Bakanlığı, Devlet Planlama Teşkilatı, Aile ve Sosyal Araştırmalar Genel Müdürlüğü, Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğü, Üniversiteler v.b.)
10. Çocuk ıslahevlerinin amacına uygun çalışmasını engelleyen eksikliklerin giderilmesi, daha etkin hizmet verebilmesi için denetimlerin yapılması sağlanmalı ve çocukların yetişkinlere özgü tutukevlerinde tutulmamaları için gerekli alt yapı oluşturulmalıdır.	Adalet Bakanlığı	İlgili Kamu Kurum ve Kuruluşlar, İlgili Sivil Toplum Kuruluşları
EĞİTİM		
1. Zorunlu eğitim 11 (on bir) yıla çıkarılmalıdır. Söz konusu zorunlu eğitimden ülke genelinde tüm çocukların yararlanması için gerekli tüm tedbirler alınarak, bu konuda denetimlerin yapılması	Milli Eğitim Bakanlığı	Valilikler, Yerel Yönetimler, İlgili Sivil Toplum Kuruluşları

sağlanmalıdır.		
2. İlköğretimin zorunlu olması nedeniyle, bu zorunluluğun ihlali durumunda ilgililer hakkında yasal prosedür titizlikle işletilmelidir. Gerek bu konuda gerekse ekonomik yönden istismar edilen çocukların takibi ve gerekli önlemlerin alınması konusunda ilgili tüm kurum ve kuruluşlar ile yerel yönetimler koordineli olarak çalışmalıdır.	Milli Eğitim Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı	Valilikler, Yerel Yönetimler, İlgili Sivil Toplum Kuruluşları, Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonu, Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğü
3. Kız çocuklarının eğitimlerini tamamlamaları büyük önem taşımaktadır. Özellikle kız çocuklarının okullaşma oranlarının artırılmasına yönelik olarak yapılan kampanyaların sürekliliği sağlanarak, sonuçlarının izlenmesine önem verilmeli ve kızların kesintisiz olarak öğrenimlerine devam etmelerini sağlayıcı önlemler alınmalıdır.	Milli Eğitim Bakanlığı	Valilikler, Yerel Yönetimler, İlgili Sivil Toplum Kuruluşları, Medya
4. Özellikle ekonomik yönden geri, geleneksel değerlerin hakim olduğu kırsal bölgelerde kız çocuklarının eğitime katılmalarını sağlamaya yönelik olarak yatılı kız bölge okullarının (ilköğretim ve ortaöğretim) açılması ve yaygınlaştırılması gerekmektedir.	Milli Eğitim Bakanlığı	Bayındırlık ve İskan Bakanlığı, Valilikler, Yerel Yönetimler, Özel Sektör Kuruluşları, Sivil Toplum Kuruluşları
5. Geçici tarım işçisi olan ailelerin çocuklarının ilköğretim eğitimi almaları ve eğitimlerini tamamlamaları sağlanmalıdır. Bu yönde mobil eğitim ve benzeri projeler geliştirilmelidir. Yerel yöneticiler bu konuyu takip etmeli ve uygulanmasını sağlamalıdır.	Milli Eğitim Bakanlığı	Valilikler, Yerel Yönetimler, Sivil Toplum Kuruluşları
6. Eğitim materyallerinde kadın ve erkek eşitliğini yok sayan, görmezden gelen ya da zedeleyen anlayışları ortadan kaldıran öğelerinden ayıklanması gerekmektedir.	Milli Eğitim Bakanlığı	Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü, Aile ve Sosyal Araştırmalar Genel Müdürlüğü
7. İlköğretimden başlayarak eğitimin her aşamasında (örgün ve yaygın eğitim de dahil olmak üzere) şiddet ve toplumsal cinsiyet duyarlılığı konularını içeren ve çocuklara kendi bedenlerini tanımayı öğreten eğitim programları	Milli Eğitim Bakanlığı	Sağlık Bakanlığı, Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü, Üniversiteler

hazırlanarak uygulamaya konulmalıdır.		
8. Okul yönetimleri, sınıf öğretmenlerinin ve rehber öğretmenlerin çocuğa yönelik şiddetin tanınması ve yetkili makamlara bildirilmesi konusunda duyarlılıkları artırılmalıdır.	Milli Eğitim Bakanlığı	Sağlık Bakanlığı, Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü, Aile ve Sosyal Araştırmalar Genel Müdürlüğü, Üniversiteler
9. Çocuğa yönelik şiddetle ilgili yasaların ve Çocuk Hakları Sözleşmesinin okullarda öğretilmesi ve okullardaki şiddeti ortadan kaldırmak için çok yönlü bir kampanya başlatılması ve bu kampanyanın toplumsal seferberliğe dönüştürülmesi gerekmektedir.	Milli Eğitim Bakanlığı	İlgili tüm kamu kurum ve kuruluşları, Görsel-İşitsel Medya Kuruluşları (Ulusal, Bölgesel ve Yerel), Sivil Toplum Kuruluşları
10. Ailelere çocuk eğitimi ve çocuk yetiştirme yöntemleri verildiği "Ana-Baba Okulları" programları yaygınlaştırılarak kurumsal alt yapı oluşturulmalıdır.	Aile ve Sosyal Araştırmalar Genel Müdürlüğü	Milli Eğitim Bakanlığı, Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğü, Sivil Toplum Kuruluşları, Üniversiteler, Yerel Yönetimler
11. Ülkemizde tecavüz ve enstest gibi konular ciddi sorunlar arasında yer almasına rağmen hâlâ bunların tabu sayılmasıyla mücadele edilerek, cinsel şiddet türleri, nedenleri, önleme yolları konusunda halkın bilinçlendirilmesine yönelik çalışmalar yapılmalıdır.	Aile ve Sosyal Araştırmalar Genel Müdürlüğü, Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü, Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğü	İlgili tüm kamu kurum ve kuruluşları, Görsel-İşitsel Medya Kuruluşları (Ulusal, Bölgesel ve Yerel), Sivil Toplum Kuruluşları, Üniversiteler
12. Çocuğa yönelik şiddet konusunda anne babalar ve bakım veren kişilerin çocuğa yaklaşım ve çocuk terbiyesi alanlarında zihniyet dönüşümünü sağlayacak eğitim programlarına öncelikle yer verilmelidir.	Aile ve Sosyal Araştırmalar Genel Müdürlüğü	Milli Eğitim Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü, Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğü, Sivil Toplum Kuruluşları, Üniversiteler, Yerel Yönetimler
13. Çocuğa yönelik şiddet konusunda zararlı gelenek ve görenekler tespit edilerek ayıklanmalı ve kişilerin söz konusu davranış şekillerini değiştirmelerini sağlayıcı eğitim programları hazırlanmalıdır.	Kültür ve Turizm Bakanlığı	İlgili Tüm Kamu Kurum ve Kuruluşları, Üniversiteler, Sivil Toplum Kuruluşları
14. Çocuğa yönelik şiddetle ilgili bilgilendirici spot eğitim filmlerinin görsel medyada sık aralıklarla gösterilmesi sağlanmalıdır.	Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğü	Görsel-İşitsel Medya Kuruluşları (Ulusal, Bölgesel ve Yerel)
SAĞLIK		
1. Sağlıkla ilgili yüksek öğrenim kurumlarında mezuniyet öncesi	Üniversitelerarası Eğitim Komisyonu,	Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü, Aile ve Sosyal

eğitim programlarına çocuğa yönelik Şiddeti tanıma, gerekli müdahaleleri yapabilme ve Şiddet gören çocuğu korumak amacıyla gerekli mekanizmaları çalıŐtırabilme konularında dersler konulmalıdır.	Üniversitelerin Eğitim Müfredat Komisyonları	Araştırmalar Genel Müdürlüğü, Sosyal Hizmetler ve ocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğü
2. Sağlık kuruluşlarına başvuran Şiddet mağduru çocuklara sunulacak koruyucu ve tedavi edici sağlık hizmetleri planlanırken, tüm sağlık kurumlarında hizmet sunucu olan hekim ve hemşire gibi sağlık çalışanlarının yanı sıra çocuğa yönelik Şiddeti tanıma, tespit etme ve bildirim konusunda eđitilmiŐ sosyal hizmet uzmanı ve psikologların yer alacağı bir modelin oluşturulması sağlanmalıdır.	Sağlık Bakanlığı, niversite ve zel Sektöre Ait Sağlık Kuruluşları	İlgili Tüm Kamu Kurum ve Kuruluşları
HUKUK		
1. 5395 sayılı ocuk Koruma Kanununa ilişkin alt yapıların ivedilikle oluşturulması yönündeki çalışmalar hızlandırılmalıdır.	Adalet Bakanlığı	İlgili Tüm Kamu Kurum ve Kuruluşları,
2. CMK'nun "tanıkların dinlenmesi" başlıklı 52 inci maddesinin (3). fıkrasında ocuk mağdurların tanık olarak dinlenmeleri sırasındaki görüntü ve seslerin kayda alınmasının zorunlu olduğuna dair hükmün, "5320 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanunun 12 inci maddesinin ikinci fıkrası" uyarınca, bu fıkranın (a) ve (b) bentlerinin 1 Temmuz 2006 tarihinde yrrlğe gireceği yönündeki düzenleme gözetilerek anılan yasal düzenlemenin bir an önce hayata geçirilmesi için alt yapının ivedilikle oluşturulması gerekmektedir.	Adalet Bakanlığı	İçişleri Bakanlığı
3. Şiddet ve özellikle enstest faillerinin rehabilitasyona tabi tutulmalarının yasal bir zorunluluk haline getirilmesi ve masrafların failler tarafından karşılanması yönünde yasal düzenlemelere gidilmelidir.	Adalet Bakanlığı	Sağlık Bakanlığı, Sosyal Hizmetler ve ocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğü, Barolar
4. Hak arama sürecindeki yasal prosedür mağdurlar lehine basitleştirilmeli, sağlıkla ilgili kayıtlar başta olmak üzere gerekli	Adalet Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı	İlgili Tüm Kamu Kurum ve Kuruluşları

belge ve kayıtların ücretsiz hazırlanması sağlanmalı ve bunun için gerekli yasal düzenlemeler yapılmalıdır.		
5. Çocuğun beden muayenesinde, çocuğun "aydınlatılmış onamının" alınması yönünde yasal düzenlemeler yapılmalıdır.	Adalet Bakanlığı	İlgili Tüm Kamu Kurum ve Kuruluşları, Üniversiteler, Sivil Toplum Kuruluşları

B. KADINA YÖNELİK ŞİDDET KONUSUNDAKİ ÇÖZÜM ÖNERİLERİNİN YAŞAMA GEÇİRİLMESİNDE KOORDİNELİ ÇALIŞMASI GEREKEN KURUMLAR.

ÖNERİLER	SORUMLU KURUM	İŞBİRLİĞİ YAPILACAK KURUM/KURULUŞ
KORUYUCU VE ÖNLEYİCİ TEDBİRLER		
1. Devlet, kadın ve erkek arasındaki ekonomik eşitsizliğin ortadan kaldırılması için gerekli tedbirleri almalıdır.	Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı	İlgili Tüm Kurum ve Kuruluşlar, Özel Sektör, Üniversiteler
2. İşe alınmada eşitliği sağlayıcı önlemler alınmalı, işyerinde cinsiyete dayalı ayrımcılığın olmaması için işverenlerin ve yöneticilerin gerekirse pozitif ayrımcılık yapmaları gerekmektedir.	Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı	İlgili Tüm Kurum ve Kuruluşlar, Özel Sektör
3. Kadınların istihdam olanakları ve iş kurmak için gereksinim duydukları kredi almalarını kolaylaştıracak düzenlemeler yapılmalıdır.	Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Kamu ve Özel Sektör Bankaları	Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü, Sivil Toplum Kuruluşları
4.4320 sayılı Ailenin Korunmasına Dair Kanunun tanıtımı yönünde çok yönlü çalışmalar yapılmalıdır.	Aile ve Sosyal Araştırmalar Genel Müdürlüğü, Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü, Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğü	İlgili Tüm Kurum ve Kuruluşlar, Üniversiteler, Sivil Toplum Kuruluşları
5. Evlilik öncesi çiftlerin yardım almaları konusunda "Evlilik ve Evlilik Danışmanlığı" hizmetlerinin kurumsallaşması ve yaygınlaştırılması gerekmektedir.	Aile ve Sosyal Araştırmalar Genel Müdürlüğü, Sosyal Yönetimler	İlgili Tüm Kurum ve Kuruluşlar, Üniversiteler, Sivil Toplum Kuruluşları
6. Kadın-erkek eşitliğini önemseyen, kadın haklarının gelişmesi konusunda destek veren erkek gruplarının sayısının artırılması konusunda gerekli önlemler alınmalıdır.	Aile ve Sosyal Araştırmalar Genel Müdürlüğü, Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü	Sivil Toplum Kuruluşları

7. Eğitimini yanda bırakmış kadınların eğitimlerini tamamlayabilmeleri ve aktif olarak iş yaşamına katılmaları için ihtiyaç duydukları destek hizmetleri (yuva, kreş, gündüz bakımevi gibi) sağlanmalıdır.	Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğü	Milli Eğitim Bakanlığı, Yerel Yönetimler, Sivil Toplum Kuruluşları, Özel Sektör
8. Aile Mahkemeleri ve Çocuk Mahkemelerinde görev yapacak yargı mensuplarının, pedagogların, sosyal hizmet uzmanlarının, psikologların toplumsal cinsiyet bakış açısı eğitimi alması ve 4787 s. Aile Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yargılama Usullerine Dair Kanunu uyarınca bu mahkemelerde görev alacak pedagogların, sosyal hizmet uzmanlarının, psikologların kadrolarına atanmaları en kısa sürede yapılmalıdır.	Adalet Bakanlığı	Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü, Üniversiteler
9. Belediyelerin ve Milli Eğitim Bakanlığı'nın Halk Eğitim Merkezleri ile SHÇEK' in Toplum Merkezleri'nde kadın çalışmaları yapılmalıdır. Sivil toplum kuruluşlarıyla işbirliği sağlanarak söz konusu merkezlerde okur-yazarlık, kadının insan hakları, toplumsal cinsiyet rolleri, özgüven gibi kadına yönelik güçlendirici çalışmalar yapılmalıdır.	Milli Eğitim Bakanlığı, Yerel Yönetimler, Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğü	Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü, Aile ve Sosyal Araştırmalar Genel Müdürlüğü, Sivil Toplum Kuruluşları
10. Kadına yönelik şiddetle ilgili spot filmler üretilmeli, ulusal, bölgesel ve yerel medyada ulusal bir kampanya çerçevesinde gösterilmesi sağlanmalıdır.	Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü	Görsel-İşitsel Medya Kuruluşları (Ulusal, Bölgesel ve Yerel)
11. Kadına yönelik şiddetin önlenmesine ilişkin mülki idare amirlikleri ve yerel yönetimlerce broşürler hazırlanmalı, hazırlanacak bu broşürlerin, halka açık alanlarda ve kamu hizmet birimlerinde dağıtımı sağlanmalıdır.	Valilikler, Yerel Yönetimler	Sağlık Bakanlığı, Milli Eğitim Bakanlığı, Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü, Aile ve Sosyal Araştırmalar Genel Müdürlüğü, Üniversiteler, Sivil Toplum Kuruluşları,
12. Diyanet İşleri Başkanlığı, kadına yönelik şiddetin önlenmesi konusunda; toplumu bilinçlendirmek üzere hutbe ve vaazlar vermeli, yazılı ve görsel yayınlar yapmalı ve çeşitli etkinlikler düzenlemelidir.	Diyanet İşleri Başkanlığı	Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü, Aile ve Sosyal Araştırmalar Genel Müdürlüğü, Görsel-İşitsel Medya Kuruluşları (Ulusal, Bölgesel ve Yerel)
13. Bütün kamu kurum ve	Özel Sektör Kuruluşları,	İlgili Tüm Kamu Kurum ve

kuruluşları ile sivil toplum kuruluşlarında kadına yönelik şiddet konusunda duyarlılığı ve sorumluluğu artırıcı bir kampanya düzenlenmeli bu alanda yapılmış olumlu girişimlerin duyurulması sağlanmalıdır.	Sendikalar	Kuruluşları, Üniversiteler, Sivil Toplum Kuruluşları
14. Kent planlamasında, sokak ve parkların iyi aydınlatılması ve kadınların acil telefon hatlarına kolay ulaşabilmesini sağlamak amacıyla telefon kulübelerinin sayılarının artırılması gibi kadına yönelik şiddetin önlenmesi konusunda gerekli hizmetlerin sunulması sağlanmalıdır.	Bayındırlık ve İskan Bakanlığı, Yerel Yönetimler	Ulaştırma Bakanlığı, Özel Sektör
HİZMET KURUMLARI		
1. TBMM bünyesinde "Kadın-Erkek Eşitliği Komisyonu" adı ile daimi bir komisyon oluşturulmalıdır.	TBMM	İlgili Tüm Kamu Kurum ve Kuruluşları, Üniversiteler, Sivil Toplum Kuruluşları
2. Şiddete uğrayan ve özellikle sığınma evlerindeki ihtiyacı olan kadınları danışma merkezleri ile sığınaklara başvuran kadınları ekonomik olarak güçlendirmek, yeniden ev kurlmalarını sağlamak amacıyla bir "Kadın Destek Fonu" oluşturulmalı ve kadınların uygun işlere yerleştirilmesi sağlanmalıdır.	Başbakanlık	İlgili Tüm Kamu Kurum ve Kuruluşları, Özel Sektör, Sivil Toplum Kuruluşları
3. Avrupa Birliği bünyesinde yürütülmekte olan çocuklar, gençler ve kadınlara karşı şiddetin önlenmesine yönelik DAPHNEII (2004-2008) programını ülkemiz de imzalamalıdır.	Başbakanlık	Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü, Devlet Planlama Teşkilatı, Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğü, Aile ve Sosyal Araştırmalar Genel Müdürlüğü, Yerel Yönetimler, Üniversiteler, Sivil Toplum Kuruluşları
4. Kadın erkek eşitliğine aykırı politikalar, yasal düzenlemeler ve uygulamalar kaldırılmalı, toplumda kadın ve erkek eşitliği sağlanıncaya kadar, kadınlara pozitif ayrımcılık yapılması bir devlet politikası olarak kabul edilmelidir.	Başbakanlık ve Diğer İlgili Tüm Kamu Kurum ve Kuruluşları	Üniversiteler, Sivil Toplum Kuruluşları
5. Yasa koyucuların, kadınları doğrudan ilgilendiren kanunların yapım sürecinde, ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının yanı sıra, sivil toplum kuruluşlarının ve	Başbakanlık ve Diğer İlgili Tüm Kamu Kurum ve Kuruluşları	

üniversitelerin kadın araştırma ve uygulama merkezlerinin de görüş ve önerilerini alınmalıdır.		
6. Devlet kadınlara yönelik her türlü şiddet eyleminin önlenmesini bir devlet politikası olarak kabul etmelidir. Bu alana yönelik bir bütçe oluşturularak, toplumsal cinsiyet rolleri açısından bütçelerin etki ve sonuçları görünür kılınarak, toplumsal cinsiyete dayalı bütçe analizleri yapılmalıdır.	Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü	İlgili Tüm Kamu Kurum ve Kuruluşları, Üniversiteler, Sivil Toplum Kuruluşları
7. Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü koordinatörlüğünde bir "Kadına Yönelik Şiddet İzleme Komitesi" kurulmalıdır.	Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü	İlgili Tüm Kamu Kurum ve Kuruluşları, Üniversiteler, Sivil Toplum Kuruluşları
8. Toplumsal cinsiyete duyarlı politikaların devletin bütün ana plan ve programlarının içine entegre edilmesi, ilgili kurum ve kuruluşlar arasında işbirliğinin sağlanması, programların ve sonuçların izlenme ve değerlendirilmesi için gerekli mekanizmaların oluşturulması ve var olan mekanizmaların işler hale getirilmesi sağlanmalıdır.	Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü	Üniversiteler, Sivil Toplum Kuruluşları
9. Kadına yönelik şiddete karşı alınacak önlemler bir ulusal plan çerçevesinde yasal, kurumsal, eğitsel ve kültürel alanlara yönelik, kapsamlı olarak belirlenmelidir. Bu plan hazırlanırken toplumsal cinsiyet bakış açısına sahip bir plan olması sağlanmalıdır.	Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü, Devlet Planlama Teşkilatı	İlgili Tüm Kamu Kurum ve Kuruluşları, Üniversiteler, Sivil Toplum Kuruluşları
10. Ülke genelinde tüm kamu kurum ve kuruluşları, üniversiteler ve özel sektör çalışanlarına yönelik "toplumsal cinsiyet eşitliği" eğitimi verilmesinin zorunlu hale getirilmesi sağlanmalıdır.	Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü	İlgili Tüm Kamu Kurum ve Kuruluşları, Yerel Yönetimler, Üniversitelerin Kadın Sorunları Araştırma Merkezleri, Özel Sektör
11. Kadından Sorumlu Devlet Bakanlığı koordinasyonunda bütün kamu kurum ve kuruluşları, üniversiteleri, sivil toplum kuruluşlarını, özel sektör ve yerel yönetimleri de kapsayacak "2006-2010 Kadına Yönelik Şiddetin önlenmesi Eylem Planı" hazırlanmalı ve uygulamaları takip edilmelidir.	Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü	İlgili Tüm Kamu Kurum ve Kuruluşları, Yerel Yönetimler, Üniversitelerin Kadın Sorunları Araştırma Merkezleri, Sivil Toplum Kuruluşları, Özel Sektör
12. Kadına yönelik şiddetin önlenmesinde çalışmalar yapmakta	Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü	İlgili Tüm Kamu Kurum ve Kuruluşları, Yerel

olan tüm kamu kurum ve kuruluşları, sivil toplum kuruluşları, üniversitelerin kadın çalışması yapan araştırma merkezleri ve yerel yönetimler arasında koordinasyonun sağlanarak, ortak bir "hizmet ağı modeli" oluşturulmalıdır.		Yönetimler, Üniversitelerin Kadın Sorunları Araştırma Merkezleri, Sivil Toplum Kuruluşları
13. SHÇEK bünyesinde hizmet veren "183 Aile, Çocuk, Kadın ve Sosyal Hizmet ve Özürlü Çağrı Merkezi"nin çalışmasındaki sorunların giderilmesi, daha işlevsel kılınması ve bunun için gerekli tedbirlerin alınması sağlanmalıdır.	Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğü	İçişleri Bakanlığı, Adalet Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Üniversite ve özel Sektöre Ait Sağlık Kuruluşları, Barolar
14. Ülke genelinde 24 saat hizmet verecek ücretsiz "ALO ŞİDDET HATTI" oluşturulmalıdır. Bu hat da şiddet konusunda eğitim almış personelin görev yapması sağlanmalıdır.	Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğü	İçişleri Bakanlığı, Adalet Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü, Üniversite ve Özel Sektöre Ait Sağlık Kuruluşları, Barolar
15.4320 sayılı Ailenin Korunmasına Dair Kanun'un uygulanması aşamasında daha etkili bir sonuca ulaşmak için şiddet uygulayan bireylerin rehabilitasyona tabi tutulmaları konusunda gerekli bütün yasal ve kurumsal alt yapı oluşturulmalıdır.	Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğü	Adalet Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı
16. Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu (SHÇEK) için bütçeden ayrılan pay artırılmalı, kadın sığınma evleri/kadın konukevleri nitelik ve nicelik açısından Avrupa Birliği standartlarına uygun hale getirilmeli ve hizmet sunacak personelin kadın bakış açısına sahip olması sağlanmalı, anılan merkezlerin gizlilik ilkesine uygun olarak hizmet vermeleri konusunda gerekli özen gösterilmelidir.	Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu, Devlet Planlama Teşkilatı, Yerel Yönetimler	Üniversiteler, Sivil Toplum Kuruluşları
17. Kadın sığınma/konuk evlerinin kuruluşu ve işletilmesi ile ilgili mevzuatın gözden geçirilerek Avrupa Birliği standartları doğrultusunda yeniden hazırlanması ve yerel yönetimlere kadın sığınma/konuk evi açma konusunda zorunluluk getirilmesi sağlanmalıdır. Açılan kadın sığınma/konuk evlerinin mevzuatta	Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğü	Yerel Yönetimler, Üniversiteler, Sivil Toplum Kuruluşları

belirtilen standartlara uygunluğu düzenli olarak denetlenmelidir.		
18. Hak arama sürecindeki yasal prosedür mağdurlar lehine basitleştirilmeli, sağlıkla ilgili kayıtlar başta olmak üzere gerekli belge ve kayıtların ücretsiz hazırlanması sağlanmalıdır. Bu sürecin her aşaması kadının özel hayatına saygılı, kadın koruyucu olmalıdır.	Adalet Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı,	İlgili Tüm Kamu Kurum ve Kuruluşları
19. Şiddet mağduru kadına emniyet birimlerinde uygulanacak prosedür ve atılacak adımlarla ilgili olarak genel broşür hazırlanmalıdır.	İçişleri Bakanlığı	Barolar, İlgili Sivil Toplum Kuruluşları
20. Sivil toplum kuruluşları tarafından kurulmuş ve kurulacak olan bağımsız kadın sığınma evi ve kadın danışma merkezlerini açma ve işletme girişimleri yerel yönetimler ve İl özel idareleri tarafından mali destek de dahil olmak üzere çok yönlü desteklenmelidir.	Valilikler, Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğü, Yerel Yönetimler	Sivil Toplum Kuruluşları
21. Şiddet gördüğü için kadın sığınma/konuk evine yerleştirilen kadınların buradan çıktuktan sonra kendi ayakları üzerinde durmayı başarmalarını sağlamak ve desteklemek için kadınlara devletin sahip olduğu kaynaklardan geçici konut tahsisi yapılmalıdır.	Yerel Yönetimler, Toplu Konut İdaresi	Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğü, Sivil Toplum Kuruluşları
22. Kadına yönelik şiddet konusunda ulusal bir veri tabanı bulunmamaktadır. Mevcut veriler de sağlıklı ve yeterli değildir. Bu nedenle bu konularla ilgili Bakanlıkların sağlıklı veri oluşturabilmeleri için toplanacak verilere yönelik standart soru formları hazırlanmalı ve sonuçları tek elde (Türkiye İstatistik Kurumu) toplanarak ulusal veri tabanı oluşturulmalıdır.	Türkiye İstatistik Kurumu	İlgili Tüm Kamu Kurum ve Kuruluşları, Üniversiteler, Özel Sektör, Sivil Toplum Kuruluşları
23. Kadına yönelik şiddetin neden ve sonuçları ile toplumsal maliyetinin araştırılması ve şiddetin önlenmesine ilişkin projelerin üretilmesi ve gerçekleştirilmesi yönünde ilgili kuruluşlara destek verilmelidir.	Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü, Devlet Planlama Teşkilatı, Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğü, Aile ve Sosyal Araştırmalar	Yerel Yönetimler, Üniversiteler, Sivil Toplum Kuruluşları

	Genel Müdürlüğü	
24. Ülke içinde politika, program geliştirmeyi teşvik edecek bilgilerin daha hızlı üretebilmesi için üniversitelerin Kadın Sorunlarını Araştırma ve Uygulama Merkezleri teşvik edilerek araştırma yapmaları ve yayınlamaları sağlanmalıdır.	Üniversiteler	Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü, Devlet Planlama Teşkilatı, Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğü, Aile ve Sosyal Araştırmalar Genel Müdürlüğü, Yerel Yönetimler, Sivil Toplum Kuruluşları
EĞİTİM		
1. Kadına yönelik şiddet konusunda zararlı gelenek ve göreneklerin tespit edilerek buna yönelik tutum ve davranış biçimlerini değiştirmelerini sağlayıcı eğitim programları hazırlanmalıdır. Kadına yönelik aile içi şiddetin önlenmesine yönelik olarak başta erkekler olmak üzere ailenin tüm bireylerinin eğitilmesi ve özellikle öfkenin kontrolü ve kişiler arasında sağlıklı iletişim becerileri konusunda yaygın eğitim programlarının hazırlanmasında devletin gerekli çalışmaları yapması gerekmektedir.	Kültür ve Turizm Bakanlığı, Milli Eğitim Bakanlığı," Sağlık Bakanlığı, Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü, Aile ve Sosyal Araştırmalar Genel Müdürlüğü	Üniversiteler, Sivil Toplum Kuruluşları
2. Özellikle ekonomik yönden geri, geleneksel değerlerin hakim olduğu kırsal bölgelerde kız çocuklarının eğitime katılmalarının sağlamaya yönelik olarak kız yatılı ilköğretim ve ortaöğretim bölge okullarının açılması ve yaygınlaştırılması gerekmektedir.	Milli Eğitim Bakanlığı	Sivil Toplum Kuruluşları, Özel Sektör
3. Askerlik eğitiminde, camilerde, kahvehanelerde, çok sayıda erkek çalışan istihdam eden kuruluşlarda kadına yönelik şiddet konusunda erkeklere yönelik zihniyet dönüşümünü sağlayacak eğitim programları düzenlenmelidir.	Milli Savunma Bakanlığı, Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğü, Diyanet İşleri Başkanlığı, Valilikler.	Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü, Aile ve Sosyal Araştırmalar Genel Müdürlüğü, Sivil Toplum Kuruluşları
4. Şiddete uğrayan kadınların başvurabilecekleri, rehberlik ve danışmanlık hizmeti alabilecekleri merkezlerin tanıtımı ile kadınlara yönelik bilinç yükseltme ve eğitim çalışmaları konusunda ulusal bir bilgilendirme kampanyası yürütülmelidir.	Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü, Valilikler, Diyanet İşleri Başkanlığı, Yerel Yönetimler	Sivil Toplum Kuruluşları, Görsel-İşitsel Medya Kuruluşları (Ulusal, Bölgesel ve Yerel)
6. Sağlık görevlileri, yargı	Üniversitelerarası Eğitim	Kadının Statüsü Genel

mensupları, kolluk kuvvetleri, öğretmenler, sosyal hizmet uzmanları, psikologlar, çocuk gelişimi uzmanları, ve diğer meslek gruplarının lisans ve hizmet içi eğitim programlarında kadına yönelik şiddet konusu yer almalıdır.	Komisyonu, Üniversitelerin Eğitim Müfredat Komisyonları	Müdürlüğü, Aile ve Sosyal Araştırmalar Genel Müdürlüğü, Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğü
SAĞLIK		
1. Sağlık hizmeti sunan kurumlarda çalışan sağlık personelinin kadına yönelik şiddeti tanınması, tespit etmesi, gerekli müdahaleleri yapabilmesi ve şiddete uğrayan kadınlara uygun kuruluşlara yönlendirmeleri için gerekli alt yapının oluşturulması ve sağlık çalışanlarının mezuniyet öncesi ve sonrası eğitim programlarında kadına yönelik şiddet konusuna yer verilmelidir.	Sağlık Bakanlığı, Üniversitelerarası Eğitim Komisyonu, Üniversitelerin Eğitim Müfredat Komisyonları, Üniversite ve Özel Sektöre Ait Sağlık Kuruluşları	İlgili Tüm Kamu Kurum ve Kuruluşları
2. Tüm sağlık kuruluşlarında şiddet mağduru kadınlara yönelik özel birimlerin oluşturulması zorunlu hale getirilmelidir. Bu birimlerde hekim ve hemşire gibi sağlık çalışanlarının yanı sıra kadına yönelik şiddet konusuna duyarlı sosyal hizmet uzmanı ve psikologların çalışması sağlanmalıdır. Bu birimde çalışanların kadına yönelik şiddeti tanıma, ve şiddet gören kadına yönelik hizmet veren mekanizmaları harekete geçirebilmek için gerekli bildirim yapmaları sağlanmalıdır.	Sağlık Bakanlığı, Üniversite ve özel Sektöre Ait Sağlık Kuruluşları	İlgili Tüm Kamu Kurum ve Kuruluşları
3. Aile planlaması hizmetleri başta olmak üzere bütün üreme sağlığı hizmetlerinin özellikle birinci basamak sağlık kuruluşlarında kadınlar için ücretsiz, ulaşılabilir ve kaliteli bir şekilde verilmesi sağlanmalıdır.	Sağlık Bakanlığı	
HUKUK		
1."Çerçeve Eşitlik Yasası"nın ivedilikle çıkarılması gerekmektedir.	Adalet Bakanlığı	Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü, Aile ve Sosyal Araştırmalar Genel Müdürlüğü, Üniversiteler ve ilgili Tüm Kamu Kurum ve Kuruluşları ile Sivil Toplum Kuruluşları
2. Anayasamızın "Kanun önünde	Adalet Bakanlığı	İlgili Tüm Kamu Kurum ve

<p>eşitlik" başlıklı 10. maddesine göre; "Herkes, dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir. (Ek fıkra:7/5/2004-5170/1.md; Kadınlar ve erkekler eşit haklara sahiptir.Devlet, bu eşitliğin yaşama geçirilmesini sağlamakla yükümlüdür.. hükmünün gereği olarak devlet bu amir hükmü hayata geçirecek başta yasal düzenlemeler olmak üzere gerekli her türlü tedbiri almalıdır.</p>		Kuruluşları
<p>3. Yürürlükteki mevzuatımızdaki kadın-erkek eşitliğini zedeleyen düzenlemelerin ayıklanması yönünde gerekli çalışmaların yapılması gerekmektedir.</p>	Adalet Bakanlığı	Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü, Aile ve Sosyal Araştırmalar Genel Müdürlüğü, Üniversiteler ve İlgili Tüm Kamu Kurum ve Kuruluşları ile Sivil Toplum Kuruluşları
<p>4. 4320 sayılı Ailenin Korunmasına Dair Kanun'un 1. maddesinde geçen "kusurlu eş" ibaresinin "şiddet uygulayan birey" şeklinde düzeltilmesi; hakim anılan yasa kapsamında hükmedebileceği tedbirlere ilişkin olarak yasanın 1. maddesinin (f) bendinde geçen "ortak konut" ibaresinin yanına "veya şiddete maruz kalan bireyin işyerine gelmemesi" ibaresinin de eklenmesinin, ayrıca 4320 sayılı Kanunun korunma kapsamına mahkemece ayrılık kararı verilen veya yasal olarak ayrı yaşama hakkı olan eşlerden birinin veya çocuklarının da dahil edilmesinin ve mahkemenin vermiş olduğu tedbir hükmünün infazına ilişkin icra işlemlerinin de harçtan muaf tutulması yönünde yasal düzenleme yapılmasının uygun olacağı düşünülmektedir.</p>	Adalet Bakanlığı	Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü, Aile ve Sosyal Araştırmalar Genel Müdürlüğü, Üniversiteler ve İlgili Tüm Kamu Kurum ve Kuruluşları ile Sivil Toplum Kuruluşları
<p>5. Mevcut yasalarımızda halen kadın bedenini kontrol altında tutmayı amaçlayan, kadının insan haklarının ihlaline neden olan hukuki düzenlemeler ivedilikle yapılmalıdır.</p>	Adalet Bakanlığı	Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü, Aile ve Sosyal Araştırmalar Genel Müdürlüğü, Üniversiteler ve İlgili Tüm Kamu Kurum ve Kuruluşları ile Sivil Toplum Kuruluşları

6. Siyasi Partiler Yasasında kadınların siyasete katılımlarını destekleyen düzenlemeler yapılmalıdır.	Adalet Bakanlığı	Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü, Aile ve Sosyal Araştırmalar Genel Müdürlüğü, Siyasi Partiler, Üniversiteler ve İlgili Tüm Kamu Kurum ve Kuruluşları ile Sivil Toplum Kuruluşları
7. "Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğü Ayni ve Nakdi Yardım Yönetmeliğinde "sivil toplum kuruluşları tarafından açılmış olan sığınma evlerinde kalan kadınlara kaldıkları süre içinde ayni ve maddi yardım konusunda gerekli düzenlemeler yapılmalıdır.	Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğü	

C. TÖRE/NAMUS CİNAYETLERİ KONUSUNDAKİ ÇÖZÜM ÖNERİLERİNİN YAŞAMA GEÇİRİLMESİNDE KOORDİNELİ ÇALIŞMASI GEREKEN KURUMLAR

ÖNERİLER	SORUMLU KURUM	İŞBİRLİĞİ YAPILACAK KURUM/ KURULUŞ
KORUYUCU VE ÖNLEYİCİ TEDBİRLER		
1. Sistematik bir zihniyet dönüşümü için ders kitaplarında, günlük konuşmalarda, görsel ve yazılı basında, sinema filmlerinde hatta akademik çalışmalarda, vaaz ve hutbelerde kullanılan geleneksel cinsiyet rol ve kalıplarını erkek egemen zihniyetin hakim olduğu toplumsal yapının yarattığı olumsuzlukları vurgulayan bir söylem geliştirilmelidir.	Milli Eğitim Bakanlığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı, Türk Dil Kurumu, Radyo ve Televizyon Üst Kurulu, Yüksek Öğrenim Kurulu, Diyanet İşleri Başkanlığı	Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü, Aile ve Sosyal Araştırmalar Genel Müdürlüğü, Üniversiteler ve İlgili Tüm Kamu Kurum ve Kuruluşları ile Sivil Toplum Kuruluşları, Görsel-İşitsel Medya Kuruluşları (Ulusal, Bölgesel ve Yerel)
2. Diyanet İşleri Başkanlığı, töre/namus cinayetlerinin önlenmesi konusunda; toplumu bilinçlendirmek üzere hutbe ve vaazlar vermeli, yazılı ve görsel yayınlar yapmalı ve çeşitli etkinlikler düzenlemelidir. Bu etkinliklerinde Diyanet İşleri Başkanlığı geleneksel cinsiyet rol ve kalıplarını, ataerkil yapının yarattığı olumsuzlukları vurgulayan ahlaki söyleme sahip bir dil kullanmalıdır.	Diyanet İşleri Başkanlığı	Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü, Aile ve Sosyal Araştırmalar Genel Müdürlüğü, Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğü
3. Töre/namus cinayetleri konusunda Devlet, sivil toplum kuruluşları ve yerel yönetimler ortak kampanyalar düzenlemelidir. Bu kampanyalarda kadınların yanı sıra erkeklerin de şiddete karşı bilinç yükseltici eğitim	Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü	Aile ve Sosyal Araştırmalar Genel Müdürlüğü, Üniversiteler ve İlgili Tüm Kamu Kurum ve Kuruluşları ile Sivil Toplum Kuruluşları, Görsel-İşitsel

almaları sağlanmalıdır. Erkek ve kadınların alternatif davranış biçimleri geliştirmelerine destek veren programlar oluşturulmalı, kendini ifade yollarını bulmak ve iletişim kurma olanaklarını artırmak için sorun çözme tekniklerini anlatan programlar geliştirilmelidir.		Medya Kuruluşları (Ulusal, Bölgesel ve Yerel)
4. Töre/namus cinayetlerinin önlenmesine yönelik bilgilendirici spot filmlerin üretilerek, görsel medyada sık aralıklarla gösterilmesi sağlanmalıdır.	Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü, Aile ve Sosyal Araştırmalar Genel Müdürlüğü	Üniversiteler ve İlgili Tüm Kamu Kurum ve Kuruluşları ile Sivil Toplum Kuruluşları, Televizyon Kuruluşları (Ulusal, Bölgesel ve Yerel)
KURUMSAL HİZMETLER		
1. Töre ve namus konusunda toplumda yerleşik ön kabullerin veya geleneksel anlayışın tersine çevrilmesi sağlanmalıdır.	İlgili Tüm Kamu Kurum ve Kuruluşları	Üniversiteler, Sivil Toplum Kuruluşları, Görsel-İşitsel Medya Kuruluşları (Ulusal, Bölgesel ve Yerel)
2. Devletin yasalardan ve uluslararası sözleşmelerden doğan yükümlülükler doğrultusunda gerekli düzenlemeleri yapması, yasalardaki anlayış değişikliğinin uygulamaya yansıtılabilmesi için gerekli mesleki eğitim çalışmalarının yapılması ve yasaların sıfır toleransla uygulanması sağlanmalıdır.	Adalet Bakanlığı, Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü, Aile ve Sosyal Araştırmalar Genel Müdürlüğü, Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğü, Üniversiteler	İlgili Tüm Kamu Kurum ve Kuruluşları, Sivil Toplum Kuruluşları, Görsel-İşitsel Medya Kuruluşları (Ulusal, Bölgesel ve Yerel)
3. Ülke çapında ilgili tüm sivil ve resmi kuruluşları kapsayacak "2006-2010 Töre/ Namus Cinayetlerinin önlenmesine Yönelik Eylem Planı" hazırlanmalı ve uygulamaları takip edilmelidir.	Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü	İlgili Tüm Kamu Kurum ve Kuruluşları, Yerel Yönetimler, Üniversitelerin Kadın Sorunları Araştırma Merkezleri, Sivil Toplum Kuruluşları
4. Ülke genelinde 24 saat hizmet verecek ücretsiz "ALO ŞİDDET HATTI" oluşturulmalıdır. Bu hatlarda şiddet konusunda eğitim almış personelin görev yapması sağlanmalıdır.	Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğü	İçişleri Bakanlığı, Adalet Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Üniversite ve özel Sektöre Ait Sağlık Kuruluşları, Barolar
5. Töre/namus cinayetlerinin önlenmesine yönelik olarak yerel düzeyde Valilik, Emniyet, Jandarma, Belediye, Müftülük, Üniversite, sivil toplum kuruluşlarının temsilcilerinin katılımıyla komiteler	Valilikler	İl Emniyet Müdürlüğü, İl Jandarma Komutanlığı, Belediyeler, Müftülük, Üniversiteler, Sivil Toplum Kuruluşları

oluşturulmalıdır.		
6. Töre/namus cinayetleri konusunda ulusal düzeyde veriler bulunmamaktadır. Mevcut veriler de sağlıklı ve yeterli değildir. Bu nedenle bu konularla ilgili Bakanlıkların sağlıklı veri oluşturabilmeleri için toplanacak verilere yönelik standart soru formları hazırlanarak sonuçları tek elde (Türkiye İstatistik Kurumu) toplanmalı ve kadına yönelik şiddet konusunda oluşturulacak veriler ulusal veri tabanına entegre edilmelidir.	Türkiye İstatistik Kurumu	İlgili Tüm Kamu Kurum ve Kuruluşları, Yerel Yönetimler, Üniversitelerin Kadın Sorunları Araştırma Merkezleri, Sivil Toplum Kuruluşları
7. Töre/namus cinayetlerinin nedenlerine, sonuçlarına, maliyetine ve önleme yöntemlerine ilişkin projelerin üretilmesi ve gerçekleştirilmesi yönünde ilgili kuruluşlara destek verilmelidir.	Devlet Planlama Teşkilatı, Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü, Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğü, Aile ve Sosyal Araştırmalar Genel Müdürlüğü	Yerel Yönetimler, Üniversiteler, Sivil Toplum Kuruluşları
8. Kadın ve erkek arasındaki eşitsizliklerin giderilebilmesi için kadının her alanda güçlendirilmesi gerekmektedir. Bu amaçla üniversitelerin Kadın Sorunları Araştırma ve Uygulama Merkezlerinin teşvik edilerek, araştırma yapımları ve yayınlamaları sağlanmalıdır.	Üniversiteler	Devlet Planlama Teşkilatı, Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğü, Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü, Aile ve Sosyal Araştırmalar Genel Müdürlüğü
EGİTİM		
1. Özellikle ekonomik yönden geri, geleneksel değerlerin hakim olduğu kırsal bölgelerde kız çocuklarının eğitime katılmalarının sağlamaya yönelik olarak yatılı kız bölge okullarının (ilköğretim ve ortaöğretim) açılması ve yaygınlaştırılması gerekmektedir.	Milli Eğitim Bakanlığı	Bayındırlık ve İskan Bakanlığı, Valilikler, Yerel Yönetimler, Özel Sektör Kuruluşları, Sivil Toplum Kuruluşları

D. MEDYA VE ŞİDDET KONUSUNDAKİ ÇÖZÜM ÖNERİLERİNİN YAŞAMA GEÇİRİLMESİNDE KOORDİNELİ ÇALIŞMASI GEREKEN KURUMLAR

ÖNERİLER	SORUMLU KURUM	İŞBİRLİĞİ YAPILACAK KURUM/ KURULUŞ
1. Ülkemizde mevcut medya hukukunun öncelikle 3986 Sayılı Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayınlarına İlişkin Kanunun ile	TBMM, İlgili Devlet Bakanlığı RTÜK	İlgili Kurum ve Kuruluşlar,

<p>bu Kanuna uygun olarak çıkarılan Yönetmeliklerin teknolojik gelişmelere uygun olarak güncelleştirilmesi "cinsiyet ayrımcılığı", "çocuk istismarı" ve "şiddet" içerikli yayınlara uygulanan müeyyidelerin caydırıcılıktan uzak kaldığı göz önünde bulundurularak yaptırım gücünün arttırılmasına ve güncelliklerini yitirmeden uygulanabilmelerine yönelik düzenlemelerin yapılması, uygulanabilir bir mevzuatın yaratılması,</p>		
<p>2. Avrupa Birliği Müktesebatının üstlenilmesine ilişkin (24 Temmuz 2003 tarih ve 25178 Mükerrer sayılı Resmi Gazete) Türkiye Ulusal Programında Kültür ve Görsel İşitsel Politikanın öncelikler bölümünde de yer alan; küçüklerin ve insan onurunun korunmasında güçlü ve etkili bir seviyenin elde edilmesine yönelik ulusal çerçeveleri geliştirerek Avrupa görsel-işitsel ve bilgi hizmetleri endüstrisinin rekabet edebilirliğinin geliştirilmesi hakkındaki 24 Eylül 1998 tarihli Konsey Tavsiye Kararı (31998H0560) Yeni medya hizmetlerinin gelişimi çerçevesinde öz-denetimin rolü hakkındaki 27 Eylül 1999 tarihli Konsey Sonuç Kararı (31999Y 1006(02) ilişkin olarak yayın kuruluşlarının kendi öz-denetim birimlerini kurarak bir an önce kamusal yayıncılığın gereği kendi sorumlu yayıncılık ilkelerini yerleştirmeleri,</p>	<p>Yazılı ve Görsel-işitsel Medya Kuruluşları, (Kamu-Özel Ulusal Bölgesel ve Yerel), Yazılı Basın, Bilgi Hizmetleri ve Haber Ajansları</p>	<p>Avrupa Birliği Genel Sekreterliği İlgili Kurum ve Kuruluşlar</p>
<p>3. Yayın planlamasında, yayın genel akışı içinde, yayın içeriğinde, çocuk istismarı ile cinsiyet ayrımı, şiddet, pornografi, kadını küçültücü, incitici ve önyargılı yayınların yapılmaması için yayın kanallarının kendi "ETİK" değerlerini yerleştirmeleri ve yayın kimliğini öne çıkarmalarının sağlanması,</p>	<p>Yazılı ve Görsel-işitsel Medya Kuruluşları, (Kamu-Özel Ulusal Bölgesel ve Yerel), Yazılı Basın, Bilgi Hizmetleri ve Haber Ajansları</p>	<p>İlgili Kurum ve Kuruluşlar</p>
<p>4. Özellikle radyonun yaygın gücü ve tüm ailenin birlikte olduğu,</p>	<p>Yazılı ve Görsel-işitsel Medya Kuruluşları,</p>	<p>İlgili Kurum ve Kuruluşlar</p>

televizyon izlediği saatlerde ve yayının genel akışında "Çocuk programları" özellikle "REKLAM KUŞAKLARI"nda çocuk istismarının önlenmesi,	(Kamu-Özel Ulusal Bölgesel ve Yerel), Bilgi Hizmetleri ve Haber Ajansları	
5. Tüm yayın kanallarında, yayın içeriği ve planlamasında; evde ve çalışan kadına yönelik hedef kitlesi belirlenen, kadının toplumsal dönüşümünü sağlayacak, bilgilendirici programların öne çıkarılarak çok sayıda izleyiciye, kadına ulaşması için izlenebilirliği yüksek zaman diliminin belirlenmesi, uygulanması,	Yazılı ve Görsel-işitsel Medya Kuruluşları, (Kamu-Özel Ulusal Bölgesel ve Yerel), Bilgi Hizmetleri ve Haber Ajansları	Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü, Aile ve Sosyal Araştırmalar Genel Müdürlüğü, Üniversiteler Kadın Araştırma ve Uygulama Merkezleri, İlgili Sivil Toplum Kuruluşları,
6. Mevcut Yasa kapsamında, televizyonlarda Radyo ve Televizyon Üst Kurulu tarafından yayından kaldırılan programlar yerine şiddete karşı duyarlılığı artırıcı, kaliteli ve olumlu mesajlar veren eğitici ikame programların oluşturulması konusunda çalışmalar yapılması,	RTÜK, Görsel Medya Kuruluşları, (Kamu-Özel Ulusal Bölgesel ve Yerel), Bilgi Hizmetleri	İlgili Kamu Kurum ve Kuruluşları
7. Başta program yapım ve yöneticileri olmak üzere televizyon programlarının üretiminin her aşamasında yer alan medya çalışanlarının "şiddete" ilişkin duyarlılıklarını artırıcı "Toplumsal Cinsiyet Eşitliği" eğitimi almalarının sağlanması,	Yazılı ve Görsel Medya Kuruluşları;(Kamu ve Özel Ulusal, Bölgesel ve Yerel) Yayın Kuruluşları,	Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü
8. İzleyiciye medya karşısında "farkındalık" kazandırılması ve bilinçli izleyiciler (öncelikle ebeveynler) oluşturulması konusunda çalışmalar yapılması ve izleyiciye medya okuryazarlığının kazandırılması için eğitim programlarının düzenlenmesi,	RTÜK, Yazılı ve Görsel-işitsel Medya Kuruluşları, (Kamu-Özel Ulusal Bölgesel ve Yerel), Bilgi Hizmetleri ve Haber Ajansları	İlgili Kamu Kurum ve Kuruluşları Sivil Toplum Örgütleri
9. Ülkemizde medyada karar mekanizmalarında cinsiyetçiliğin ortadan kaldırılması ve eşitliğin sağlanması,	Yazılı ve Görsel-işitsel Medya Kuruluşları, (Kamu ve Özel Ulusal, Bölgesel, Yerel Yayın Kuruluşları), Haber Ajansları Basın Meslek Örgütleri	
10. Medyanın kadın ve çocuğa yönelik "şiddetin" pekiştirilmesi ve ortadan kaldırılmasına ilişkin etkisini araştıran ve günümüzde büyük eksiklik olan araştırmaların	RTÜK, Görsel-işitsel Medya Kuruluşları, (Kamu ve Özel Ulusal, Bölgesel, Yerel Yayın Kuruluşları)	Üniversiteler, Sivil Toplum Kuruluşları, Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü, Aile ve Sosyal Araştırmalar Genel

yapılması		Müdürlüğü, TÜİK, TRT,
11. Sivil Toplum Kuruluşlarının "Medya İzleme Grupları" oluşturması ve medyanın günü gününe izlenmesi oto kontrolün sağlanması,	Basın Meslek örgütleri, Sivil Toplum örgütleri	İlgili kuruluşlar

[R.G. 4 Temmuz 2006 – 26218]

 [İçindekilere dön](#)

Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Kararı

Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Başkanlığından:

Birinci dereceye yükselmiş olup 30/4/2006 tarihi itibarıyla birinci sınıfa ayrılma incelemesine tâbi tutulacak olan adlî yargı hâkim ve Cumhuriyet savcılarını ile İdari Yargı hâkimlerinin adlarını belirtir liste aşağıda gösterilmiştir.

Nisan 2006 döneminde birinci dereceye yükselme incelemesine girecek olanlar listeye dahil edilmemiştir.

Birinci dereceye yükseldikleri ve sürelerini bitirdikleri hâlde bu listede adlarını göremeyenler yayım tarihinden itibaren 1 ay içinde Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kuruluna yazılı başvurmak sureti ile durumlarının incelenmesini isteyebilirler.

ADLİ YARGI A - HÂKİM SINIFI

<u>Sicili</u>	<u>Adı ve Soyadı</u>	<u>Görevi</u>
19792	Lütfi Sabri KONDU	Midyat Ağır Ceza Mahkemesi Üyesi
22904	Şermin MAZLUM	Karamürsel Hakimi
24244	Erbil İLTER	Çankırı Hakimi
24549	Zübeyir OĞHAN	Gürün Hakimi
25745	Ali KARA	Kilis Ağır Ceza Mahkemesi Üyesi
26180	Kamil ASLAN	Niğde Hakimi
28271	Cengiz GÜLCEMAL	Hayrabolu Hakimi
29672	Salih YAZGI	Söke Hakimi
31111	Suat TÜRKAY	Boğazlıyan Ağır Ceza Mahkemesi Üyesi
31472	Ferit EREN	Keşan Hakimi
34819	Leyla İLTERBERK	Kilis Hakimi
34498	Mustafa Çağlar ONURAL	Karabük Hakimi
37066	Canan ONUR	Nallıhan Hakimi
37548	Muhammet Murat ÖZKAN	Eyüp Hakimi
32326	Necmi MENGİ	Hendek Hakimi
32350	Halil SAYAN	Sakarya Hakimi
32873	Fatih DELİCE	Sivas Hakimi
37068	Gülseren TUNA	Yargıtay Tetkik Hakimi
38477	Cemal LEVENT	Sarayköy Hakimi
37528	Mustafa Hakan ÜNAL	Çarşamba Hakimi
36129	Mahmut GÜNAY	Sungurlu Hakimi
37064	Ayla ÜNAL	Nazilli Hakimi
38468	Mehmet Fatih BELVİRANLI	Bakanlık Tetkik Hâkimi
39468	Serap SÖZEN ÇOLAK	Pozantı Hakimi
36824	Mehmet TAŞTAN	Bor Hakimi

37676	Atilla PINAR	Adalet Mfettii
38470	Mehmet ERASLAN	Vezirköprü Hakimi
38483	Ali KAYA	skilip Hakimi
38503	Yücel KAMA	negl Hakimi
39814	Nazan Esm SOMAK	Turgutlu Hakimi
35833	brahim Ahmet PEKDUR	Hms Ağır Ceza Mahkemesi yesi
36833	Zeynel DALIAY	Sultanbeyli Hakimi
36888	Nihat BAHEC	Gnen Hakimi
36960	Mustafa DEMREZ	Yargıtay Tetkik Hakimi
36996	Oğuzhan SELUK	ğdir Ağır Ceza Mahkemesi Bakanı
37012	smail AHN	Turgutlu Hakimi
37016	Aziz SAğIR	Kiraz Hakimi
37019	Mustafa KUTLU	Tavas Hakimi
37104	Ali KALKAN	Yargıtay Tetkik Hakimi
37110	Metin TAMRC	Silivri Hakimi
37122	Üzeyir TOSUN	Erdek Hakimi
37162	Ali ERBIYIK	Amasya Hakimi
37166	Haydar KOL	Banaz Hkimi olup Bakanlık yetkili Tetkik Hakimi
37178	Ergün TORLAK	Adalet Mfettii
37209	Erdal FT	Söke Hakimi
37260	Halil brahim KBAR	Burhaniye Hakimi
37278	Metin ZELK	Muratlı Hakimi
37284	Bülent OğUZ	Alaehir Hakimi
37303	Fahrettin CENK	Kastamonu Hakimi
37318	Hasan INAR	Ula Hakimi
37336	Hasan BLGN	Yargıtay Tetkik Hakimi
37346	Mustafa ALIKAN	Erdek Hakimi
37353	Burhan YAZ	Adalet Mfettii
37369	Hasan GLVER	negl Hakimi
37397	nder KANYILMAZ	Osmaneli Hakimi
37402	Nermin KAZANCI	Gölcük Hakimi
37409	aban KAPLAN	Karacabey Hakimi
37524	Hacim FT	Akhisar Hakimi
37564	Yldırım BOZAN	Gemlik Hakimi
37574	Filiz ÖZARSLAN	Yargıtay Tetkik Hakimi
37957	Ali Oğuz AHN	Tosya Hakimi
37959	smail ZARARSIZ	Mengen Hkimi olup Bakanlık yetkili Tetkik Hkimi
38475	Engin NALBANT	ebinkarahisar Hakimi
38481	Zekeriya YAVUZ	Bilecik Hakimi

B - SAVCI SINIFI

21234	Ahmet Nuri SEZER	Bandırma Cumhuriyet Savcısı
22037	Veysel YILMAZ	Aksaray Cumhuriyet Savcısı
23891	Ali KO	Ereğli (Konya) Cumhuriyet Savcısı
25593	Necmettin GÜLER	Bilecik Cumhuriyet Savcısı
28348	Ahmet DEMRHYK	Bilecik Cumhuriyet Savcısı
37557	Haydar Yüksel PEK	Ereğli (Kdz) Cumhuriyet Savcısı
37059	Ercan YALINKAYA	Kazan Cumhuriyet Savcısı
40037	Mehmet Ali ERBL	Merzifon Cumhuriyet Savcısı
36117	Ercan BAARAN	Sivas Cumhuriyet Savcısı
38561	Soner KAYA	Turgutlu Cumhuriyet Savcısı
36810	Bilal BAYRAKTAR	Kahramanmara Cumhuriyet Savcısı

36901	Sezer BİNAY	Turhal Cumhuriyet Savcısı
36931	Salih GÜNDEŞ	Bozüyük Cumhuriyet Savcısı
36933	Mehmet Beşir GÜVEN	İskenderun Cumhuriyet Savcısı
36950	Mahmut Yalçın ARI	Sapanca Cumhuriyet Savcısı
36999	İsa Hakan KANYILMAZ	Edremit Cumhuriyet Savcısı
37033	Hakan OKTAY	Van Cumhuriyet Savcısı
37681	Abdurrahman ÜŞENMEZ	Mustafakemalpaşa Cumhuriyet Savcısı
38344	Ahmet Cemal GÜRGEN	Adalet Müfettişi
38469	Orhan SANCAK	Amasya Cumhuriyet Savcısı
38473	Zafer ŞAHİN	Adalet Müfettişi
38478	Kemal YALÇIN	Kozan Cumhuriyet Savcısı
38487	Ömer KARAÇAL	Bağcılar Cumhuriyet Savcısı
38492	İlker YAZICI	Diyarbakır Cumhuriyet Savcısı
38497	İbrahim BEREKET	Fethiye Cumhuriyet Savcısı
38524	Ersel YILDIZ	Pendik Cumhuriyet Savcısı
36817	Yavuz PEHLİVAN	Tirebolu Cumhuriyet Savcısı
36819	Hüsnü ALDEMİR	Kırıkhan Cumhuriyet Savcısı
36858	Mehmet UĞUR	Kemer Cumhuriyet Savcısı
36923	Celal NEFES	Kocaeli Cumhuriyet Savcısı
36935	Serkan ŞAHİN	Araklı Cumhuriyet Savcısı
36966	Taner AKSAKAL	Şanlıurfa Cumhuriyet Savcısı
36974	Nevzat KANDIRMAZ	Van Cumhuriyet Savcısı
36984	Sadi GEGİN	Silifke Cumhuriyet Savcısı
37007	Ömer KARA	Adalet Müfettişi
37089	Fethi Yavuz UYSAL	Tarsus Cumhuriyet Savcısı
37105	Ali Can KARAKAŞ	Adalet Müfettişi
37115	Hidayet SAKALLI	Geyve Cumhuriyet Savcısı
37158	Ertuğrul SARIYAR	Alanya Cumhuriyet Savcısı
37190	Özgür AKDOĞAN	Söğüt Cumhuriyet Savcısı olup Bakanlık yetkili Tetkik Hakimi
37193	Bülent CEBECİ	Pazarcık Cumhuriyet Savcısı
37195	Mehmet ÇETİNKAYA	Diyarbakır Cumhuriyet Savcısı
37207	Salih DOLUNAY	Marmaris Cumhuriyet Savcısı
37224	Celalettin KARANFİL	Akşehir Cumhuriyet Savcısı
37228	Mustafa ERTÜRK	Akhisar Cumhuriyet Savcısı
37263	Tamer ARİFOĞLU	Ağrı Cumhuriyet Savcısı
37283	Eyyüp MUTLU	Burhaniye Cumhuriyet Savcısı
37395	Yaşar Sadık TAŞKIN	Uzunköprü Cumhuriyet Savcısı
37413	Ali ÇOBAN	Gölpazarı Cumhuriyet Savcısı
37482	Ali Alper SAYLAN	Alanya Cumhuriyet Savcısı
37545	Özkan BALCI	Ereğli (Konya) Cumhuriyet Savcısı
38139	Doğan GEDİK	Ermenek Cumhuriyet Savcısı
38153	Levent SÖKAL	Taşova Cumhuriyet Savcısı
38501	Orhan KARAKURT	İskenderun Cumhuriyet Savcısı
38562	Mehmet DEMİREL	Kale (Denizli) Cumhuriyet Savcısı
38625	Faruk SÖKER	Kadıköy Cumhuriyet Savcısı

C- İDARİ YARGI

38011	Suat ÜLKER	Muğla İdare Mahkemesi Üyesi
37893	Halil Kamil YÜKSEL	Danıştay Tetkik Hâkimi
38442	Ayhan GÖKER	Danıştay Tetkik Hâkimi

- 38343 Serpil ÖZDEMİR GENÇBAY Danıştay Tetkik Hakimi olup Kamu İhale Kurumunda görevli
- 37749 Cemil Hulusi PARLAK Van İdare Mahkemesi Başkanı
- 37856 Ahmet ŞAHİN Ankara İdare Mahkemesi Üyesi
- 37889 Barış CERMAN Gaziantep İdare Mahkemesi Üyesi
- 37967 Mehmet TOPRAK Gaziantep İdare Mahkemesi Üyesi
- 37623 Mehmet SÖNMEZ Danıştay Tetkik Hâkimi
- 37753 Fikret ERKAN Danıştay Tetkik Hâkimi
- 37760 İbrahim ÇINAR Ankara İdare Mahkemesi Üyesi olup Bakanlık yetkili Tetkik Hakimi
- 37761 Süleyman KURT Danıştay Tetkik Hâkimi
- 37767 Murat Hâki YURDAKÖK Danıştay Tetkik Hâkimi
- 37770 Oktay AYDIN Ankara İdare Mahkemesi Üyesi
- 37773 Ahmet EĞERCİ Danıştay Tetkik Hâkimi
- 37783 Cihangir CENGİZ Danıştay Tetkik Hâkimi
- 37793 Sadettin KOCABAŞ Ankara Vergi Mahkemesi Üyesi olup Bakanlık yetkili Tetkik Hakimi
- 37796 Erkan YILMAZ Danıştay Tetkik Hâkimi
- 37809 Hayrettin KORUCU Danıştay Tetkik Hâkimi
- 37849 Bülent Savaş GÜLER Trabzon Vergi Mahkemesi Üyesi
- 37872 Ahmet DERİN Danıştay Tetkik Hâkimi
- 37875 Mehmet ÇELİK Adalet Müfettişi
- 37901 Yahya ŞAHİN Danıştay Tetkik Hâkimi
- 37964 İbrahim GÜNENÇ İzmir İdare Mahkemesi Üyesi
- 37981 Nurettin Yunus UYSAL Ankara İdare Mahkemesi Üyesi

[R.G. 6 Temmuz 2006 – 26220]

 [İçindekilere dön](#)

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Kararı

KARAYİĞİT/Türkiye Kararı*

Başvuru no. 63181/00
Strazburg
20 Eylül 2005

USULİ İŞLEMLER

1. Davanın nedeni, Türk vatandaşı Baki Karayığit'in ("başvuran"), İnsan Hakları ve Temel Özgürlükleri Korumaya Dair Sözleşme'nin ("Sözleşme") 34. maddesi uyarınca, Türkiye Cumhuriyeti aleyhine Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ne yaptığı başvuru (başvuru no. 63181/00).

2. Adli yardım verilen başvurunu, görevlerini İstanbul'da ifa etmekte olan avukatlar, M. Tepe ve D. Bayır temsil etmiştir. Türk Hükümeti ("Hükümet"), AIHM huzurundaki davalar için bir Ajan tayin etmemiştir.

3. Başvuran, özellikle, polis tarafından gözaltında tutulduğu sırada kötü muameleye maruz kaldığını ve yerel hukuk uyarınca, kötü muameleye ilişkin iddiasına ilişkin etkin bir iç hukuk yolu olmadığını ileri sürmüştür.

4. Başvuruyla ilgili olarak AİHM'nin Dördüncü Dairesi görevlendirilmiştir (İç Tüzüğün 52 § 1. maddesi). Söz konusu Daire içerisinde, davayı değerlendirecek Heyet (AİHS'nin 27. maddesi), İç Tüzüğün 26 § 1. maddesinde öngörüldüğü üzere oluşturulmuştur.

5. 5 Ekim 2004 tarihli bir kararla AİHM, başvurunun kabuledilebilir olduğu sonucuna varmıştır.

6. Başvuran ve Hükümet, esaslar üzerine görüşlerini sunmuştur (İç tüzük-madde 59 § 1). Taraflar, karşılıklı görüşlerine yazılı olarak cevap vermişlerdir. Heyet, taraflara danıştıktan sonra, esaslar üzerine sunum yapılması gerekmediğine karar vermiştir (İç Tüzük-madde 59 § 3 *in fine*).

7. 1 Kasım 2004 tarihinde AİHM, Dairelerinde değişiklik yapmıştır (İç Tüzük-madde 25 § 1). Söz konusu dava ile ilgili olarak yeni oluşturulmuş İkinci Daire görevlendirilmiştir (İç Tüzük-madde 52 § 1).

OLAYLAR

I. DAVA OLAYLARI

8. Başvuran 1979 doğumludur ve İstanbul'da yaşamaktadır.

* Dışişleri Bakanlığı Çok taraflı Siyasî İşler Genel Müdürlüğü tarafından Türkçe'ye çevrilmiş olup, gayriresmî tercümedir.

A. Polis tarafından gözaltında tutulma ve başvuranın kötü muameleye uğradığı iddialarına ilişkin doktor raporları

9. 6 Şubat 1999 tarihinde başvuran, PKK (Kürdistan İşçi Partisi) adlı yasadışı bir örgüte mensup olduğundan şüphe edilmesi nedeniyle İstanbul Emniyet Müdürlüğü'nün Terörle Mücadele Şubesi'nden polis memurlarınca yakalanmış ve gözaltına alınmıştır.

10. Aynı gün Cumhuriyet Savcısı, Terörle Mücadele Şubesi'nin başvuranın, dört gün süreyle İstanbul Emniyet Müdürlüğü'nün Terörle Mücadele Şubesi'nde tutulması isteğini kabul etmiştir.

11. 10 Şubat 1999 tarihinde İstanbul Devlet Güvenlik Mahkemesi, gözaltı süresini iki gün daha uzatmıştır.

12. 10 Şubat 1999 tarihinde başvuran, hakkında doktor raporunun çıkarıldığı Haseki Hastanesi'ne kaldırılmıştır. Raporunda, 'iki kolun da proksimal bölgelerinde yüzeysel erythema ve sıyrılmalar' kaydedilmiştir. Aynı gün başvurana, kollarında görülen çürüklerin, toz alerjisi nedeniyle oluştuğuna ilişkin bir ifade imzalatıldığı iddia edilmiştir.

13. 12 Şubat 1999 tarihinde başvuran, İstanbul Devlet Güvenlik Mahkemesi Cumhuriyet Savcısı ve daha sonra, fiziksel ve ruhsal şiddete maruz bırakıldığını belirttiği

İstanbul Devlet Güvenlik Mahkemesi'nin bir yargıcı huzuruna çıkarılmıştır. AİHM, başvuranın tutuksuz yargılanmasına karar vermiştir.

14. Aynı gün, İstanbul Devlet Güvenlik Mahkemesi Adli Tıp Enstitüsü'nde görevini ifa etmekte olan bir doktor, başvurunu muayene etmiş, kolların üst kısımlarında 30-40cm x 7-8cm çaplarında çürükler, sol kol eklemi altında bir ecchymose ve bir başağrısı şikayeti rapor etmiştir. Raporda, fiziksel şiddet izlerinin, başvurunu çalışmaktan üç gün alıkoymaya yeterli olduğu belirtilmiştir.

15. 16 Şubat 1999 tarihinde İstanbul Devlet Güvenlik Mahkemesi Cumhuriyet Savcısı, başvurunu Türk Ceza Kanunu'nun 168 § 2. maddesinde ve Terörle Mücadele Kanunu'nun 5. bölümünde (Kanun no. 3713) adı geçen yasadışı bir örgüte mensup olma suçuyla itham eden bir ithamname sunmuştur.

16. 27 Nisan 1999 tarihli birinci duruşmada başvuran, İstanbul Devlet Güvenlik Mahkemesi huzurunda kötü muameleye maruz kaldığına ilişkin iddiasını yinelemiştir. Ayrıca bir alerji testi ve imzasının incelenmesini talep etmiştir. Mahkeme, taleplerini reddetmiştir.

17. 13 Ağustos 1999 tarihinde başvuran, kendisini muayene eden ve alerji belirtisi bulamayan bir cildiyeceye başvurabilmiştir.

B. Polis memurları aleyhinde yapılan cezai takibat

18. 29 Nisan 1999 tarihinde Cumhuriyet Savcısı, İstanbul Ağır Ceza Mahkemesi'ne, başvuranın gözaltında tutulduğu sırada verdiği ifadede imzaları bulunan iki polis memurunu, Türk Ceza Kanunu'nun 243. maddesince ittihaz edilen bir cezai suç ile itham etmiştir. İthamnamesinde Cumhuriyet Savcısı, başvuran hususunda hazırlanan ve kollarındaki çürüklerin kaydedildiği iki doktor raporunu delil olarak iktibas etmiştir.

19. 3 Mayıs 1999 tarihinde Ağır Ceza Mahkemesi, başvurana, duruşmalarda bulunmaya davet edildiği bir mektup gönderilmesini öngörmüştür.

20. 23 Haziran ve 23 Eylül 1999 tarihli duruşmalarda Mahkeme, başvuranın ifadesini bir delil olarak gözönüne alması için ihzar müzekkeresi yayınlamıştır. Yerel makamlardan gelen sözkonusu müzekkerelere verilen cevaplar, başvuranın Üsküdar E Tipi Cezaevi'nde tutuklu bulunduğunu ortaya koymaktadır.

21. 30 Kasım ve 14 Aralık 1999 tarihli duruşmalarda AİHM, başvuranın Mahkeme huzurunda bulunmasını sağlamak için Üsküdar Cezaevi'ne yazılı ihbarnameler gönderilmesini öngörmüştür.

22. Cezaevi yönetimi, Mahkeme'ye başvuranın duruşmalara katılmayı reddettiğini ve bu yönde mektuplar hazırladığını bildirmiştir. Sözkonusu dokümanlar, başvuranın imzasını taşımamaktadır.

23. 30 Aralık 1999 tarihinde Ağır Ceza Mahkemesi, davalı polis memurlarını dinlemiştir. Cezaevi yönetimi tarafından gönderilen dokümanları kaydetmiştir ve müteakiben başvuran duruşmaya katılmamayı seçtiği ve ifadesinin alınması, jürinin kararını etkilemeyeceği için başvuranın ifadesini gözönüne almamıştır. Mahkeme ayrıca, başvuranın iddialarına ilişkin belirgin bir şikayette bulunmadığını belirtmiştir ve cezai takibat, Devlet Güvenlik Mahkemesi'nden aldığı bilgilere dayanan inisiyatif üzerine Cumhuriyet Savcısı

tarafından yapılmıştır. Başvuranın daha önce verdiği ifadeleri kaydetmiş ve delil eksikliğine dayanarak polis memurlarının sözkonusu suçtan beraat etmesine karar vermiştir.

24. 8 Mayıs 2000 tarihinde başvuran, aynı polis memurları aleyhinde Fatih Cumhuriyet Savcılığı'na şikayette bulunmuştur.

25. 9 Mayıs 2000 tarihinde Cumhuriyet Savcılığı, daha önce İstanbul Ağır Ceza Mahkemesi huzurunda gerçekleştirilen duruşmaya değinerek bir yetkisizlik kararı yayınlamıştır.

II. İLGİLİ İÇ HUKUK VE UYGULAMASI

26. Sözkonusu zamandaki ilgili iç hukukun tanımı, *Batı ve diğerleri/Türkiye* davasında bulunabilir (no. 33097/96 ve 57834/00, §§ 96-100, 3 Haziran 2004).

HUKUK

I. AİHS'NİN 3. MADDESİNİN İHLAL EDİLDİĞİ İDDİASI

27. Başvuran, polis tarafından gözaltında tutulduğu süre içerisinde maruz bırakıldığı muamelenin, aşağıda kaydedilen 3. maddenin ihlali anlamına gelecek şekilde işkence ve insanlık dışı muameleye baliğ olduğu hususunda şikayette bulunmuştur:

“Hiç kimse işkenceye, insanlık dışı ya da onur kırıcı ceza veya işlemlere tabi tutulamaz.”

28. Hükümet, başvuranın iddialarına itiraz etmiştir. 10 Şubat 1999 tarihli sorguya çekilmesi sırasında başvuranın, kollarındaki kaşıntıdan şikayetçi olduğunu ve toza alerjisi olması nedeniyle bir doktor tarafından muayene edilmeyi talep ettiğini belirtmiştir. Aynı gün ‘yüzeysel erythema ve kolların üst kısımlarında sıyrılmaların rapor edildiği hastaneye götürülmüştür. Ayrıca, başvuran tarafından iddia edilen işkencenin tanımı ile kollardaki benzer bulguları tanımlayan iki doktor raporundaki bulgular arasında tutarsızlık olduğunu ileri sürmüştür. Buna ilaveten sözkonusu durumun, AİHS'nin 3. maddesini ihlal etmek için gerekecek şiddet düzeyini gösterdiği düşünülemez.

29. Başvuran, yedi gün devam eden sorguya çekilme sırasında kendisine, fiziksel ve zihinsel şiddet uygulandığını ileri sürmüştür. Arkasında bağlanmış olan dirseklerinden asıldığını ve vücuduna elektrik şoku verildiğini ileri sürmüştür.

30. AİHM, sağlıklı bir halde gözaltına alınan bir kişinin serbest bırakıldığında yaralı olduğu görüldüğünde, bu yaraların neden kaynaklandığına dair makul bir açıklama yapma ve mağdurun iddialarından, özellikle de sözkonusu iddialar doktor raporlarına desteklenmişse, şüphe duyulmasını sağlayacak deliller bulma görevinin Devlet'e düştüğünü, aksi halde AİHS'nin 3. maddesi uyarınca bir sorunun ortaya çıktığını hatırlatır (bkz. *Selmouni/Fransa* [BD], no. 25803/94, § 87, ECHR 1999-V, *Aksoy/Türkiye*, 18 Aralık 1996 tarihli karar, *Hüküm ve Karar Raporları* 1996-VI, sayfa 2278, § 62, *Tomasi/Fransa*, 27 Ağustos 1992 tarihli karar, A Serisi no. 241-A, sayfa 40-41, §§ 108-111, ve *Ribitsch/Avusturya*, 4 Aralık 1995 tarihli karar, A Serisi no. 336, sayfa 26, § 34).

31. Sözkonusu davada başvuran, polis tarafından gözaltında tutulduğu sırada 10 Şubat 1999 tarihinde Haseki Hastanesi'ndeki ve 12 Şubat 1999 tarihinde İstanbul Devlet Güvenlik Mahkemesi Adli Tıp Enstitüsü'nde görevini ifa etmekte olan bir uzman hekim tarafından

muayene edilmiştir. Her iki durumda yayınlanan raporlar, başvuranın kollarında ciddi çürükler olduğunu ortaya koymaktadır (bkz. paragraflar 12 ve 14).

32. Söz konusu raporlarda başvuranın vücudunda gözlemlenen yaraların, yakalanmasından önceki bir dönemden kalma olduğu iddia edilmemiştir.

33. AİHM, polis memurları aleyhinde başlatılan cezai takibatın, başvuranın vücudunda yedi gün süreyle gözaltında tutulması sırasında oluşan çürüklerin kaynağını belirlemede rolü olmadığını belirtmiştir. Taraflar, tıbbi delillerin gösterdiği gibi başvuranın kollarında ecchymoselar olmasına itiraz etmemiştir. Ancak, söz konusu ecchymoseların gerçekte nasıl oluştuğuna ilişkin farklı ifadelerde bulunmuşlardır. AİHM, başvuranın Hükümet tarafından iddia edildiği gibi toz alerjisinin olmadığına ilişkin bir doktor raporu sunmuştur.

34. Yetkili makamların, gözaltında tutuldukları süre içerisinde kontrolleri altında bulunan kişilerin yaralanmalarına ilişkin açıklama yapmakla yükümlü olduklarını hatırlatan AİHM, polis memurlarının beraat etmelerinin, Devlet'i, AİHS uyarınca sahip olduğu yükümlülüklerden muaf tutmadığı kanısındadır (bkz., *mutatis mutandis*, *Berktaş/Türkiye*, no. 22493/93, § 168, 1 Mart 2001, ve *Çolak ve Filizer/Türkiye*, no. 32578/96 ve 32579/96, § 168, 8 Ocak 2004).

35. Genel olarak dava olaylarını ve gözaltında tutulduğu süre içerisinde başvuruda beliren yaraların nedenine ilişkin Hükümet'ten makul bir açıklama gelmemesini gözönüne alan AİHM, söz konusu yaralanmaların Hükümet'in sorumlu olduğu muamelelerin bir sonucu olduğunu tespit etmiştir.

36. Bu nedenle, AİHS'nin 3. maddesi ihlal edilmiştir.

II. AİHS'NİN 13. MADDESİNİN İHLAL EDİLDİĞİ İDDİASI

37. Başvuran, AİHS'nin aşağıda kaydedilen 13. maddesinin ihlali yönünde maruz bırakıldığı işkence ve kötü muameleyle ilişkin şikayetleri hususunda etkin bir iç hukuk yolu bulunmadığını ileri sürmüştür:

“Bu Sözleşme’de tanınmış olan hak ve özgürlükleri ihlal edilen herkes, ihlal fiili resmi görev yapan kişiler tarafından bu sıfatlarına dayanılarak yapılmış da olsa, ulusal bir makama etkili bir başvuru yapabilme hakkına sahiptir.”

38. Hükümet, başvuranın gözaltında tutulduğu süre içerisinde kötü muameleyle maruz kaldığı iddialarına ilişkin ifadesi üzerine, Cumhuriyet Savcısı'nın cezai takibat başlattığını ve iki polis memuru aleyhinde Ağır Ceza Mahkemesi'ne bir ithamname sunduğunu belirtmiştir. Başvuran, davadaki ana delil olması nedeni ile, ifade vermesi için cezaevinden Mahkeme'ye çağırılmıştır. Ancak, Mahkeme huzurunda ifade vermemeyi tercih etmiştir. Sonuç olarak, polis memurları delil eksikliği nedeni ile beraat etmiştir. Maruz kaldığı iddia edilen işkenceye ilişkin davada, yerel Mahkeme huzurunda ifade vermeyi reddederek başvuranın, iç hukuk yolunu gözardı ettiği ve bunun yerine, Strazburg Mahkemesi'nden yapılan haksızlığı düzeltilmesini istediğini ileri sürmüştür.

39. Başvuran, kötü muameleyle ilişkin şikayetlerini adli makamlar huzurunda sunmuş olduğunu ileri sürmüştür. Özellikle Devlet Güvenlik Mahkemesi huzurundaki duruşma sırasında gözaltında bulunduğu süre içerisinde işkenceyle maruz bırakıldığı, polis memurlarının iddia ettiği gibi toza alerjisi olmadığı ve toza alerjisi olduğunu belirten protokol

üzerindeki imzasını reddettiği hususuna birçok kez değinmiştir. Söz konusu imzanın incelenmesine ilişkin talebi, Mahkeme tarafından reddedilmiştir.

Ayrıca, polis memurları aleyhine açılan cezai takibat sırasında Üsküdar Cezaevi'nde bulunduğunu ve duruşmalardan haberdar edilmediğini belirtmiştir. Bu bağlamda, Mahkeme tarafından kendisi için yayınlanan yazılı ihbarnamelere ve bunlara cevaben cezaevi yönetimi tarafından hazırlanan ve başvuranın kendi rızası ile duruşmalara katılmak istemediğini belirten mektuplara değinmiştir. Başvuran, söz konusu mektupları imzalamadığı hususunda ısrar etmiştir. Bu bağlamda, haberdar olması durumunda duruşmalara katılma hususunda tereddüt etmeyeceğini ileri sürmüştür.

Son olarak, polis memurlarını yargılayan ve beraatlerine karar veren Ağır Ceza Mahkemesi'nin, doktor raporlarını incelemeyeceğini, söz konusu raporları hazırlayan doktorların ifadesini almadığını ve söz konusu rapordaki bulguların, işkence ve kötü muamele iddialarını destekleyip desteklemediği hususunda Adli Tıp Enstitüsü'nün fikrini almadığını iddia etmiştir.

40. Söz konusu davada sunulan deliller ışığında AİHM, sorumlu Devlet'in, AİHS'nin 3. maddesi uyarınca başvuranın polis tarafından gözaltında tutulduğu süre içerisinde maruz bırakıldığı kötü muameleden sorumlu olduğu sonucuna varmıştır. Bu bağlamda başvuranın şikayeti, AİHS'nin 3. maddesi ile bağlantılı olan 13. maddenin amaçları hususunda savunulabilir. Bu nedenle yetkili makamlar, söz konusu maddenin gereklerini yerine getiren etkin bir soruşturma başlatma yükümlülüğü altındadır (bkz. *McGlinchey ve Diğerleri/İngiltere*, no. 50390/99, § 64, ECHR 2003-V, ve *Bati ve Diğerleri*, §§ 133-138).

41. Söz konusu davada AİHM, Cumhuriyet Savcısı polis memurları aleyhinde ithamname hazırladığı zaman, bu ithamnameyi, başvuranın yaralanmasına ilişkin doktor raporlarına dayandırdığını gözlemlemiştir. Ancak, müteakip cezai takibat, söz konusu yaralanmanın kaynağına ilişkin bir açıklama sağlayamamıştır. İddia makamınca Mahkeme huzurunda sunulduğu halde Ağır Ceza Mahkemesi, söz konusu raporları veya başvuranın, alerji olmadığını gösteren raporu gözönüne almamıştır.

AİHM, cezaevi makamlarınca Ağır Ceza Mahkemesi'ne gönderilen dokümanların, başvuranın imzasını taşımadığını belirtir. Ayrıca AİHM, özellikle başvuran her ne kadar başarısızlıkla sonuçlansa da aynı polis memurları aleyhinde Cumhuriyet Savcısı'na şikayette bulunduğu zaman neden, yararına olacağı halde, ifade vermek için Ağır Ceza Mahkemesi huzurundaki duruşmalara katılmayı reddettiği hususunda bir kanıya varamamıştır.

AİHM, sonuç olarak, yerel Mahkeme'nin, asıl görgü tanığı olan başvuranın kötü muamele iddialarına ilişkin temel ve mevcut delilleri saklamadığını tespit etmiştir. Bu nedenle Ağır Ceza Mahkemesi, uygun bir soruşturma başlatmamıştır.

42. AİHM, söz konusu işlemlerin, AİHS'nin 13. maddesince öngörülen tam ve etkin iç hukuk yollarını sağlamadığı sonucuna varmıştır.

43. Dolayısıyla, söz konusu madde ihlal edilmiştir.

III. AİHS'NİN 41. MADDESİNİN UYGULANMASI

44. AİHS'nin 41. maddesi aşağıda kaydedilmiştir:

“Mahkeme işbu Sözleşme ve protokollarının ihlal edildiğine karar verirse ve ilgili Yüksek Sözleşmeci Tarafın iç hukuku bu ihlali ancak kısmen telafi edebiliyorsa, Mahkeme, gerektiği takdirde, hakkaniyete uygun bir surette, zarar gören tarafın tatminine hükmeder.”

A. Zararlar

45. Başvuran, yakalanmasından önce, İstanbul'daki bir tekstil fabrikasında işçi olduğunu ileri sürmüştür. Fabrikanın mali sorunları nedeniyle işini kaybetmiştir ve iş aramıştır. Önceki işinde, aylık 250 Euro (EUR) kazanmaktadır. Söz konusu unsurlara dayanan başvuran, gözetiminde harcamış olduğu beş yıllık süre için 18,000 Euro (EUR) maddi tazminat talep etmiştir.

Manevi zararlar için 40,000 Euro (EUR) tazminat talep etmiştir.

46. Hükümet, maddi zarar iddialarının hiçbir gerekçeye dayanmadığını ileri sürmüştür. Manevi zarar iddialarının, haddinden fazla olduğu ve adil olmadığı kanısındadır.

47. AİHM, tespit edilen ihlaller ve iddia edilen maddi zarar arasında nedensel bir bağ bulamamıştır, dolayısıyla, iddianın sözkonusu başlık altında yapılmasını izin veremez. Ancak, başvuranın sıkıntı çekmiş olduğu ve bunun, yalnızca AİHM'nin ihlal bulgusu ile telafi edilemeyeceği kanısındadır. Sözkonusu davada tespit edilen ihlalin niteliğini gözönünde bulunduran ve tarafsız dayanaklara göre hükmeden AİHM, başvurana maruz kaldığı manevi zarar için 15,000 Euro (EUR) tazminat ödenmesine karar vermiştir.

B. Mahkeme Masrafları

48. Başvuran, yasal masraflar için toplam 22,890,000,000 Türk Lirası (TRL) (sözkonusu tarihte yaklaşık 39,560 Euro'ya karşılık) talep etmiştir. Bu toplam, yerel duruşmalarda 430,000,000 TRL (743 Euro) değerinde maruz kalınan idari masrafları ve AİHM huzurunda maruz kalınan telefon görüşmesi, posta, fotokopi ve kırtasiye masraflarını kapsamaktadır.

49. AİHM, gerçekten ve gerekli olduğu için maruz kalındığı ve meblağ makul olduğu sürece tazminat ödenmesini kabul etmiştir (bkz. *Sawicka/Polonya*, no. 37645/97, § 54, 1 Ekim 2002). Mevcut bilgiler ışığında değerlendirmede bulunan AİHM, Avrupa Konseyi'nden kabul edilen yasal yardım olan 685 Euro çıkartıldığında, toplam 3,500 Euro tazminat ödenmesine karar vermiştir.

C. Gecikme Faizi

50. AİHM, gecikme faizi olarak Avrupa Merkez Bankası'nın uyguladığı marjinal faiz oranına üç puan eklemek suretiyle elde edilecek oranın benimsenmesinin uygun olduğu kanısındadır.

YUKARIDAKİ GEREKÇELERE DAYALI OLARAK, AİHM

1. AİHS'nin 3. maddesinin ihlal edilmiş olduğu,
2. AİHS'nin 13. maddesinin ihlal edilmiş olduğu,
3. (a) sorumlu Devlet'in, başvurana, AİHS'nin 44 § 2. maddesi uyarınca kararın kesinleştiği tarihten itibaren üç ay içinde, ödeme gününde geçerli olan kur üzerinden sorumlu Devlet'in ulusal para birimine çevrilmek üzere aşağıda kaydedilen miktarları ödemesi:

(i) manevi zarar için 15,000 Euro,

(ii) mahkeme masrafları için 3,500 Euro'dan (üç bin beş yüz Euro) yasal yardım yoluyla elde edilen 685 Euro (altı yüz seksen beş Euro) çıkarıldığında kalan miktar,

(iii) yukarıda kaydedilen miktarlara uygulanabilecek her tür vergi,

(b) yukarıda anılan üç aylık sürenin aşılmasından ödeme gününe kadar basit faizin, Avrupa Merkez Bankası'nın uyguladığı faiz oranına üç puan eklemek suretiyle elde edilecek oran üzerinden yukarıda kaydedilen miktarlara uygulanması gerektiği *kararını vermiş*,

4. başvuranın adil tazmin talebinin kalan kısmını *reddetmiştir*.

İşbu karar, İngilizce olarak hazırlanmış ve Mahkeme İç Tüzüğü'nün 77 § 2. ve 3. maddeleri uyarınca 20 Eylül 2005 tarihinde yazılı olarak tebliğ edilmiştir.

 [İçindekilere dön](#)

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Kararı

CANGÖZ /Türkiye Davası*

Başvuru no:28039/95

Strazburg

4 Ekim 2005

OLAYLAR

1957 doğumlu başvuran Türk vatandaşı olup, halen İstanbul'da bulunan Bayrampaşa Cezaevinde yatmaktadır.

A. Başvuranın Yakalanması ve Gözaltına Alınması

Başvuran, 15 Haziran 1995 tarihinde saat 11'de, yasadışı örgüt TKP/ML- TIKKO'ya (Türkiye İşçi Köylü Kurtuluş Ordusu) karşı düzenlenen bir operasyon sırasında İstanbul polisi tarafından yakalanmıştır. Başvuran polisler direnmiş, polisler güç kullanarak başvuranı zaptetmişlerdir. Başvuranın üzerinde Ali Rıza Ataş adına kayıtlı kimlik kartı bulunmuştur. İstanbul Emniyet Müdürlüğü Terörle Mücadele Şubesi'nde gözaltına alınan başvuran ifade vermeyi reddetmiştir.

15-20 Haziran 1995 tarihleri arasında adı geçen operasyon çerçevesinde Emniyet Müdürlüğü tarafından on iki kişi daha yakalanmıştır.

17 Haziran 1995 tarihinde Emniyet Müdürlüğü, Devlet Güvenlik Mahkemesi (DGM) Cumhuriyet Başsavcısı'ndan başvuranın azami on beş gün gözaltında tutulması emrini vermesini talep etmiştir.

İlgili 20 Haziran 1995 tarihinde avukatıyla görüşmüştür. Avukatına, iki polis memurunun önünde Filistin askısıyla (eller sırtta bağlı bir şekilde kollardan asılma) asıldığı için açlık grevi başlattığını ve aleyhinde yapılan suçlamaları kabul etmesi için kendisine baskı yapıldığını belirtmiştir.

Başvuran 28 Haziran 1995 tarihinde, Adli Tıp Kurumu üyesi adli tıp doktoru tarafından muayene edilmiştir. Başvuran doktora, gözaltındayken Filistin askısına ve elektroşoka maruz kaldığını açıklamıştır. Doktor raporunda ilgili kişinin vücudunda şu izleri tespit etmiştir; sağ omuzda 0,5x0,5 cm' lik iki adet sıyrık ve sol omuzun dış cephesinin ortasında 1x 0,5 cm' lik yara. Adli tıp doktoru bu izlerin başvuranın hayatını tehlikeye sokmadığını fakat bir günlük iş göremez raporunu gerektirdiğine kanaat getirmiştir.

Aynı gün başvuran DGM Cumhuriyet Başsavcısı tarafından dinlenmiştir. Başvuran Emniyet Müdürlüğü polislerinin kendisine kötü muamelede bulunduğunu ve suçsuz olduğunu ifade etmiştir. Başvuran aynı zamanda kendisine yapılan işkenceleri protesto etmek için on iki

gün süren bir açlık grevi yaptığını bildirmiştir. Sonuç olarak başvuran Cumhuriyet Başsavcısı'na sözkonusu polisler karşı soruşturma başlatılmasını istediğini dile getirmiştir.

* Dışişleri Bakanlığı Çok taraflı Siyasî İşler Genel Müdürlüğü tarafından Türkçe'ye çevrilmiş olup, gayiresmî tercümedir.

B. İstanbul Devlet Güvenlik Mahkemesi'nde başvuran aleyhine başlatılan cezai yargılama

21 Temmuz 1995 tarihinde sunulan iddianamede, DGM Cumhuriyet Başsavcısı, başvurunu TIKKO'nun terörist faaliyetlerine katılmaktan, bu örgütün Doğu Anadolu Bölge Komitesi'nde yer almaktan ve İstanbul'da yer alan Marmara Bölge Komitesi Sekreterliği tarafından sorumlu olarak seçilmekten dolayı suçlamaktadır. Sözkonusu olaylar, Türk Ceza Kanunu'nun kamu güçlerine ve Devlet'e karşı suç işleyebilecek silahlı örgütlerin kuruluşunu ve aynı zamanda sahte kimlik kartı kullanımını cezalandıran 168 § 1. ve 350. maddelerini ihlal etmiştir.

Başvurana karşı İstanbul DGM'de kamu davası açılmıştır.

13 Ekim 1995 tarihli duruşma sırasında ilgili kişi DGM'de, polis tarafından yapılan soruşturma süresince işkenceye, özellikle de Filistin askısına ve elektroşoka maruz kaldığını savunmaktadır.

Bu yargılama, aleyhine yapılan suçlamalardan dolayı, başvuranın mahkumiyeti ile sonuçlanmış olduğu ortaya çıkmaktadır.

C. Suçlanan polisler aleyhine başlatılan cezai yargılama

21 Temmuz 1995 tarihli bir kararla DGM Cumhuriyet Başsavcılığı, başvuranın uğradığını iddia ettiği kötü muamelelere ilişkin şikayetini incelemekte yetkisizlik kararı vermiş ve dosyayı Fatih Cumhuriyet Başsavcılığı'na (İstanbul) göndermiştir.

Fatih Cumhuriyet Başsavcılığı 13 Ocak 28 Mayıs tarihleri arasında başvuranla birlikte tutuklu bulundurulananların gözaltına alınmalarından sorumlu beş polis memurunun ifadelerini almıştır. Sözkonusu polisler işkence iddialarının TIKKO üyelerinin kullandıkları bir savunma şekli olduğunu belirtmektedirler. Sağlık raporlarında belirtilen zedelenmelerin, tutukluların yakalanması sırasında direnmeleri nedeni ile kaçınılmaz olarak kuvvete başvurulması sonucu meydana gelmiş olabileceğini, hatta bu kişilerin polis raporlarına itiraz edebilmek için bu zedelenmeleri kasıtlı olarak yapmış olabileceklerini ifade etmişlerdir.

2 Eylül 1997 tarihli iddianameyle İstanbul Cumhuriyet Başsavcısı, İstanbul Ağır Ceza Mahkemesi'nde 15 Haziran 1995 tarihinde tutuklanan aralarında başvuranın da bulunduğu sanıkların gözaltından sorumlu olan polisler aleyhine cezai yargılama başlatmıştır. İstanbul Ağır Ceza Mahkemesi polisleri TCK'nın, bilgi edinmek ve itiraf ettirmek amacıyla sanıklara uygulanan işkenceyi cezalandıran 243. maddesini ihlal etmekle suçlamıştır. İki polis memuru başvuranın sorgusundan sorumlu tutulmuşlardır.

20 Kasım 1997 tarihinde suçlanan polislerden biri olan F.H, gözaltı süresi boyunca sanıkların açlık grevi yaptıklarını, polisler tarafından doktora götürülmeyi reddettiklerini ve avukatlarıyla görüştiklerini açıklamıştır

19 Kasım 2002 tarihli kararlar Ağır Ceza Mahkemesi, polisler aleyhine açılan ceza davasının düştüğünü beyan etmiştir.

HUKUK AÇISINDAN

I. AİHS'İNİN 3. MADDESİNİN İHLAL EDİLDİĞİ İDDİASI HAKKINDA

Başvuran AİHS'nin 3. maddesinin ihlal edildiğini iddia etmektedir.

Başvuran , Terörle Mücadele Şubesi'nde gözaltında tutulduğu 13 gün boyunca, kötü muameleye, hatta işkencelere maruz kaldığını savunmaktadır. Özellikle de Filistin askısı, elektroşoklar ve tekmeler şeklinde kötü muameleye maruz kaldığından ve hakarete uğradığından şikayetçi olmaktadır.

Hükümet sözkonusu işkence ve kötü muamele iddialarının dayanaktan yoksun olduğunu ifade etmektedir.

AİHM, bir kimse tamamen polis memurlarının kontrolü altında olduğu halde gözaltındayken yaralandığında, bu süreçte meydana gelen her türlü yaralanmanın, olaylara dair güçlü karinelere sebebiyet verdiğini hatırlatır (Bkz. *Salman-Türkiye* [GC], n° 21986/93, § 100, CEDH 2000-VII). Dolayısıyla bu yaraların kaynağı hakkında makul bir açıklama getirmek ve mağdurun iddialarını - özellikle de bu iddialar tıbbi belgelerle desteklenmişse - şüpheye düşürebilecek olayları doğrulayan kanıtlar sunmak Hükümet'in sorumluluğundadır (Bkz., diğerleri arasında, *Selmouni-Fransa* [GC], no: 25803/94, § 87, CEDH 1999-V; *Berktaş-Türkiye*, no: 22493/93, § 167, 1 Mart 2001, ve *Ayşe Tepe*, adı geçen karar, § 35).

AİHM, bu durumda Hükümet'in 13 gün boyunca tutulan ve avukatla görüşmesi yasaklanan başvuranın vücudunda tespit edilen izlerin nedenleri konusunda hiçbir açıklama yapmadığını tespit etmektedir. Bu izlerin, ilgili kişinin Savcı önünde dile getirdiği kötü muameleler sonucunda meydana gelebilecek izlere tam olarak benzemediği de bir gerçektir. Bununla birlikte, bu izler başvuranın 20 Haziran 1995 tarihinde, iki polis memuru önünde gözaltında tutulduğu ilk günlerde maruz kaldığı kötü muameleleri avukatına anlattığı olaylarla bağdaşabilir.

Diğer yandan, her ne kadar bazı polis memurları İstanbul Ağır Ceza Mahkemesi'nde başvurunu zor kullanarak tutukladıklarını ve vücudunda tespit edilen izlerin tutuklama sonucunda meydana gelmiş olabileceğini ifade etmişlerse de, AİHM gözaltı başlangıcında gerçekleştirilen sağlık muayenesinin bulunmayışını gözönüne alarak, sözkonusu izlerin tutuklamaya bağlı olarak meydana gelmediğini düşünmektedir.

Takdirine sunulan unsurların bütünü ve Hükümet'in makul bir açıklama getirmediği gerçeği gözönüne alındığında, AİHM Adli Tıp Kurumu'nun sağlık raporunda belirtilen izlerin Hükümet'in sorumluluğunu taşıdığı insanlık dışı bir muameleye dayandığı kanaatine varmaktadır.

AİHM, AİHS'nin 3. maddesinin ihlal edildiğine karar vermiştir.

II. AİHS'İNİN 5 § 3 MADDESİNİN İHLAL EDİLDİĞİ İDDİASI HAKKINDA

Başvuran gözaltı süresinden şikayet etmektedir. AİHS'nin 5 § 3 maddesine gönderme yapmaktadır.

Hükümet, başvurana atfedilen suçların hiç itirazsız bir şekilde genel hukukta öngörülen suçlardan farklı olarak daha uzun bir gözaltı süresi gerektirdiğini ifade etmektedir. Hükümet, sözkonusu sürenin AİHS'nin bu maddesini ihlal etmediğini düşünmektedir.

Başvuran sözkonusu sürenin çok uzun olduğunu düşünmektedir.

AİHM, AİHS'de yer alan 5. maddenin insan haklarını yani şahsın özgürlüğüne yönelik Devletin keyfi müdahalelerine karşı, şahsın korunması konusunu içerdiğini hatırlatmaktadır. Yürütme gücünün benzer müdahalede adli denetimi, keyfiyet riskini aza indirmek ve hukukun üstünlüğünü sağlamak için düzenlenen 5 § 3. maddenin uygulanmasının temin edilmesi konusunda temel teşkil etmektedir (Bkzç *Sakık ve diğerleri- Türkiye*, 26 Kasım 1997 tarihli karar, *Karar ve Hükümlerin derlemesi 1997-VII*, s. 2623, § 44).

AİHM, daha önce de Terör suçlarına ilişkin soruşturmalarda, kaçınılmaz olarak yetkili makamları farklı sorunlarla karşı karşıya getirdiğini ifade etmiştir (Bkz *Brogan ve diğerleri- Birleşik Krallık*, 29 Kasım 1988, A serisi no: 145-B, s. 33, § 61 ; *Aksoy-Türkiye*, 18 Aralık 1996 tarihli karar, *Derleme 1996-VI*, s. 2282, § 78; *Sakık ve diğerleri*, adı geçen, *ibidem*; *Dikme-Türkiye*, no: 20869/92, CEDH 2000-VIII; *Filiz ve Kalkan- Türkiye*, no: 34481/97, § 24, 20 Haziran 2002). Bununla birlikte, makamların terör suçu olduğunu her beyan edişlerinde, 5. madde uyarınca, ulusal mahkemeler ve son kertede AİHM'nin denetim organlarının her türlü denetiminden yoksun olarak şüphelileri tutuklamak ve gözaltına almak hakkına sahip oldukları anlamına gelmemektedir (*Murray-Birleşik Krallık*, 28 Ekim 1994 tarihli karar, A serisi no:300-A, s. 27, § 58).

AİHM bir önceki davada, teröre karşı toplumun genelini uyarmak amacı gütsen bile, hakim karşısına çıkmaksızın dört gün altı saatlik bir gözaltı süresinin 5 § 3 .maddede belirtilen asgari zaman sınırını aştığı kanaatine varmıştır (Bkz. *Brogan ve diğerleri*, adı geçen, s.33, § 62).

Başvuranın gözaltı süresi, 15 Haziran 1995 tarihinde başlamış ve İstanbul DGM Hakimi tarafından dinlendiği gün olan 28 Haziran 1995 tarihinde sona ermiştir. Sonuç olarak AİHM gözaltı süresinin 13 gün sürdüğünü tespit etmektedir.

Başvuranın yaptığı iddia edilen faaliyetler, her ne kadar bir terör tehdidi niteliği taşısa da, hakim karşısına çıkmaksızın 13 gün boyunca tutulmasının gerekli olduğu düşüncesini kabul etmemektedir.

Sonuç olarak AİHS'nin 5 § 3. maddesi ihlal edilmiştir.

III. AİHS'İN 41. MADDESİNİN UYGULANMASI HAKKINDA

A. Tazminat

Başvuran kabul edilebilirlik kararı sonrasında adil tazmine ilişkin hiçbir talepte bulunmamıştır. Başvurana gönderilen 2 Temmuz 1999 tarihli mektupta, Sözleşmenin 41. maddesine dayanılarak yapılan her türlü adil tazmin talebinin esasa ilişkin yazılan gözlemlerde dile getirilmesi gerektiğini belirten AİHM'nin İçtüzüğü'nün 60. maddesine dikkati çekilmiştir. Sonuç olarak, başvuranın esasa ilişkin gözlemlerini sunması için kendisine tanınan süre zarfında isteklerini dile getirmediğini gözönüne alan AİHM, bu ad altında başvurana herhangi bir miktar ödenmesinin gereksiz olduğu sonucuna varmaktadır (*Willekens- Belçika*, no:50859/99, § 27, 24 Nisan 2003; *Roobaert-Belçika*, no: 52231/99, § 24, 29 Temmuz 2004).

B. Masraf ve Harcamalar

Başvuran masraf ve harcamalar adı altında hiçbir miktar talep etmemektedir

AİHM, o halde Avrupa Konseyi tarafından adli yardım adı altında başvurana ödenen miktarın masraf ve harcamalarını karşıladığını düşünmektedir.

BU GEREKÇELERE DAYALI OLARAK AİHM OYBİRLİĞİYLE,

1. AİHS'nin 3. maddesinin *ihlal edildiğine*;
2. AİHS'nin 5 § 3. maddesinin *ihlal edildiğine*;

Karar vermiştir.

İşbu karar Fransızca olarak hazırlanmış ve AİHM'nin İçtüzüğü'nün 77 §§ 2 ve 3 maddesine uygun olarak 4 Ekim 2005 tarihinde yazıyla bildirilmiştir.

 [İçindekilere dön](#)

— • —

Tebliğler

Tarım ve Köyşleri Bakanlığından:

TÜRK GIDA KODEKSİ MİKROBİYOLOJİK KRİTERLER TEBLİĞİNDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA TEBLİĞ (TEBLİĞ NO: 2006/23)

MADDE 1 – 2/9/2001 tarihli ve 24511 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Türk Gıda Kodeksi-Mikrobiyolojik Kriterler Tebliği'nin "Tahıl Unları ve Tahıl Bazlı Ürünlerine Ait Mikrobiyolojik Değerler" başlıklı 2 nolu Eki aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“EK-2

TAHIL UNLARI VE TAHIL BAZLI ÜRÜNLERİNE AİT MİKROBİYOLOJİK DEĞERLER

Tahıl unları

	<i>n</i>	<i>c</i>	<i>m</i>	<i>M</i>
Aerobik mezofilik bakteri (kob/g)	5	3	1.0 x 10 ⁴	1.0 x 10 ⁵
<i>E. coli</i> *	5	2	< 3	9
<i>Bacillus cereus</i> (kob/g)	5	1	1.0 x 10 ²	1.0 x 10 ⁴
<i>Clostridium perfringens</i> (kob/g)	5	1	1.0 x 10 ²	1.0 x 10 ⁴
Rope sporu*	5	3	2500	4500
Küf (kob/g)	5	2	1.0 x 10 ³	1.0 x 10 ⁴

* EMS tablosuna göre (/g)

Kahvaltılık işlenmiş tahıl ürünleri

	<i>n</i>	<i>c</i>	<i>m</i>	<i>M</i>
Termofilik bakteri sporu (/g)	5	2	1.0 x 10 ²	1.0 x 10 ⁴
Koliform *	5	2	9	95
<i>E. coli</i> *	5	0	< 3	--

<i>Bacillus cereus</i> (kob/g)	5	2	1.0 x 10 ¹	1.0 x 10 ²
<i>Clostridium perfringens</i> (kob/g)	5	2	1.0 x 10 ¹	1.0 x 10 ²
Küf (kob/g)	5	2	1.0 x 10 ²	1.0 x 10 ³

* EMS tablosuna göre (/g)

Ekmek

	<i>n</i>	<i>c</i>	<i>m</i>	<i>M</i>
Aerobik mezofilik bakteri (kob/g)	5	2	1.0 x 10 ⁴	1.0 x 10 ⁵
Rope sporu*	5	3	2500	4500
Küf (kob/g)	5	2	1.0 x 10 ²	1.0 x 10 ³

* EMS tablosuna göre (/g)

Dondurulmuş ve dondurulmamış, pişirmeye hazır, erişte, pizza, börek mantı gibi ürünler

	<i>n</i>	<i>c</i>	<i>m</i>	<i>M</i>
Aerobik mezofilik bakteri (kob/g)	5	2	1.0 x 10 ⁴	1.0 x 10 ⁵
Koliform*	5	2	95	210
<i>E. coli</i> *	5	0	<3	--
<i>Staphylococcus aureus</i> (kob/g)	5	2	1.0 x 10 ¹	1.0 x 10 ²
<i>Clostridium perfringens</i> ** (kob/g)	5	2	1.0 x 10 ¹	1.0 x 10 ²
Rope sporu*	5	2	2500	4500
Küf (kob/g)	5	2	1.0 x 10 ²	1.0 x 10 ³

* EMS tablosuna göre (/g)

**Et ve et ürünleri kullanılanlarda

Sade bisküvi, kraker peksimet ve benzerleri

	<i>n</i>	<i>c</i>	<i>m</i>	<i>M</i>
Aerobik mezofilik bakteri (kob/g)	5	2	1.0 x 10 ²	1.0 x 10 ³

Dolgu, kaplanmış bisküvi ve gofret

	<i>n</i>	<i>c</i>	<i>m</i>	<i>M</i>
Aerobik mezofilik bakteri (kob/g)	5	2	1.0 x 10 ³	1.0 x 10 ⁴
Koliform	5	2	9	95
<i>E. coli</i> *	5	0	<3	--
<i>Clostridium perfringens</i> (kob/g)	5	1	0	1.0 x 10 ¹
Küf (kob/g)	5	2	1.0 x 10 ²	1.0 x 10 ³

* EMS tablosuna göre (/g)

Makarna

	<i>n</i>	<i>c</i>	<i>m</i>	<i>M</i>
Aerobik mezofilik bakteri (kob/g)	5	2	1.0 x 10 ³	1.0 x 10 ⁴
<i>Salmonella</i> spp.*	5	0	25 g'da bulunmayacak	
<i>Staphylococcus aureus</i> (kob/g)	5	2	1.0 x 10 ¹	1.0 x 10 ²
Küf (kob/g)	5	2	1.0 x 10 ²	1.0 x 10 ³

*yumurtalı veya çeşnililerde

MADDE 2 – Bu Tebliğ yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3 – Bu Tebliğ hükümlerini Tarım ve Köyşleri Bakanı yürütür.

[R.G. 7 Temmuz 2006 – 26221]

Tarım ve Köyişleri Bakanlığından:

**TÜRK GIDA KODEKSİ DİSTİLE ALKOLLÜ İÇKİLER TEBLİĞİNDE
DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA TEBLİĞ
(TEBLİĞ NO: 2006/24)**

MADDE 1 – 16/3/2005 tarihli ve 25757 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Türk Gıda Kodeksi- Distile Alkollü İçkiler Tebliği’ne aşağıdaki hükümler EK-3 olarak ilave edilmiştir.

" EK – 3

TARIMSAL ETİL ALKOL HAMMADDELERİ

Tarımsal Etil Alkol Hammaddeleri aşağıda sıralanmıştır.

- a) Yenilebilen meyveler, meyve kısımları,
- b) Yenilebilen sebzeler, sebze kısımları,
- c) Tahıllar,
- ç) Değirmencilik ürünleri, malt, nişasta, inulin,
- d) Şeker pancarı, şeker kamışı,
- e) Diğer şekerler, şeker şurupları, karamel, bal,
- f) Melaslar (rengi giderilmiş veya giderilmemiş),
- g) Aromalandırılmış veya renklendirilmiş şekerler, şuruplar, melaslar (şeker içeren meyve suları hariç)
- ğ) Üzüm şırası (fermentasyonu devam eden veya fermentasyonu alkol ilavesiyle durdurulmuş)
- h) Taze üzüm şarabı,
- ı) Diğer fermente içkiler.

MADDE 2 – Bu Tebliğ yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3 – Bu Tebliğ hükümlerini Tarım ve Köyişleri Bakanı yürütür.

[R.G. 7 Temmuz 2006 – 26221]

Tarım ve Köyişleri Bakanlığından:

**TÜRK GIDA KODEKSİ AROMATİZE ŞARAP, AROMATİZE ŞARAP BAZLI İÇKİ
VE
AROMATİZE ŞARAP KOKTEYLİ TEBLİĞİ
(TEBLİĞ NO: 2006/28)**

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Tebliğin amacı, aromatize şarap, aromatize şarap bazlı içki ve aromatize şarap kokteylinin tekniğine uygun ve hijyenik şekilde üretim, hazırlama, işleme, muhafaza, depolama, taşıma ve pazarlamasını sağlamak üzere bu ürünlerin özelliklerini belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Tebliğ aromatize şarap, aromatize şarap bazlı içki ve aromatize şarap kokteylini kapsar.

Hukuki dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Tebliğ, 16/11/1997 tarihli ve 23172 mükerrer sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan "Türk Gıda Kodeksi Yönetmeliği" ne göre hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Tebliğde geçen:

a) Aromatize şarap: Bu Tebliğin 1 nolu Ekinde yer alan ürünlerden (b) bendi haricindeki diğer ürünlere, üzüm şırası veya fermantasyon halindeki üzüm şırası veya bunların karışımları eklenerek veya eklenmeyerek, bir veya daha fazlasının karıştırılması ile elde edilen, retsina sofrası şarabı hariç aromalandırılmış şarabı,

b) Aromatize şarap bazlı içki: Bu Tebliğin 1 nolu Ekinin (a) ve (e) bendi haricindeki diğer ürünlere, üzüm şırası veya kısmen fermente edilmiş üzüm şırası veya bunların karışımları eklenerek veya eklenmeyerek, bir veya daha fazlasının karıştırılması ile elde edilen, retsina sofrası şarabı ve alkol ilavesi ile üretilen şaraplar hariç aromalandırılmış şarabı,

c) Aromatize şarap kokteyli: Şarap veya üzüm şırası veya bunların karışımından elde edilen aromalandırılmış şarabı,

ifade eder.

Genel işlem tanımları

MADDE 5 – (1) Bu Tebliğde geçen:

a) Tatlandırma: Aromatize şarap, aromatize şarap bazlı içki ve aromatize şarap kokteylinin hazırlamasında kullanılan yarı beyaz şeker, beyaz şeker, rafine beyaz şeker, dekstroz, fruktoz, glukoz şurubu, sıvı şeker, invert sıvı şeker, invert şeker şurubu, rektifiye konsantre üzüm şırası, konsantre üzüm şırası, taze üzüm şırası, yanmış şeker, bal, keçiyoynuzu şurubu veya bu maddelerle benzer etki yapabilecek diğer doğal karbonhidratları,

b) Yanmış şeker: Baz, mineral asit veya diğer kimyasal katkıları içermeyen sakarozun kontrollü ısıtılmasıyla elde edilen ürünü,

c) Aromalandırma: Aromatize şarap, aromatize şarap bazlı içki ve aromatize şarap kokteylinin hazırlamasında kullanılan, Türk Gıda Kodeksi Yönetmeliği Aroma Maddeleri Bölümüne uygun aromalar veya aromatik bitkiler veya baharatlar veya kendine has aromaya sahip gıda maddelerini veya bunların karışımlarını,

ç) Renklendirme: Aromatize şarap ve aromatize şarap kokteyli hazırlamasında kullanılan, Türk Gıda Kodeksine uygun bir veya daha fazla renklendiriciyi,

d) Alkol ilavesi: Aromatize şarap veya uygun olduğu durumlarda aromatize şarap bazlı içki üretiminde tek başına veya karıştırılarak kullanılan;

1) Üzüm kökenli etil alkolü,

2) Şarap alkolü veya kuru üzüm alkolü,

3) Tarımsal etil alkolü,

4) Şarap distilatı veya kuru üzüm distilatı,

5) Tarımsal distilatı,

6) Kanyak veya üzüm cibresi distilat içkisini,

7) Kuru üzüm distilat içkisini,

e) Hacmen gerçek alkol miktarı: 20 °C sıcaklıktaki ürünün %100 hacmindeki aynı sıcaklıkta ölçülen hacmen saf alkol miktarını,

f) Hacmen potansiyel alkol miktarı: Üründeki şekerin tamamının fermantasyonu sonucu elde edilen, 20 °C sıcaklıktaki ürünün %100 hacmindeki aynı sıcaklıkta ölçülen hacmen saf alkol miktarını,

g) Hacmen toplam alkol miktarı: Hacmen gerçek alkol miktarı ile hacmen potansiyel alkol miktarının toplamını,

ğ) Hacmen doğal alkol miktarı: Herhangi bir zenginleştirme yapılmamış üründeki hacmen toplam alkol miktarını,

h) Aromatize şarap, aromatize şarap bazlı içkiler ve bunlara ait özel hükümlerde yer alan ürünlere, invert şeker cinsinden şeker içeriğine göre:

1) Ekstra sek: Şeker içeriği 30 g/L'den az olduğunu,

2) Sek: Şeker içeriğinin 50 g/L'den az olduğunu,

3) Dömi sek: Şeker içeriğinin 50 g/L ile 90 g/L arasında olduğunu,

4) Yarı tatlı: Şeker içeriğinin 90 g/L ile 130 g/L arasında olduğunu,

5) Tatlı: Şeker içeriğinin 130 g/L'den fazla olduğunu,

1) Coğrafi işaret: Belirgin bir niteliği, ünü veya diğer özellikleri itibariyle kökeninin bulunduğu bir yöre, alan, bölge veya ülke ile özdeşleşmiş aromatize şarap, aromatize şarap bazlı içki ve aromatize şarap kokteylini gösteren işaretleri, ifade eder.

Ürün özellikleri

MADDE 6 – (1) Bu Tebliğde geçen ürünlere ait özellikler aşağıda verilmiştir:

a) Aromatize şarapların;

1) Hacmen gerçek alkol miktarı en az %14.5 olmak üzere % 22'ye kadar,

2) Hacmen toplam alkol miktarı ise %17.5 veya daha fazla olmalıdır.

b) Aromatize şaraplarda Türk Gıda Kodeksi Aromalar Bölümünde tanımlanan doğal aroma maddeler ve aroma karışımları ile aromatik bitkiler, baharatlar veya aromalandırma amaçlı kullanılan gıdalar, aroma maddesi olarak kullanılır. Aromatize şaraplarda:

1) Doğala özdeş vanilya aroması,

2) Yumurta, badem veya kayısı içeren ürünlerde ise aromayı güçlendirmek için, bunlara ait doğala özdeş aromalar veya bu aromaların karışımı kullanılabilir.

c) Sek olarak satışa sunulan aromatize şarapların hacmen toplam alkol miktarı en az %16, ekstra sek olarak satışa sunulan aromatize şarapların hacmen toplam alkol miktarı ise en az %15 olmalıdır.

ç) Aromatize şarap üretiminde kullanılan, alkol ilave edilerek fermantasyonu durdurulan şarap ve/veya taze üzüm şirasının, son ürünlerdeki oranı en az %75 olmalıdır.

d) Aromatize şaraplara 5 inci maddenin (d) bendinde tanımlanan ürünler kullanılarak alkol ilavesi yapılabilir.

e) Aromatize şarap bazlı içkilerin hacmen gerçek alkol miktarı en az %7 olmak üzere %14.5'e kadar olmalıdır.

f) Aromatize şarap bazlı içkilerde Türk Gıda Kodeksi Aromalar Bölümünde tanımlanan doğal aroma maddeleri, aroma karışımları ve doğala özdeş aroma maddeleri ile aromatik bitkiler, baharatlar veya aromalandırma amaçlı kullanılan gıdalar aroma maddesi olarak kullanılır.

g) Bu Tebliğin 8 inci maddesinde yer alan tanımlarda belirtilmesi halinde, aromatize şarap bazlı içkilere alkol ilave edilebilir.

ğ) Aromatize şarap bazlı içkilerin üretiminde kullanılan şarabın son ürünlerdeki oranı %50'den az olmamalıdır.

h) Aromatize şarap kokteylinin hacmen gerçek alkol miktarı %7'den az olmalıdır.

ı) Aromatize şarap kokteylinde Türk Gıda Kodeksi Aromalar Bölümünde tanımlanan doğal aroma maddeleri, aroma karışımları ve doğala özdeş aroma maddeleri ile aromatik bitkiler, baharatlar veya aromalandırma amaçlı kullanılan gıdalar aroma maddesi olarak kullanılır.

i) Aromatize şarap kokteyline alkol ilave edilemez.

j) Aromatize şarap kokteylinin üretiminde kullanılan şarap veya üzüm şirası veya bunların karışımının son ürünlerdeki oranı en az %50 olmalıdır.

k) Aromatize şaraplar, aromatize şarap bazlı içkiler ve aromatize şarap kokteyli tatlandırılabilir.

l) Aromatize şaraplar ve aromatize şarap kokteylleri renklendirilebilir. 7 nci maddede tanımlanan Vermut, Bitter aromatize şarap, Yumurta bazlı aromatize şarap ve Vâkevâ viiniglögi/Starkvinsglögg hariç diğer aromatize şaraplar sadece karamel ile renklendirilebilir.

m) Bu Tebliğ kapsamında yer alan ürünlerin hazırlanmasında kullanılan su, ilgili mevzuatına uygun olmalıdır. Bu ürünlerin üretiminde tercihen distile veya demineralize su kullanılır. Katılacak su ürünün doğasını değiştirmemelidir.

n) Bu Tebliğ kapsamında yer alan ürünlerde kullanılan renklendirici, aroma maddeleri veya diğer izin verilen gıda katkı maddelerinin seyreltilmesi ve çözünmesinde kullanılan etil

alkol tarımsal etil alkol olmalı ve kullanılan miktar renklendirici, aroma maddeleri veya diğer izin verilen gıda katkı maddelerinin seyreltilmesi ve çözünmesinde kullanılan miktardan fazla olmamalıdır.

o) Bu Tebliğin 4, 7, 8 ve 9 uncu maddelerinde tanımlanan ürünler, tanımlarında belirtilen kriterlere ve Tebliğin bu maddesinde verilen özelliklere uygun olmalıdır. Aksi takdirde bu ürünler Tebliğ kapsamında tanımlanan ürün isimleri ile piyasaya sunulamaz.

ö) Aroma ve şarap ürünleri içeren hacmen alkol miktarı en az %1.2 olan ve bu Tebliğ hükümlerini karşılamayan aromatize içkilerin satış tanımlarında şarap ürünü olduğuna dair herhangi bir ifade bulunamaz.

p) Bu Tebliğ kapsamında yer alan ürünleri üretirken kullanılan aroma maddeleri veya bunların karışımları, aromatik bitkiler, baharatlar veya aromalı gıda maddeleri son ürüne şarabinkinden farklı duyuşal özellikler kazandırmalıdır.

r) Bu Tebliğ kapsamında yer alan ürünlerde kullanılacak hammaddeler Ek-1'de verilmiştir. Ürünlerin üretiminde kullanılan tarımsal etil alkolün özellikleri Ek-2'ye uygun olmalıdır.

s) Bu Tebliğin 4 üncü maddesinde tanımlanan ürünlerin üretilmesinde kullanılan şarap ve şıra, Şarap Bilimi uygulamalarına uygun olarak üretilmelidir.

ş) Bu Tebliğ kapsamında yer alan ürünlere ait coğrafi işaretler Ek-3'de verilmiştir.

t) Bu Tebliğin Ek-3'ünde yer alan adlandırmalar, ürünün karakterinin ve nihai kalitesinin kazanıldığı üretim aşamasının, belirtilen coğrafi alanda gerçekleştiğini gösteren işaretler olup bu adlandırmalar Türk Patent Enstitüsü'nce coğrafi işaret olarak tescil edilmeleri halinde koruma altına alınır.

Özel hükümler

MADDE 7 – (1) Aromatize şarap tanımına uyan ve "aromatize şarap" ifadesi yerine de kullanılabilen ürünler aşağıda yer almaktadır.

a) Vermut: Aromatize şarap üretiminde kullanılan şaraplardan elde edilen, artemisia cinsi bitkiler veya bu bitkilerden uygun metotlarla elde edilen maddeler veya bunların karışımları kullanılarak kendine özgü karakteristik tadı verilen ve sadece karamelize şeker, sakaroz, üzüm şırası, arıtılmış konsantre üzüm şırası ve konsantre üzüm şırası ile tatlandırılarak elde edilen aromatize şaraptır.

1) Vermut üretiminde artemisia ile birlikte diğer aromatik maddelerden uygun metotlarla elde edilen maddeler de kullanılabilir.

b) Bitter aromatize şarap: Bitter aroma karakteristiğinde olan aromatize şaraptır. Bitter vino'larda kullanılan "bitter" ifadesi, bu Tebliğin genel hükümlerine aykırı olmamalıdır. Bitter aromatize şaraplarda, baskın bitter aromasını veren aroma maddesi "bitter aromatize şarap" ifadesi ile birlikte kullanılmalıdır. Bu ürün kapsamında yer alan aromatize şaraplarda ana aroma maddesi olarak;

1) Doğal kinin aroması kullanılan şaraplar "Quinquina şarap",

2) Doğal gentian aroması kullanılan ve izin verilen sarı ve/veya kırmızı renklendiricilerle renklendirilen şaraplar "Bitter vino",

3) Pelin ve gentiandan elde edilen doğal aroma içeren ve izin verilen sarı ve/veya kırmızı renklendiricilerle renklendirilen şaraplar ise "Americano"

ifadeleri veya diğer dillerdeki eşdeğer ifadeler ürün adı yerine veya ürün adını desteklemek için kullanılabilir.

c) Yumurta bazlı aromatize şarap: İyi kalitede yumurta sarısı veya onun türevleri ilave edilerek elde edilen aromatize şaraptır. "Yumurta bazlı aromatize şarap" ifadesi, bu ürünlerin en az %80 "Marsala şarabı" içermesi halinde "cremovo" ismi ile, en az %80 "Marsala şarabı" ve en az 60g/L yumurta sarısı içermesi halinde ise "cremovo zabaione" ismi ile desteklenebilir. Son ürünlerdeki;

1) Yumurta sarısı içeriği en az 10 g/L,

2) Şeker içeriği invert şeker cinsinden 200 g/L'den fazla olmalıdır.

d) Vakeva viiniglogi/Starkvinsglogg: Aromatize arap üretiminde kullanılan araplardan elde edilen, kendine özgü karakteristik tadı karanfil veya tarçın veya bunların karışımından gelen ve tatlandırılabilen aromatize araptır.

1) Bu rnlerin üretiminde karanfil veya tarçın veya bunların karıımlarıyla birlikte diğer baharatlar da kullanılmalıdır.

MADDE 8 – (1) Aromatize arap bazlı içki tanımına uyan ve "aromatize şarap bazlı içki" ifadesi yerine veya bu ifade ile birlikte kullanılabilen ürünler aşağıda yer almaktadır.

a) Sangria: araptan elde edilen, doğal turunçgil ekstraktı veya esansı ile aromalandırılmı ve bu meyvelerin suyu eklenerek veya eklenmeden üretilen, aromatize şarap bazlı içkidir.

1) Bu ürünlere, gerektiğinde baharat ve karbondioksit ilave edilebilir ve tatlandırılabilir.

2) Hacmen gerçek alkol miktarı %12'den az olmalıdır.

3) zerisinde turunçgil meyvesinin meyve pulp ve kabuğundan gelen katı parçacıklar bulunabilir.

4) Rengi sadece hammaddeden kaynaklanan renk olmalıdır.

5) rn ismi İspanya ve Portekiz'de üretilenler hariç olmak üzere üretildiği ülkenin veya belirli bölgenin adıyla "..... da üretilmiştir" ifadesi ile desteklenmelidir.

6) Sadece İspanya ve Portekiz'de üretilen ürünlerde "aromatize şarap bazlı içki" ifadesi yerine "Sangria" ifadesi kullanılabilir.

b) Clarea: Madde-8 (a) bendinde tanımlanan şekilde beyaz araptan üretilen aromatize şarap bazlı içkidir.

1) rn ismi, İspanya'da üretilen ürünler dışında, üretildiği ülkeye veya daha sınırlı bir bölgeye göre "..... da üretilmiştir" ifadesi ile desteklenebilir.

2) Sadece İspanya'da üretilen ürünlerde "aromatize şarap bazlı içki" ifadesi yerine tek başına "Clarea" ifadesi kullanılabilir.

c) Zurra: Madde-8'in (a) ve (b) bentlerinde tanımlanan ürünlere, Türk Gıda Kodeksi Distile Alkollü kiler Tebliğinde tanımlanan brendi veya kanyak ilave edilerek ve genellikle meyve parçacıkları eklenerek üretilen aromatize şarap bazlı içkidir.

1) Hacmen gerçek alkol miktarı %9 ve üzerinde, %14'den az olmalıdır.

) Bitter soda: Bitter vino'ya karbondioksit veya karbonatlı su ilave edilerek elde edilen aromatize şarap bazlı içkidir. Bu ürünlerde kullanılacak olan "bitter" ifadesi, bu Tebliğin genel hükümlerine aykırı olmamalıdır.

1) Son üründe bitter vino oranı en az %50 olmalıdır.

2) Bitter vino'da kullanılan renklendiriciler bitter soda'da da kullanılabilir.

3) Hacmen gerçek alkol miktarı %8 ve üzerinde, %10.5'dan az olmalıdır.

d) Kalte ente: Şarap, doğal köpüren şarap veya suni köpüren arabın, doğal yarı köpüren şarap veya suni yarı köpüren şarap ile karışımına limon veya limon ekstraktı ilave edilmesi ile elde edilen aromatize şarap bazlı içkidir.

1) Son üründe en az %25 oranında doğal köpüren şarap veya suni köpüren şarap bulunmalıdır.

e) Glühwein: Sadece kırmızı veya beyaz araptan elde edilen, genellikle tarçın veya karanfil ile aromalandırılan aromatize şarap bazlı içkidir.

1) Glühwein; Tatlandırma sırasında ilave edilen su hariç, su ilave edilemez. Beyaz arap kullanılarak elde edilen ürünlerde, ürün etiketinde yer alan "Glühwein" ifadesi "beyaz şarap" ifadesi ile desteklenmelidir.

2) Viinglogi/Vinglogg: Sadece kırmızı veya beyaz araptan elde edilen, genellikle tarçın veya karanfil ile aromalandırılan aromatize şarap bazlı içkidir. Beyaz arap kullanılarak elde edilen ürünlerde, ürün etiketinde yer alan "Viinglogi/Vinglogg" ifadesi "beyaz şarap" ifadesi ile desteklenmelidir.

f) Maiwein: Asperula odorata bitkileri veya bunların ekstraktları kullanılarak elde edilen, baskın tadı Asperula odorata olan aromatize şarap bazlı içkidir.

g) Maitrank: Asperula odorata bitkilerinin maserasyon edildiği veya bunların ekstraktlarının ilave edildiği sek beyaz şaraba, portakal veya diğer meyvelerden elde edilen genellikle meyve suyu, konsantresi veya ekstraktı formundaki ürünlerin ilave edilmesiyle üretilen, en fazla %5 oranında şeker ile tatlandırılmış aromitize şarap bazlı içkidir.

MADDE 9 – (1) Aromitize şarap kokteyli tanımına uyan ve "aromatize şarap kokteyli" ifadesi yerine veya bu ifade ile birlikte kullanılabilen ürünler aşağıda yer almaktadır.

a) Şarap bazlı kokteyl: Son ürünün toplam hacminde konsantre üzüm şırası oranı en fazla %10 ve şeker oranı invert şeker cinsinden 80 g/L' den az olan aromitize şarap kokteylidir.

b) Üzüm bazlı aromitize suni yarı köpüren kokteyl: Sadece üzüm şırasından elde edilen, hacmen gerçek alkol miktarı %4'den az olan aromitize şarap kokteylidir.

1) İçerdiği karbondioksit sadece fermantasyondan gelen karbondioksittir.

Katkı maddeleri

MADDE 10 – (1) Bu Tebliğ kapsamında yer alan ürünler "Türk Gıda Kodeksi Yönetmeliği" nin Gıda Katkı Maddeleri bölümünde yer alan hükümlere uygun olmalıdır.

Aroma maddeleri

MADDE 11 – (1) Bu Tebliğ kapsamında yer alan ürünlere ilave edilecek aroma maddeleri "Türk Gıda Kodeksi Yönetmeliği"nin Gıda Aroma Maddeleri bölümünde yer alan hükümlere uygun olmalıdır.

Bulaşanlar

MADDE 12 – (1) Bu Tebliğ kapsamında yer alan ürünler "Türk Gıda Kodeksi Yönetmeliği"nin Bulaşanlar bölümüne uygun olmalıdır.

Veteriner ilaçları kalıntı limitleri

MADDE 13 – (1) Bu Tebliğ kapsamında yer alan ürünlere hayvansal kökenli bir bileşen ilave edildiğinde, bu bileşenin veteriner ilaç kalıntı düzeyi "Türk Gıda Kodeksi Yönetmeliği"nin Veteriner İlaç Kalıntıları Bölümüne uygun olmalıdır.

Hijyen

MADDE 14 – (1) Bu Tebliğ kapsamında yer alan ürünler "Türk Gıda Kodeksi Yönetmeliği"nin Gıda Hijyeni bölümünde yer alan genel kurallara uygun olmalıdır.

Ambalajlama, etiketleme ve işaretleme

MADDE 15 – (1) Bu Tebliğ kapsamında yer alan ürünlerin ambalajlanması ve işaretlenmesi "Türk Gıda Kodeksi Yönetmeliği"nin Ambalajlama ve Etiketleme-İşaretleme bölümüne uygun olmalıdır. Bunun yanı sıra aşağıdaki kurallara da uyulur:

a) Aromitize şaraplarda "aromatize şarap" ifadesi yerine "şarap bazlı aperatif" ifadesi kullanılabilir. Ancak ürünü tanımlamakta kullanılan "aperatif" ifadesi bu Tebliğin kapsamına aykırı olmamalıdır.

b) Aromitize şarap bazlı içkilerin etiketinde "Doğal köpüren" ifadesi kullanılabilmesi için, kullanılan doğal köpüren şarap oranı en az %95 olmalıdır.

c) Aromitize şarap, aromitize şarap bazlı içkiler ve bunlara ait özel hükümlerde yer alan ürünlerde "tatlı" ve "yarı tatlı" ifadelerinin yerine, invert şeker cinsinden şeker içeriği g/L olarak belirtilebilir.

ç) Bu Tebliğ hükümlerine uymayan ürünler, satış tanımlarında "benzer", "gibi", "sitil", "aromalı" şeklinde ifadelerle insan tüketimine sunulamaz.

d) Bu Tebliğ kapsamında tanımlanan ürünlerin satışında ürün adı ile birlikte kullanılan ana aroma maddesi ile desteklenebilir.

e) Bu Tebliğ kapsamında yer alan ürünlerin üretiminde kullanılan alkol tek bir hammaddeden geliyorsa, alkol elde edildiği hammadde ile birlikte ürün etiketinde belirtilebilir. Eğer alkol birden fazla hammaddeden geliyorsa bunlar etiket üzerinde belirtilmez.

f) Bu Tebliğ kapsamında yer alan ürünlerin üretiminde kullanılan aroma maddeleri, renklendiriciler ve diğer katkı maddelerinin üretiminde kullanılan etil alkol, bileşen olarak etiket üzerinde yer almaz.

g) Aromatize şarap kokteyllerinde kullanılan "kokteyl" ifadesi, bu Tebliğin kapsamına aykırı olmamalıdır.

Taşıma ve depolama

MADDE 16 – (1) Bu Tebliğ kapsamında yer alan ürünlerin taşınması ve depolanmasında "Türk Gıda Kodeksi Yönetmeliği"nin Taşıma ve Depolama bölümündeki kurallara uyulmalıdır.

Numune alma ve analiz metotları

MADDE 17 – (1) Bu Tebliğ kapsamında yer alan ürünlerden, üretim hattından ve muhafaza deposundan numune alınmasında "Türk Gıda Kodeksi Yönetmeliği"nin Numune Alma ve Analiz Metotları bölümündeki kurallara uyulmalıdır. Numune uluslararası kabul görmüş metotlara göre analiz edilmelidir.

Avrupa Birliğine uyum

MADDE 18 – (1) Bu Tebliğ, "Aromatize Şaraplar, Aromatize Şarap Bazlı İçkiler ve Aromatize Şarap Kokteyllerinin tanımlanması, tarifi ve piyasaya arzı ile ilgili genel kurallar üzerine 10 Haziran 1991 Tarih ve 1601/91/EEC sayılı Konsey Tüzüğü" dikkate alınarak Avrupa Birliğine uyum çerçevesinde hazırlanmıştır.

Tescil ve denetim

MADDE 19 – (1) Bu Tebliğ kapsamında yer alan ürünleri üreten ve satan işyerleri; tescil ve izin, ithalat işlemleri, kontrol ve denetim sırasında bu Tebliğ hükümlerine uymak zorundadır. Bu hükümlere uymayan işyerleri hakkında 5179 sayılı Gıdaların Üretimi, Tüketimi ve Denetlenmesine Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanun'un hükümlerine göre yasal işlem yapılır.

Denetim

MADDE 20 – (1) Bu Tebliğde yer alan hükümlerin uygulanması ile ilgili denetim, 5179 sayılı Gıdaların Üretimi, Tüketimi ve Denetlenmesine Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanun'a göre Tarım ve Köyişleri Bakanlığı tarafından yerine getirilir.

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) Halen faaliyet gösteren ve bu Tebliğ kapsamında yer alan ürünleri üreten ve satan işyerleri 1 yıl içinde Tebliğ hükümlerine uymak zorundadır. Bu süre içinde gerekli düzenlemeleri yapmayan söz konusu üretim yerlerinin faaliyetine izin verilmez. Bu sürenin sonunda söz konusu üretim yerleri ile Tebliğ hükümlerine uymayan ürünleri satan işyerleri hakkında 5179 sayılı Gıdaların Üretimi, Tüketimi ve Denetlenmesine Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanun'a göre yasal işlem yapılır.

Yürürlük

MADDE 21 – (1) Bu Tebliğ yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 22 – (1) Bu Tebliğ hükümlerini Tarım ve Köyişleri Bakanı yürütür.

Ek – 1

Hammaddeler

- a. Alkol ilave edilerek fermantasyonu durdurulmuş taze üzüm şırası
- b. Fermantasyonu devam eden genç şarap
- c. Sofra şarabı üretimine uygun şarap
- ç. Sofra şarabı
- d. Likör şarabı
- e. Doğal köpüren Şarap
- f. Suni köpüren şarap
- g. Doğal yarı köpüren şarap
- ğ. Suni yarı köpüren şarap

Ek - 2

Tarımsal Etil Alkolün Özellikleri

Özellikler	
<i>Duyusal Özellikler</i>	<i>Hammaddesine özgü olandan</i>
<i>başka</i>	koku ve tat bulunmamalı
Alkol miktarı (hacmen %)	en az 96.0
Toplam asitlik %100 lük alkolde asetik asit cinsinden gram/hektolitire)	en fazla 1.5
Esterler (%100 lük alkolde etilasetat cinsinden gram/hektolitire)	en fazla 1.3
Aldehitler (%100 lük alkolde asetaldehit cinsinden gram/hektolitire)	en fazla 0.5
Yüksek alkoller (%100 lük alkolde metil-2 propanol 1 cinsinden gram/hektolitire)	en fazla 0.5
Metanol (%100 lük alkolde gram/hektolitire)	en fazla 50
Buharlaştırma Kalıntısı (%100 lük alkolde gram/hektolitire)	en fazla 1.5
Uçucu azotlu bazlar (%100 lük alkolde azot cinsinden gram/hektolitire)	en fazla 0.1
Furfural	Bulunmamalı

Ek - 3

Şarap Bazlı Aromatize İçkilerin Coğrafi İşaretleri

Nürnberg Glühwein
Thüringer Glühwein

Vermouth de Chambéry

Tarım ve Köyişleri Bakanlığından:

**TÜRK GIDA KODEKSİ ÇİĞ KANATLI ETİ VE HAZIRLANMIŞ
KANATLI ETİ KARIŞIMLARI TEBLİĞİ
(TEBLİĞ NO: 2006/29)**

Amaç

MADDE 1 - (1) Bu Tebliğin amacı, çiğ kanatlı eti ve hazırlanmış kanatlı eti karışımlarının tekniğine uygun ve hijyenik şekilde üretilmesi, hazırlanması ve işlenmesi ile ambalajlama, muhafaza, depolama, taşıma ve pazarlamasını sağlamak üzere özelliklerini belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Tebliğ çiğ kanatlı eti ve hazırlanmış kanatlı eti karışımları ile et ürünleri üretiminde kullanılacak olan çiğ kanatlı eti ve hazırlanmış kanatlı etini kapsar. Bu Tebliğ mekanik olarak ayrılmış kanatlı etlerini kapsamaz.

Hukuki dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Tebliğ 16/11/1997 tarihli ve 23172 mükerrer sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Türk Gıda Kodeksi Yönetmeliği’ne göre hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Tebliğ’de geçen;

a) Kanatlı hayvan: Aves sınıfında bulunan ve eti gıda olarak tüketilen tavuk, hindi, kaz, ördek, bıldırcın, devekuşu ve benzeri evcil kanatlı hayvanları,

b) Kanatlı karkası: Tekniğine uygun olarak kesilmiş, kanı akıtılmış, tüyleri yolunmuş, böbrek hariç olmak üzere iç organları çıkartılmış ve devekuşunda ise böbrek dahil iç organları çıkartılmış, baş ve ayakları kesilmiş, yıkama ve soğutma işlemi görmüş, suyu sızdırılmış bütün halindeki kanatlı hayvan gövdesini,

c) Kanatlı eti: Kanatlı hayvanların karkaslarından elde edilen insan tüketimi için uygun tüm parçaları,

ç) Çiğ kanatlı eti: Modifiye atmosfer yöntemi veya vakum ile ambalajlanmış kanatlı etleri de dahil olmak üzere soğutma, dondurma veya hızlı dondurma dışında herhangi bir koruyucu işlem görmemiş, parçalanmış veya parçalanmamış taze kanatlı etini,

d) Hazırlanmış kanatlı eti karışımları: Çiğ kanatlı etine taklit ve tağşiş amaçlı olmaması şartı ile diğer gıda maddeleri, lezzet vericiler veya gıda katkı maddeleri veya bunların karışımları ilave edilerek veya hücre içi yapısını değiştirmeyen ancak çiğ etin karakteristik özelliklerinin görülmesine engel olacak şekilde mekanik veya manuel olarak bir işleme tabi tutulan ürünleri,

e) Kanatlı sakatatı: İnsan tüketimine sunulmak üzere; safra kesesi alınmış karaciğeri, içeriği boşaltılmış ve iç zarı alınmış taşlığı, kalbi ve devekuşunda böbreği,

f) Hindi kıyma: Kemiklerinden ayrılmış çiğ hindi etinin kıyma makinesinden geçirilmesiyle elde edilen kanatlı etini,

g) Dondurulmuş kanatlı eti: Merkez sıcaklığı -18°C veya daha düşük derecedeki sıcaklığa düşürülmüş olan kanatlı etini,

h) Lezzet vericiler: İnsan tüketimine sunulan tuz, hardal, baharat, baharat özütleri, aromatik bitkiler ve aromatik bitki özütlerini,

ifade eder.

Ürün özellikleri

MADDE 5 – (1) Bu Tebliğ kapsamındaki ürünlerin özellikleri aşağıda verilmiştir:

a) Ürünler kendine has tat, koku, görünüş ve yapıda olacaktır.

b) Ürünler bozulmuş olmamalıdır. Bozulmayı baskılayacak herhangi bir işlem veya madde uygulanmış olmamalıdır.

c) Soğutma işlemini takiben çiğ kanatlı etleri ve hazırlanmış kanatlı eti karışımları +4°C'nin üzerinde, kanatlı sakatları ise +3 °C'nin üzerinde muhafaza edilemez, depolanamaz ve satışa sunulamaz.

ç) Ürünler "Türk Gıda Kodeksi Hızlı Dondurulmuş Gıda Maddeleri Tebliği"ne uygun olarak hızlı dondurma işlemi yapılabilir. Dondurulmuş ürünler -18°C'nin üzerindeki sıcaklıklarda muhafaza edilemez, depolanamaz ve satışa sunulamaz. Bu ürünler raf ömrü 12 ayı geçmeyecek şekilde tüketime sunulmalıdır.

d) Ürünler sadece bir kez dondurulmalıdır. Dondurulmuş kanatlı karkasından elde edilen çiğ kanatlı etleri ve hazırlanmış kanatlı eti karışımları tekrar dondurulamaz.

e) Direkt tüketime sunulacak olan çiğ kanatlı etleri ve hazırlanmış kanatlı eti karışımları üretimlerini takiben hijyenik olarak ambalajlanmalı ve ambalajlı olarak satışa sunulmalıdır.

f) Bu Tebliğ kapsamında yer alan ürünlere mekanik olarak ayrılmış etler katılamaz.

g) Çiğ kanatlı etinden hazırlanan hazırlanmış kanatlı eti karışımlarına sakatat katılamaz.

h) Ürünler kanatlı hayvan türü haricindeki hayvan türlerine ait etler katılamaz.

ı) Hazırlanmış kanatlı eti karışımlarında yağ miktarı en fazla % 15 ve bağ doku miktarı en fazla % 10 olmalıdır.

i) Hindi kıyma üretiminde diğer kanatlı hayvanlara ait etler kullanılamaz. Hindi kıyma sadece dondurulmuş olarak satışa sunulur.

j) Hindi kıymada kalsiyum oranı en fazla 100 g'ında 14 mg düzeyinde olmalıdır.

Katkı maddeleri

MADDE 6 – (1) Bu Tebliğ kapsamındaki ürünlere kullanılan katkı maddelerine ait değerler Türk Gıda Kodeksi Yönetmeliği'nin "Gıda Katkı Maddeleri" bölümüne uygun olacaktır. Bu kurallara ek olarak; çiğ kanatlı eti ve hindi kıymada katkı maddesi kullanılamaz.

Bulaşanlar

MADDE 7 – (1) Bu Tebliğ Kapsamında yer alan ürünlere bulunabilecek bulaşanların miktarı Türk Gıda Kodeksi Yönetmeliği'nin Bulaşanlar bölümüne uygun olmalıdır.

Pestisit kalıntıları

MADDE 8 – (1) Bu Tebliğ kapsamında yer alan ürünlere bulunabilecek pestisit kalıntı miktarları Türk Gıda Kodeksi Yönetmeliği'nin Pestisit Kalıntıları bölümüne uygun olmalıdır.

Veteriner ilaçları tolerans düzeyleri

MADDE 9 – (1) Bu Tebliğ kapsamında yer alan ürünlere bulunabilecek veteriner ilaçları kalıntı miktarları Türk Gıda Kodeksi Yönetmeliği'nin Veteriner İlaçları Tolerans Düzeyleri bölümüne uygun olmalıdır.

Hijyen

MADDE 10 – (1) Bu Tebliğ kapsamında yer alan ürünler Türk Gıda Kodeksi Yönetmeliği'nin Gıda Hijyeni bölümünde yer alan genel kurallara uygun olarak üretilmelidir. Bu genel kurallara ek olarak; Ek-1'de yer alan mikrobiyolojik kriterlere uygun olmalıdır.

İşyeri özellikleri

MADDE 11 – (1) Bu Tebliğ kapsamında yer alan ürünleri üreten işyerleri Türk Gıda Kodeksi Yönetmeliği'nin Gıda Maddeleri Üreten İşyerlerinin Taşınması Gereken Özellikler bölümünde yer alan genel kurallara ve 8/1/2005 tarih ve 25694 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan "Kanatlı Hayvan Eti ve Et Ürünleri Üretim Tesislerinin Çalışma ve Denetleme Usul ve Esaslarına Dair Yönetmelik" hükümlerine uygun olmalıdır. Ancak bu Tebliğ kapsamındaki devekuşundan elde edilen ürünleri üreten işyerleri 5/1/2005 tarih ve 25691 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan "Kırmızı Et ve Et Ürünleri Üretim Tesislerinin Çalışma ve Denetleme Usul ve Esaslarına Dair Yönetmelik" hükümlerine uygun olmalıdır.

Ambalajlama, etiketleme ve işaretleme

MADDE 12 – (1) Bu Tebliğ kapsamında yer alan ürünler Türk Gıda Kodeksi Yönetmeliği'nin Ambalajlama ve Etiketleme-İşaretleme bölümünde yer alan genel kurallara

uygun olarak ambalajlanmalı, etiketlenmeli ve işaretlenmelidir. Bu genel kurallara ek olan kurallar aşağıda verilmiştir:

a) Bu Tebliğ kapsamındaki ürünlerin etiketinde, ürünün ait olduğu kanatlı hayvan türü ürünün ismi ile birlikte etikette belirtilecektir.

b) Ürünlerin etiketinde "Pişirme sırasında merkezi sıcaklık en az 72 °C'ye ulaşmalıdır" ifadesi yer almalıdır.

c) Lezzet vericilerin ilave edildiği ürünlerde lezzet vericinin ismi ürün ismi ile birlikte kullanılabilir.

Taşıma ve depolama

MADDE 13 – (1) Bu Tebliğ kapsamındaki ürünlerin taşınması ve depolanması, Türk Gıda Kodeksi Yönetmeliği'nin Gıdaların Taşınması ve Depolanması bölümünde yer alan kurallara uygun olacaktır. Ayrıca paketlenmiş ürünler, paketlenmemiş ürünlerle aynı yerde depolanamaz.

Numune alma ve analiz yöntemleri

MADDE 14 – (1) Bu Tebliğ kapsamında yer alan ürünlerden Türk Gıda Kodeksi Yönetmeliği'nin Numune Alma ve Analiz Metotları bölümünde belirtilen kurallara uygun olarak numune alınmalı ve uluslararası kabul görmüş analiz metotları uygulanmalıdır.

Tescil ve denetim

MADDE 15 – (1) Bu Tebliğ kapsamında yer alan ürünleri üreten ve/veya satan işyerleri; tescil ve izin, ithalat işlemleri, kontrol ve denetim sırasında bu Tebliğ hükümlerine uymak zorundadır. Bu hükümlere uymayan işyerleri hakkında 5/6/2004 tarihli ve 25483 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 5179 sayılı Gıdaların Üretimi, Tüketimi ve Denetlenmesine Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanun hükümlerine göre yasal işlem yapılır.

Denetim

MADDE 16 – (1) Bu Tebliğde yer alan hükümlerin uygulanması ile ilgili denetim 5/6/2004 tarihli ve 25483 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 5179 sayılı Gıdaların Üretimi, Tüketimi ve Denetlenmesine Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanun'a göre Tarım ve Köyişleri Bakanlığı tarafından yerine getirilir.

Yürürlükten kaldırılan mevzuat

MADDE 17 – (1) 10/2/2000 tarih ve 23960 sayılı Resmî Gazete' de yayımlanan "Türk Gıda Kodeksi Taze Et, Hazırlanmış Et ve Hazırlanmış Et Karışımları Tebliği" nde yer alan kanatlı eti ile ilgili hükümler bu Tebliğ'in yayımı tarihinden itibaren yürürlükten kaldırılmıştır.

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) Halen faaliyet gösteren ve bu Tebliğ kapsamındaki ürünleri üreten ve satan işyerleri bu Tebliğ'in yayımı tarihinden itibaren 6 ay içinde bu Tebliğ hükümlerine uymak zorundadır.

Yürürlük

MADDE 18 – (1) Bu Tebliğ yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 19 – (1) Bu Tebliğ hükümlerini Tarım ve Köyişleri Bakanı yürütür.

EK 1

ÇİĞ KANATLI ETLERİ İÇİN MİKROBİYOLOJİK KRİTERLER

	n	c	m	M
Aerobik mezofilik bakteri	5	2	$5,0 \times 10^5$	$5,0 \times 10^6$
<i>Escherichia coli</i>	5	2	$5,0 \times 10^2$	$5,0 \times 10^3$
<i>Staphylococcus aureus</i>	5	2	$5,0 \times 10^2$	$5,0 \times 10^3$
<i>Pseudomonas</i>	5	2	$5,0 \times 10^4$	$5,0 \times 10^5$
<i>Salmonella</i> spp.	5	0	25 g'da bulunmamalı	

HAZIRLANMIŞ KANATLI ETİ KARIŞIMLARI İÇİN MİKROBİYOLOJİK KRİTERLER

	n	c	m	M
Aerobik mezofilik bakteri	5	2	$5,0 \times 10^5$	$5,0 \times 10^6$
<i>Escherichia coli</i>	5	2	$5,0 \times 10^2$	$5,0 \times 10^3$
<i>Staphylococcus aureus</i>	5	2	$5,0 \times 10^2$	$5,0 \times 10^3$
Toplam küf ve maya	5	3	$1,0 \times 10^3$	$1,0 \times 10^4$
<i>Clostridium perfringens</i>	5	2	$2,0 \times 10^1$	$1,0 \times 10^2$
<i>Pseudomonas</i>	5	2	$5,0 \times 10^4$	$5,0 \times 10^5$
<i>Bacillus spp.</i>	5	2	$1,0 \times 10^4$	$1,0 \times 10^5$
<i>Salmonella spp.</i>	5	0	25 g'da bulunmamalı	

n : Analize alınacak numune sayısı

c : m ile M arasındaki sayıda mikroorganizma ihtiva eden kabul edilebilir en fazla analize alınacak numune sayısı

m : (n – c) sayıdaki analize alınacak numunenin 1 gramında bulunabilecek kabul edilebilir en fazla mikroorganizma sayısı

M : c sayıdaki analize alınacak numunenin 1 gramında bulunabilecek kabul edilebilir en fazla mikroorganizma sayısı

[R.G. 7 Temmuz 2006 – 26221]

 [İçindekilere dön](#)

Tarım ve Köyşleri Bakanlığından:

TÜRK GIDA KODEKSİ ÇİĞ KIRMIZI ET VE HAZIRLANMIŞ KIRMIZI ET KARIŞIMLARI TEBLİĞİ (TEBLİĞ NO: 2006/31)

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Tebliğin amacı, çiğ kırmızı et ve hazırlanmış kırmızı et karışımlarının tekniğine uygun ve hijyenik şekilde üretilmesi, hazırlanması ve işlenmesi ile ambalajlama, muhafaza, depolama, taşıma ve pazarlamasını sağlamak üzere özelliklerini belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Tebliğ çiğ kırmızı et ve hazırlanmış kırmızı et karışımları ile et ürünleri üretiminde kullanılacak olan kırmızı et ve hazırlanmış kırmızı et karışımlarını kapsar. Bu Tebliğ mekanik olarak sıyrılmış etleri kapsamaz.

Hukuki dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Tebliğ 16/11/1997 tarihli ve 23172 mükerrer sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Türk Gıda Kodeksi Yönetmeliği’ne göre hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Tebliğ’ de geçen;

- Kasaplık hayvan: Büyükbaş, küçükbaş hayvanlar ve diğer kasaplık hayvanları,
- Büyükbaş hayvan: Sığır, manda ve deveyi,
- Küçükbaş hayvan: Koyun ve keçiyi,
- Diğer kasaplık hayvanlar: Domuz, yaban domuzu, at ve tavşanı,

d) Karkas: Kasaplık hayvanların tekniğine uygun olarak kesilip, kanı akıtılarak yüzölüp, iç organları boşaltılıp, böbrek ve kavram yağı çıkarılıp, baş ve ayaklarından ayrıldıktan sonra elde edilen gövdesini,

e) Kırmızı et: Kasaplık hayvanların karkaslarından elde edilen insan tüketimi için uygun tüm parçaları,

f) Çiğ kırmızı et: Modifiye atmosfer yöntemi veya vakum ile ambalajlanmış kırmızı etler de dahil olmak üzere soğutma, dondurma veya hızlı dondurma dışında herhangi bir koruyucu işlem görmemiş, parçalanmış veya parçalanmamış taze kırmızı eti,

g) Hazırlanmış kırmızı et karışımları: Çiğ kırmızı ete taklit ve tağşiş amaçlı olmaması şartı ile diğer gıda maddeleri, lezzet vericiler ve/veya gıda katkı maddeleri ilave edilerek veya hücre içi yapısını değiştirmeyen ancak çiğ etin karakteristik özelliklerinin görülmesine engel olacak şekilde mekanik veya manuel olarak bir işleme tabi tutulan ürünleri,

h) Kıyma: Kasaplık hayvanların kemiklerinden ayrılmış çiğ kırmızı etinin kıyma makinesinden geçirilmesiyle veya manuel olarak bıçak veya satırla kıyılmasıyla elde edilen kırmızı eti,

i) Dondurulmuş kırmızı et: Merkez sıcaklığı -18°C veya daha düşük derecedeki sıcaklığa düşürülmüş olan kırmızı eti,

j) Sakatat: Kasaplık hayvanlardan elde edilen ve insan tüketimine uygun karaciğer, böbrek, dalak, testis, yürek, dil, yemek borusu dış kırmızı kası eti, diyafram kası, işkembe, barsak, paça, dil, kelle ve küçükbaşta beyin gibi organ ve organ parçalarını,

k) Kasaplık hayvanların yenilemeyen kısımları: Kasaplık hayvanlardan elde edilen deri, guddeler, testisler hariç üreme organları, göz ve göz kapağı, böbrek hariç üriner organlar, larinks kıkırdağı, soluk borusu, kornea dokusu, omurilik, kulak, tırnak, boynuz, büyükbaşta beyin ve küçükbaşta ileum gibi organ ve organ parçalarını,

l) Lezzet vericiler: İnsan tüketimine uygun tuz, hardal, baharat, baharat özütleri, aromatik bitkiler ve aromatik bitki özütlerini, ifade eder.

Ürün özellikleri

MADDE 5 – (1) Bu Tebliğ kapsamındaki ürünlerin özellikleri aşağıda verilmiştir:

a) Ürünler kendine has tat, koku, görünüş ve yapıda olacaktır.

b) Ürünler bozulmuş olmamalıdır. Bozulmayı baskılayacak herhangi bir işlem veya madde uygulanmış olmamalıdır.

c) Karkas merkez sıcaklığı $+4^{\circ}\text{C}$ 'ye soğutulmadan muhafaza edilemez, taşınamaz ve satışa sunulamaz.

ç) Soğutma işlemini takiben çiğ kırmızı etler ve hazırlanmış kırmızı et karışımları $+4^{\circ}\text{C}$ 'ın üzerinde, sakatatlar $+3^{\circ}\text{C}$ 'ın üzerinde, kıymalar ise $+2^{\circ}\text{C}$ 'ın üzerinde muhafaza edilemez, satışa sunulamaz. Bu koşullar taşıma ve depolama süresince de devam etmelidir.

d) Ürünler "Türk Gıda Kodeksi Hızlı Dondurulmuş Gıda Maddeleri Tebliği"ne uygun olarak hızlı dondurma işlemi yapılabilir. Dondurulmuş ürünler -18°C 'ın üzerindeki sıcaklıklarda muhafaza edilemez, depolanamaz ve satışa sunulamaz. Bu ürünler raf ömrü 12 ayı geçmeyecek şekilde tüketime sunulmalıdır.

e) Dondurulmuş olan çiğ kırmızı etler, kıymalar, hazırlanmış kırmızı et karışımları çözüldükten sonra tekrar dondurulamaz. Dondurulmuş karkastan elde edilen çiğ kırmızı etler, kıymalar, hazırlanmış kırmızı et karışımları tekrar dondurulamaz.

f) Kıymanın hazırlanmasında sadece bağ doku dahil iskelet kaslarından elde edilen çiğ kırmızı et kullanılmalıdır. Gıda değeri taşımayan sinir, tendon gibi kısımlardan, mekanik olarak ayrılmış etlerden, kemik parçası veya deri içeren etlerden, baş etlerinden, linea albanın kas olmayan parçalarından, karpal ve tarsal bölgelerden elde edilen etlerden, kemik sıyrıntılarında ve diyafram kasından kıyma hazırlanamaz.

g) Kıymanın bileşimi EK-1'e uygun olmalıdır.

h) Direkt tüketime sunulacak olan kıyma ve hazırlanmış kırmızı et karışımları üretimlerini takiben hijyenik olarak ambalajlanmalıdır ve ambalaj bütünlüğü bozulmadan

satışa sunulmalıdır. Sadece çiğ kırmızı etler asgari hijyenik şartlar göz önünde bulundurularak, gıda ile temas eden madde ve malzemeler içinde, olası sağlık riski yaratacak her türlü bulaşmayı önleyecek şekilde, ön ambalajlanmış olarak dökme olarak satışa sunulabilir.

1) Koyun, keçi, sığır, manda etinden hazırlanmış kırmızı et karışımları hariç olmak üzere bu tebliğ kapsamındaki ürünler farklı türlere ait etler kullanılarak hazırlanamaz.

i) Bu Tebliğ kapsamında yer alan ürünlere mekanik olarak ayrılmış etler katılamaz.

j) Çiğ kırmızı etten hazırlanan hazırlanmış kırmızı et karışımlarına sakatat katılamaz.

k) Kıyma şayet soğutulmuş kırmızı etlerden hazırlanıyorsa; kırmızı etler hayvanın kesiminden itibaren en fazla 6 gün içerisinde veya vakum ambalajlı ise hayvanın kesiminden itibaren en fazla 15 gün içerisinde kıymaya işlenmelidir.

l) Bu Tebliğ kapsamındaki ürünlerin üretiminde kullanılan karkaslar sağlık kontrolünden geçtiğini ve insan tüketimine uygun olduğunu belirten damgayı taşımaktadır.

Özel hükümler

MADDE 6 – (1) Bu Tebliğ kapsamında yer alan ürünleri üreten veya satan veya hem üretilip hem de satan işyerlerinde farklı hayvan türlerine ait etler birbirinden ve diğer gıda maddelerinden ayrı olarak üretilmeli ve ayrı olarak satışa sunulmalıdır.

Katkı maddeleri

MADDE 7 – (1) Bu Tebliğ kapsamındaki ürünlerde kullanılan katkı maddelerine ait değerler Türk Gıda Kodeksi Yönetmeliği'nin Gıda Katkı Maddeleri bölümüne uygun olacaktır. Bu kurallara ek olarak; çiğ kırmızı et ve kıymalarda katkı maddesi kullanılamaz.

Bulaşanlar

MADDE 8 – (1) Bu Tebliğ Kapsamında yer alan ürünlerde bulunabilecek bulaşanların miktarı Türk Gıda Kodeksi Yönetmeliği'nin Bulaşanlar bölümüne uygun olmalıdır.

Pestisitler

MADDE 9 – (1) Bu Tebliğ kapsamında yer alan ürünlerde bulunabilecek pestisit kalıntı miktarları Türk Gıda Kodeksi Yönetmeliği'nin Pestisit Kalıntıları bölümüne uygun olmalıdır.

Veteriner ilaçları tolerans düzeyleri

MADDE 10 – (1) Bu Tebliğ kapsamında yer alan ürünlerde bulunabilecek veteriner ilaçları kalıntı miktarları Türk Gıda Kodeksi Yönetmeliği'nin Veteriner İlaçları Tolerans Düzeyleri bölümüne uygun olmalıdır.

Hijyen

MADDE 11 – (1) Bu Tebliğ kapsamında yer alan ürünler Türk Gıda Kodeksi Yönetmeliği'nin Gıda Hijyeni bölümünde yer alan genel kurallara uygun olarak üretilmelidir. Bu genel kurallara ek olarak; Ek-2'de yer alan mikrobiyolojik kriterlere uygun olmalıdır.

İşyeri özellikleri

MADDE 12 – (1) Bu Tebliğ kapsamındaki ürünleri üreten işyerleri, Türk Gıda Kodeksi Yönetmeliği'nin Gıda Maddeleri Üreten İşyerlerinin Taşınması Gereken Özellikler bölümünde yer alan genel kurallara ve 5/1/2005 tarih ve 25691 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan "Kırmızı Et ve Et Ürünleri Üretim Tesislerinin Çalışma ve Denetleme Usul ve Esaslarına Dair Yönetmelik" hükümlerine uygun olacaktır.

Ambalajlama, etiketleme ve işaretleme

MADDE 13 – (1) Bu Tebliğ kapsamında yer alan ürünler Türk Gıda Kodeksi Yönetmeliği'nin Ambalajlama ve Etiketleme-İşaretleme bölümünde yer alan genel kurallara uygun olarak ambalajlanmalı, etiketlenmeli ve işaretlenmelidir. Bu genel kurallara ek olan kurallar aşağıda verilmiştir:

a) Bu Tebliğ kapsamındaki ürünlerde, ürünün ait olduğu kasaplık hayvan türü ürün ismi ile birlikte etikette belirtilecektir.

b) Koyun, keçi, sığır, manda et karışımlarından hazırlanmış kırmızı et karışımlarının etiketinde ürünün elde edildiği türe ait yüzde miktarları etikette belirtilecektir.

c) Kıyma ve kıymadan hazırlanmış kırmızı et karışımlarının etiketinde "Yağ en çok %....." ve "kolajenin et proteinine oranı en çok" ibaresi ürün ismi ile aynı yüzde ve aynı punto büyüklüğünde bulunmalıdır.

d) Lezzet vericilerin ilave edildiği ürünlerde lezzet vericinin ismi ürün ismi ile birlikte kullanılabilir.

Taşıma ve depolama

MADDE 14 – (1) Bu Tebliğ kapsamındaki ürünlerin taşınması ve depolanması, Türk Gıda Kodeksi Yönetmeliği'nin Gıdaların Taşınması ve Depolanması bölümünde yer alan kurallara uygun olacaktır. Ayrıca paketlenmiş ürünler, paketlenmemiş ürünlerle aynı yerde depolanamaz.

Numune alma ve analiz yöntemleri

MADDE 15 – (1) Bu Tebliğ kapsamında yer alan ürünlerden Türk Gıda Kodeksi Yönetmeliği'nin Numune Alma ve Analiz Metotları bölümünde belirtilen kurallara uygun olarak numune alınmalı ve uluslararası kabul görmüş analiz metotları uygulanmalıdır.

Tescil ve denetim

MADDE 16 – (1) Bu Tebliğ kapsamında yer alan ürünleri üreten ve satan işyerleri; tescil ve izin, ithalat işlemleri, kontrol ve denetim sırasında bu Tebliğ hükümlerine uymak zorundadır. Bu hükümlere uymayan işyerleri hakkında 5/6/2004 tarihli ve 25483 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 5179 sayılı Gıdaların Üretimi, Tüketimi ve Denetlenmesine Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanun hükümlerine göre yasal işlem yapılır.

Denetim

MADDE 17 – (1) Bu Tebliğde yer alan hükümlerin uygulanması ile ilgili denetim 5/6/2004 tarihli ve 25483 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 5179 sayılı Gıdaların Üretimi, Tüketimi ve Denetlenmesine Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanun'a göre Tarım ve Köyişleri Bakanlığı tarafından yerine getirilir.

Yürürlükten kaldırılan mevzuat

MADDE 18 – (1) 10/2/2000 tarih ve 23960 sayılı Resmî Gazete' de yayımlanan "Türk Gıda Kodeksi Taze Et, Hazırlanmış Et ve Hazırlanmış Et Karışımları Tebliği" nde yer alan kırmızı et ile ilgili hükümler bu Tebliğ' in yayımı tarihinden itibaren yürürlükten kaldırılmıştır.

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) Halen faaliyet gösteren ve bu Tebliğ kapsamındaki ürünleri üreten ve satan işyerleri bu Tebliğ'in yayımı tarihinden itibaren 6 ay içinde bu Tebliğ hükümlerine uymak zorundadır.

Yürürlük

MADDE 19 – Bu Tebliğ yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 20 – Bu Tebliğ hükümlerini Tarım ve Köyişleri Bakanı yürütür.

EK 1

KIYMANIN BİLEŞİMİ

	Yağ Yüzdesi	Kolajen/Et Protein Oranı
Yağsız kıyma	≤ % 7	≤ 12
Dana kıyma	≤ % 20	≤ 15
Diğer tür hayvan etlerinden elde edilen kıyma	≤ % 25	≤ 15
Domuz kıyma	≤ % 30	≤ 25

EK 2

ÇİĞ KIRMIZI ET VE KIYMA İÇİN MİKROBİYOLOJİK KRİTERLER

	n	c	m	M
Aerobik mezofilik bakteri	5	2	$5,0 \times 10^5$	$5,0 \times 10^6$
<i>Escherichia coli</i> O157:H7	5	0	25 g'da bulunmamalı	
<i>Staphylococcus aureus</i>	5	2	$5,0 \times 10^2$	$5,0 \times 10^3$
<i>Pseudomonas</i>	5	2	$5,0 \times 10^4$	$5,0 \times 10^5$
<i>Salmonella</i> spp.	5	0	25 g'da bulunmamalı	

HAZIRLANMIŞ KIRMIZI ET KARIŞIMLARI İÇİN MİKROBİYOLOJİK KRİTERLER

	n	c	m	M
Aerobik mezofilik bakteri	5	2	$5,0 \times 10^5$	$5,0 \times 10^6$
<i>Escherichia coli</i> O157:H7	5	0	25 g'da bulunmamalı	
<i>Staphylococcus aureus</i>	5	2	$5,0 \times 10^2$	$5,0 \times 10^3$
<i>Bacillus</i> spp.	5	2	$1,0 \times 10^4$	$1,0 \times 10^5$
<i>Clostridium perfringens</i>	5	2	$2,0 \times 10^1$	$1,0 \times 10^2$
<i>Pseudomonas</i>	5	2	$5,0 \times 10^4$	$5,0 \times 10^5$
Toplam küf ve maya	5	2	$1,0 \times 10^3$	$1,0 \times 10^4$
<i>Salmonella</i> spp.	5	0	25 g'da bulunmamalı	

n : Analize alınacak numune sayısı

c : m ile M arasındaki sayıda mikroorganizma ihtiva eden kabul edilebilir en fazla analize alınacak numune sayısı

m : (n – c) sayıdaki analize alınacak numunenin 1 gramında bulunabilecek kabul edilebilir en fazla mikroorganizma sayısı

M : c sayıdaki analize alınacak numunenin 1 gramında bulunabilecek kabul edilebilir en fazla mikroorganizma sayısı

[R.G. 7 Temmuz 2006 – 26221]

 [İçindekilere dön](#)

Tarım ve Köyişleri Bakanlığında:

TÜRK GIDA KODEKSİ BİRA TEBLİĞİ (TEBLİĞ NO: 2006/33)

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Tebliğin amacı, biranın tekniğine uygun ve hijyenik şekilde üretim, hazırlama, işleme, muhafaza, depolama, taşıma ve pazarlamasını sağlamak üzere özelliklerini belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Tebliğ birayı kapsar. Malt içeceğini kapsamaz.

Hukuki dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Tebliğ, 16/11/1997 tarihli ve 23172 mükerrer sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan "Türk Gıda Kodeksi Yönetmeliği" ne göre hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Tebliğde geçen:

a) Malt: Bira üretiminde kullanılan başta arpa olmak üzere diğer tahılın kontrollü koşullarda su ile çimlendirildikten sonra kurutulup kavrulmuş halini,

b) Şerbetçiotu: Biraya karakteristik aroma ve acılık verici özellikleri kazandırma ve koruma amaçlı katılan Humulus lupulus adlı kültür bitkisini veya bu bitkinin fiziksel veya kimyasal veya hem fiziksel hem de kimyasal işlem görmüş halini,

c) Ekstrakt maddeleri: Kuru madde konsantrasyonunun sağlanması için ilave edilen malt, tahıl ve tahıldan elde edilen ürünler, bira konsantresi, malt konsantresi, şeker, maltoz ve maltodekstrini,

d) Bira: Sadece maltın veya malt ve ekstrakt maddelerinin öğütülüp, sıcak su ile belirli yöntemlerle işlenmesi sonucunda elde edilen şıranın; şerbetçiotu ile kaynatılması ve soğutulması, bira mayası ile fermente edilmesi ve dinlendirilmesinden sonra, filtre edilerek veya edilmeyerek, pastörize edilerek veya edilmeyerek üretilen içinde çözülmüş halde karbondioksit bulunan bulanık veya berrak içkiyi,

e) Alkolsüz bira: Sadece maltın veya malt ve ekstrakt maddelerinin öğütülüp, sıcak su ile belirli yöntemlerle işlenmesi sonucunda elde edilen şıranın; şerbetçiotu ile kaynatılması ve soğutulması, bira mayası ile belirlenen alkol derecesine kadar fermente edilmesi veya fermentasyon sonucu oluşan alkolün uzaklaştırılması yoluyla elde edilen, filtre edilerek veya edilmeyerek, pastörize edilerek veya edilmeyerek üretilen, içinde çözülmüş halde karbondioksit bulunan bulanık veya berrak içkiyi,

f) Aromalı bira: Aromatize edilmiş bira ve aromatize edilmiş alkolsüz birayı,

g) EBC birimi: Avrupa Biracılık Komitesi tarafından yayınlanan biranın renginin değerlendirilmesinde kullanılan ölçü birimini, ifade eder.

Ürün özellikleri

MADDE 5 – (1) Bu Tebliğ kapsamındaki ürünlerin özellikleri aşağıda verilmiştir:

a) Bira hacmen alkol miktarlarına göre dörde ayrılır:

Ürün Adı	% Hacmen Alkol (20 °C)
Alkolsüz bira	≤ 0,5
Düşük Alkollü Bira	> 0,5 ≤ 3
Bira	> 3 ≤ 6
Yüksek Alkollü Bira	> 6 ≤ 10

b) Biralarda renklerine göre üçe ayrılır:

Ürün Adı	EBC Değeri
Açık Renkli Bira	< 15
Koyu Renkli Bira	15 - 40
Siyah Bira	> 40

c) Karbondioksit miktarı en az ağırlıkça % 0,3 olmalıdır.

ç) pH değeri $>3,8 - \leq 4,8$ olmalıdır. Aromalı biralarda pH değeri $>2 - \geq 4,8$ arasında olmalıdır.

d) Bu Tebliğde yer alan ürünlerde hammadde olarak kullanılan maltın oranı en az %60 olmalıdır.

e) Biralarda kullanılan su ilgili mevzuata uygun olmalıdır.

Katkı maddeleri

MADDE 6 – (1) Bu Tebliğ kapsamında yer alan ürünler "Türk Gıda Kodeksi Yönetmeliği" nin Gıda Katkı Maddeleri bölümünde yer alan hükümlere uygun olmalıdır.

Aroma maddeleri

MADDE 7 – (1) Bu Tebliğ kapsamında yer alan ürünlere ilave edilecek aroma maddeleri "Türk Gıda Kodeksi Yönetmeliği"nin Gıda Aroma Maddeleri bölümünde yer alan hükümlere uygun olmalıdır. Ayrıca Tebliğ kapsamında yer alan ürünlere aromatize otlar, tohumlar, bitki kısımları, aroma vermek amacıyla baharat ve bitki karışımları ile bunların işlenmiş hali ilave edilebilir.

İşleme ve İşlem Yardımcıları

MADDE 8 – (1) Biralarda; kiselgur, kiseljel, silikajel, karragenan, isinglass, PVPP, bentonit, selüloz, perlit, enzimler, fosforik asit, laktik asit, sitrik asit, kalsiyum tuzları, magnezyum tuzları, çinko tuzları işlem yardımcısı olarak kullanılabilir.

Bulaşanlar

MADDE 9 – (1) Bu Tebliğ kapsamında yer alan ürünler "Türk Gıda Kodeksi Yönetmeliği"nin Bulaşanlar bölümüne uygun olmalıdır.

Pestisit kalıntıları

MADDE 10 – (1) Bu Tebliğ kapsamında yer alan ürünlerde pestisit kalıntıları "Türk Gıda Kodeksi Yönetmeliği"nin Pestisit Kalıntıları bölümünde verilen değerlere uygun olmalıdır.

Hijyen

MADDE 11 – (1) Bu Tebliğ kapsamında yer alan ürünler "Türk Gıda Kodeksi Yönetmeliği"nin Gıda Hijyeni bölümünde yer alan genel kurallara uygun olmalıdır.

Ambalajlama, etiketleme ve işaretleme

MADDE 12 – (1) Bu Tebliğ kapsamında yer alan ürünlerin ambalajlanması ve işaretlenmesi "Türk Gıda Kodeksi Yönetmeliği"nin Ambalajlama ve Etiketleme-İşaretleme bölümüne uygun olmalıdır. Bunun yanı sıra aşağıdaki kurallara da uyulur:

a) Bu Tebliğ kapsamındaki ürünlere tanımı dışında ilave edilen aromalar ürün adı ile birlikte etiketinde yer alır.

b) Bira üretiminde kullanılan ekstrakt maddeleri ayrı ayrı etiket üzerinde belirtilmelidir.

c) Bu Tebliğ kapsamındaki ürünler hacmen alkol miktarlarına ve 5 inci maddesinin (c) bendinde belirtilen renk gruplarına göre adlandırılır.

d) Hammadde olarak arpa maltı ile birlikte kullanılan başka tahıl maltlarının oranı, en az %25 olduğu durumlarda, ürün ismi kullanılan ilgili tahılın ismi ile birlikte yazılır.

e) Bu Tebliğde yer alan alkolsüz bira haricindeki ürünlerin, "Türk Gıda Kodeksi Yönetmeliği – Gıda Maddelerinin Genel Etiketleme ve Beslenme Yönünden Etiketleme Kuralları" Tebliğinin 5 inci maddesi (i) bendi dikkate alınmaksızın, hacmen alkol miktarları etikette yer almalıdır.

f) 5 inci maddenin (a) bendinde yer alan biraya göre enerjisi en az %25 oranında azaltılmış düşük alkollü biralarda etiket üzerinde "hafif" veya eşdeğeri bir kelimeyle ifade edilebilir.

Taşıma ve depolama

MADDE 13 – (1) Bu Tebliğ kapsamında yer alan ürünlerin taşınması ve depolanmasında "Türk Gıda Kodeksi Yönetmeliği"nin Taşıma ve Depolama bölümündeki kurallara uyulmalıdır.

Numune alma ve analiz metotları

MADDE 14 – (1) Bu Tebliğ kapsamında yer alan ürünlerden, üretim hattından ve muhafaza deposundan numune alınmasında "Türk Gıda Kodeksi Yönetmeliği"nin Numune Alma ve Analiz Metotları bölümündeki kurallara uyulmalıdır. Numune uluslararası kabul görmüş metotlara göre analiz edilmelidir.

Avrupa Birliğine Bildirim

MADDE 15 – Bu Tebliğ "Teknik Mevzuatın ve Standartların Türkiye ile Avrupa Birliği Arasında Bildirimine Dair Yönetmelik" kapsamında Avrupa Birliği Komisyonu'na bildirilmiştir.

Tescil ve denetim

MADDE 16 – (1) Bu Tebliğ kapsamında yer alan ürünleri üreten ve satan işyerleri; tescil ve izin, ithalat işlemleri, kontrol ve denetim sırasında bu Tebliğ hükümlerine uymak zorundadır. Bu hükümlere uymayan işyerleri hakkında 5179 sayılı Gıdaların Üretimi, Tüketimi ve Denetlenmesine Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanun'un hükümlerine göre yasal işlem yapılır.

Denetim

MADDE 17 – (1) Bu Tebliğde yer alan hükümlerin uygulanması ile ilgili denetim, 5179 sayılı Gıdaların Üretimi, Tüketimi ve Denetlenmesine Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanun'a göre Tarım ve Köyişleri Bakanlığı tarafından yerine getirilir.

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) Halen faaliyet gösteren ve bu Tebliğ kapsamında yer alan ürünleri üreten ve satan işyerleri 1 yıl içinde Tebliğ hükümlerine uymak zorundadır. Bu süre içinde gerekli düzenlemeleri yapmayan söz konusu üretim yerlerinin faaliyetine izin verilmez. Bu sürenin sonunda söz konusu üretim yerleri ile Tebliğ hükümlerine uymayan ürünleri satan işyerleri hakkında 5179 sayılı Gıdaların Üretimi, Tüketimi ve Denetlenmesine Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanun'a göre yasal işlem yapılır.

Yürürlük

MADDE 18 – (1) Bu Tebliğ yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 19 – (1) Bu Tebliğ hükümlerini Tarım ve Köyişleri Bakanı yürütür.

[R.G. 7 Temmuz 2006 – 26221]

— • —

 [İçindekilere dön](#)

Tarım ve Köyişleri Bakanlığından:

**TÜRK GIDA KODEKSİ GIDA MADDELERİNİN GENEL ETİKETLEME VE
BESLENME YÖNÜNDEN ETİKETLEME KURALLARI TEBLİĞİNDE
DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA TEBLİĞ
TEBLİĞ NO (2006/34)**

MADDE 1 – 25/8/2002 tarihli ve 24857 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Türk Gıda Kodeksi - Gıda Maddelerinin Genel Etiketleme ve Beslenme Yönünden Etiketleme Kuralları Tebliğinin 4 üncü maddesinde yer alan "Etiketleme" tanımı aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve "Bileşik bileşen" tanımından sonra gelmek üzere probiyotik bakteri, prebiyotik, probiyotik gıda, prebiyotik gıda ve sağlık beyanı tanımları eklenmiştir.

"Etiketleme: Fiyat indirimi ve promosyon amaçlı bilgiler hariç olmak üzere, gıda maddesini tanıtıcı her türlü yazı, özel bilgi, ticari marka, marka adı, gıda maddesi ile ilgili kullanılan özel isimlendirme, resimsel öğeler veya işaretleri içeren ve gıdanın ambalajında bulunan veya doküman, bildirim, etiket gibi gıda ile birlikte sunulan, gıdayı tanıtan veya ifade eden tanıtım bilgilerini,

Probiyotik bakteri: Besinlerle alınan ve belirli miktarda alındığında bağırsak florasını dengeleyip konakçının sağlığını olumlu yönde etkileyen canlı mikroorganizmaları,

Prebiyotik: Bağırsaklarda bir tür veya sınırlı sayıda birkaç tür mikroorganizmanın çoğalma ve/veya aktivitesini seçici olarak teşvik eden, konakçının sağlığını olumlu yönde etkileyebilen ve sindirilemeyen besin bileşenlerini,

Probiyotik gıda: İçerisinde raf ömrü sonuna kadar yeterli miktarda canlı probiyotik mikroorganizma (1.0x10⁶ kob/g) bulunduran ve bu canlılığı muhafaza eden ürünü,

Prebiyotik gıda: İçerisinde prebiyotik bileşen içeren ürünü,

Sağlık Beyanı: Herhangi bir gıda grubunun, gıdanın veya gıda bileşeninin sağlığı korumaya yardımcı etkisini belirten ifade, ima veya öneriyi"

MADDE 2 – Aynı Tebliğin 22/1/2006 tarihli ve 26057 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Türk Gıda Kodeksi - Gıda Maddelerinin Genel Etiketleme ve Beslenme Yönünden Etiketleme Kuralları Tebliğinde Değişiklik Yapılması Hakkında Tebliğ’le değişik 5 inci maddesinin (y) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve bu bentten sonra gelmek üzere (z) bendi eklenmiştir.

"y) Aşağıdaki özellikleri bir arada taşıyan gıdaların etiketinde, bileşenleri ile ilgili olarak EK-9’da tanımlanan koşullara uymak kaydı ile karşılıklarında belirtilen sağlık beyanları yapılabilir:

- 1) Gıda olarak tüketilen veya takviye edici gıda/gıda takviyesi olarak alınabilen,
- 2) Beyan edilen etkiyi normal olarak tüketilmesi beklenen miktarlarda gösteren,
- 3) Bileşimindeki alkol miktarı hacmen % 1,2’yi geçmeyen,"

"z) Sağlık beyanı yapılan gıdanın porsiyonunun miktarı, beyana esas olan bileşenin bir porsiyondaki miktarı ve sağlık beyanının gerçekleşmesi için tüketilmesi önerilen gıda miktarı ve gerektiğinde tüketim süresi açık olarak belirtilmelidir."

MADDE 3 – Aynı Tebliğin EK-9’u aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"EK 9

Gıda Bileşenleri İle İlgili Sağlık Beyan Tablosu

Gıda Bileşeni	Sağlık Beyanı	Beyan Koşulu
Yağ / doymuş yağ / kolesterol	Bu gıda düşük yağ / düşük doymuş yağ / düşük kolesterol içerir. Düşük yağ / düşük doymuş yağ / düşük kolesterol kalp ve damar sağlığının korunmasına yardımcı olur.	Yağ / doymuş yağ / kolesterol miktarının EK-4’teki “düşük” beslenme beyanı koşuluna uygun olması
Sodyum	Bu gıda düşük sodyum içerir. Düşük sodyum yüksek kan basıncı riskinin azalmasına, kalp ve damar sağlığının korunmasına yardımcı olur.	Sodyum miktarının EK-4’teki “düşük” beslenme beyanı koşuluna uygun olması
Şeker alkol/poliol	Bu gıda şeker yerine şeker alkol/poliol içerir. Şeker alkoller/polioller diş sağlığının korunmasına yardımcı olur.	Şeker yerine şeker alkol/poliol içermesi ve EK-4’teki “şekersiz” beslenme beyanı koşuluna uygun olması
Kalsiyum	Bu gıda yüksek oranda kalsiyum	Kalsiyum miktarının EK-4’teki

	<p>İçerir.</p> <p>Kalsiyum kemik ve dişlerin gelişmesine ve kemik sağlığının korunmasına yardımcı olur.</p>	<p>“yüksek” beslenme beyanı koşuluna uygun olması</p>
Probiyotik bakteri	<p>Bu gıda probiyotik bakteri içerir.</p> <p>Probiyotik bakteriler sindirim sistemini düzenlemeye ve bağışıklık sistemini desteklemeye yardımcı olur.</p>	<p>Gıdanın en az 1.0×10^6 kob/g canlı probiyotik bakteri içermesi</p>
Prebiyotik	<p>Bu gıda prebiyotik bileşen içerir.</p> <p>Prebiyotikler sindirim ve bağışıklık sistemini düzenleyen ve destekleyen probiyotik bakterilerin bağırsakta gelişimini ve yaşamını destekler.</p>	<p>Prebiyotik bileşen miktarının 100 g’da en az 3 g veya 100 kcal’de en az 1,5 g olması</p>
Omega3 yağ asidi EPA ⁽¹⁾ /DHA ⁽²⁾	<p>Bu gıda omega3-EPA/DHA yağ asidi içerir.</p> <p>EPA/DHA kalp ve damar sağlığının korunmasına yardımcı olur.</p>	<p>Omega3 yağ asidi miktarı, yeterli tüketim düzeyinin 100 g katı gıda için en az %15’ini; 100 ml sıvı gıda için en az % 7,5’ini ve 100 kcal için ise en az % 5’ini karşılamalıdır.</p> <p>Omega3 yağ asitleri için yeterli tüketim düzeyi 1,6 g/gündür.</p>
Omega3 yağ asidi DHA	<p>Bu gıda omega3 yağ asidi DHA içerir.</p> <p>DHA beynin normal gelişimi ile göz ve sinir sisteminin gelişimine yardımcı olur.</p>	<p>Omega3 yağ asidi miktarı, yeterli tüketim düzeyinin 100 g katı gıda için en az %15’ini; 100 ml sıvı gıda için en az % 7,5’ini ve 100 kcal için ise en az % 5’ini karşılamalıdır.</p> <p>Omega3 yağ asidi için yeterli tüketim düzeyi 1-3 yaş grubu için 0,7 g/gün, 4-8 yaş grubu için 0,9 g/gün, 9-13 yaş grubu için 1,2 g/gündür.</p>
Soya proteini	<p>Bu gıda soya proteini içerir.</p> <p>Soya proteini kolesterol oranını düşürmeye; düşük kolesterol kalp ve damar sağlığının korunmasına yardımcı olur.</p>	<p>(1) Soya proteini miktarının en az 6,25 g/porsiyon olması; en az 25 g/gün tüketilmesi gerektiğinin beyan edilmesi</p> <p>(2) Etki için diyetteki kolesterol ve doymuş yağ asidinin düşük olması gerektiğinin belirtilmesi</p>
Bitkisel	<p>Bu gıda bitkisel sterol/stanol</p>	<p>(1) Sterol/stanol miktarının en</p>

sterol/stanol	çerir. Bitkisel sterol ve/veya stanol kolesterol oranını düşürmeye; düşük kolesterol kalp ve damar sağlığının korunmasına yardımcı olur.	az 0,75 g/porsiyon olması; en az 1 g/gün, en çok 3 g/gün tüketilmesi gerektiğinin beyan edilmesi (2) Gıdanın adının görüş alanı içine veya yanına “bitkisel sterol/stanolü” içerdiğinin açık ve okunaklı yazı ile belirtilmesi (3) Gıdanın özellikle kolesterol seviyesini düşürmek isteyen kişiler için üretildiğinin belirtilmesi (4) Kolesterol düşürücü ilaç kullanan hastaların tüketimi için doktora başvurularının önerilmesi (5) Karotenoid dengesinin korunması için meyve ve sebze tüketimi ile desteklenmesi gerektiğinin belirtilmesi (6) Hamile ve emzikli kadınlar ile 5 yaşın altındaki çocuklar gibi özel beslenme ihtiyaçları olan kişiler için uygun olmayabileceğinin beyan edilmesi.
---------------	---	---

⁽¹⁾: EPA : Eikosapentaenoik asit

⁽²⁾: DHA : Dokosahekzaenoik asit”

GEÇİCİ MADDE 1 – Halen faaliyet gösteren ve bu Tebliğ kapsamında ürünleri üreten ve satan iş yerleri bir yıl içinde bu Tebliğ hükümlerine uymak zorundadır. Bu süre içerisinde gerekli düzenlemeleri yapmayan iş yerleri ve satış yerlerinin faaliyetine izin verilmez. Bu iş yerleri hakkında 5/6/2004 tarih ve 25483 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 5179 sayılı "Gıdaların Üretimi, Tüketimi ve Denetlenmesine Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin Değıştirilerek Kabulü Hakkında Kanun" hükümlerine göre yasal işlem yapılır.

MADDE 4 – Bu Tebliğ yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 5 – Bu Tebliğ hükümlerini Tarım ve Köyışleri Bakanı yürütür.

[R.G. 7 Temmuz 2006 – 26221]

— • —